

Základná umelecká škola, Pribinova 227, Bošany

Školský vzdelávací program

Školský rok 2017/2018

Obsah

1 VÝCHODISKÁ PRE TVORBU ŠKVP	6
2 TVORBA ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU	7
2.1. Školský vzdelávací program ZUŠ Bošany	7
2.2 Charakteristika školy	8
2.2.1 Charakteristika a organizácia základného umeleckého vzdelávania	8
2.2.2 Zriadené umelecké odbory	10
2.2.3 Pracoviská školy a ich adresy, priestory, počet a rozmiestnenie odborných učební	10
2.2.4 Počet a rozmiestnenie odborných učební	10
2.2.5 Počet žiakov	12
2.2.6 Organizácia výchovy a vzdelávania	12
2.2.7 Poradné orgány riaditeľa školy	12
2.2.8 Spolupráca s rodičmi a inými subjektami	14
3 CIELE A POSLANIE VÝCHOVY A VZDELÁVANIA	15
3.1 Všeobecné ciele	15
3.2 Vlastné ciele a úlohy školy	15
3.3 Ďalšie ciele a úlohy	16
4 STUPNE ZÁKLADNÉHO UMELECKÉHO VZDELANIA	17
4.1 Stupeň školskej sústavy, opis v slovenskej školskej sústave ISCED	17
4.2 Prvá časť prvého stupňa základného štúdia ZUŠ – primárne umelecké vzdelanie – ISCED 1.B	17
4.3 Druhá časť prvého stupňa základného štúdia ZUŠ – nižšie sekundárne umelecké vzdelanie – ISCED 2.B	17
5 VLASTNÉ ZAMERANIE ŠKOLY	18
6 DĹŽKA ŠTÚDIA	19
7 FORMY VÝCHOVY A VZDELÁVANIA	19
8 UČEBNÉ OSNOVY	20
8.1. HRA NA KLÁVESOVÝCH NÁSTROJOCH	21
8.1.1 Študijné zameranie hra na klavíri	25
8.1.2 Študijné zameranie hra na keyboarde	39
8.1.3 Študijné zameranie hra na akordeóne	52
8.2 HRA NA STRUNOVÝCH NÁSTROJOCH	62
8.2.1 Študijné zameranie hra na gitare	63
8.3 HRA NA DYCHOVÝCH NÁSTROJOCH	69
8.3.1 Študijné zameranie hra nazobcovej flaute	75
8.3.2 Študijné zameranie hra na priečnej flaute	83
8.3.3 Študijné zameranie hra na klarinete	90

8. 3. 4 Študijné zameranie hra na saxofóne	98
8. 3. 5 Študijné zameranie hra na trúbke	107
8. 3. 6 Študijné zameranie hra na pozaune	114
8. 3. 7 Študijné zameranie hra na lesnom rohu	122
8. 4 ŠTUDIJNÉ ZAMERANIE HRA NA BICÍCH NÁSTROJOCH	128
8. 5 ŠTUDIJNÉ ZAMERANIE HLASOVÁ VÝCHOVA, SPEV	150
8. 6 SPRIEVOD, KOMORNÁ HRA	158
8. 7 HRA V SÚBORE, HRAV ORCHESTRI	164
8. 8 SKUPINA TEORETICKÝCH PREDMETOV	170
8. 9 LITERÁRNO–DRAMATICKÝ ODBOR	180
8. 10 VÝTVARNÝ ODBOR	204
9 UČEBNÉ PLÁNY	216
9.1 Zoznam učebných plánov	216
9.1.1 Hudobný odbor	216
9.1.2 Literárno-dramatický odbor	217
9.1.3 Výtvarný odbor	218
9.2 Podrobné učebné plány	218
9.2.1 Hudobný odbor	218
9. 2. 2 Literárno-dramatický odbor	226
9. 2. 3 Výtvarný odbor	230
10 SPÔSOB, PODMIENKY UKONČOVANIA VÝCHOVY A VZDELÁVANIA A VYDÁVANIE DOKLADU O ZÍSKANOM VZDELANÍ	235
10.1 Štandardné ukončenie štúdia	235
10.2 Predčasné ukončenia štúdia	235
11 PERSONÁLNE ZABEZPEČENIE	235
11.1 Pedagogický útvar	235
11.2 Hospodársky úsek	236
12 MATERIÁLNO-TECHNICKÉ A PRIESTOROVÉ PODMIENKY	236
12.1 Charakteristika priestorov	236
12.2 Materiálno - technické vybavenie školy	236
12.3 Investičné zámery	237
13 PODMIENKY NA ZAISTENIE BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVIA PRI VÝCHOVE A VZDELÁVANÍ	237
14 VNÚTORNÝ SYSTÉM KONTROLY A HODNOTENIA ŽIAKOV	238
14.1 Kritériá na stupne klasifikácie žiaka v jednotlivých umeleckých odboroch	238
14.2 Sebahodnotenie	241
15 VNÚTORNÝ SYSTÉM KONTROLY A HODNOTENIA ZAMESTNANCOV ŠKOLY ..	241

15.1	Systém vnútornej kontroly zamestnancov školy.....	241
15.2	Systém hodnotenia pedagogických zamestnancov.....	242
16	POŽIADAVKY NA PROFESIJNÝ ROZVOJ PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV	242
16.1	Legislatívne východiská	242
16.2	Ciele	243
17	PODMIENKY PRE VZDELÁVANIE ŽIAKOV SO ŠPECIÁLNYMI VÝCHOVNO- VZDELÁVACÍMI POTREBAMI.....	244

1 VÝCHODISKÁ PRE TVORBU ŠKVP

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky schválilo dňa 4. februára 2015 inovovaný Štátny vzdelávací program pre základné umelecké školy pod číslom 2015-6346/5841:1 – 10A0, ktorý je platný od 1. septembra 2015. Štátny vzdelávací program pre základné umelecké školy je spracovaný ako jeden dokument pre všetky umelecké odbory základnej umeleckej školy a je zverejnený na webovom sídle MŠVVaŠ SR www.minedu.sk a na webovom sídle Štátneho pedagogického ústavu v Bratislave www.statpedu.sk.

Umelecké vzdelávanie v základných umeleckých školách sa podľa inovovaného ŠVP začalo uskutočňovať v nadväznosti na ustanovenie § 161 ods. 8 školského zákona v školskom roku 2015/2016 v prípravnom štúdiu, v prvej časti prvého stupňa základného štúdia a v druhej časti prvého stupňa základného štúdia.

V každom nasledujúcom školskom roku sa bude podľa neho postupovať v príslušnom nasledujúcom ročníku a to v HO a v LDO v ročníkoch II. stupňa a štúdia pre dospelých, a vo VO v piatom ročníku nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania a potom v ročníkoch II. stupňa a štúdia pre dospelých.

Školský vzdelávací program

- vychádza zo ŠVP, reprezentuje druhú úroveň dvojúrovňového modelu vzdelávania,
- konkretizuje voliteľný obsah vzdelávania ako profiláciu školy, v ktorej môžu byť reflektované potreby a záujmy žiakov, rodičov a možnosti lokálnych podmienok
- je základným dokumentom školy, podľa ktorého sa uskutočňuje výchova a vzdelávanie,
- vydáva ho riaditeľ školy po prerokovaní v pedagogickej rade školy a v rade školy
- musí byť vypracovaný v súlade s princípmi a cieľmi výchovy a vzdelávania uvedenými v školskom zákone a ŠVP.

2 TVORBA ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

2. 1. Školský vzdelávací program ZUŠ Bošany

a) Základná umelecká škola Bošany

adresa : Ul. Pribinova 227/24, 956 18 Bošany

telefón : 038/5427510

IČO : 42282420

webové sídlo : www.zus-bosany.edupage.org

E - mail : zusbosany1@gmail.com

Riaditeľ : Mgr. Soňa Korcová

Zástupca riaditeľa : Mgr. Ľuba Čanigová
zástupca riaditeľa

Predkladateľ : Mgr. Soňa Korcová, riaditeľka školy

Koordinátori pre tvorbu ŠkVP :

Mgr. Ľuba Čanigová

Mgr. Ľudmila Belanová

Eva Cudráková

Mgr. Zuzana Gáliková

Mgr. Martina Ondrušková

Iveta Sílešová

Druh školy : štátna

b) Zriaďovateľ : Obec Bošany, Ul.SNP 112, 956 18 Bošany

telefón : 038/5427225

Štatutárny orgán zriaďovateľa: Mgr. Branislav Pajda, starosta obce

c) Platnosť ŠkVP: Od 1. 9. 2017

2.2 Charakteristika školy

2.2.1 Charakteristika a organizácia základného umeleckého vzdelávania

ZUŠ svojimi špecifickými vzdelávacími a kultúrno-výchovnými cieľmi, obsahom a organizáciou umeleckého vzdelávania v značnej miere spĺňa atribúty školy s významným kultúrno-výchovným poslaním. ZUŠ vytvárajú podmienky pre aktívnu umeleckú činnosť žiakov škôl a stávajú sa tak významnou a zmysluplnou súčasťou programu výchovy a vzdelávania a účinným nástrojom úsilia proti negatívnym prejavom.

ZUŠ poskytuje umelecké vzdelávanie pre veľmi širokú vzorku záujemcov o štúdium, vo vekovom rozpätí detí predškolského veku až dospelých uchádzačov. Vzhľadom na špecifiká umeleckého vzdelávania si základná umelecká škola aj v súčasnosti zachováva rozsah svojej pôsobnosti tak ako v predchádzajúcom období. Záujemcom o štúdium ponúka prípravné štúdium, základné štúdium, ktoré sa člení na I. a II. stupeň, rozšírené štúdium, skrátené štúdium a štúdium pre dospelých.

Väčšina žiakov navštevujúcich ZUŠ uplatní nadobudnuté vedomosti, zručnosti a návyky priamo v rámci záujmovej umeleckej činnosti alebo v individuálnej umeleckej tvorbe. ZUŠ poskytuje

mnohým svojim žiakom v rámci základného štúdia základné umelecké vzdelanie v uvedených stupňoch, ktoré je východiskom pre ďalšie umelecké vzdelávanie. Z tohto dôvodu možno chápať štúdium v ZUŠ ako prípravu mnohých žiakov pre ich profesionálne pôsobenie v oblasti umenia.

V ZUŠ možno zriadiť hudobný, výtvarný, tanečný a literárno-dramatický odbor alebo niektoré z uvedených odborov.

V hudobnom odbore získavajú žiaci hudobné vedomosti a rozvíjajú svoje zručnosti v hre na strunových, klávesových, dychových, bicích nástrojoch a v sólovom a zborovom speve, v komornej a orchestrálnej

Vo výtvarnom odbore získavajú žiaci základné vedomosti v oblasti výtvarného umenia, rozvíjajú svoje schopnosti v predmetoch kresba, maľba, grafika, modelovanie dekoratívne činnosti, a v ďalších nepovinných predmetoch.

V tanečnom odbore získavajú žiaci základné informácie z dejín tanečného umenia a rozvíjajú svoje pohybové schopnosti v predmetoch hudobno-pohybová výchova, tanečná príprava, klasický tanec, ľudový tanec, kreatívny tanec, džezový tanec, historický tanec, moderný tanec, tance iných národov, pantomíma a v nepovinnom predmete súborová práca.

Literárno-dramatický odbor je syntetizujúcim odborom, ktorý obsahuje dramatické, pohybové, rečové, prednesové a slovesné tvorivé činnosti, hru s bábkou a písané slovo, prostredníctvom ktorých pôsobí na celkový rozvoj myslenia, čítania a konania žiakov.

Pripúšťa sa aj zriadenie iných ako uvedených umeleckých odborov. Tie však možno zriadiť iba so súhlasom Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstva“).

Jednotlivé umelecké odbory sa členia na oddelenia. Napríklad oddelenie strunových nástrojov, oddelenie klávesových nástrojov, oddelenie dychových nástrojov v hudobnom odbore, alebo oddelenie dramatické a slovesné, oddelenie bábkarské v literárno-dramatickom odbore a pod.

2.2.2 Zriadené umelecké odbory

Hudobný odbor, Výtvarný odbor a Literárno-dramatický odbor

2.2.3 Pracoviská školy a ich adresy, priestory, počet a rozmiestnenie odborných učební

Hlavná budova – Ul. Pribinova 227/24, 956 18 Bošany

Telefón: 038/5427510

Elokované pracoviská:

Elokované pracovisko Chynorany: Cintorínska 45/1, 956 33 Chynorany

Hudobný odbor

Výtvarný odbor

Elokované pracovisko Žabokreky nad Nitrou: Základná škola s materskou školou, Školská 219, 958 52 Žabokreky nad Nitrou

Hudobný odbor

Elokované pracovisko Brodzany: Základná škola, č. 25, 958 42 Brodzany

Hudobný odbor

Všetky uvedené priestorové podmienky sú primerané, vyhovujú požiadavkám zabezpečenia vyučovacieho procesu ZUŠ. Hlavnú budovu máme zverenú do správy delimitáciou z roku 2014 a priestory elokovaných pracovísk máme vypožičané na dobu neurčitú.

2.2.4 Počet a rozmiestnenie odborných učební

V hlavnej budove sídli riaditeľstvo a v priestoroch sa uskutočňuje vyučovanie hudobného, výtvarného a literárno-dramatického odboru.

Objekt obsahuje:

- 4 triedy pre individuálne vyučovanie, nie každý vyučujúci má samostatne pridelenú triedu,
- 1 riaditeľňa,
- 1 kancelária ekonómky školy
- 1 odborná trieda pre vyučovanie výtvarnej tvorby, ktorá má interaktívnu tabuľu s príslušenstvom, notebook, lys na tlačenie výkresov

- osobitné učebné pomôcky, pri tejto triede sa nachádza samostatná miestnosť s pecou na vypaľovanie keramiky,
- koncertná sála školy pre potreby HO, VO aj LDO, súčasne je to trieda pre skupinové vyučovanie HNa LDO, v ktorej je interaktívna tabuľa, Orffov inštrumentár a pomôcky pre LDO,
- malá viacúčelová miestnosť slúžiaca ako kuchynský kút
- kotolňa a technické priestory
- sklad
- umyváreň so sociálnymi zariadeniami,
- Wifi pripojenie v celej budove
- objekt je chránený elektronickým bezpečnostným systémom.

Odborné učebné a učebné pomôcky všetkých troch odborov umožňujú realizovať učebné osnovy a zvolené učebné varianty.

Aj napriek súčasnému vybaveniu, je potrebné pomôcky pravidelne obnovovať a vymieňať za modernejšie. Postupne zavádzať informačné technológie a multimedialnú techniku do vyučovania v ZUŠ bude úloha dlhodobá, za účelom modernizácie učebni a obsahu vyučovacieho procesu.

Elokované pracoviská:

Elokované pracovisko Chynorany - Cintorínska 45/1, 956 33 Chynorany

V priestoroch sa nachádzajú:

3 učebne z toho 2 pre individuálne a 1 pre skupinové vyučovanie

1x sociálne zariadenie

1x sklad

Vybavenie je potrebné postupne doplniť a obnovovať, aby bolo vzdelávanie zabezpečené podľa IŠVP.

Elokované pracovisko Žabokreky nad Nitrou - Základná škola s materskou školou, Školská 219, 958 52 Žabokreky nad Nitrou

Vyučovanie sa uskutočňuje v 2 triedach základnej školy v popoludňajších hodinách. Triedy sú vybavené hudobnými nástrojmi a pomôckami na vyučovanie HN a PHV. Žiaci a pedagógovia ZUŠ používajú sociálne zariadenia základnej školy.

Elokované pracovisko Brodzany – Základná škola, č. 25, 958 42 Brodzany

Vyučovanie hudobného odboru sa uskutočňuje v 2 triedach základnej školy v popoludňajších hodinách. Triedy sú vybavené hudobnými nástrojmi a pomôckami na vyučovanie HN a PHV. Žiaci a učitelia používajú sociálne zariadenia základnej školy.

2.2.5 Počet žiakov

Tab. č. 1

Odbor	spolu	Prípravné štúdium	Základné štúdium 1. st.	Základné štúdium 2. st.	Štúdium pre dospelých
Hudobný	134	6	120	7	1
Výtvarný	97	7	89	1	0
Literárno-dramatický	11	0	11	0	0
spolu	242	13	220	8	1

2.2.6 Organizácia výchovy a vzdelávania

Časová dotácia vyučovacích hodín je v hudobnom odbore od 1,5 až po 4,5 vyučovacej hodiny a to podľa nástroja a ročníka a vo výtvarnom a literárno-dramatickom odbore je od 2 až po 6,5 hodiny (vid'. Učebné plány).

Individuálne vyučovanie v 1. časti prvého stupňa základného štúdia s časovou dotáciou 1,5 hodiny sa uskutočňuje 2 krát do týždňa. Spájanie hodín sa realizuje v kolektívnom vyučovaní od prípravného štúdia a v individuálnej forme vyučovania od ročníkov 2. časti I. stupňa, prípadne podľa organizačných podmienok školy alebo na žiadosť zákonného zástupcu. Z organizačných dôvodov sa tvorba skupín v zriadených odboroch realizuje v kolektívnom vyučovaní aj u žiakov rôznych ročníkov, so súhlasom riaditeľky školy.

Na Základnej umeleckej škole Bošany pracujú tieto súbory:

V hudobnom odbore: komorný spevácky súbor, tanečná skupina

V literárno-dramatickom odbore: detský divadelný súbor.

2.2.7 Poradné orgány riaditeľa školy

Poradnými orgánmi riaditeľky Základnej umeleckej školy Bošany sú:

- pedagogická rada
- predmetové komisie zriadených odborov
- umelecká rada

a) Pedagogická rada

V školskom roku 2017/2018 vyučuje v našej škole 14 pedagógov (tab. č. 2)

Tab. č. 2

Meno. Priezvisko, titul	Prac. zaradenie	Vyučovaci predmet
Soňa Korcová, Mgr.	riadiateľka	LDO,
Ľuba Čanigová, Mgr.	zástupkyňa riadiateľky	Hra na gitare
Ľudmila Belanová, Mgr.	učiteľka	Výtvarná výchova
Eva Cudráková	učiteľka	Hra na dychové nástroje, HN
Zuzana Gáliková, Mgr.	učiteľka	Spev, HN
Martina Hajšová, Mgr.	učiteľka	Hra na gitare, HN
Marek Gális	učiteľ	Hra na dych. nást., bicie nástroje, keyboarde, HN
Tomáš Hodál.	učiteľ	Hra na klavíri a keyboarde
Miriám Magdolenová, Bc.	učiteľka	Výtvarná výchova
Martina Ondrušková, Mgr.	učiteľka	Hra na klavíri a keyboarde
Iveta Sílešová	učiteľka	Hra na akordeón a keyboarde
Branislav Stanko	učiteľ	Hra na dychové a bicie nástroje
Zuzana Ševčíková	učiteľka	Hra na keyboarde, akordeón a klavíri
Eva Rybanová, Mgr.	učiteľka	Hra na klavíri

Kvalifikačná štruktúra pedagogických zamestnancov:

Kvalifikovaní: 14, z toho 7 pedagógov má VŠ II. stupňa, 1 pedagóg má VŠ I. stupňa a 6 pedagógov má vyššie odborné vzdelanie.

Učelia s 1. atestáciou: 2

b) Predmetové komisie

V školskom roku 2017/2018 je v našej škole zriadených 6 predmetových komisií (PK):

PK klávesové nástroje- klavír: vedúca PK Mgr. Rybanová

PK klávesové nástroje – keyboard, akordeón: vedúca PK I. Sílešová

PK dychové a bicie nástroje: vedúca PK E. Cudráková

PK strunové nástroje a spev: vedúca PK Mgr. Čanigová

PK hudobná náuka: vedúca PK Mgr. Gáliková

PK VO a LDO: vedúca PK Mgr. Belanová

c) Umelecká rada

Mgr. Korcová

Mgr. Canigová

Mgr. Belanová

E. Cudráková

Mgr. Gáliková

Mgr. Rybanová

I. Sílešová

Všetci pedagogickí zamestnanci sú triednymi učiteľmi.

2.2.8 Spolupráca s rodičmi a inými subjektami

Rada rodičov pri Základnej umeleckej škole v Bošanoch bola ustanovená pri našej škole v roku 1992. Pracuje podľa vlastného štatútu a plánu práce. Zasadá dvakrát ročne. Na svojich zasadnutiach pomáha riešiť problematiku skvalitňovania výchovno-vyučovacieho procesu a pomáha pri vybavení školy učebnými pomôckami a nástrojmi, čím prispieva k zlepšeniu edukačného prostredia žiakov našej školy.

Členovia Rady rodičov pri ZUŠ Bošany:

Mgr. Katarína Božiková	- predsedníčka
Denisa Mažgútová	- hospodárka
Monika Herdová	- tajomníčka
Jozef Mišenka	- kontrolór
Beáta Halmová	- členka
Eva Kováčiková	- členka
Zuzana Moravčíková	- členka
Zuzana Ševčíková	- členka
Bc. Jana Chromíková	- členka

Organizácia rodičovských združení:

Učitelia skupinových predmetov / VO, LDO / si organizujú schôdze ZRPŠ raz ročne v mesiacoch september alebo október. Učitelia individuálnych predmetov si organizujú schôdze ZRPŠ po triednych koncertoch v mesiacoch január – jún. Okrem toho majú rodičia možnosť informovať sa o prospechu svojho dieťaťa priamo na vyučovacej hodine.

Rada školy pri Základnej umeleckej škole v Bošanoch bola ustanovená v zmysle § 24 Zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v roku 2018 s funkčným obdobím na 4 roky. Rada školy pracuje podľa vlastného štatútu a plánu práce.

Členovia Rady školy pri ZUŠ Bošany:

Mgr. Ľudmila Belanová	- predsedníčka
Mgr. Zuzana Gáliková	- za pedagogických zamestnancov
Miroslava Gálisová	- za nepedagogických zamestnancov
Mgr. Katarína Božiková	- člen za rodičov
Denisa Mažgútová	- člen za rodičov
Beáta Halmová	- člen za rodičov
Eva Kováčiková	- člen za rodičov
Vojtech Ďurkovič	- za zriaďovateľa
JUDr. Ján Miškeje	- za zriaďovateľa

3 CIELE A POSLANIE VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

3.1 Všeobecné ciele

Hlavným cieľom výchovno-vzdelávacej práce na všetkých stupňoch vzdelania ZUŠ je upriamiť prácu celého pedagogického kolektívu pri plnení učebných plánov a osnov, tak aby bol dosiahnutý jeho zmysel a cieľ, t.j. výchova umením ako formovanie osobnosti žiaka a k umeniu – schopnosť nielen tvoriť, ale vedieť aj prijímať.

Mať jasne stanovený cieľ a prostriedky akými ho chceme dosiahnuť:

- sústavne vzdelávať a rozširovať obzor žiaka v odbornej umeleckej úrovni, ale i komunikačno-ludskej,
- klásť dôraz na zaujímavosť vyučovania pre žiaka a na zážitkovú sféru,
- rozvíjať kreatívne myslenie, emočnú inteligenciu a tým pestovať zmysel pre dobro a krásu,
- budovať v žiakovi hodnotový systém, usmerňovať k vyšším duchovným hodnotám a tým usmerňovať orientáciu jeho vkusu,
- zohľadňovať nové trendy vo vývoji v umení, vedieť následne aplikovať v praxi,
- rozvíjať kľúčové spôsobilosti primerane veku žiaka, zmysluplné základné vedomosti a znalosti a tým vypestovať základ pre záujem o celoživotné vzdelávanie,
- upevňovať povedomie národného a svetového kultúrneho dedičstva.

3.2 Vlastné ciele a úlohy školy

A/ upevňovať postavenie samostatnej ZUŠ Bošany, Pribinova 227/24

B/ zachovanie ZUŠ s jej elokovanými pracoviskami

C/ spolupracovať so zriaďovateľom na vytváraní vhodných podmienok pre výchovno-vzdelávaciu činnosť

1. **vzdelávať** – poskytovať základné umelecké vzdelávanie **dvoma koncepčnými líniami:**

- odborná príprava na stredné a vysoké školy,
- všeobecná príprava zabezpečujúca všestranný rozvoj osobnosti

v zmysle:

- a. nového „školského zákona“
- b. štátnych vzdelávacích programov pre ZUŠ,
- c. školského vzdelávacieho programu,
- d. platných učebných plánov,
- e. učebných osnov (ciele a obsah štúdia jednotlivých
  - i. odborov a oddelení);

2. **vychovávať** :

- umením (formovanie osobnosti),
- k umeniu (rozvoj schopnosti tvoriť a prijímať umenie),

- pre umenie (príprava na profesionálnu, poloprofesionálnu, prípadne amatérsku činnosť);
3. **začleniť do výchovno – vzdelávacieho procesu (VVP)**
    - širokú vzorku záujemcov od predškolského veku po dospelých,
    - deti so špeciálnymi výchovno – vzdelávacími potrebami, na základe odporúčania pedagogicko-psychologickej poradne a pod., s prihliadaním na uchádzačovú vlastnú voľbu študijného odboru, podľa podmienok a možností školy,
    - všetkých žiakov v súvislosti s programom boja proti rôznym negatívnym javom súčasnej doby (kriminalita, rôzne závislosti – alkohol, fajčenie, drogy, gemblerstvo, citová absencia a pod.),
  4. **voliť vo výchovno – vzdelávacom procese :**
    - vhodné, primerané i netradičné metódy a formy práce, s rešpektovaním individuality žiaka, rozvíjajúc jeho tvorivosť, poskytnúť mu dostatočný priestor na sebarealizáciu,
    - pri obojstrannej snahe učiteľa a žiaka zvyšovať kvalitu a humanizáciu
  5. **podporovať:**
    - štvorstupňovú klasifikáciu, vzhľadom na špecifický charakter talentu žiaka a jeho rozvoj,
    - systém hodnotenia najmä cez slovné hodnotenie a sebahodnotenie,
    - iniciatívu na inováciu obsahu výchovno – vzdelávacieho procesu na ZUŠ (všeobecne);
  6. **uplatňovať** vo výchovno – vzdelávacom procese a vo vnútroškolskom poriadku
    - a. pre žiakov zásady a princípy z Dohovoru o právach dieťaťa (OSN 1969)
    - b. a Memoranda dieťaťa;
  7. **upevňovať** postavenie ZUŠ cez kultúrno – spoločenské aktivity v lokalite obce,
    - a. okresu, Slovenskej republiky a dôstojne reprezentovať v zahraničí;
  8. **zabezpečovať** u všetkých zamestnancoch zvyšovanie odbornosti a kariérneho rastu.
    - a. umožniť učiteľom absolvovať rôzne formy vzdelávania ako aj nepedagogickým zamestnancom školy;
  9. **spolupracovať** s organizáciami, inštitúciami mimo školy a orgánmi na škole;
  10. **zlepšovať** pracovné prostredie pre výchovno – vzdelávací proces zabezpečením materiálne – technického vybavenia odborných učební, kabinetov a knižníc o nové učebné pomôcky, potreby a zariadenia;
  11. **oceňovať** morálne a finančne zamestnancov a žiakov školy rôznymi formami;
  12. **skvalitniť** kontrolný systém na škole.

3.3 Ďalšie ciele a úlohy

- a) rozšíriť možnosti výtvarných techník a prezentácie VO v interiéri školy,
- b) aktualizovať www. stránku školy,
- c) vytvoriť multimedialný projekt (predstavenie) všetkých troch odborov, podľa možností školy,

- d) archivovať fotodokumentáciu,
- e) pripravovať propagačné materiály k aktivitám školy,
- f) intenzívne propagovať školu – rôzne formy,
- g) realizovať súťaže a súťažné prehliadky na úrovni školy.

4 STUPNE ZÁKLADNÉHO UMELECKÉHO VZDELANIA

Podľa § 17 ods. 1 školského zákona základné umelecké vzdelanie môže žiak získať úspešným absolvovaním vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v základnej umeleckej škole.

Základné umelecké vzdelanie sa člení na: a) primárne umelecké vzdelanie
b) nižšie sekundárne

4.1 Stupeň školskej sústavy, opis v slovenskej školskej sústave ISCED

ISCED 1B Primárne umelecké vzdelávanie – vzdelávanie na primárnej úrovni.

1. časť I. stupňa základného štúdia ZUŠ

ISCED 2B Nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie – vzdelávanie na nižšom sekundárnom stupni. Nadväzuje na primárne umelecké vzdelávanie.

2. časť I. stupňa základného štúdia ZUŠ.

ZUŠ umožňuje štúdiám aj deťom predškolského veku a žiakom 1. ročníka ZŠ v prípravnom štúdiu, žiakom stredných škôl na II. stupni a dospelým v štúdiu pre dospelých. Tieto nie sú súčasťou klasifikácie ISCED.

4.2 Prvá časť prvého stupňa základného štúdia ZUŠ – primárne umelecké vzdelanie – ISCED 1.B

Prvý stupeň základného štúdia sa člení na prvú časť, ktorá má najviac štyri ročníky a na druhú časť, ktorá má najviac päť ročníkov.

Úspešným absolvovaním posledného ročníka prvej časti prvého stupňa základného štúdia získa žiak **primárne umelecké vzdelanie**. Dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou. Na záverečnom vysvedčení žiaka sa uvedie doložka „Žiak získal primárne umelecké vzdelanie“.

4.3 Druhá časť prvého stupňa základného štúdia ZUŠ – nižšie sekundárne umelecké vzdelanie – ISCED 2.B

Nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie – vzdelávanie na nižšom stupni. Nadväzuje na primárne umelecké vzdelávanie.

Úspešným absolvovaním posledného ročníka druhej časti prvého stupňa základného štúdia získa žiak **nižšie sekundárne umelecké vzdelanie**. Dokladom o získanom stupni vzdelania je

vysvedčenie s doložkou. Na záverečnom vysvedčení žiaka sa uvedie doložka „ Žiak získal nižšie sekundárne umelecké vzdelanie“.

Pre mimoriadne talentovaných žiakov, ktorí majú zvláštny intenzívny záujem o štúdium v rôznych odboroch ZUŠ môže riaditeľ školy povoliť rozšírené štúdium z primárneho vzdelania až do ukončenia nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelania. Zaradenie žiaka do rozšíreného štúdia navrhuje triedny učiteľ. Návrh predkladá riaditeľovi školy do 31. marca školského roka, ktorý predchádza školskému roku, v ktorom má byť žiak zaradený do rozšíreného štúdia.

5 VLASTNÉ ZAMERANIE ŠKOLY

Základná umelecká škola Bošany je zriadená ako rozpočtová organizácia s právnou subjektivitou s účinnosťou od roku 2014, zriaďovateľom je Obec Bošany. Je školou s tromi odbormi : hudobný, výtvarný a literárno-dramatický. Poskytuje vzdelávanie v prípravnom štúdiu pre deti predškolského a mladšieho školského veku, základné, rozšírené, skrátené, štúdiom na II. stupni a štúdiom pre dospelých.

Hlavným cieľom výchovy a vzdelávania ostala výchovy umením (formovanie osobnosti), k umeniu (rozvoj schopnosti tvoriť a prijímať umenie) a pre umenie (príprava talentovaných žiakov na umelecké školy, konzervatóriá, vysoké školy, na profesionálnu umeleckú činnosť). Svojim charakterom výučby škola prispieva k citovej a sociálnej výchove dieťaťa, zážitkom z umeleckého diela, vlastným umeleckým prejavom neustále vytvárať u žiakov potrebu stretávať sa s umením.

Duhým hlavným cieľom je profilovať ako škola, ktorá významnou mierou prispieva k rozvoju kultúry v obci aj v celom regióne.

V hudobnom odbore máme päť odelení:

Oddelenie klávkových nástrojov, kde vyučujeme hru na klavíri, keyboarde a akordeóne.

Oddelenie dychových a bicích nástrojov, kde vyučujeme hru na zobcovej flaute, altovej flauete, priechnej flaute, klarinete, saxofóne, barytóna a bicích nástrojoch.

Oddelenie strunových nástrojov, v ktorom má hlavné zastúpenie hra na gitare.

Oddelenie spevu, kde okrem spevu učiteľka vedie aj školský spevácky zbor, ktorý má v súčasnosti 9 členov.

Oddelenie hudobnej náuky, kde sa sústreďujeme na využívanie nových metód a foriem pri vyučovaní tohto predmetu.

Počas celého školského roka pripravujeme pre rodičov a občanov našej obce od 30 do 35 koncertov a programov. Patria sem hlavne triedne koncerty určené pre rodičov a rodinných príslušníkov žiakov, potom celoškolské koncerty pre širokú verejnosť, tematicky zamerané adventné a vianočné koncerty, koncerty pre jubilantov a starších v rámci Mesiaca úcty k starším, scénické hudobno-dramatické programy pre materskú a základnú školu a každý tretí rok pri príležitosti osláv Dňa matiek. Tieto programy sú výsledkom spolupráce všetkých troch odborov. Žiaci a učitelia prezentujú výsledky svojej práce aj na všetkých elokovaných pacoviskách školy.

Vo výtvarnom odbore sme do hlavného predmetu výtvarná tvorba, ktorý zahŕňa kresbu, maľbu, grafiku, dekoratívne činnosti a prácu s materiálom, zaradili aj zaujímavé techniky ako šitie odevov, kašírovanie, koláže, tvorba šperkov, aranžovanie, quiling a fotografiu. V tomto odbore robíme počas roka tematicky zamerané výstavy, ktoré sú súčasťou verejných koncertov a programov, ale aj samostatné výstavy.

V literárno-dramatickom odbore vyučujeme dramatickú prípravu, dramatikú a slovesnosť, pohyb, prednes, prácu v súbore, ktoré sme doplnili o prácu s bábkou. Žiaci literárno-dramatického odboru každoročne pripravujú pre rodičov a starých rodičov triednu besiedku. Žiaci literárno-dramatického odboru a výtvarného odboru spolupracujú aj pri tvorbe kulís, rekvizít a kostýmov pre divadelné predstavenia.

Učitelia pripravujú talentovaných žiakov na všetky druhy súťaží poriadaných MŠVV a Š SR a inými organizáciami.

Chceme poskytnúť umelecké vzdelanie čo najširšiemu okruhu záujemcov z radov žiakov základných a stredných škôl, ale aj dospelých. Obsah vzdelávania prispôsobujeme záujmu a talentu žiaka. Mimoriadne talentovaným žiakom zabezpečujeme kvalitnú prípravu na ďalšie štúdium na stredných umeleckých školách. Chceme poskytovať umelecké vzdelávanie nielen žiakom obce, ale prijímať žiakov aj z okolitých obcí.

Snahou našej školy a jej pedagógov je sústavne rozvíjať talent a tvorivé schopnosti žiakov a tým prispievať k rozvoju kultúry v obci a v širokom okolí.

6 DĹŽKA ŠTÚDIA

Prípravné štúdium má najviac dva ročníky. Je určené pre talentované deti v predškolskom veku na intenzívne diagnostikovanie umeleckých schopností dieťaťa a jeho následné zaradenie do príslušného umeleckého odboru a pre žiakov prvého ročníka základnej školy. Deti z MŠ sa radia do prípravného štúdia „A“ - dĺžka štúdia je 2 roky, deti v prvom ročníku základnej školy sa radia do prípravného štúdia „B“ – dĺžka štúdia je 1 rok. (viď učebné plány č. 1a a 1b)

Prvý stupeň základného štúdia sa člení na prvú časť a druhú časť. Prvá časť prvého stupňa má najviac štyri ročníky. To platí pre hudobný, výtvarný aj literárno-dramatický odbor. Druhá časť prvého stupňa má v hudobnom a literárno-dramatickom odbore štyri ročníky a vo výtvarnom odbore päť ročníkov. Presný rozpis dĺžky štúdia je uvedený v učebných plánoch. (HO- UP č. 3- 22, VO – UP č. 52 – 58, LDO – UP č. 41, 42, 44)

Druhý stupeň má najviac štyri ročníky

Štúdium pre dospelých má najviac štyri ročníky. Je určené pre uchádzačov, ktorí si chcú doplniť a rozšíriť svoje umelecké vzdelanie.

7 FORMY VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Vyučovanie prebieha formou:

- a) individuálneho vyučovania
- b) skupinového vyučovania

Podľa cieľov a dĺžky štúdia delíme vyučovanie na:

- a) základné štúdium – najrozšírenejšie, určené pre žiakov, ktorí sa zameriavajú na získanie všeobecného hudobného vzdelania a účinkovanie v rôznych umeleckých telesách
- b) rozšírené štúdium - je určené pre mimoriadne talentovaných žiakov, ktorí sa pripravujú na umeleckú dráhu so zvýšením počtom vyučovacích hodín v hlavnom predmete
- c) skrátene štúdium – je určené pre žiakov vyššieho veku, skrátaná je dĺžka štúdia

8 UČEBNÉ OSNOVY

HUDOBNÝ ODBOR

Vzdelávací program pre hudobný odbor je programom rôznych hudobných činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností, hudobných kompetencií žiakov a pre orientáciu učiteľov hudobného odboru. V takomto chápaní nepredstavuje len súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah vyučovacích predmetov jednotlivých študijných zameraní.

Vzdelávací program pozostáva aj zo základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Teda v ucelenom systéme výkonov, ktoré sú vyjadrené odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tie predstavujú normu pre žiaka. Napriek tomu si však učiteľ hudobného odboru môže vzdelávací štandard bližšie špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať, napríklad v podobe učebných úloh a otázok, či odstupňovať jednotlivé výkony podľa kognitívnych, psychomotorických a senzomotorických možností svojich žiakov. K vymedzeným výkonom je priradený učebný obsah, v ktorom sa zdôrazňujú aj pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu predmetov jednotlivých študijných zameraní hudobného odboru. Súčasne jednotlivé výkony nie sú vždy naviazané na každý učebný prvok, nakoľko jeden výkon preukazuje viaceré aspekty učebného obsahu a obsah sa prejavuje vo viacerých výkonoch. Takto štruktúrované učivo tvorí obsahový štandard, ktorý je záväzkom pre učiteľa. Učitelia si môžu učebný obsah tvorivo modifikovať v príslušnom ročníku. Žiakom, ktorí v základnom štúdiu preukážu mimoriadne nadanie a vynikajúce študijné výsledky, je určené rozšírené štúdium.

Pri koncipovaní otvorených príležitostí na rozvíjanie učebných možností a hudobných kompetencií žiakov je potrebné vytvárať také kognitívne činnosti, ktoré podporujú zisťovanie niečoho, hľadanie, pátranie, skúmanie, napr. v notovom materiáli a pod. V tomto zmysle je cieľom výučby predmetov jednotlivých študijných zameraní hudobného odboru na základnej umeleckej škole napomáhať žiakom vytvárať si nové zručnosti, poznatky a postoje na základe zážitkov zo psychomotorických a senzomotorických činností, nie riadiť učenie len na zapamätanie sprostredkovane odovzdaných poznatkov.

CHARAKTERISTIKA ODBORU A PODMIENKY PRIJÍMANIA UCHÁDZAČA

Hudobný odbor základnej umeleckej školy je charakteristický prepojením individuálneho vyučovania (hra na nástroji, spev, tvorba) a kolektívnych aktivít (predmety hudobná náuka, komorná a súborová hra, hra v orchestri, komorný a zborový spev, hudobno-dramatické

projekty a pod.). Komplexná výučba prepája praktické (interpretačné a tvorivé) zručnosti s rozvíjaním emocionálnych a racionálnych (duševných, mravných, etických, sociálnych, vedomostných, logických a kreatívnych) kompetencií žiaka. Hudba je významným prostriedkom harmonizácie osobnosti, rozvíja schopnosť empatie, vnímania, prežívania, tolerancie a spolupráce. Podmienkou na prijatie je základná orientácia v časopriestore hudby. V hudobnom odbore sa výrazne prejavuje dvojaká koncepčná línia základnej umeleckej školy: na jednej strane pripravuje žiakov na štúdium na konzervatóriách, na vysokoškolské štúdium hudby na učiteľských fakultách a na vysokých školách umeleckého zamerania a na druhej strane vychováva prostredníctvom hudby deti v prípravnom štúdiu, žiakov (študentov) v primárnom a nižšom sekundárnom umeleckom vzdelávaní a v II. stupni základného štúdia ako i dospelých.

Nevyhnutným predpokladom rozvoja hudobného talentu je paralelné rozvíjanie motorických zručností, hudobného cítenia a hudobného myslenia. Preto je potrebné postupné získavanie teoretických vedomostí v úzkom prepojení na živú hudobnú štruktúru.

CIELE ODBORU

Žiaci

- orientujú sa v hudobnej kultúre a svete hudobného umenia, prejavujú vlastné postoje a rozlišujú hodnoty v hudbe rôznych štýlov a žánrov,
- demonštrujú rozvinuté pohybové procesy v senzorickej a motorickej zručnosti (zbehlosti) pri hre na hudobnom nástroji,
- uplatňujú základy hudobného myslenia, hudobného a estetického vedomia v sústave a v medzipredmetových vzťahoch,
- čítajú notový text s porozumením a zapojením intelektových kompetencií (vnímanie, pochopenie, zapamätanie a využitie),
- vlastnou tvorivou činnosťou prejavujú kreatívne myslenie, cítenie a záujem o hudbu, vyhľadajú a spracujú informácie.

8. 1. HRA NA KLÁVESOVÝCH NÁSTROJOCH

CHARAKTERISTIKA ŠTUDIJNÝCH ZAMERANÍ, ICH DĺŽKA, FORMA VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Klávesové nástroje patria v súčasnosti k najpopulárnejším vyučovacím hudobným disciplínam základných umeleckých škôl pre široké možnosti svojho využitia. Skupina študijných zameraní hra na klávesových nástrojoch sa vyučuje nielen v klasickej, akustickej forme, ale aj v širokej ponuke rôznych elektronických variantov, čo predurčuje aj spôsoby ich využitia ako nástroja sólového, sprievodného pre účely komornej a orchestrálnej hry. Klávesové nástroje sú nástrojmi klasickej, folklórnej, ale aj modernej či jazzovej hudby. Toto široké uplatnenie sa

premieta do relatívne širokej charakteristiky výučby aj v medzipredmetových vzťahoch. V rámci integrovaného vyučovania umožňuje pestovať návyky spoločného muzicírovania s inými žiakmi, ktorí študujú hru na inom nástroji, alebo sólový spev. Počas štúdia v študijnom zameraní hra na klavíri žiak absolvuje nasledovné povinné predmety: hra na nástroji, hra z listu; štvorročná hra alebo sprievod alebo komorná hra a hudobná náuka. Len absolvovaním všetkých povinných predmetov sa docieli kompletná výchova a vzdelanie hudobníka. Popri štúdiu povinných predmetov je možnosť absolvovania voliteľných predmetov podľa učebných plánov, štúdium ktorých ešte viac prispieva k výchove a vzdelaniu hudobníka. Učivo vyberá učiteľ podľa psychofyziologických daností a individuálnych predpokladov žiaka. Pre talentované deti a žiakov, ktorí sa pripravujú na štúdium na stredných a vysokých školách umeleckého zamerania je možnosť absolvovania rozšíreného štúdia študijného zamerania hra na klavíri, počas ktorého sa prehľbujú jeho vedomosti a technické a interpretačné kompetencie. Do rozšíreného štúdia sa zaraďuje žiak len po splnení podmienok na jeho zaradenie. Pre žiakov, ktorí absolvovali I. a II. stupeň základného štúdia skupiny študijných zameraní hra na klávesových nástrojoch je možnosť pokračovať v štúdiu pre dospelých, počas ktorého si prehľbí a rozvine svoje nástrojové a teoretické kompetencie. Štúdium pre dospelých je určené aj pre začiatočníkov. Vo výchovno-vzdelávacom procese vyučovania povinných predmetov študijného zamerania Hra na klavíri - hra na nástroji, hra z listu; štvorročná hra, sprievod alebo komorná hra sa používajú rôzne metódy a formy edukácie a praktickej výučby zamerané na docielenie všetkých cieľov výchovy a vzdelávania.

Spomedzi elektronických verzií klávesových nástrojov je najviac obľúbený keyboard. Študijné zameranie Hra na keyboarde sa stalo populárnym na základných umeleckých školách. Tento nástroj, ktorý sa teší rastúcej obľube, nám ponúka široké možnosti jeho využitia. Je veľmi dôležité, aby príslušný systém výučby zodpovedal možnostiam tohto nástroja a želaniam a očakávaniam žiakov. Predpokladom úspešnej práce so žiakom je predovšetkým kvalitná a fundovaná príprava učiteľa (praktické ovládanie nástroja, znalosť harmonických značiek, funkčnej harmónie, modálnej harmónie, predstava hry v jednotlivých štýloch). Bez týchto znalostí nemôže byť výučba hry na keyboarde plnohodnotná. Najdôležitejším momentom pri formovaní kladného vzťahu žiaka k hudbe a hudobnému nástroju sú jeho prvé kontakty s hudbou prostredníctvom pedagogického zamestnanca. Preto je potrebné už od začiatku štúdia venovať pozornosť predpokladom žiaka (fyzickým, psychickým) pre hru na nástroji a citlivým prístupom tieto predpoklady rozvíjať. Výučba hry na keyboarde v sebe integruje hru s automatickým sprievodom, polyfónnu hru, kolektívnu hru, aranžovanie skladieb a improvizáciu, ktoré by mal žiak zvládnuť počas štúdia. Učivo vyberá učiteľ podľa psychofyziologických daností a individuálnych predpokladov žiaka. Predmet štvorročná hra, sprievod alebo komorná hra sa vyučuje podľa vzdelávacích štandardov študijného zamerania Hra na klavíri. V priebehu celého štúdia ďalej rozvíjame už nadobudnuté znalosti a snažíme sa pochopiť systém, vďaka ktorému vieme zahrat' „správne noty na správnom mieste". Pilierom tohto systému je vzájomný vzťah medzi stupnicami (melódiou) a akordmi (harmóniou). Pochopenie tohto vzťahu je nutné pre kompozíciu, aranžovanie a improvizáciu, ktorá sa uplatňuje v džezze, rocku a v modernej populárnej hudbe. Toto štúdium bude pre interpretov veľmi prospešné, lebo sa budú môcť lepšie orientovať v diele, keď pochopia jeho štruktúru.

CIELE ŠTUDIJNÝCH ZÁMERANÍ

Žiaci:

- sa orientujú v druhoch umenia a vedia prijímať umenie,
- aplikujú nadobudnuté kompetencie v skupine študijných zameraní hra na klávesových nástrojoch v praxi,
- preukazujú schopnosť komunikácie v umeleckej oblasti,
- získavajú a správne pracujú s informáciami v oblasti umeleckej inštrumentálnej interpretácii a v oblasti medzipredmetových vzťahov,
- analyzujú a tvorivo riešia problémy vo vyučovacom procese.

PROFIL ABSOLVENTA

Absolvent prvej časti I. stupňa primárneho umeleckého vzdelávania (ISCED 1 B) základného štúdia skupiny študijných zameraní hra na klávesových nástrojoch po preukázaní vedomostí a zručností, ktoré nadobudol v priebehu štúdia, je pripravený pokračovať v štúdiu druhej časti I. stupňa základného štúdia skupiny študijných zameraní hra na klávesových nástrojoch. Po ukončení prvej časti I. stupňa základného štúdia má žiak osvojené základy umeleckej výchovy a vzdelávania v danom študijnom odbore. Získal základy odborného jazyka a komunikácie v umeleckej oblasti. Absolvent prvej časti I. stupňa základného štúdia sa dokáže vyjadrovať na úrovni základnej kultúrnej gramotnosti prostredníctvom umeleckých vyjadrovacích prostriedkov príslušného odboru a vyučovacieho predmetu, v ktorom si rozvinul schopnosť tvoriť a prijímať umenie na danej úrovni stupňa ukončeného vzdelania. Úroveň rozvinutosti kľúčových kompetencií, ktoré absolvent dosiahol na konci prvej časti I. stupňa základného štúdia nie je ukončená. Vytvára len základ pre následné stupne vzdelávania.

Absolvent druhej časti nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania I. stupňa základného štúdia ZUŠ skupiny študijných zameraní hra na klávesových nástrojoch má ukončený I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy. Absolvovaním súboru predmetov umeleckého vzdelávania je pripravený na štúdium na stredných školách hudobného a pedagogického zamerania. Absolvent je pripravený na celoživotné vzdelávanie a rozširovanie svojich nadobudnutých všeobecných a odborných vedomostí a zručností v umeleckej oblasti. Po ukončení druhej časti I. stupňa základného štúdia ZUŠ má žiak osvojené základy umeleckej výchovy a vzdelávania v danom vyučovacom odbore. Získal základy pre osvojenie účinných techník celoživotného učenia sa a pre rozvoj nadobudnutých spôsobilostí. Je schopný umelecky pôsobiť v rôznych skupinách, súboroch, umeleckých formáciách. Absolvent druhej časti I. stupňa základného štúdia ZUŠ dokáže pomenovať druhy umenia, ich hlavné nástroje a vyjadrovacie prostriedky, uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote, cení si ľudové tradície, rešpektuje vkus iných ľudí a primerane veku dokáže vyjadriť svoje názory a postoje k estetickým hodnotám, správa sa kultúrne, kultivovane primerane okolnostiam, situáciám a sociálnym potrebám, je schopný využívať osvedčené stratégie učenia

sa, nadobudnuté teoretické i praktické poznatky dokáže uplatniť pri ďalšej samostatnej činnosti, svoje vedomosti dokáže sám rozvíjať, obnovovať, je schopný primerane reagovať na nové trendy i na spoločenský vývoj, na základe získaných poznatkov a skúsenosti dokáže hodnotiť a kriticky pristupovať k ďalšiemu tvorivému procesu, dokáže uplatniť nadobudnuté znalosti a spôsobilosti v rôznych životných situáciách, dokáže využívať dostupné formy sociálnej komunikácie s okolím, s ktorým prichádza do kontaktu. Úroveň rozvinutosti kľúčových spôsobilostí, ktoré žiaci dosiahnu v druhej časti prvého stupňa základného štúdia ZUŠ, nie je ukončená. Vytvára len bázu pre následné stupne vzdelania, pre celoživotné učenie sa.

Absolvent II. stupňa základného štúdia je pripravený na celoživotné vzdelávanie a rozširovanie svojich nadobudnutých všeobecných a odborných vedomostí a zručností v umeleckej oblasti. Absolvovaním súboru predmetov umeleckého vzdelávania počas štúdia je pripravený na vysokoškolské štúdium na školách umelecko-pedagogického zamerania. Absolvent II. stupňa základného štúdia ovláda hru na hudobnom nástroji na úrovni prislúchajúcej danému stupňu vzdelania. Dokáže aktívne pôsobiť v hudobných zoskupeniach ako hráč sólového partu i ako sprievodný hráč. Svoje vedomosti dokáže sám rozvíjať, obnovovať, je schopný primerane reagovať na nové trendy i na spoločenský vývoj. Na základe získaných poznatkov a skúsenosti dokáže hodnotiť a kriticky pristupovať k ďalšiemu tvorivému procesu. Absolvent II. stupňa základného štúdia skupiny študijných zameraní hra na klávesových nástrojoch: podáva poloprofesionálne umelecké výkony v praxi najčastejšie ako člen komorných zoskupení vážnej i populárnej hudby, ako korepetítor, tiež ako sólista, pozná a primerane uplatňuje technické, výrazové a vyjadrovacie prostriedky hry na klávesových nástrojoch, má vedomosti z dejín hudby a klavírnej literatúry, dokáže odborne vyjadriť svoj umelecký názor, pozná historické a estetické zákonitosti umenia, hudobné diela dokáže interpretovať podľa štýlových období, má vedomosť o harmónii, kontrapunkte, hudobných formách a hudobných druhoch, o hudobných nástrojoch, vie analyzovať hudobné diela a túto analýzu zužitkovať pri tvorbe osobitej interpretácie. Úroveň rozvinutosti kľúčových spôsobilostí, ktoré žiaci dosiahnu v závere II. stupňa základného štúdia ZUŠ, nie je ukončená. Vytvára len bázu pre následné stupne vzdelania, pre celoživotné učenie sa.

Absolvent rozšíreného vyučovania I. stupňa základného štúdia študijného zamerania hra na klavíri má ukončený I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy. Absolvovaním súboru predmetov umeleckého vzdelávania počas štúdia je pripravený na štúdium na stredných a vyšších odborných školách hudobného a pedagogického zamerania. Súbor vedomostí a zručností, nadobudnutý pri tejto forme štúdia vytvára hlavne podmienky pre ďalšie štúdium na hudobnom konzervatóriu. Absolvent rozšíreného vyučovania I. stupňa základného štúdia študijného zamerania hra na klavíri má technické a interpretačné kompetencie na vyššej úrovni, ako pri bežnej forme štúdia, nakoľko práve v tejto oblasti počas štúdia rozširuje a prehĺbuje svoje vedomosti a praktické zručnosti. Je pripravený na profesionálnu dráhu. Absolvent rozšíreného vyučovania prvého stupňa základného štúdia má vytvorený a navzájom prepojený komplex vedomostí, zručností a návykov. K ďalším nemenej dôležitým znakom absolventa patrí schopnosť praktického využívania získaných poznatkov, vedomostí a zručností v ďalšej fáze života, či už v profesionálnej sfére, alebo v amatérskej hudobnej sfére. Absolvent je kultivovaným poslucháčom koncertných siení, pokračuje vo svojom osobnom a rodinnom

živote pestovať a šíriť pozitívny vzťah k hudbe a obohacovať tak kultúru národa. Úroveň rozvinutosti kľúčových spôsobilostí, ktoré žiaci dosiahnu v nižšom sekundárnom umeleckom vzdelaní ZUŠ, nie je ukončená. Vytvára len bázu pre následné stupne vzdelania, pre celoživotné učenie sa.

8.1.1 Študijné zameranie hra na klavíri

PRÍPRAVE KU HRE NA NÁSTROJI

Prípravné štúdium

Žiaci po ukončení 1. roku prípravného štúdia „A“ základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ aplikujú pri hre na klavíri správne sedenie a postavenie ruky, uvoľnenie ruky a hracieho aparátu, ✓ hrajú správnym spôsobom elementárne prstové cvičenia non legato, ✓ sluchovo rozlišujú tóny na klaviatúre: nízke - vysoké, dlhé – krátke, silné – slabé, ✓ spoznávajú na klaviatúre niektoré tóny hudobnej abecedy, ✓ rozoznávajú na elementárnej úrovni kontrastnú dynamiku, tempo a charakter skladieb: hlasno– ticho, pomaly – rýchlo, veselo – smutno, ✓ interpretujú podľa sluchu jednoduché krátke melódie jednou rukou alebo striedaním rúk – non legato, ✓ zahrajú spamäti elementárne hudobné motívy ľudových piesní, riekaniek na jednom – dvoch tónoch, ✓ rytmizujú jednoduché riekanky, vedia zopakovať jednoduché rytmické motívy, ✓ vedia sa zapojiť do tvorivých hudobno-didaktických hier. 	<p>Hrací aparát.</p> <p>Základy techniky hry na klavíri. Tvorba tónu.</p> <p>Klaviatúra a sluchové rozlišovanie tónov. Hudobno-výrazové prostriedky.</p> <p>Základy klavírnej interpretácie.</p> <p>Základy hry spamäti.</p> <p>Rytmické kompetencie.</p> <p>Tvorivo-hudobné schopnosti.</p>

Žiaci po ukončení 2. roku prípravného štúdia „A“ základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------

<ul style="list-style-type: none"> ✓ rozpoznávajú noty v husľovom kľuči v rozsahu jednej oktávy a orientujú sa na klaviatúre ✓ používajú základné hodnoty nôt, pomlčiek, spôsoby hry non legato, portamento v hre na klavíri, ✓ preukážu zvládnutie technických prstových cvičení, uvoľňovacích cvičení hracieho aparátu, ✓ určujú sluchom náladu, tempo, dynamiku skladieb, ✓ zahrajú ľudové piesne so sprievodom a jednoduché prednesové skladbičky podľa notového zápisu, ✓ rytmizujú jednoduché riekanky, zopakujú rytmické motívy ✓ dokážu hrať na klavíri podľa sluchu a spamäti jednoduché ľudové piesne. 	<p>Notový zápis. Klaviatúra.</p> <p>Základné hudobno-teoretické a hudobno-výrazové prostriedky.</p> <p>Základné technické návyky.</p> <p>Percepčné činnosti</p> <p>Interpretačné návyky.</p> <p>Rytmické cítenie.</p> <p>Hudobná pamäť.</p>
---	---

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia:

- 2 skladbičky rozličného charakteru primeranej náročnosti.

Žiaci po ukončení prípravného štúdia „B“ základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ použijú správne základy interpretačných návykov, ✓ rozlišujú notový zápis v husľovom kľuči, základné hodnoty nôt, pomlčiek, základy rôznych hudobno-výrazových prostriedkov, ✓ rozpoznávajú malú piesňovú a jednoduchú dvojdielnú formu, ✓ používajú správne cvičenia na správne použitie hracieho aparátu, technické prstové cvičenia, uvoľňovacie cvičenia hracieho aparátu, ✓ zvládnu spôsoby hry - non legato, portamento, ✓ interpretujú ľudové piesne a jednoduché prednesové skladby jednou rukou, striedaním rúk, dvoma rukami non legato podľa sluchu a podľa notového zápisu, ✓ aplikujú vo svojom hudobnom prejave elementárne hudobno- výrazové prostriedky: dynamika, elementárna agogika, ✓ zahrajú podľa sluchu ľudové piesne v C dur (v rozsahu 5 tónov) so sprievodom 	<p>Interpretačné návyky: postavenie rúk, orientácia na klavíri, používanie hracieho aparátu, správne sedenie, tvorba tónu.</p> <p>Hudobno-teoretické poznatky.</p> <p>Základy hudobných foriem.</p> <p>Technické cvičenia</p> <p>Spôsoby hry na klavíri.</p> <p>Základné hudobno-interpretačné návyky.</p> <p>Rôzne klavírne výrazové prostriedky.</p> <p>Hra na klavíri podľa sluchu.</p> <p>Základy hry na klavíri spamäti a z nôt.</p>

<p>gajdošskej kvinty (T-D),</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ zahrajú z nôt aj spamäti skladby z klavírnej literatúry primeranej náročnosti, ✓ rozlíšia sluchom silu, dĺžku, výšku a farbu tónu, ✓ rozoznajú sluchovo v elementárnej forme durový a molový tónorod (veselý – smutný), ✓ rozoznajú v elementárnej forme jednoduchú dvojdielnu hudobnú formu (sloha – refrén, pomalá časť – rýchla časť, veselá časť – smutná časť’). 	<p>Percepčné návyky.</p> <p>Základy elementárneho sluchovo-harmonického cítenia.</p> <p>Základy hudobnej formy.</p> <p>Práca s piesňou.</p>
--	---

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia:

- 2 skladby rozličného charakteru primeranej náročnosti.

HRA NA NÁSTROJI, HRA Z LISTU

Prvá časť prvého stupňa základného štúdia

Žiaci po ukončení 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ aplikujú základy správneho používania hracieho aparátu pri hre na nástroji, ✓ orientujú sa na klaviatúre vizuálne v rozsahu teoretických vedomostí a sluchovo – výška tónu, dĺžka tónu, ✓ definujú noty, hodnoty nôt, pomlčiek v študovanej skladbe, ✓ rozoznajú označenia hudobno-výrazových prostriedkov v notovom texte, ✓ vysvetlia základné hudobné a umelecké termíny v rozsahu študovaných skladieb, ✓ rozlišujú časti jednoduchej dvojdielnej hudobnej formy: sloha - refrén, charakter skladieb: smutná - veselá, pomalá - rýchla, ✓ používajú správny prstoklad pri interpretácii skladieb (aj podkladanie a nadkladanie palca), ✓ reprodukovujú technické cvičenia a stupnice v súlade s obsahovými štandardmi, 	<p>Hrací aparát. Základné interpretačné návyky. Správne sedenie.</p> <p>Notopis (v husľovom kľúči: g – g2, v basovom: c – g1), základné hodnoty nôt, pomlčiek.</p> <p>Poznatky o hudobno-výrazových prostriedkoch: p, f, mf, mp, dim, cresc., tempo: moderato, allegro, hudobná fráza.</p> <p>Hudobná terminológia: hudobný nástroj, tón, klaviatúra, kladivková mechanika, skladba, charakter, nálada. Základné poznatky o piesňovej forme. Technické cvičenia: uvoľnenie hracieho aparátu a osvojenie si správneho spôsobu jeho používania, vhodné prstové cvičenia, stupnice. Technické etudy: výber skladieb zodpovedajúcich technickým prvkom z klavírnych škôl. Stupnice: hra durových stupníc zvlášť a v protipohybe: C, G, D, A, F, B, ES– dur cez jednu alebo dve oktávy + durový 5- akord melodický a harmonický.</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ reprodukovujú durové stupnice zvlášť a v protipohybe v súlade s obsahovými štandardami ✓ ovládajú interpretačne klavírne spôsoby hry: non legato, legato, staccato, portamento, ✓ aplikujú poznatky z oblasti frázovania, ✓ používajú pri interpretácii rôznu dynamiku: forte, piano, mf, mp, dim, crescendo, ✓ používajú rôzne tempo ✓ realizujú primeranými prostriedkami zámer skladateľa: charakter, náladu a obsah hudby, ✓ interpretujú klavírne skladby: ľudovú pieseň v úprave skladateľa, prednesové skladby primeranej náročnosti, základy polyfónie, ✓ interpretujú vybrané skladby spamäti, ✓ zvládnu spôsoby hry non legato, legato, staccato, portamento, kantiléna v oboch rukách, ✓ zahrajú ľudové piesne podľa sluchu s jednoduchým sprievodom gajdošskej kvinty alebo akordov T, S, D. ✓ realizujú prakticky základy hry z listu, ✓ počúvajú sa pri vlastnej interpretácii, ✓ zahrajú z listu skladby nižšej náročnosti, 	<p>Spôsoby hry (non legato, legato, tenuto, portamento, staccato, dvojhmaty, odľahy, skupinky dvoch, troch tónov), plynulosť hry, kvalita tónu, tvorba tónu, artikulácia, dynamika, tempo.</p> <p>Inštruktívna klavírna literatúra</p> <p>Hudobná pamäť a správna interpretácia.</p> <p>Praktické zvládnutie hudobno-výrazových prostriedkov.</p> <p>Percepcia, sluchová kontrola pri hre na klavíri, hra podľa sluchu.</p> <p>Jednoduchý sprievod k piesni.</p> <p>Základy hry z listu.</p>
--	--

Žiaci po absolvovaní 2. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ používajú správne sedenie za klavírom, postavenie rúk, majú osvojené správne interpretačné návyky, ✓ rozoznávajú základné tempové a metroritmické označenia v notovom zápise, ✓ zvládnu hru durových stupníc s # a s b cez dve oktávy v rovnom pohybe a protipohybe v súlade s obsahovými štandardmi, ✓ zvládnu hru molových stupníc harmonických a, e, h mol a d, g, c mol, ✓ zvládnu hru tonického kvintakordu s obratmi spolu + malý rozklad zvlášť, 	<p>Interpretačné návyky.</p> <p>Notopis, hodnoty nôt, pomlčky: v súlade so vzdelávacími štandardmi predmetu hudobná náuka a študovanými skladbami.</p> <p>Teoretická znalosť durových a molových stupníc, T 5, obraty: v súlade so vzdelávacími štandardmi predmetu hudobná náuka a požiadavkami na tento ročník.</p> <p>Klavírna technika. Prstoklad v hre stupíc a obratov kvintakordu. Hra akordov: tonický kvintakord s obratmi spolu + malý rozklad zvlášť, skladby etudového charakteru kratšieho rozsahu</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ zvládnu prvky klavírnej techniky pri hre akordov a skladieb etudového charakteru, ✓ aplikujú spôsoby hry v klavírnej interpretácii: tenuto, legato, staccato, ✓ rozpoznávajú základné dynamické znamienka, ✓ pracujú správne s kantilénou v oboch rukách, ✓ pracujú správne s kvalitou tvorby tónu, ✓ zvládnu tvorbu tónu, kantilény a správneho frázovania ✓ preukážu prakticky ovládanie hudobno-výrazových prostriedkov pri hre technických cvičení a klavírnych skladieb ✓ dokážu frázovať dlhšie melodické celky, ✓ používajú správne predpísaný prstoklad v skladbe, ✓ ovládajú techniku základného používania súčasného pedálu, ✓ zvládnu hru skladieb v 2/4, 3/4, 4/4, 3/8 a 6/8 takte, ✓ interpretujú vybrané skladby spamäti, ✓ hrajú z listu, ✓ rozpoznávajú sluchom melodické fragmenty, výšku tónu, durovú a molovú stupnicu, ✓ rozlíšia sluchom molový a durový tónorod, ✓ dokážu rytmizovať riekanky, vytlieskať hodnoty nôt, ✓ rozpoznávajú sluchom a v notovom texte metrum – trojdobé, dvojdobé, základný i nepravidelný rytmus. ✓ transponujú krátke melodické útvary do jednoduchých tónin, ✓ aplikujú základné návyky pri verejných vystúpeniach, 	<p>zamerané na riešenie rôznych technických problémov.</p> <p>Hudobno-výrazové prostriedky: artikulácia jednoduchých melodických ozdob: príraz, nátril, obal, a základy súčasnej synkopickej pedalizácie, vyjadrovanie nálady, charakteru a obsahu hudby.</p> <p>Využívanie dynamiky, frázovania, prstokladu pri nácviku a interpretácii skladieb.</p> <p>Inštruktívna literatúra.</p> <p>Klavírne skladby: ľudové piesne v úprave, základy polyfónie vo forme jednoduchých skladieb, prednesové skladby rôzneho štýlu a charakteru, skladby v husľovom i basovom kľúči.</p> <p>Návyky samostatného štúdia jednoduchých skladieb.</p> <p>Hudobná pamäť.</p> <p>Hra z listu: klavírna literatúra z nižšieho ročníka.</p> <p>Sluchová sféra ako hlavný prvok hudobného interpretačného prejavu, sluchová analýza molovej stupnice, molový a durový tónorod: rozpoznanie podľa sluchu.</p> <p>Rozvoj rytmických zručností.</p> <p>Transponovanie jednoduchých melodických útvarov.</p> <p>Vedenie k samostatnej práci, správne cvičeniu a k aplikácii zručností a návykov na vystúpeniach a koncertoch.</p>
--	--

Žiaci po absolvovaní 3. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
--------------------------	--------------------------

<ul style="list-style-type: none"> ✓ zvládnu hru legato a staccato v tempe, ✓ používajú súčasný a synkopický pedál ✓ využívajú percepciu a kantilénu vo svojej hre, ✓ rozlišujú kantilénu v pravej a ľavej ruke, ✓ využívajú návyky akordickej techniky hry v interpretácii, ✓ vytvárajú a hrajú tonický kvintakord s obratmi + malý rozklad spolu, ✓ ovládajú hru durových a molových stupníc (harmonických a melodických) kombinovaným spôsobom, v primeranom tempe podľa svojich schopností, ✓ dokážu nastudovať v priebehu roka niekoľko etúd primeranej náročnosti, ✓ rozumejú umeleckej a technickej zložke interpretácie študovaných skladieb, ✓ rozlišujú charakter skladieb podľa obsahu, nálady a tempa a štýlového obdobia, ✓ dokážu správne frázovať dlhšie melodické útvary a charakterovo stvárniť skladbu, ✓ zvládnu hru jednoduchých melodických ozdôb, ✓ zahrajú z listu skladby z klavírnej literatúry nižšieho ročníka, ✓ transponujú jednoduché melódie, ✓ rozpoznávajú základné harmonické funkcie, ✓ vedia použiť základné harmonické funkcie. 	<p>Legato v tempe, technika staccato. Pedalizácia. Kantiléna v pravej a ľavej ruke: rozlišovanie, práca s kantilénou. Pasážová technika: plynulé podkladanie a nadkladanie prstov, plynulá hra rozkladov akordov. Durové stupnice v kombinovanom pohybe, T5, v plynulom tempe, primeranom individuálnym možnostiam žiaka, obraty (tenuto, staccato, rozložene). Molové stupnice (melodické) kombinovaným spôsobom, v primeranom tempe, počet: podľa individuálnych predpokladov žiaka. Etudy rôzneho technického zamerania na väčších plochách. Rozvíjanie umeleckej a technickej zložky interpretácie študovaných skladieb. Schopnosť rozlíšiť štýlové obdobia. Práca s kvalitou tvorby tónu, frázovanie. Melodické ozdoby: zdokonaľovanie hry. Hra z listu. Transponovanie. Rozpoznávanie a používanie T, S, D pri praktickej hre.</p>
--	--

Žiaci po absolvovaní 4. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ ovládajú cvičenia na rozširovanie rozpätia rúk hraním štvorzvuku zvlášť, ✓ zvládnu hru všetkých molových melodických aj harmonických, durových stupníc kombinovaným spôsobom cez dve oktávy v rovnom pohybe a protipohybe v primeranom tempe, ✓ ovládajú hru tonického kvintakordu s obratmi + malý rozklad spolu, ✓ dokážu nastudovať etudy rôzneho technického zamerania, ✓ dokážu dbať na farebnosť tónu a dynamickej škály pri hre klavírnych skladieb, ✓ pracujú správne s hudobnou frázou skladby, ktorú dokážu sami diferencovať, ✓ zvládnu hru zložitejších melodických ozdôb, ✓ zahrajú nastudované skladby v rýchlejšom tempe, 	<p>Cvičenia pre zväčšovanie rozpätia ruky. Štvorzvuky. Molové stupnice melodické a harmonické, durové stupnice. Tonický kvintakord s obratmi + malý rozklad spolu, rozšírený kvintakord. Etudy – rôzneho technického a tempového zamerania na väčších plochách a v rýchlejších tempách. Farebnosť tónu a dynamická škála. Presná artikulácia, kantiléna v oboch rukách (použiť polyfonické prvky): rozvíjanie. Práca s hudobnou frázou. Melodické ozdoby - príraz, nátril, obal. Hra v rýchлом tempe. Samostatné používanie pedálu.</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ používajú samostatne pedál v jednoduchých skladbách, ✓ rozoznávajú hudobnú formu skladby, jej štruktúru, jednotlivé časti, ✓ zvládnu interpretáciu skladieb podľa obsahového štandardu, ✓ dokážu sami naštudovať jednoduché skladby, ✓ vedia hrať z listu ✓ aplikujú základy tvorby sprievodu pri hre ľudových a populárnych piesní. 	<p>Hudobná forma skladby, jej štruktúra, analýza jednotlivých častí.</p> <p>Interpretácia skladieb z hľadiska štýlových období: polyfonické skladby s prihliadnutím na obsah a náročnosť; prednesové skladby rôzneho charakteru, obdobia a štýlu: klasické, moderné.</p> <p>Hra z listu z klavírnej literatúry nižších ročníkov.</p> <p>Harmonické cítenie - základné harmonické funkcie, ich použitie.</p> <p>Transponovanie jednoduchých melódií, ľudové piesne: hra podľa sluchu a podľa nôt s použitím T,S, D.</p>
---	--

Záverečná skúška:

- 3 skladby primeranej náročnosti – 1 etuda
- 2 kontrastné skladby

Druhá časť prvého stupňa základného štúdia

Žiaci po absolvovaní 1. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ uvedomujú si štruktúru durovej, molovej, chromatickej stupnice, ✓ zdokonaľujú pasážovú techniku, akordovú techniku, ✓ hrajú v plynulom tempe všetky durové a molové stupnice v kombinovanom pohybe, T5 s obratmi (tenuto, staccato, rozložene), ✓ dokážu zvládnuť veľký rozklad – rozložene cez 3 oktávy zvlášť, ✓ reprodukovujú chromatickú stupnicu, ✓ hrajú etudy rôzneho technického zamerania a zdokonaľujú pedálovú techniku ✓ ovládajú správne návyky hudobno-interpretáčnych prostriedkov, ✓ interpretujú skladby z obdobia romantizmu, polyfonické skladby primeranej náročnosti, prednesové skladby rôzneho charakteru a štýlu, ✓ aplikujú princípy tvorby sprievodu pri 	<p>Durová, molová, chromatická stupnica: uvedomenie si štruktúry, rozdielu medzi nimi, aplikácia v prednesovej literatúre.</p> <p>Pasážová technika, akordová technika: zdokonaľovanie.</p> <p>Durové a molové stupnice, akordy.</p> <p>Štvorhlasný akord podľa fyziologických možností žiaka – zvlášť, rozložene.</p> <p>Veľký rozklad.</p> <p>Chromatická stupnica (2-3 stupnice zvlášť každou rukou).</p> <p>Etudy rôzneho technického zamerania na väčších plochách s dôrazom na pasážovú, akordickú techniku, zdokonaľovanie motorickej zručnosti ľavej ruky, pedalizácia</p> <p>Hudobno-interpretáčne prostriedky: trilok, glissando, chromatika - návyky a zdokonaľovanie hry.</p> <p>Zvládnutie skladieb rôznych štýlových období: polyfonické skladby primeranej náročnosti, prednesové skladby rôzneho</p>

<p>hre podľa akordických značiek, ✓ zahrajú z listu skladby z literatúry nižších ročníkov, ✓ transponujú samostatne jednoduché melodické útvary, ✓ vytvárajú vlastné hudobné skladbičky so sprievodom,</p>	<p>charakteru, obdobia a štýlu, zameranie sa na skladby z obdobia romantizmu, moderné – u žiakov, ktorí inklinujú k modernej hudbe - klavírne úpravy skladieb populárnej hudby. Hra podľa akordických značiek Hra z listu. Transponovanie. Vlastná tvorba a tvorba vlastného sprievodu</p>
---	--

Žiaci po absolvovaní 2. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ systematizujú hudobno-teoretické vedomosti z predchádzajúcich ročníkov, ✓ zdokonaľujú poznatky o väčších hudobných formách, ✓ venujú pozornosť rozsahu vedomostí o: harmonických funkciách, akordoch, akordických značkách, ✓ uvedomujú si štruktúru durovej, molovej, chromatickej stupnice ✓ zdokonaľujú akordickú, pasážovú, oktavovú techniku, ✓ hrajú všetky durové a molové stupnice v kombinovanom pohybe, T5, štvorhlasný akord s obratmi spolu v plynulom tempe, ✓ zvládnu hru veľkého rozkladu – rozložene cez 3 oktávy zvlášť, ✓ reprodukovujú chromatickú stupnicu, ✓ interpretujú etudy rôzneho technického zamerania na väčších plochách a v rýchlejších tempách, ✓ venujú pozornosť kultivovanému hudobno-interpretáčnemu prejavu, ✓ zvládnu zložitejšie melodické ozdoby, ✓ interpretujú klavírne skladby: zložitejšie polyfonické skladby s náročnejším vedením hlasov, prednesové skladby rôznych štýlov - klasické a moderné, zodpovedajúce technickým a interpretačným požiadavkám na tento ročník, ✓ preukážu návyky verejnej prezentácie, 	<p>Poznávanie a pochopenie väčších hudobných foriem: sonátová, cyklická, zložitejšie polyfonické skladby. Dejiny hudby v súlade s predmetom hudobná náuka a preberanými skladbami. Harmonické funkcie, akordy, akordické značky: rozširovanie rozsahu vedomostí. Durová, molová, chromatická stupnica – uvedomenie si štruktúry, rozdielu medzi nimi, ich aplikácia v prednesovej literatúre. Akordická, pasážová, oktavová technika: zdokonaľovanie zručností. Durové a molové stupnice: hra v kombinovanom pohybe, T5 s obratmi spolu (tenuto, staccato, rozložene). Štvorhlasný akord s obratmi spolu v plynulom tempe, veľký rozklad – rozložene cez 3 oktávy zvlášť. Chromatická stupnica (2-3 stupnice zvlášť každou rukou). Etudy rôzneho technického zamerania na väčších plochách a v rýchlejších tempách s dôrazom na pasážovú, akordickú techniku, zdokonaľovanie motorickej zručnosti ľavej ruky. Zložitejšie melodické ozdoby. Zvládnutie skladieb: zložitejšie polyfonické skladby, prednesové skladby rôznych štýlov a žánrov. Hra z listu. Počúvanie sa pri hre, sluchová kontrola. Samostatné transponovanie jednoduchých</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ zahrajú z listu, ✓ kontrolujú sa sluchovo, počúvajú sa pri hre, ✓ transponujú samostatne jednoduché melodické útvary, ✓ preukážu základy improvizácie, ✓ tvoria vlastné skladbičky, ✓ navrhujú riešenie technického a výrazového problému, ✓ hra podľa akordických značiek. 	<p>melodických útvarov, Základy improvizácie. Vlastná tvorba žiaka, tvorba vlastných melódií a sprievodov. Schopnosť navrhnúť riešenie technického a výrazového problému. Samostatné myslenie a práca žiaka. Tvorba sprievodu podľa zvládnutých akordických značiek.</p>
---	--

Žiaci po absolvovaní 3. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ aplikujú poznatky o väčších hudobných formách v klavírnej interpretácii, ✓ aplikujú vedomosti o harmonických funkciách, akordoch, akordických značkách pri tvorbe sprievodu, ✓ používajú vedomosti o stupniciach pri ich výskyte (alebo ich úryvkoch) v klavírnej literatúre, ✓ zdokonaľujú pasážovú techniku, oktávovú techniku, ✓ zahrajú etudy zamerané na vybrané technické problémy, ✓ reprodukovujú všetky stupnice durové, molové, harmonické a melodické a vybrané stupnice chromatické, ✓ zvládnu hru štvorhlasného akordu s obratmi, malý a veľký rozklad osobitne, dominantný septakord a zmenšený septakord s rozkladmi, ✓ venujú pozornosť zvládnutiu samostatnej práce so skladbou, dodržia štýlovoť v skladbách ✓ interpretujú zložitejšie polyfónne skladby, interpretujú skladby rôznych období, štýlov a žánrov, ✓ chápu väčšie cyklické formy, venujú pozornosť väčším nárokom na štýlovoť, charakter a náladu interpretovaných skladieb, ✓ preukážu návyky sluchovej predstavy, ✓ hrajú z listu skladby primeranej náročnosti, ✓ zahrajú ľudové a populárne piesne podľa sluchu a z nôt s použitím T,S, D a ich príbuzných akordov, používajú 	<p>Väčšie hudobné formy: sonátová, cyklická, zložitejšie polyfonické skladby: prehĺbenie poznatkov a pochopenie. Harmonické funkcie, akordy, akordické značky: prehĺbenie vedomostí Stupnice: prehĺbenie vedomostí, rozdiel medzi nimi, aplikácia v prednesovej literatúre.</p> <p>Pasážová technika na väčších plochách, oktávová technika, etudy.</p> <p>Všetky stupnice durové, molové, harmonické a melodické a vybrané stupnice chromatické. Štvorhlasný akord s obratmi, malý a veľký rozklad, dominantný septakord a zmenšený septakord s rozkladmi. Štýlovoť, charakter a nálada interpretovaných skladieb.</p> <p>Pochopenie a reprodukcia väčších cyklických foriem. Zvládnutie skladieb: zložitejšie polyfonické skladby s náročnejším vedením hlasov, skladby rôznych štýlov a období - klasické, moderné zodpovedajúce technickým a interpretačným požiadavkám na tento ročník. Rozbor skladieb. Sledovanie a rozvíjanie sluchovej predstavy skladby. Hra z listu. Základy tvorby kadencie, základy improvizácie.</p>

<p>základy tvorby kadencie,</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ docielia prehĺbenie rytmického cítenia, ✓ dokážu samostatne transponovať jednoduché melodické útvary, ✓ tvoria sprievod podľa akordických značiek. 	<p>Rytmická sféra</p> <p>Samostatné transponovanie jednoduchých melodických útvarov.</p> <p>Tvorba sprievodu podľa akordických značiek.</p>
--	---

Žiaci po absolvovaní 4. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ systematizujú komplexné vedomosti z hudobnej teórie, dejín hudby a ich praktické využitie v klavírnej hre, ✓ definujú tóninu, samostatne určujú tóninu, ✓ definujú intervaly, akordy, ich tvorbu, akordické značky, ✓ reprodukovávajú všetky durové a molové stupnice a akordy v súlade s obsahovými štandardmi, ✓ interpretujú etudy rôzneho technického zamerania na väčších plochách a v rýchlejších tempách s dôrazom na pasážovú, akordickú techniku, oktavovú techniku, ✓ venujú pozornosť rozvoju kultivovaného hudobno-interpretáčného prejavu, ✓ dokážu zvládnuť zložitejšie melodické ozdoby, ✓ interpretujú skladby: polyfonické skladby s náročnejším vedením hlasov, ďalšie klavírne skladby: klasika a moderna, populárna hudba v úprave pre klavír podľa technických a interpretačných požiadaviek na daný ročník, ✓ zahrajú z listu, ✓ venujú pozornosť rozvoju sluchovo-hudobnej predstavivosti a metro - rytmického cítenia, ✓ použijú správne cvičenia na rozdielne usporiadanie rytmických štruktúr v pravej a ľavej ruke, ✓ transponujú samostatne melodické fragmenty, ✓ aplikujú základy improvizácie, ✓ venujú pozornosť vlastnej tvorbe, 	<p>Komplexné hudobno-teoretické vedomosti a schopnosť využitia ich v praxi.</p> <p>Základné znaky hudobných štýlov a foriem.</p> <p>Tónina – samostatné určovanie tóniny, - orientácia v intervaloch, v akordoch, v ich tvorbe, v akordických značkách</p> <p>Všetky durové a molové stupnice v kombinovanom pohybe, T5 s obratmi spolu (tenuto, staccato, rozložene), štvorhlasný akord s obratmi spolu v plynulom tempe.</p> <p>Veľký rozklad – rozložene.</p> <p>D7, zm7 malý rozložený akord spolu.</p> <p>Oktávové techniky: rozvíjanie zaradením technických oktavových cvičení.</p> <p>Etudy rôzneho technického zamerania.</p> <p>Kultivovaný hudobno-interpretáčny prejav: rozvíjanie.</p> <p>Zložitejšie melodické ozdoby.</p> <p>Zvládnutie skladieb: polyfonické skladby s náročnejším vedením hlasov, klavírne skladby rôznych štýlov, žánrov a období: klasika a moderna, populárna hudba v úprave pre klavír.</p> <p>Hra z listu.</p> <p>Metro -rytmické cítenie.</p> <p>Cvičenia na rozdielne usporiadanie rytmických štruktúr v pravej a ľavej ruke (duoly – trioly a ďalšie podľa študovaných skladieb).</p> <p>Samostatné transponovanie jednoduchých melodických útvarov.</p> <p>Základy improvizácie.</p> <p>Vlastná tvorba žiaka.</p> <p>Hra ľudových a populárnych piesní podľa sluchu a z nôt s použitím akordických funkcií</p> <p>Samostatné myslenie a práca žiaka.</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ zahrajú ľudové a populárne piesne podľa sluchu a z nôt so sprievodom, tvoria vlastné melódie s použitím akordov ✓ navrhujú vlastné riešenia technického a výrazového problému 	
--	--

Záverečná skúška:

4 skladby – 1 etuda

3 skladby rôznych štýlových období

II. stupeň základného štúdia

Žiaci po ukončení 1. ročníka II. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ analyzujú študované skladby z rôznych hľadísk s cieľom vyvážiť tak emocionálny, ako i racionálny prístup k nim ✓ zdokonaľujú hru paralelných stupníc, ✓ hrajú cvičenia, stupnice a akordy zamerané na riešenie technických problémov študovaných skladieb, ✓ interpretujú technické a koncertné etudy pre aktualizáciu a zdokonaľovanie technických zručností hry na klavíri, ✓ zdokonaľujú interpretačné zvládnutie skladieb, ✓ preukážu samostatný prístup k nácviku skladieb, ✓ podieľajú sa na výbere komplexného osobného repertoáru, ✓ interpretujú skladby rôznych foriem, období, štýlov, žánrov, charakteru, ✓ prezentujú verejne naštudované skladby, ✓ aplikujú podľa možnosti návyky kolektívnej hry v rôznych komorných zoskupeniach alebo v štvorročnej hre ✓ zdokonaľujú pohotovosť čítania nôt hrou z listu, ✓ kontrolujú sa sluchovo pri interpretácii, ✓ preukážu návyky korepetície, ✓ vytvoria sprievod k jednoduchým 	<p>Rozbor študovaných skladieb z rôznych hľadísk s cieľom vyvážiť emocionálny a racionálny prístup k nim</p> <p>Paralelné stupnice, akordy: opakovanie a zdokonaľovanie hry v súlade s technickými požiadavkami podľa vzdelávacích štandardov II. stupňa základného štúdia a so študovanými skladbami.</p> <p>Cvičenia, stupnice a akordy, zamerané na riešenie technických problémov študovaných skladieb.</p> <p>Technické a koncertné etudy, zamerané na aktualizáciu a zdokonaľovanie technických zručností hry na klavíri.</p> <p>Samostatný prístup k nácviku skladieb: rozvíjanie.</p> <p>Komplexný osobný repertoár: rôzne štýlové obdobie, hudobná forma či žáner: I. časť sonáty, alebo náročnejšia sonatina podľa individuálnych možností žiaka, baroková skladba, prednesová skladba z obdobia romantizmu, populárna hudba v zodpovedajúcej úprave pre klavír.</p> <p>Uvedomelá interpretácia skladieb.</p> <p>Verejná interpretácia.</p> <p>Návyky hry v rôznych nástrojových zoskupeniach, štvorročnej hre príp. v kapelách populárnej hudby.</p> <p>Pohotovosť čítania nôt hrou z listu.</p> <p>Návyky korepetície.</p>

piesňam,	Samostatná tvorba sprievodu, tvorba sprievodu podľa akordických značiek, základy improvizácie.
----------	--

Žiaci po ukončení 2. ročníka II. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ analyzujú študované skladby z rôznych hľadísk, ✓ analyzujú hudobné formy, ✓ zdokonaľujú hru paralelných stupníc, ✓ hrajú cvičenia, stupnice a akordy, zamerané na riešenie technických problémov študovaných skladieb, ✓ vytvárajú samostatný prístup k nácviku skladieb, ✓ interpretujú technické a koncertné etudy pre aktualizáciu a zdokonaľovanie technických zručností hry na klavíri, ✓ zdokonaľujú interpretačné zvládnutie skladieb, ✓ aplikujú hudobno-výrazové prostriedky: agogika, dynamika, melodické ozdoby, ✓ podieľajú sa na výbere komplexného osobného repertoáru, ✓ interpretujú klavírne skladby v súlade s obsahovými štandardmi, ✓ zdokonaľujú návyky verejnej prezentácie, ✓ aplikujú návyky kolektívnej hry v rôznych komorných zoskupeniach, ✓ zdokonaľujú pohotovosť čítania nôt hrou z listu, ✓ preukážu návyky korepetície, ✓ analyzujú sluchovo základné harmonické funkcie – T,S,D, ✓ vytvárajú návyky tvorivej interpretácie skladieb, ✓ vytvoria sprievod k jednoduchým ľudovým a umelým piesňam, ✓ zdokonaľujú návyky improvizácie. 	<p>Paralelné stupnice, akordy: opakovanie a zdokonaľovanie hry v súlade s technickými požiadavkami podľa vzdelávacích štandardov II. stupňa základného štúdia a študovanými skladbami.</p> <p>Cvičenia, stupnice a akordy, zamerané na riešenie technických problémov študovaných skladieb.</p> <p>Technické a koncertné etudy pre aktualizáciu a zdokonaľovanie technických zručností hry na klavíri.</p> <p>Interpretačné zvládnutie skladieb.</p> <p>Samostatný prístup k nácviku skladieb: rozvíjanie.</p> <p>Hudobno-výrazové prostriedky: agogika, dynamika, melodické ozdoby, frázovanie, pedalizácia.</p> <p>Komplexný osobný repertoár: rôzne štýlové obdobie, hudobná forma či žáner: I. časť sonáty, alebo náročnejšia sonatína podľa individuálnych možností žiaka, dvojhlasné invencie, prednesová skladba z obdobia romantizmu, skladby populárnej hudby v úprave pre klavír, zodpovedajúce požiadavkám na daný ročník.</p> <p>Návyky verejnej prezentácie.</p> <p>Návyky kolektívnej hry v rôznych nástrojových zoskupeniach, príp. v kapelách populárnej hudby.</p> <p>Návyky kolektívnej hry v rôznych komorných zoskupeniach.</p> <p>Pohotovosť čítania nôt hrou z listu: rozvíjanie.</p> <p>Návyky korepetície.</p> <p>Sluchová analýza počutého hudobného prejavu.</p> <p>Sluchová analýza základných harmonických funkcií – T,S,D.</p> <p>Návšteva koncertov, počúvanie hudobných nahrávok z CD a DVD nosičov, webových stránok, diskusia o vypočutých skladbách, porovnávanie jednotlivých štýlov a</p>

	<p>spôsobov interpretácie. Tvorivý potenciál interpreta: rozvíjanie. Samostatná tvorba sprievodu, tvorba sprievodu podľa akordických značiek. Návyky improvizácie: rozvíjanie.</p>
--	---

Žiaci po ukončení 3. ročníka II. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ analyzujú študované skladby z rôznych hľadísk s cieľom vyvážiť emocionálny a racionálny prístup k nim, ✓ zdokonaľujú hru paralelných stupníc, ✓ hrajú cvičenia a stupnice, zamerané na riešenie technických problémov študovaných skladieb, ✓ interpretujú technické a koncertné etudy pre aktualizáciu a zdokonaľovanie technických zručností hry na klavíri, ✓ zdokonaľujú interpretačné zvládnutie skladieb, ✓ diskutujú o vlastnej a vypočutej interpretácii, ✓ preukážu samostatný prístup k nácviku skladieb, ✓ podieľajú sa na budovaní komplexného osobného repertoáru, ✓ interpretujú klavírne skladby v súlade s obsahovými štandardmi, ✓ interpretujú skladby s uvedomením, ✓ prezentujú verejne výsledky svojho štúdia, ✓ zdokonaľujú kompetencie kolektívnej hry v rôznych komorných zoskupeniach, ✓ zdokonaľujú pohotovosť čítania nôt hrou z listu, ✓ analyzujú sluchovo základné harmonické funkcie – T,S a D, ✓ vytvárajú vlastný tvorivý potenciál interpreta a poslucháča, ✓ tvoria hudobný sprievod, ✓ zdokonaľujú návyky improvizácie, ✓ vedia zložiť jednoduchú skladbu. 	<p>Rozbor študovaných skladieb z rôznych hľadísk s cieľom vyvážiť emocionálny a racionálny prístup k nim. Paralelné stupnice a akordy: opakovanie a zdokonaľovanie hry v súlade s technickými požiadavkami podľa vzdelávacích štandardov II. stupňa základného štúdia a so študovanými skladbami. Cvičenia, stupnice a akordy, zamerané na riešenie technických problémov študovaných skladieb. Technické a koncertné etudy pre aktualizáciu a zdokonaľovanie technických zručností hry na klavíri. Interpretačné zvládnutie skladieb, diskusia o interpretácii. Nácvik skladieb: rozvíjanie samostatného prístupu. Komplexný osobný repertoár: rôzne štýlové obdobia, hudobná forma či žáner: I. časť sonáty, alebo náročnejšia sonatina podľa individuálnych možností žiaka, dvoj - trojhlasné invencie, prednesová skladba z obdobia romantizmu alebo moderny, skladby populárnej hudby v úprave pre klavír v súlade s technickými a interpretačnými požiadavkami na daný ročník Uvedomelá interpretácia skladieb, spojená s vlastným ohodnotením sa. Verejná prezentácia. Rozvíjanie predpokladov na štúdium na učiteľských a hudobných fakultách vysokých škôl. Intenzívna práca so študentmi, ktorí sa pripravujú na ďalšie profesijné štúdium na učiteľských a hudobných fakultách. Návyky hry v rôznych nástrojových zoskupeniach, príp. v kapelách populárnej</p>

	<p>hudby.</p> <p>Návyky kolektívnej hry v rôznych komorných zoskupeniach.</p> <p>Pohotovosť čítania nôt hrou z listu: rozvíjanie.</p> <p>Sluchová analýza počutého hudobného prejavu.</p> <p>Sluchová analýza základných harmonických funkcií – T,S a D.</p> <p>Návšteva koncertov, počúvanie hudobných nahrávok z CD a DVD nosičov, webových stránok, diskusia o vypočutých skladbách, porovnávanie jednotlivých interpretácií.</p> <p>Samostatná tvorba sprievodu, tvorba sprievodu podľa akordických značiek.</p> <p>Návyky improvizácie: rozvíjanie.</p> <p>Základy hudobnej kompozície.</p>
--	--

Žiaci po ukončení 4. ročníka II. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ analyzujú študované skladby z rôznych hľadísk ✓ zdokonaľujú hru paralelných stupníc, ✓ hrajú cvičenia, stupnice a akordy, zamerané na riešenie technických problémov študovaných skladieb, ✓ interpretujú technické a koncertné etudy na aktualizáciu a zdokonaľovanie technických zručností hry na klavíri, ✓ budujú komplexný osobný repertoár, ✓ zdokonaľujú interpretačné zvládnutie skladieb, ✓ diskutujú o interpretácii, ✓ interpretujú klavírne skladby v súlade s obsahovými štandardmi, ✓ prezentujú verejne výsledky práce, ✓ interpretujú skladby s uvedením, ✓ hodnotia vlastný výkon, ✓ používajú návyky kolektívnej hry v rôznych komorných zoskupeniach, ✓ zdokonaľujú hru z listu, ✓ analyzujú sluchovo počutý hudobný prejav, ✓ tvoria sprievod, ✓ preukážu návyky improvizácie. 	<p>Rozbor študovaných skladieb z rôznych hľadísk.</p> <p>Paralelné stupnice a akordy: opakovanie a zdokonaľovanie hry v súlade s technickými požiadavkami podľa vzdelávacích štandardov</p> <p>II. stupňa základného štúdia a so študovanými skladbami.</p> <p>Cvičenia, stupnice a akordy, zamerané na riešenie technických problémov študovaných skladieb.</p> <p>Technické a koncertné etudy pre aktualizáciu a zdokonaľovanie technických zručností hry na klavíri.</p> <p>Samostatný vyber a budovanie osobného repertoáru.</p> <p>Interpretačné zvládnutie skladieb, diskusia o interpretácii.</p> <p>Samostatný prístup k nácviku skladieb: rozvíjanie.</p> <p>Repertoár: rôzne štýlové obdobie, hudobná forma či žáner: I. časť sonáty, skladba z obdobia baroka alebo klasicizmu, zložitejšia polyfonická skladba, prednesová skladba z obdobia romantizmu alebo inštruktívna skladba, populárna hudba v zodpovedajúcej úprave pre klavír.</p>

	<p>Verejná prezentácia. Uvedomelá interpretácia skladieb, spojená s vlastným ohodnotením sa. Návyky hry v rôznych nástrojových zoskupeniach, príp. v kapelách populárnej hudby. Návyky kolektívnej hry v rôznych komorných zoskupeniach. Pohotovosť čítania nôt hrou z listu: rozvíjanie. Sluchová analýza počutého hudobného prejavu. Samostatná tvorba sprievodu, tvorba sprievodu podľa akordických značiek. Základy hudobnej improvizácie a kompozície.</p>
--	--

Záverečná skúška:

- 1 technická skladba – etuda alebo baroková polyfónia
- 2 skladby primeranej náročnosti z rôznych štýlových období

8.1.2 Študijné zameranie hra na keyboarde

PRÍPRAVA KU HRE NA NÁSTROJI

Prípravné štúdium

Žiaci po ukončení prípravného štúdia B:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ demonštrujú svoje hudobné dispozície, ✓ používajú základy návykov pri hre na hudobnom nástroji a základy správneho použitia hracieho aparátu, ✓ reprodukovujú riekanky, detské hry, hádanky, ✓ interpretujú ľudovú pieseň jednou rukou, striedaním rúk – non legato, ✓ rozpoznávajú jednoduché rytmické štýly – Pops, Polka, Valčík, ✓ reprodukovujú jednoduché skladby podľa notového zápisu, ✓ zvládnu základné technické prstové cvičenia, 	<p>Oboznámenie žiaka s hudobným nástrojom. Notový zápis v husľovom kľúči, základné hodnoty nôt, pomlčiek v rozsahu stanovenom vzdelávacími štandardmi predmetu hudobná náuka a v rozsahu študovaných skladieb. Základ rôznych klavírnych výrazových prostriedkov. Základy hudobných foriem - jednoduchá dvojdielna. Vytváranie a upevňovanie základných hudobných návykov - správne sedenie, postavenie ruky, orientácia na klávesnici. Prstové cvičenia. Uvoľňovacie cvičenia hracieho aparátu.</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ zahrajú podľa sluchu - jednoduché krátke melodické fragmenty, ✓ interpretujú spamäti jednoduché melodické frázy zo známych ľudových piesní, ✓ aplikujú elementárne hudobno-výrazové prostriedky, ✓ rozlišujú vedome silu, dĺžku, výšku a farbu tónu, ✓ rozpoznávajú sluchovo durový a molový tónorod, 	<p>Hra jednoduchých ľudových piesní, riekaniek.</p> <p>Spôsoby hry na keyboarde – non legato, každou rukou zvlášť podľa sluchu a podľa notového zápisu.</p> <p>Základy hry spamäti – elementárne hudobné motívy alebo frázy.</p> <p>Rozvíjanie rytmického cítenia (vyklopanie 4/4, 3/4, 2/4 taktu).</p> <p>Rytmizácia a melodizácia riekaniek.</p> <p>Rozpoznanie výšky, dĺžky a sily tónu.</p> <p>Rozlišovanie durového a molového tónorodu.</p> <p>Určovanie nálady, tempa, dynamiky skladieb.</p> <p>Počúvanie jednoduchých rytmických štýlov – pop, polka, valčík.</p>
---	--

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia

- 2 skladby rozličného charakteru primeranej náročnosti.

HRA NA NÁSTROJI, HRA Z LISTU

Prvá časť prvého stupňa základného štúdia

Žiaci po ukončení 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ zahrajú na elektronickom hudobnom nástroji (ďalej EKN) na úrovni prislúchajúcej danému stupňu vzdelania, ✓ aplikujú poznatky, získané z hudobnej náuky, ✓ ovládajú nôty na úrovni daného stupňa vzdelania, ✓ identifikujú akordické značky, ✓ vyberajú rytmus podľa predlohy, ✓ používajú správny prstoklad, ✓ interpretujú jednoduché ľudové a detské piesne s využitím prvého a piateho stupňa (T, D) 	<p>Základy hry na nástroji.</p> <p>Cvičenia na správne použitie hracieho aparátu.</p> <p>Uvoľňovacie cvičenia hracieho aparátu, technické prstové cvičenia.</p> <p>Základy durových stupníc každou rukou zvlášť a spolu v protipohybe, tonický kvintakord.</p> <p>Hra podľa notového zápisu v husľovom kľúči, hra jednoduchých cvičení zvlášť, hra jednoduchých cvičení spolu.</p> <p>Interpretácia a výraz: hra legato, tenuto, staccato, dynamika, frázovanie,</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ rozoznajú základné zvukové vzorky na EKN, ✓ aplikujú základné akordické značky (C, F, G), ✓ aplikujú základné interpretačné prejavy – hra legato, staccato, dynamika, frázovanie, ✓ zahrajú piesne s použitím akordov. 	<p>Používanie základných funkcií keyboardu: využívanie jednoduchých funkcií keyboardu (Start, Stop, Voice, Style, Tempo +/-, Intro, Ending, Volume).</p> <p>Skladby s rytmickým sprievodom podľa vlastného výberu*</p> <p>*možnosť hry akordov v základnej polohe, nepoužívať funkciu Single Finger mode (hra akordu jedným prstom).</p> <p>Hra piesne s použitím akordov: čítanie a hra jednoduchých akordických značiek, hra jednoduchých ľudových a detských piesní s použitím harmonických funkcií T, D.</p>
---	--

Žiaci po absolvovaní 2. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vyberajú zvukové vzorky (Voice) a typ hudobného aranžmánu (STYLE), ✓ definujú funkcie ovládania automatického hudobného sprievodu: Acmp On/Off, Start/Stop, ✓ reprodukovujú stupnice, akordy a etudy v súlade s obsahovými štandardmi 2. ročníka, ✓ interpretujú jednoduché detské piesne s využitím funkcií automatického aranžéra, zvukovej banky a základných technických funkcií, ✓ interpretujú jednoduché prednesové skladby, ✓ interpretujú skladby s pravidelnými, bodkovanými rytmickými útvarmi, ✓ rozlišujú hudobné žánre tanečnej hudby (polka, valčík, beat), ✓ kontrolujú sa sluchovo pri vlastnej interpretácii, ✓ interpretujú ľudové piesne v rozsahu tónin v nadväznosti na zvládnuté stupnice s použitím základných harmonických funkcií (T, D), ✓ zahrajú z listu skladby primeranej náročnosti. 	<p>Výber zvukových vzoriek (VOICE), výber štýlu (STYLE).</p> <p>Funkcie ovládania automatického hudobného sprievodu: Acmp On/Off, Start/Stop.</p> <p>Durové stupnice do 2# a 2b a molové stupnice do 2# a 2b - hra kvintakordu s obratmi tenuto, malý rozklad.</p> <p>Etudy – prstová technika, hra dvojhmátov.</p> <p>Inštruktívne skladby na zdokonalenie nástrojovej techniky.</p> <p>Hra (tanečných) štýlov s použitím automatického aranžéra: polka, valčík, pop.</p> <p>Jednoduché prednesové skladby.</p> <p>Rytmické útvary: pravidelný, bodkovaný rytmus.</p> <p>Počúvanie základných hudobných žánrov tanečnej hudby (polka, valčík, beat).</p> <p>Rozvíjanie sluchovej kontroly pri počúvaní a vlastnej interpretácii.</p> <p>Tvorba sprievodu k ľudovým piesňam v rozsahu tónin v nadväznosti na zvládnuté stupnice s použitím základných harmonických funkcií (T,D).</p>

Žiaci po absolvovaní 3. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
--------------------------	--------------------------

<ul style="list-style-type: none"> ✓ vyberajú zvukové vzorky, štýl, ✓ používajú funkcie ovládania automatického hudobného sprievodu: Acmp On/Off, Start/Stop, Intro/Ending, Sync Start/Stop, ✓ používajú ďalšie funkcie: Tempo, Metronome, ✓ reprodukovujú stupnice, akordy, etudy v súlade obsahovými štandardmi, ✓ vedia zahrať inštruktívne skladby na zdokonalenie klavírnej techniky, ✓ interpretujú jednoduché polyfonické skladby s použitím zvukovej banky keyboardu (organ, čembalo), ✓ zvládnu hru melodických ozdôb – príraz, ✓ používajú funkcie Touch, Split, Dual, ✓ interpretujú piesne populárnej hudby s využitím funkcií automatického aranžéra, zvukovej banky a funkcií Split, Dual, Harmony, ✓ aplikujú pri hre štýly s použitím automatického aranžéra: polka, valčík, pop, disco, ✓ interpretujú jednoduché prednesové skladby, ✓ interpretujú ľudové piesne v rozsahu tónin v návaznosti na zvládnuté stupnice s použitím základných harmonických funkcií (TSD), ✓ reprodukovujú rytmické útvary: triola, ✓ počúvajú základné hudobné žánre tanečnej hudby (polka, valčík, beat 4/8/16, rock), ✓ kontrolujú sa sluchovo pri počúvaní a vlastnej interpretácii, ✓ používajú základy sprievodu k ľudovým piesňam s použitím T, S, D, ✓ zahrajú z listu skladby primeranej náročnosti. 	<p>Výber zvukových vzoriek, výber štýlu. Funkcie: TOUCH, SPLIT, DUAL. Funkcie ovládania automatického hudobného sprievodu: Acmp On/Off, Start/Stop, Intro/Ending, Sync Start/Stop. Ďalšie funkcie: Tempo, Metronome. Hudobno-teoretické poznatky v rozsahu vzdelávacích štandardov študijného zamerania hudobnej náuky a študovaných skladieb. Durové stupnice do 3# a 3b a molové stupnice do 3# a 3b - hra kvintakordu s obratmi tenuto, staccato a malý rozklad. Etudy - hra dvojhmatov a frázovanie. Inštruktívne skladby na zdokonalenie nástrojovej techniky. Jednoduchá polyfonická skladba s použitím zvukovej banky keyboardu (organ, čembalo). Hra melodických ozdôb – príraz. Piesne populárnej hudby s využitím funkcií automatického aranžéra, zvukovej banky a funkcií Split, Dual, Harmony v min. rozsahu durových a mólových tónin 2# - 2b. Hra (tanečných) štýlov s použitím automatického aranžéra: polka, valčík, pop, disco. Jednoduché klavírne úpravy tanečných piesní (s použitím oboch rúk). Jednoduché prednesové skladby (menuet). Ľudové piesne v rozsahu tónin v návaznosti na zvládnuté stupnice s použitím základných harmonických funkcií (TSD). Rytmické útvary: triola. Počúvanie základných hudobných žánrov tanečnej hudby (polka, valčík, beat 4/8/16, rock). Rozvíjanie sluchovej kontroly pri počúvaní a vlastnej interpretácii. Tvorba sprievodu k ľudovým piesňam s použitím T, S, D.</p>
--	---

Žiaci po absolvovaní 4. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
--------------------------	--------------------------

<ul style="list-style-type: none"> ✓ ovládajú hru na elektronickom hudobnom nástroji na úrovni prislúchajúcej danému stupňu vzdelania, ✓ aplikujú poznatky získané z hudobnej náuky, ✓ orientujú sa vo vybraných akordoch a akordických spojeniach, poznajú vybrané akordické značky, ✓ zahrajú jednoduché hudobné sprievody k melódii, ✓ orientujú sa prakticky i teoreticky v základných hudobných žánroch tanečnej hudby, vedia ich správne identifikovať, charakterizovať a na primeranej úrovni interpretovať, ✓ definujú základné technické možnosti elektronického klávesového nástroja, orientujú sa vo zvukových vzorkách a rytmoch daného nástroja, ako aj v jeho základných nastaveniach; tieto poznatky sú schopní vzájomne pretaviť prepájať do vlastných interpretačných zámerov, ✓ používajú správne hudobné pojmy a technickú terminológiu vo vzťahu k EKN, ✓ učia sa formou verejných vystúpení prezentovať výsledky svojej práce, ✓ aplikujú rôzne spôsoby, metódy a stratégie učenia sa, ✓ zapájajú sa do skupinových projektov, kde sa učia vzájomnej tolerancii a empatii voči iným žiakom a pedagógom a majú možnosť porovnávať vlastné schopnosti a vedomosti, ✓ posudzujú kriticky svoju prácu a zo získaných poznatkov vyvodzujú závery pre ich všeobecné využitie v budúcnosti, ✓ počúvajú a hodnotia základné hudobné žánre v súlade s obsahovými štandardmi, ✓ zahrajú z listu skladby primeranej náročnosti, 	<p>Výber zvukových vzoriek, výber štýlu. Funkcie: Split, Dual, Harmony. Funkcie ovládania automatického hudobného sprievodu: Acmp On/Off, Start/Stop, Variation, Fill In, Intro/Ending, Sync Start/Stop. Ďalšie funkcie: Transpose, Tempo, Metronome. Hudobno-teoretické poznatky v rozsahu vzdelávacích štandardov študijného zamerania hudobnej náuky a študovaných skladieb. Durové stupnice do 5# a 4b a molové stupnice do 4# a 4b - hra kvintakordu s obratmi tenuto, staccato a malý rozklad. Hra akordov s použitím základnej polohy i obratov (dur, mol, 7) v min. rozsahu tónin 3# - 3b. Etudy - zlepšovanie pasážovej techniky hra dvojhmatov a frázovanie. Jednoduchá polyfonická skladba, dva hlasy v pravej alebo ľavej ruke s použitím zvukovej banky keyboardu (organ, čembalo). Hra melodických ozdôb - príraz, nátril, mordent. Piesne populárnej hudby s využitím funkcií automatického aranžéra, zvukovej banky a funkcií Split, Dual, Harmony v min. rozsahu durových a mólových tónin 3# - 3b. Hra (tanečných) štýlov s použitím automatického aranžéra: polka, valčík, pop, disco, hip-hop a pod. Jednoduché klavírne úpravy tanečných piesní (s použitím oboch rúk). Jednoduché prednesové skladby (baroko, klasicizmus). Inštruktívne skladby na zdokonalenie nástrojovej techniky. Ludové piesne v rozsahu tónin v návaznosti na zvládnuté stupnice s použitím základných harmonických funkcií (TSD). Rytmické útvary: triola, synkopa. Počúvanie základných hudobných žánrov tanečnej hudby (polka, valčík, beat 4/8/16, rock, slowrock, R&R). Rozvíjanie sluchovej kontroly pri počúvaní a vlastnej interpretácii.</p>
--	--

Závěrečná skúška:

- 1 etuda
- 1 skladba s použitím základných harmonických funkcií (TSD),
- 1 skladba odlišného charakteru.

Druhá časť prvého stupňa základného štúdia

Žiaci po absolvovaní 1. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ používajú pri hre na nástroji hudobno-teoretické východiská z učiva hudobnej náuky, ✓ reprodukovujú stupnice, akordy, etudy v súlade s obsahovými štandardmi, ✓ interpretujú polyfonické skladby z obdobia baroka s použitím zvukovej banky keyboardu, ✓ interpretujú piesne populárnej hudby s využitím funkcií automatického aranžéra, zvukovej banky a funkcií Split, Dual, Harmony) v min. rozsahu durových a mólových tónin - 3b - 4#, ✓ používajú automatický aranžér pri hre skladieb tanečných štýlov džezového obdobia (swing, foxtrot..), ✓ používajú automatický sprievod, funkciu Split pri interpretácii klavírnej úpravy tanečných piesní, ✓ interpretujú klasické skladby - menuet, ✓ interpretujú ľudové piesne, ✓ ovládajú akordické značky (maj7, 6, dim7), ✓ zvládnu hru kadencie TSD (D7) s použitím oboch rúk, ✓ zahrajú jednoduché skladby z listu, ✓ zahrajú akordické figúry vybraných hudobných žánrov s použitím oboch rúk, ✓ ovládajú rytmické útvary: podľa študovaných skladieb primeranej náročnosti, ✓ reprodukovujú melodické ozdoby, dvojhmaty, ✓ ovládajú kadencie TSD ✓ ovládajú hru akordických figúr v súlade s obsahovými štandardmi, ✓ počúvajú a hodnotia v súlade so	<p>Dejiny populárnej hudby (autori, skladby, typické znaky vybraných žánrov populárnej hudby).</p> <p>Parametre EKN - menu function v rámci EKN: Style/Song, Main Voice, Volume.</p> <p>Durové stupnice do 5# a 4b a mólové stupnice do 4# a 4b – hra kvintakordu s obratmi tenuto, staccato a malý rozklad, určenie dominantného septakordu. Rozvíjanie hry akordov podľa akordických značiek. Etudy – zlepšovanie techniky pasáží, akordov.</p> <p>Polyfonické skladby z obdobia baroka s použitím zvukovej banky keyboardu (organ, čembalo).</p> <p>Piesne populárnej hudby s využitím funkcií automatického aranžéra, zvukovej banky a funkcií Split, Dual, Harmony v min. rozsahu durových a mólových tónin - 3b - 4#.</p> <p>Hra skladieb tanečných štýlov s použitím automatického aranžéra - džezového obdobia (swing, foxtrot..).</p> <p>Klavírne úpravy tanečných piesní s použitím oboch rúk: s možnosťou použitia automatického sprievodu,</p> <p>Hra jednoduchých skladieb z listu.</p> <p>Ľudové piesne s použitím 2-hlasu (tercie, sexty) v min. rozsahu durových a mólových tónin - 2b - 3#.</p> <p>Hra melodických ozdôb - príraz, nátril, mordent , hra dvojhmatov.</p> <p>Orientácia v akordických značkách (maj7, 6, dim7).</p> <p>Hra akordických figúr vybraných hudobných žánrov s použitím oboch rúk (polka, valčík, tango).</p> <p>Počúvanie základných hudobných žánrov</p>

<p>stanovenými vyučovacími cieľmi základné hudobné žánre,</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ počúvajú skladby základných hudobných žánrov tanečnej hudby, ✓ kontrolujú sa sluchovo pri počúvaní a vlastnej interpretácii, 	<p>tanečnej hudby (polka, valčík, beat 4/8/16, rock).</p> <p>Počúvanie (tanečných) štýlov džezového obdobia (swing, foxtrot..).</p>
---	---

Žiaci po absolvovaní 2. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ používajú pri hre na nástroji hudobno-teoretické východiská z učiva hudobnej náuky, ✓ definujú parametre EKN - Menu Function v rámci EKN: Style/Song, Main Voice Volume, Tuning, Reverb Type, ✓ reprodukovujú stupnice, akordy, etudy v súlade s obsahovými štandardmi, ✓ interpretujú polyfonické skladby z obdobia baroka, kancionál s použitím zvukovej banky keyboardu (organ, čembalo), ✓ interpretujú piesne populárnej hudby s využitím funkcií automatického aranžéra, zvukovej banky a funkcií Split, Dual, Harmony), ✓ používajú automatický aranžér pri hre skladieb tanečných štýlov z džezového obdobia (swing, foxtrot..), latino-amerického (rumba, bossanova, samba...), ✓ interpretujú klasické skladby - sonatína, menuet, ✓ interpretujú ľudové piesne s použitím 2-hlasu (tercie, sexty) v min. rozsahu durových a molových tónin - 3b - 3#, ✓ orientujú sa v akordických značkách (maj7, 6, aug7, dim7), ✓ zahrajú jednoduché skladby z listu, ✓ zvládnu hru melodických ozdôb, hru dvojhmatov, ✓ orientujú sa v akordických značkách v súlade s obsahovými štandardmi, ✓ spájajú akordické sledy formou zadržiavania spoločného tónu (príbuznosť akordov), ✓ zahrajú akordické, rytmické figúry 	<p>Dejiny populárnej hudby (autori, skladby, typické znaky vybraných žánrov populárnej hudby).</p> <p>Menu function v rámci EKN: Style/Song, Main Voice, Volume, Tuning, Reverb Type.</p> <p>Durové stupnice do 5-6# a 5b a molové stupnice do 5# a 4b – hra kvintakordu s obratmi tenuto, staccato a malý rozklad, určenie dominantného septakordu a TSD.</p> <p>Etudy - zlepšovanie techniky pasáží, skokov, akordov, správne frázovanie; džezové etudy.</p> <p>Polyfonické skladby z obdobia baroka, kancionál s použitím zvukovej banky keyboardu (organ, čembalo).</p> <p>Piesne populárnej hudby s využitím funkcií automatického aranžéra, zvukovej banky a funkcií Split, Dual, Harmony) v min. rozsahu durových a molových tónin - 4b - 4#.</p> <p>Hra tanečných štýlov džezového obdobia (swing, foxtrot..), latino-amerického (rumba, bossanova, samba...), s použitím automatického aranžéra.</p> <p>Klasické skladby - sonatína, menuet.</p> <p>Ľudové piesne s použitím 2-hlasu (tercie, sexty) v min. rozsahu durových a molových tónin - 3b - 3#.</p> <p>Hra melodických ozdôb - príraz, nátril, mordent, obal, skupinka hra dvojhmatov.</p> <p>Orientácia v akordických značkách (maj7, 6, 7, dim7).</p> <p>Spájanie akordických sledov formou zadržiavania spoločného tónu (príbuznosť akordov).</p> <p>Hra akordických, rytmických figúr vybraných hudobných žánrov s použitím oboch rúk (polka, valčík, tango, ballad).</p> <p>Počúvanie základných hudobných žánrov</p>

<p>vybraných hudobných žánrov s použitím oboch rúk (polka, valčík, tango, ballad),</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ počúvajú základné hudobné žánre tanečnej hudby (polka, valčík, beat 4/8/16, rock), ✓ kontrolujú sa sluchovo pri počúvaní a vlastnej interpretácii, 	<p>tanečnej hudby (polka, valčík, beat 4/8/16, rock).</p> <p>Počúvanie tanečných štýlov džezového obdobia (swing, foxtrot..), latino-amerického.</p>
--	--

Žiaci po absolvovaní 3. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetlia funkcie nástroja v súlade s obsahovými štandardmi, ✓ použijú pri hre funkciu internal memory, ✓ interpretujú polyfonické skladby z obdobia baroka skladby z kancionálu primeranej náročnosti s použitím zvukovej banky keyboardu, ✓ interpretujú piesne populárnej hudby s využitím funkcií automatického aranžéra, zvukovej banky a funkcií Split, Dual, Harmony), ✓ zahrajú skladby tanečných štýlov džezového obdobia (swing, foxtrot..) a latino-amerického s použitím automatického aranžéra, ✓ interpretujú ľudové piesne s použitím 2-hlasu (tercie, sexty), ✓ zvládnu hru melodických ozdôb - príraz, nátril, mordent, obal, hru dvojhmatov, ✓ interpretujú klasické skladby - sonatína, menuet, ✓ zahrajú z listu skladby primeranej náročnosti. ✓ orientujú sa v akordických značkách (maj7, 6, 7, dim7), ✓ aplikujú pri hre spájanie akordických sledov formou zadržiavania spoločného tónu (príbuznosť akordov), ✓ reprodukovujú akordické, rytmické figúry vybraných hudobných žánrov s použitím oboch rúk (polka, valčík, tango, ballad, R&R), ✓ počúvajú základné hudobné žánre tanečnej hudby (polka, valčík, beat 	<p>Parametre EKN - menu function v rámci EKN: Style/Song, Main Voice, Volume, Tuning, Reverb Type.</p> <p>Použitie internal memory (interného MIDI sequencera).</p> <p>Durové stupnice do 5# a 4b a molové stupnice do 4# a 4b – hra kvintakordu s obratmi tenuto, staccato a malý rozklad, určenie dominantného septakordu a TSD.</p> <p>Polyfonické skladby primeranej náročnosti z obdobia baroka (prelúdiá), skladby z kancionálu s použitím zvukovej banky keyboardu (organ, čembalo).</p> <p>Piesne populárnej hudby s využitím funkcií automatického aranžéra, zvukovej banky a funkcií Split, Dual, Harmony) v min. rozsahu durových a molových tónin - 4b - 4#.</p> <p>Hra skladieb tanečných štýlov džezového obdobia (swing, foxtrot..) a latino-amerického s použitím automatického aranžéra.</p> <p>Klasické skladby - sonatína, menuet; ľudové piesne s použitím 2-hlasu (tercie, sexty) v min. rozsahu durových a molových tónin - 4b - 4#.</p> <p>Hra melodických ozdôb - príraz, nátril, mordent, obal, hra dvojhmatov.</p> <p>Orientácia v akordických značkách (maj7, 6, dim7).</p> <p>Spájanie akordických sledov formou zadržiavania spoločného tónu (príbuznosť akordov).</p> <p>Hra akordických, rytmických figúr vybraných hudobných žánrov s použitím</p>

<p>4/8/16, rock, slowrock),</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ sluchovo sa kontrolujú pri počúvaní a vlastnej interpretácii, ✓ vytvoria jednoduchý aranžmán skladby, 	<p>oboch rúk (polka, valčík, tango, ballad, R&R).</p> <p>Počúvanie základných hudobných žánrov tanečnej hudby (polka, valčík, beat 4/8/16, rock, slowrock).</p> <p>Počúvanie (tanečných) štýlov džezového obdobia (swing, foxtrot..), latino-amerického.</p>
--	--

Žiaci po absolvovaní 4. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ ovládajú hru na elektronickom hudobnom nástroji (ďalej EKN) na úrovni prislúchajúcej danému stupňu vzdelania, ✓ identifikujú štandardné akordické značky a vedia ich použiť v praktickej hre, ✓ chápu akordické vzťahy a vedia akordy vhodne spájať, rozvíjajú techniku hry podľa akordických značiek, ✓ vytvárajú základný 2-hlas (ľudovej) piesne, ✓ interpretujú jednoduché skladby z listu, ✓ interpretujú (klavírne) akordické, rytmické figúry vybraných hudobných žánrov s použitím oboch rúk, ✓ definujú parametre EKN - Menu Function v rámci EKN: Style/Song, Main Voice Volume, Tuning, Reverb Type, Split Point, Time Signature, ✓ používajú samostatne a tvorivo EKN a jeho možnosti, ✓ orientujú sa samostatne v parametroch a nastaveniach EKN, chápu ich vzájomné vzťahy, ako aj dosah na zvukové znenie nástroja, poznajú súvisiacu terminológiu, ✓ orientujú sa teoreticky i prakticky vo vybraných hudobných žánroch (populárnej hudby), ✓ interpretujú klasické skladby v súlade s obsahovými štandardmi, ✓ zahrajú z listu skladby primeranej náročnosti, ✓ hodnotia pri počúvaní základné hudobné žánre tanečnej hudby, 	<p>Parametre EKN - Menu Function v rámci EKN: Style/Song, Main Voice, Volume, Tuning, Reverb Type, Split Point, Time Signature.</p> <p>Durové stupnice do 6# a 5b a molové stupnice do 5# a 4b – hra kvintakordu s obratmi tenuto, staccato a malý rozklad, určenie dominantného septakordu a TSD.</p> <p>Etudy – zlepšovanie techniky pasáží, skokov, akordov, správne frázovanie; džezové etudy.</p> <p>Polyfonické skladby z obdobia baroka (prelúdiá), kancionál s použitím zvukovej banky keyboardu (organ, čembalo).</p> <p>Piesne populárnej hudby s využitím funkcií automatického aranžéra, zvukovej banky a funkcií Split, Dual, Harmony) v min. rozsahu durových a mólových tónin - 4b - 5#.</p> <p>Hra (tanečných) štýlov džezového obdobia (swing, foxtrot..), latino-amerického (rumba, bossanova, samba...) s použitím automatického aranžéra.</p> <p>Klasické skladby - sonatina, menuet, ľudové piesne s použitím 2-hlasu (tercie, sexty) v min. rozsahu durových a molových tónin - 4b - 5#.</p> <p>Orientácia v akordických značkách (maj7, 6, 7, dim7).</p> <p>Hra akordických, rytmických figúr vybraných hudobných žánrov s použitím oboch rúk (polka, valčík, tango, ballad, R&R; slowrock...).</p> <p>Počúvanie základných hudobných žánrov tanečnej hudby (polka, valčík, beat 4/8/16, rock, slowrock, R&R).</p>

	Počúvanie (tanečných) štýlov džezového obdobia (swing, foxtrot..), latino-amerického (rumba, bossanova, samba...).
--	--

Záverečná skúška:

- 1 etuda
- 1 skladba z obdobia baroka alebo kancionál,
- 1 skladba v úprave s možnosťou použitia hudobného podkladu (Memory Song, resp. MIDI sequencera),
- 1 skladba odlišného charakteru (sonatina)

II. stupeň základného štúdia

Žiaci po ukončení 1. ročníka II. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ aplikujú teoretické východiska pri štúdiu hry na keyboarde, ✓ definujú všetky základné technické možnosti a parametre hudobného nástroja, ✓ aplikujú samostatne základné nastavenia nástroja v novej skladbe, ✓ ovládajú všetky bežné 3-4 hlasné akordy, ✓ reprodukovujú správne stupnice v súlade s obsahovými štandardmi, ✓ reprodukovujú správne vhodné technické cvičenia, etudy i prednesové skladby v súlade s obsahovými štandardmi, ✓ zahrajú skladby so sprievodom podľa akordových značiek, ✓ interpretujú všetky dostupné skladby so sprievodom max. 4hlasných akordov, ✓ rozpoznajú zvuky i farby akordov a základné farby nástrojovej časti keyboardu i v duálnych kombináciách, ✓ vytvoria kadenciu, ✓ zahrajú z listu skladby primeranej náročnosti, ✓ harmonizujú ľudové piesne i piesní pop hudby. 	<p>Poznanie klasickej literatúry, poznanie vplyvu svetskej, ľudovej a národnej hudobnej kultúry na vznik a vytvorenie svetovej neklasickej resp. populárnej hudby, vznik swingu a jazzu do 30-tých rokov.</p> <p>Samovzdelávanie (literatúra, knižnice, internet – YouTube a pod.).</p> <p>Znalosť všetkých základných technických možností a parametrov hudobného nástroja v škole i doma.</p> <p>Znalosť stupníc:</p> <p>Dur-všetky krížikové- rovný pohyb, protipohyb, 3hlasné/4hlasné akordy, veľké obraty, dom.7,</p> <p>Mol-všetky krížikové - harmonická, melodická: rovný pohyb, protipohyb, 3hlasné /4hlasné akordy, veľké obraty, zm.7.</p> <p>Absolvovanie vhodných technických cvičení, etúd i prednesov z klasickej klavírnej i inej literatúry s apelom na štandardné 5 oktávové keyboardy.</p> <p>Rozvíjanie hry akordov podľa akordických značiek.</p> <p>Hra všetkých dostupných skladieb so sprievodom max. 4hlasných akordov typu – 7, Mi7, Dim7, Maj7, Mimaj7, 6, Mi6, Mi7/5- a pod.</p> <p>Rozpoznávanie zvuku a farieb bežných 4-</p>

	<p>hlasných akordov, základných farieb nástrojovej časti keyboardu i v duálnych kombináciách.</p> <p>Tvorba zložitejších hudobných aranžmánov s použitím i Internal Memory nástroja / popr. interného MIDI sequencera.</p> <p>Harmonizácia ľudových piesní i piesní pop hudby.</p>
--	--

Žiaci po ukončení 2. ročníka II. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ aplikujú teoretické východiska pri štúdiu hry na keyboarde, ✓ definujú všetky základné technické možnosti a parametre hudobného nástroja, ✓ orientujú sa vo všetkých bežných hudobných žánroch populárnej hudby, ✓ reprodukovujú správne stupnice v súlade s obsahovými štandardmi, ✓ ovládajú hru akordov podľa akordických značiek, ✓ reprodukovujú správne vhodné technické cvičenia, etudy i prednesové skladby v súlade s obsahovými štandardmi, ✓ ovládajú všetky bežné 3-5-hlasné akordy, ✓ zahrajú z listu jednoduchú skladbu, ✓ interpretujú všetky dostupné skladby so sprievodom max. 5-hlasných akordov, ✓ rozoznajú zvuky i farby akordov a základné farby nástrojovej časti keyboardu i v duálnych kombináciách, ✓ zvládnu základy nepravidelných rytmov – rumba a pod., ✓ vytvoria zložitejší hudobný aranžmán skladby s použitím i Internal Memory nástroja / popr. Interného MIDI sequencera/, ✓ zahrajú z listu skladby primeranej náročnosti, 	<p>Poznanie klasickej literatúry, poznanie histórie neklasickej, resp. populárnej hudby 30-40-tych rokov 20-teho storočia. Samovzdelávanie (literatúra, knižnice, internet – YouTube a pod.).</p> <p>Znalosť rozšírejších technických možností a parametrov hudobného nástroja v škole i doma.</p> <p>Znalosť stupníc :</p> <p>Dur- všetky béčkové – rovný pohyb, protipohyb, delené tercie, 3- hlasné /5- hlasné akordy, veľké obraty, dom.7,</p> <p>Mol-všetky béčkové – harmonická, melodická: rovný pohyb, protipohyb, 3- hlasné/4-hlasné akordy, veľké obraty, zm.7.</p> <p>Rozvíjanie hry akordov podľa akordických značiek.</p> <p>Intonačná, dynamická i rytmická nezávislosť v jednoduchších skladbách. Základy nepravidelných rytmov – rumba a pod.</p> <p>Tvorba a hra kadencií.</p> <p>Tvorba hudobných aranžmánov.</p>

Žiaci po ukončení 3. ročníka II. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------

<ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetlia technické možnosti a parametre hudobného nástroja, ✓ zahrajú z listu skladby primeranej náročnosti, ✓ reprodukovujú stupnice v súlade s obsahovými štandardmi, ✓ reprodukovujú správne technické cvičenia, etudy a prednesy v súlade s obsahovými štandardmi, ✓ ovládajú hru podľa akordických značiek, ✓ hrajú všetky dostupné skladby so sprievodom max. 6-hlasných akordov, ✓ vytvárajú až 12 taktové úseky pravou rukou v akordoch podľa jednoduchej, jednohlasnej melódie v danej harmónii, ✓ ovládajú jednoduché nepravidelné rytmy, ✓ vytvoria aranžmán s použitím i internal memory nástroja. 	<p>Poznanie klasickej literatúry, poznanie histórie neklasickej, resp. populárnej hudby 50-80-tych rokov 20-teho storočia. Samovzdelávanie tohto obdobia (literatúra, knižnice, internet – YouTube a pod.).</p> <p>Znalosť rozšírených technických možností a parametrov hudobného nástroja v škole i doma.</p> <p>Znalosť stupníc:</p> <p>Dur- všetky krížikové - rovný pohyb, protipohyb, tercie , 3hlasné/4hlasné akordy, veľké obraty, dom.7,</p> <p>Mol- všetky krížikové - harmonická, melodická: rovný pohyb, protipohyb, tercie , 3hlasné/4hlasné akordy, veľké obraty, zm.7.</p> <p>Absolvovanie vhodných technických cvičení, etúd i prednesov z klasickej klavírnej i inej literatúry s apelom na štandardné 5 oktávové keyboardy.</p> <p>Rozvíjanie hry akordov podľa akordických značiek.</p> <p>Schopnosť nájsť čo najvhodnejší rytmický štýl, popr. jeho variáciu, najvhodnejší zvuk, popr. kombináciu v Dual režime v spojení s podporou živej ľavej ruky v splitovom režime v mierne zložitejších skladbách.</p> <p>Intonačná, dynamická i rytmická nezávislosť v skladbách.</p> <p>Jednoduché nepravidelné rytmy.</p> <p>Tvorba zložitejších hudobných aranžmánov s použitím i internal memory nástroja / popr. Interného midi sequencera.</p>
---	--

Žiaci po ukončení 4. ročníka II. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------

<ul style="list-style-type: none"> ✓ pracujú s informáciami pre zlepšenie procesu aktívneho učenia sa, ✓ vysvetlia technické možnosti a parametre hudobného nástroja, ✓ aplikujú teoretické východiská do vyučovacieho procesu, ✓ reprodukovujú stupnice v súlade s obsahovými štandardmi, ✓ reprodukovujú správne technické cvičenia, etudy a prednesy v súlade s obsahovými štandardmi ✓ interpretujú skladby všetkých bežných hudobných žánrov populárnej hudby, ✓ ovládajú všetky bežné 3- hlasné akordy, ✓ vytvárajú až 16 taktové úseky pravou rukou v akordoch podľa jednoduchej, jednohlasnej melódie v danej harmónii, ✓ zahrajú z listu skladbu z literatúry nižších ročníkov, ✓ aplikujú samostatne vedomosti v kompletnom nastavení nástroja v novej skladbe, ✓ zharmonizujú 4-8 taktový motív podľa svojich možností, ✓ ovládajú prakticky zložitejšie nepravidelné rytmy, ✓ navrhnu čo najvhodnejší rytmický štýl, popr. jeho variáciu, najvhodnejší zvuk, popr. kombináciu v dual režime, ✓ vytvoria aranžmán skladby s použitím i internal memory nástroja, ✓ zharmonizujú ľudovú i populárnu pieseň. 	<p>Poznanie klasickej literatúry, poznanie histórie neklasickej, resp. populárnej hudby 90.-tych rokov 20.-teho storočia – po súčasnosť.</p> <p>Samovzdelávanie v oblasti tohto obdobia (literatúra, knižnice, internet – YouTube a pod.).</p> <p>Znalosť všetkých technických možností a parametrov hudobného nástroja v škole i doma.</p> <p>Znalosť stupníc :</p> <p>Dur- všetky béčkové - rovný pohyb, protipohyb, tercie, 3-hlasné/4- hlasné akordy, veľké obraty, dom.7,</p> <p>Mol- všetky béčkové - harmonická, melodická: rovný pohyb, protipohyb, tercie, 3-hlasné/4-hlasné akordy, veľké obraty, zm.7.</p> <p>Rozvíjanie hry akordov podľa akordických značiek.</p> <p>Absolvovanie vhodných technických cvičení, etúd i prednesov z klasickej klavírnej i inej literatúry s apelom na štandardné 5 oktávové keyboardy.</p> <p>Hra všetkých dostupných skladieb so sprievodom.</p> <p>Intonačná, dynamická i rytmická nezávislosť v zložitejších skladbách.</p> <p>Zložitejšie nepravidelné rytmy.</p> <p>Schopnosť nájsť čo najvhodnejší rytmický štýl, popr. jeho variáciu, najvhodnejší zvuk, popr. kombináciu v dual režime v spojení s podporou živej ľavej ruky v splitovom režime v zložitejších skladbách.</p> <p>Tvorba zložitejších hudobných aranžmánov s použitím i internal memory nástroja / popr. Interného midi sequencera.</p> <p>Harmonizácia ľudových piesní i piesní pop hudby.</p>
--	--

Záverečná skúška:

- 2 skladby rôznych štýlových období,
- 1 etuda

8. 1. 3 Študijné zameranie hra na akordeóne

CHARAKTERISTIKA ŠTUDIJNÉHO ZAMERANIA

Akordeón je hudobný nástroj, ktorý zaraďujeme medzi idiofonické aerofóny. Na základných umeleckých školách na Slovensku používame vo vyučovacej praxi hry na akordeóne tieto typy nástrojov:

- klávesový akordeón so štandardným manuálom v ľavej ruke,
- klávesový akordeón so štandardným i melodickým manuálom v ľavej ruke,
- gombíkový akordeón so štandardným manuálom v ľavej ruke,
- gombíkový akordeón so štandardným i melodickým manuálom v ľavej ruke.

Odlišné je aj usporiadanie gombíkov v diskante akordeónu (tzv. B-systém a C-systém) alebo v melodickom manuáli ľavej ruky od nízkych tónov po vysoké a opačne (prepínané za pomoci convertora). Na pomoc akordeónistom prichádza nový model, digitálny V- ACCORDION, ktorý vzbudil pozornosť odborníkov a je jasným dôkazom skvelej budúcnosti akordeónu na základných umeleckých školách.

Napriek uvedeným rôznorodostiam má akordeón dispozíciu plastickej hry, farebnej rôznorodosti, dynamickej expresívnosti, čo je predpokladom pre bohaté interpretačné umenie v sólovej, komornej, súborovej a orchestrálnej hre.

Súborová hra má v súvislosti s aktualizáciou repertoáru plynule prechádzať do orchestrálnej hry, pretože využíva možnosti ďalších hudobných nástrojov – keyboard, basová gitara, „živé“ bicie, spev, ale aj iné klasické hudobné nástroje: flauta, violončelo a pod. Orchestrálna hra ponúka nové motivačné formy: samostatné koncertné vystúpenia a zájazdy, štúdiové záznamy na mediálnych nosičoch (CD, DVD). Vlastné úpravy skladieb, ktoré rešpektujú zvláštnosti akordeónového orchestra, sú niekedy nevyhnutnosťou.

V záujme sebazáchovy hry na akordeóne by mal na každej ZUŠ, kde sa vyučuje hra na akordeóne, existovať akordeónový orchester.

CIELE ŠTUDIJNÉHO ZAMERANIA

Cieľom predmetu hra na akordeóne je vytvoriť u žiaka osobný vzťah k akordeónu a prostredníctvom neho aj vzťah k hudbe. Aby sme dosiahli tieto ciele, treba **rozvíjať** najmä:

- oboznamovanie sa s technikou hry na akordeóne,
- rozvíjanie notovej orientácie, sluchovej pohotovosti a muzikálneho cítenia u žiaka,
- využívanie hry na melodických basoch, hru na gombíkovom akordeóne a skupinovú hru – komorná, súborová a orchestrálna hra, okrem tradičného vyučovania hry na klávesovom akordeóne so štandardnými basmi,
- formovanie osobnosti žiaka, jeho emocionálny obzor, hudobný vkus a jeho vlastné hudobné vyjadrenie, aby osvojené kompetencie využíval ako prostriedok na sebavyjadrenie a komunikáciu,
- orientovanie žiaka podľa jeho schopností na amatérsku hud. prax, alebo na ďalšie štúdium na vyššom stupni umeleckého vzdelávania.

Absolvent prvej časti I. stupňa základného štúdia si osvojil základnú hudobnú gramotnosť a odbornú terminológiu, nadobudol správne základné návyky pri sedení a ovládaní hracieho aparátu, manipulácie s nástrojom a získal samostatnosť pri cvičení. Dosiahol taký stupeň zdravého sebavedomia, že dokáže pracovať s hudobným materiálom a svoj hudobný názor vyjadruje v spoločnosti, v ktorej sa nachádza. Zlepšuje svoju vytrvalosť v hre na akordeóne a vyvíja iniciatívu v ďalšom napredovaní.

Absolvent druhej časti I. stupňa základného štúdia predmetu hra na akordeóne má adekvátne rozvinutý umelecký vkus, lásku k hudbe a k akordeónu, ľudské a vôľové vlastnosti smerujúce k dobru. Je schopný vlastného inštrumentálneho prejavu, dokáže primerane preniknúť do výrazu a štruktúry hudobného diela, naštudovať nové skladby podľa svojho záujmu a možností. Orientuje sa v rôznych hudobných štýloch a žánroch, má schopnosť súhry s akordeónmi a inými hudobnými nástrojmi (komorná, súborová a orchestrálna hra) a schopnosť jednoduchej improvizácie (melodické ozdoby, rytmické obmeny a harmonická zmena – obohatenie). Vie prakticky využiť teoretické poznatky, orientuje sa v hre z listu, je pripravený verejne vystupovať a dokáže sa primerane správať na javisku. Je schopný verbálneho sebahodnotenia svojho interpretačného výkonu a dokáže použiť nadobudnuté kompetencie v integratívnych umeleckých formách. Základy doterajšieho odborného vzdelávania dokáže uplatniť v prípade záujmu o profesionálne štúdium akordeónovej hry.

Absolvent súborovej a orchestrálnej hry na akordeóne druhej časti I. stupňa základného štúdia je schopný uplatniť sa v amatérskom orchestri alebo súbore s obsadením rôznych nástrojov. Cíti súhru a kompaktnosť jednotlivých partov v skladbe. Je schopný hrať pod vedením dirigenta a správne reagovať na jeho gestá. Ovláda gestá dirigenta zamerané na dynamiku, zmeny tempa, nástupy v technicky a kompozične nenáročných skladbách, je spôsobilý neverbálne komunikovať počas hry s ostatnými hráčmi, nadobudnuté znalosti zo sólovej hry efektívne využíva v súhre s inými nástrojmi. Vie jednoduchú skladbu rozdeliť na jednotlivé formové celky. Ovláda zmeny rytmu, tempa, metrického členenia počas skladby, ovláda mechovú techniku. Podporuje svojím prístupom aj ostatných členov súboru alebo orchestra a pomáha im. Orientuje sa rýchlo aj v rozsiahlejšom notovom zápise.

Absolvent II. stupňa základného štúdia predmetu hra na akordeóne sa dokáže orientovať v akordeónovej literatúre, vie posúdiť audio nahrávky z portálov internetu, ich technickú a umeleckú kvalitu ako aj technickú vybavenosť akordeónu. Je schopný profilovať sa v sólovej a skupinovej hre. Má zvládnuté spôsobilosti techniky hrania na akordeóne, rozumie prstovej a mechovej artikulácii (mäkké, rovné a ostré nasadenie a ukončenie tónu), dokáže zahrat' skladbu z rôznych hudobných štýlov a charakterov. V rámci svojich daností dokáže harmonizovať, melodicky a rytmicky obohatiť ľudovú pieseň alebo populárnu melódiu, podľa audio nahrávky dokáže zapísať v notovom programe znenie nahrávky. Produkty svojej autorskej alebo upravovateľskej práce dokáže v náležitých formátoch uložiť alebo poslať prostredníctvom internetu.

Absolvent II. stupňa základného štúdia predmetu komorná hra je vyprofilovaný amatérsky hudobník v komornej hre aj v inom akordeónovom zoskupení. Dokáže správne posúdiť postavenie akordeónu s inými hudobnými nástrojmi alebo význam rozdelenia viacerých akordeónov v komornej hre. Vie slovne vyjadriť technickú a umeleckú kvalitu vlastnej hry ako aj interpretáciu iných hráčov komornej hry. V oblasti tanečnej a populárnej hudby ovplyvnenej džezom je absolvent schopný doplniť rytmicko-akordické kombinácie, správne frázovanie a artikuláciu. Vie posúdiť vhodnosť skladby na verejné vystúpenie. Dokáže samostatne vybrať skladbu, analyzovať ju a naštudovať.

Absolvent druhej časti I. stupňa rozšíreného štúdia ovláda podľa svojich kompetencií hru na akordeóne, prácu s mechem a tvorí kultivovaný tón, ktorý vie správne nasadiť i ukončiť. Interpretuje naspamäť skladby podľa vlastného výberu s vkusným prednesom. Je schopný sebareflexie a je kompetentný zhodnotiť vlastný interpretačný výkon. Vie sa uplatniť ako sólista - amatér i ako člen komorného alebo súborového zoskupenia. Má predpoklady na ďalšie umelecké vzdelávanie na II. stupni ZUŠ alebo na konzervatórii. Dokáže samostatne a kreatívne nastudovať prednesové skladby so správnym frázovaním a s citom pre autenticitu používať registre. Hrá vyrovnané a tvorí kvalitný tón. Spája všetky získané technické a výrazové kompetencie pri hre. Zvláda mechovú techniku (obraty mechu), svojou interpretáciou dokáže vyjadriť charakter skladieb rôznych období a štýlov (barok, súčasná hudba, ľudová pieseň, vyšší populár), transponuje pieseň (ľudovú, umelú) do iných tónin a tvorí samostatný sprievod.

ŠTUDIJNÉ ZAMERANIE HRA NA AKORDEÓNE

Prípravné štúdium

Žiaci po ukončení prípravného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ poznajú a majú osvojenú hru na akordeóne (orientácia pravej a ľavej ruky), ✓ majú osvojené základné návyky správneho ovládania nástroja (sedenie za nástrojom, držanie nástroja, držanie pravej ruky, atď.), ✓ vedia zahrať jednoduchú ľudovú alebo umelú pieseň, či skladbu s jednoduchým sprievodom ľavej ruky (základné basy). 	<p>Správne sedenie a postavenie pravej a ľavej ruky, základy ovládania mechu. Melodizácia a rytmizácia slov, detských riekaničiek a detských textov. Hudobno-teoretické poznatky na úrovni prípravného štúdia. Hra jednoduchých cvičení a piesní (najskôr len v pravej ruky, neskôr spolu s ľavou rukou – sprievod). Príprava na hru stupníc.</p>

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia:

zahrajú 1 – 2 ľudové piesne v jednoduchej úprave, prípadne jednoduchú inštruktívnu skladbu

HRA NA NÁSTROJI

Prvá časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci po ukončení 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------

<ul style="list-style-type: none"> ✓ ovládajú primerane ich veku a dispozíciám držanie nástroja, ✓ ovládajú prácu s mechom (správna výmena von a dnu, rovnaká intenzita zvuku), ✓ ovládajú synkopu, celé, polové, štvrt'ové a osminové pomlčky, ✓ majú osvojené rýchle a pomalé pohyby prstov. ✓ ovládajú hru v legáte, staccate, tenute ✓ ovládajú hru v polových a štvrt'ových notách s bodkou ✓ ovládajú základy dynamiky – p, f, mf 	<p>Zvládanie spôsobu hry na akordeóne každou rukou zvlášť podľa notového zápisu a súhru oboch rúk.</p> <p>Aplikácia hudobno-teoretických poznatkov, získaných v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu.</p> <p>Správne vedenie mechu s cieľom rozpoznať silu, výšku a dĺžku tónu.</p> <p>Hra durových stupníc v rozsahu jednej oktávy pravou rukou s akordami (harmonicky, melodicky).</p>
--	---

Žiaci po ukončení 2. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ ovládajú hru na akordeóne oboma rukami spolu, ✓ v ľavej ruke hrajú akordický sprievod, základné a terciové basy, ✓ zahrajú 4 durové stupnice oboma rukami spolu, 4 molové stupnice pravou rukou (harmonické a melodické), ✓ interpretujú jednoduché ľudové piesne bez notového zápisu, ✓ ovládajú prácu s mechom s cieľom tvorenia kultivovaného tónu, ✓ reprodukovujú jednoduché skladby podľa notového zápisu. 	<p>Prstové cvičenia - hra v pomalých a rýchlych tempách.</p> <p>Využitie práce s mechom na výrazové prostriedky.</p> <p>Aplikácia hudobno-teoretických poznatkov, získaných v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu.</p> <p>Obraty tonického kvintakordu.</p> <p>Počúvanie zvuku nástroja, piano, forte, mezzoforte, crescendo a decrescendo.</p> <p>Bodkovaný rytmus.</p> <p>Základy registrácie 8+16', 8'+8' registra</p>

Žiaci po absolvovaní 3. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------

<ul style="list-style-type: none"> ✓ majú osvojenú prstovú a mechovú techniku, ✓ hrajú prednesové skladby primerané veku, ✓ zaujímajú sa o interpretáciu jednoduchých piesní a pestujú zmysel pre kultúru a výraz, ✓ vedia rozlíšiť skladbičky rôzneho charakteru, správne ich interpretovať, ✓ vedia hrať legato, staccato, tenuto a portamento, ✓ zvládajú súhru oboch rúk, rôzne kombinácie pravej ruky s ľavou, ✓ postupne zvyšujú a rozlišujú tempo v stupniciach a malých prednesových skladbách, ✓ majú osvojené primerane ich veku a dispozíciám držanie nástroja, ✓ zdokonaľujú spôsob práce s meчом (správna výmena von a dnu). 	<p>Zdokonaľovanie prstovej a mechovej techniky s dôrazom na súhru oboch rúk a ich rôzne kombinácie, hra dvojhmatov.</p> <p>Základy hry spamäti a zapájanie sa do komornej hry (možné aj v 1. a 2. ročníku).</p> <p>Aplikácia hudobno-teoretických poznatkov, získaných v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu.</p> <p>Praktická aplikácia výrazových prostriedkov legato, staccato, tenuto a portamento.</p> <p>Kvalita tónu pri hre v rýchlejších tempách. Rozlišovanie dynamiky v interpretovaných skladbách. Hra z listu.</p>
--	---

Žiaci po absolvovaní 4. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ majú osvojenú hru stupníc z hľadiska tempa a zvuku (legato, staccato, striedavý mech), durové a molové stupnice, ✓ majú vytvorený repertoár ľudových piesní, ✓ ovládajú tempové označenia, melodické ozdoby a ďalšie výrazové prostriedky, ✓ podľa notového zápisu reprodukovujú jednoduché skladby, valčík, polka, tango a swing, ✓ vedia zahrať také etudy, na ktorých aplikujú získané technické zručnosti a výrazové prostriedky, ✓ ovládajú základy polyfonickej hry, využívajú možnosti a rozsah nástroja. 	<p>Využívanie možností rozsahu nástroja (oboznamovanie sa s melodickými basmi.)</p> <p>Hudobno-teoretické poznatky: Aplikácia hudobno-teoretických poznatkov, získaných v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu.</p> <p>Sluchovo-rytmická oblasť: Základné melodické ozdoby. Tónová kultúra. Ukončovanie fráz.</p> <p>Hra z listu.</p>

Záverečná skúška

- 1 etuda,
- 1 polyfonická skladba,
- 2 prednesové skladby.

Druhá časť prvého stupňa základného štúdia

Žiaci po absolvovaní 1. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------

<ul style="list-style-type: none"> ✓ majú osvojené správne návyky pri hre na nástroji primeranej veľkosti, ✓ ovládajú hmatovú orientáciu na bielych a čiernych klávesoch alebo gombíkoch a na ľavom manuáli, ✓ pracujú so sluchovou predstavou skladby, ✓ ovládajú hru melodických ozdôb: príraz, nátril, ✓ dokážu zahrať stupnice dur a mol, ✓ využívajú pri interpretácii skladieb registráciu, ✓ sú oboznámení s formovou výstavbou skladby, ✓ majú zmysel pre dynamickú výstavbu. 	<p>Starostlivosť o akordeón a správna manipulácia s ním.</p> <p>Orientácia na pravom a ľavom manuáli na akordeóne primeranej veľkosti.</p> <p>Orientácia v registroch daného nástroja.</p> <p>Interpretácia skladieb zvýšenej technickej náročnosti.</p> <p>Hra v rýchlejších tempách.</p> <p>Zdokonaľovanie hry prstovej artikulácie – legato, staccato, tenuto, non legato, portamento.</p> <p>Pasážové cvičenia.</p> <p>Štvrt'ové a osminové takty pravidelné a nepravidelné.</p> <p>Durové stupnice cez 2 oktávy spolu, molové stupnice do 2# a 2b cez 2 oktávy spolu (podľa veľkosti nástroja),</p> <p>3-hlasný durový a molový kvintakord a jeho obraty harmonicky a melodicky obidvoma rukami spolu.</p> <p>Aplikácia hudobno-teoretických poznatkov, získaných v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu.</p> <p>Melodické ozdoby: príraz, nátril.</p> <p>Výrazová štylistika hudobných období podľa výberu skladby.</p> <p>Jednoduché hudobné formy, tanečné formy barokovej suity, prelúdium, fugeta a pod.</p> <p>Tónová kultúra, mäkké nasadenie a ukončenie tónu.</p> <p>Rozlišovanie farby tónu dostupných registrov.</p> <p>Zložitejšie rytmické útvary.</p> <p>Melodické a technické cvičenia</p> <p>Podľa výberu pedagóga a individuálnych dispozícií žiaka.</p> <p>Prednesové skladby podľa výberu pedagóga s prihliadnutím na záujmy žiaka, jeho fyzické a psychické dispozície.</p>
---	---

Žiaci po absolvovaní 2. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ preukazujú počas hry adekvátnu technickú, rytmickú, tempovú, dynamickú a výrazovú vyspelosť, ✓ dokážu reprodukované hudobné dielo emocionálne prežívať, ✓ dokážu vytvoriť jednoduchý sprievod k piesňam s využitím kadencie, ✓ orientujú sa v akordových značkách dur, mol a dominantný septakord, ✓ hrajú z listu primeraný notový zápis, ✓ dokážu sa zapojiť do komornej a súborovej 	<p>Prehĺbenie zručností z 1. ročníka.</p> <p>Zvyšovanie technickej náročnosti, hra v rýchlejších tempách.</p> <p>Akordická a melodická hra v ľavej ruke.</p> <p>Registračná technika počas hry. Dominantný septakord v ľavej ruke.</p> <p>Stupnice dur a mol + 3-hlasný durový a molový T5 s obratmi harmonicky a melodicky obidvoma rukami spolu, dominantný septakord a jeho obraty pravou rukou – malý rozklad.</p> <p>Aplikácia hudobno-teoretických poznatkov,</p>

<p>hry, ✓ interpretujú aj skladby v rýchlejších tempách, ✓ dokážu ohodnotiť vlastný výkon.</p>	<p>získaných v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu. Melodická ozdoba – trilok. Výrazová štylistika hudobných období podľa výberu skladby. Skvalitňovanie tónovej kultúry. Rozlišovanie farby tónu dostupných registrov. Zložitejšie rytmické sprievody ľavej ruky. Melodické a technické cvičenia zamerané na problematiku vyskytujúcu sa v prednesových skladbách. Prednesové skladby podľa výberu pedagóga s prihliadnutím na záujmy žiaka, jeho fyzické a psychické dispozície. Hra v širších dynamických plochách. Sprevádzanie spevákov a žiakov LDO.</p>
--	---

Žiaci po absolvovaní 3. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ preukazujú schopnosť samoštúdia a sebakontroly, ✓ rozlišujú charakter a náladu skladby a vedia ju interpretačne vyjadriť, ✓ chápu a prežívajú aj kompozične náročnejšie skladby, ✓ ovládajú melodickú ozdobu obal po teoretickej aj praktickej stránke, ✓ ovládajú v rámci individuálnych dispozícií aj náročnejšie mechové techniky, ✓ využívajú registračnú techniku pravej aj ľavej ruky počas hry, ✓ dokážu v rámci nástrojových možností zahrať zmenšený septakord v ľavej ruke, ✓ dokážu zahrať primerane náročnú skladbu spamäti, ✓ zvládajú hru v komorných telesách a v súbore, ✓ dokážu kriticky ohodnotiť vlastný výkon a výkony iných. 	<p>Dokonalá hmatová orientácia na pravom a ľavom manuáli. Mechová technika – mäkké a ostré nasadenie, ukončenie tónu, striedavý mech. Prehĺbená orientácia v registroch daného nástroja. Zvyšovanie technickej náročnosti, hra v rýchlych tempách. Registračná technika pravej aj ľavej ruky počas hry. Aplikácia hudobno-teoretických poznatkov, získaných v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu. Melodická ozdoba – obal. Výrazové prostriedky – marcato, espressivo, cantabile. Výrazová štylistika hudobných období podľa výberu skladby. Hudobné formy: sonatina, rondo. Rozlišovanie nálady skladby. Rozlišovanie farby tónu dostupných registrov. Náročnejšie rytmické útvary. Rozšírenie a zdokonalenie kompetencií, nadobudnutých v 2. ročníku.</p>

Žiaci po absolvovaní 4. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ ovládajú hrací aparát – správne sedenie, držanie nástroja a postavenie rúk a prstov, ✓ dokážu zahrať chromatickú stupnicu pravou rukou, ✓ ovládajú rôzne prstové a mechové artikulačné možnosti hry na akordeóne, ✓ dokážu v rámci notového zápisu hudobne vyjadriť požadované frázovanie, dynamické a tempové označenia, ✓ dokážu adekvátne hudobne vyjadriť tempovo a štýlovo kontrastné skladby, ✓ dokážu emocionálne aj racionálne pristupovať k rozboru skladieb z rôznych hľadísk, ✓ dokážu v rámci nadobudnutých kompetencií samostatne naštudovať technicky a výrazovo náročnejšiu prednesovú skladbu, ✓ reprodukovujú primerane náročnú skladbu spamäti, ✓ dokážu zahrať z listu hudobnú literatúru nižších ročníkov, transponovať jednoduché piesne a melódie do blízkych tónin, ✓ dokážu zahrať jednoduché improvizácie, ✓ dokážu sa zapojiť do komornej alebo súborovej hry, ✓ vedú kriticky zhodnotiť vlastný výkon a výkony iných. 	<p>Dokonalá hmatová orientácia na pravom a ľavom manuáli.</p> <p>Dur a mol stupnice cez 2 oktávy s príslušným 4-hlasým T5 s obratmi + dominantný septakord, v pravej ruke.</p> <p>Mechová technika – mäkké a ostré nasadenie, ukončenie tónu, striedavý mech, rýchly striedavý mech – bellowshake.</p> <p>Zvyšovanie technickej náročnosti.</p> <p>Pasážová prstová technika, dvojhmaty, oktávy pravou rukou, skoky, melodické ozdoby.</p> <p>Registračná technika pravej aj ľavej ruky počas hry náročnejších skladieb.</p> <p>Výrazová štylistika hudobných období podľa výberu skladby.</p> <p>Hudobné formy: sonatina, rondo, sonáta.</p> <p>Rozlíšenie dynamickej gradácie a uvoľnenia.</p> <p>Rozlišovanie farby tónu dostupných registrov.</p> <p>Náročnejšie rytmické útvary.</p> <p>Dokonalá interpretácia po stránke technickej, výrazovej a štýlovej.</p>

Záverečná skúška:

- 1 etuda,
- 1 polyfonická skladba,
- 2 prednesové skladby odlišného charakteru,

II. stupeň základného štúdia

Žiaci na konci 1. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ majú zdokonalenú úroveň hry z prvého stupňa, ✓ volia si skladby z ponuky skladieb učiteľa a z internetových možností, ✓ dokážu zahrat' a zapísať vlastné hudobné motívy ✓ zapájajú sa do komornej, súborovej alebo orchestrálnej hry, ✓ sú oboznámení s notáciou na počítači	<p>Zdokonaľovanie techniky hry na akordeóne. Výber skladieb podľa žiakovej hudobnej orientácie.</p> <p>Význam registrácie vo farebnosti hry a transpozičnej funkcie.</p> <p>Oboznámenie sa s notovým programom na počítači (Sibelius, Capella, Finale).</p> <p>Rozvíjanie sluchovej pohotovosti v hraní ľudových piesní, populárnych, alebo džezových melódií.</p>

Žiaci na konci 2. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ majú rozšírený repertoár vo vybranom štýle a charaktere hudby, ✓ dokážu harmonizovať ľudové piesne a tvoriť melodické ozdoby alebo rytmické zmeny, ✓ dokážu si podľa sluchu stiahnuť jednoduchú skladbičku podľa audio nahrávky a zapísať ju v notačnom programe, ✓ dokážu vytvoriť a zapísať vlastné jednoduché skladbičky (podľa tvorivej schopnosti žiaka), ✓ zapájajú sa do komornej, súborovej, alebo orchestrálnej hry.	<p>Vybrané etudy hrať so zacielením na technickú spôsobilosť.</p> <p>Poznávanie významu registrácie v štýlovom charaktere skladby.</p> <p>Rozvíjanie schopnosti: čo počujem - zahrám a zapíšem do nôt.</p>

Žiaci na konci 3. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------

<ul style="list-style-type: none"> ✓ majú osvojené interpretačné zručnosti vo vybranom štýle a charaktere hudby, ✓ sú schopní interpretovať rôzne štýlové obdobia a charaktery hudby, ✓ dokážu upravovať populárne melódie pre akordeón, ✓ majú skúsenosti sťahovať hudbu z audio nahrávky a zapísať ju v notačnom programe, ✓ pokračujú v tvorbe vlastných skladbičiek, ✓ zapájajú sa do skupinového hrania aj s inými nástrojmi. 	<p>Poznávanie technických spôsobov hry v jednotlivých hudobných štýloch a žánroch. Registrácia ako dynamická funkcia hry na akordeóne.</p> <p>Prepájanie individuálnej hry s komornou, súborovou a orchestrálnou hrou.</p>
--	--

Žiaci na konci 4. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ majú vybudovaný svoj repertoár vo vybranom štýle a charaktere hudby, ✓ dokážu interpretačne porovnať rôzne štýlové obdobia a charaktery hudby, ✓ dokážu sluchovo analyzovať primerané skladby z audio nahrávky a verne ich zapísať v notačnom programe, ✓ sú schopní aranžovať skladby pre akordeón sólo, KH alebo kombinácie s inými hudobnými nástrojmi, ✓ podľa osobnej dispozície si tvoria vlastné skladby. 	<p>Technika hry ako nástroj na vyjadrenie obsahu skladby.</p> <p>Prstová a mechová artikulácia, mechové možnosti: bellows shake, triolový ricochet, alebo kvartolový ricochet.</p> <p>Spôsobilosť v skupinovej hre.</p> <p>Hra na akordeóne v spolupráci s audio nahrávkou (v sólovej aj skupinovej hre).</p> <p>Súvislosť medzi hrou na akordeóne a zápisom v notovom programe.</p>

Záverečná skúška:

- 1 etuda,
- 1 polyfonická skladba,
- 2 prednesové skladby odlišného charakteru,

8.2 HRA NA STRUNOVÝCH NÁSTROJOCH

CHARAKTERISTIKA SKUPINY ŠTUDIJNÝCH ZAMERANÍ

Do skupiny strunových hudobných nástrojov v súčasnosti vyučovaných na základných umeleckých školách patria hra na gitare, hra na elektrickej gitare, hra na basovej gitare, hra na cimbele, hra na harfe a hra keltskej harfe.

Gitara v súčasnosti patrí k najobľúbenejším a najrozšírenejším hudobným nástrojom. Spája v sebe prednosti nástroja melodického i akordického. Je nástrojom so všestranným využitím, uplatňujúci sa vo všetkých hudobných žánroch. Táto skutočnosť vychádza z bohatej interpretačnej a nástrojárskej tradície a gitarovej literatúry, obsahujúcej všetky štýlové obdobia. Vhodný vek na prijatie na základnú umeleckú školu je šesť rokov. Prijatie starších žiakov je tiež možné. Žiaci musia spĺňať základné podmienky: mať požadované hudobné nadanie, fyzické a psychomotorické predpoklady pre hru na nástroji. Anatomickým danostiam detí je nutné prispôsobiť veľkosť gitary. Najvhodnejšie nástroje pre výučbu žiakov mladšieho školského veku sú „španielske“ gitary s nylonovými strunami s menzúrou 530 mm pre 6 – 7 ročných a 570 mm pre 8 – 10 ročných.

Práca učiteľa so žiakmi v predmete hra na elektrickej gitare je charakteristická individuálnym prístupom a používaním adekvátnych postupov a foriem práce nielen v súvislosti s vekom žiaka, ale aj z hľadiska jeho celkového nadania, úrovne talentu a vlastnej štýlovej profilácie. Ciele a prostriedky na ich dosiahnutie uvedené vo vzdelávacom programe zabezpečujú uplatnenie absolventov v amatérskych i profesionálnych kapelách aj v iných hudobných telesách a otvárajú ďalšie možnosti pre štúdium. Predmet hra na elektrickej gitare učí žiakov zvládnuť technické a výrazové prostriedky tohto nástroja tak, aby sa stal prostriedkom k reprodukcii primeraných skladieb, k vyjadreniu vlastných hudobných myšlienok a neskôr vedie aj k jednoduchej improvizácii. Študijné zameranie hra na elektrickej gitare je štvorročné a odporúčané pre žiakov staršieho školského veku. Na prijatie na ZUŠ musia deti spĺňať základné podmienky: mať požadované hudobné nadanie a fyzické a psychomotorické predpoklady pre hru na nástroji, podmienkou je absolvovanie ISCED 1B v hre na klasickej gitare alebo preukázanie kompetencií a úrovni jeho absolventa.

CIELE SKUPINY ŠTUDIJNÝCH ZÁMERANÍ

- Naučiť žiaka hrať na hudobnom nástroji, dosiahnuť určité majstrovstvo, zvládnuť základy hry na nástroji, rozvíjať techniku hry.
- Naučiť žiakov spoľahlivo sa orientovať v notácii podľa nôt a tabulatúr a hrať podľa akordických značiek.
- Naučiť žiakov zvládnuť hru a orientáciu v rôznych hudobných štýloch.
- Rozvíjať hudobné schopnosti žiakov so zreteľom na ich individuálne dispozície, ich vek, osobnostné danosti, mieru jeho talentu, technickú a umeleckú vyspelosť.
- Usmerňovať žiaka k uplatneniu získaných vedomostí, schopnosti, skúsenosti vo svojom umeleckom prejave v sólovej hre, v hre v komornom zoskupení alebo v súborovej hre.
- Naučiť žiaka využívať svoje interpretačné skúsenosti a získané hudobné vedomosti k samostatnému štúdiu nových skladieb podľa vlastného výberu.
- Orientovať žiaka, podľa jeho schopností, na vlastnú hudobnú prax alebo na ďalšie štúdium na vyššom type umeleckého vzdelávania.
- Hlavným cieľom je vzbudiť lásku k hudbe a nástroju a vytvoriť si k nim pozitívny a trvalý vzťah.

PROFIL ABSOLVENTA

Absolvent prvej časti prvého stupňa základného štúdia študijného zamerania Hra na gitare si osvojí základné návyky a schopnosti (správne držanie tela a nástroja pri hre, správne postavenie rúk), používa základné technické prvky hry (hru apoyando, tirando, arpeggio, hru štvorzvukov, legato). Podľa notového zápisu hrá v I. až V. polohe. Interpretuje jednoduchšie skladbičky s použitím dynamiky a farebných registrov, využíva základné harmonické funkcie pri sprievode piesní a vníma náladu skladby.

Absolvent druhej časti prvého stupňa základného štúdia študijného zamerania hra na gitare interpretuje technicky náročnejšie skladby rôznych štýlových období na vyššej hudobno-technickej úrovni, ovláda základnú nástrojovú techniku na vyššej úrovni náročnosti. Je schopný naladiť si nástroj, vedome vníma kvalitu prevedenia tónu pri hre a samostatne pracuje so skladbou. Objektívne zhodnotí vlastnú interpretáciu s ohľadom na svoje vedomosti, zručnosti a schopnosti. Sprevádza podľa notácie i akordických značiek.

Absolvent rozšíreného štúdia študijného zamerania Hra na gitare ovláda hru na vyššej technickej a interpretačnej úrovni ako žiak záverečného ročníka druhej časti základného štúdia. Spĺňa požiadavky kladené na prijatie na konzervatórium.

Absolvent druhého stupňa študijného zamerania hra na gitare sa profiluje podľa svojho záujmu a preferencií. Dokáže samostatne nastudovať primerane náročnú skladbu rôznych štýlových období a žánrov, pri interpretácii využíva všetky získané hudobné vedomosti a zručnosti. Uplatňuje sluchovú sebakontrolu a využíva podľa stupňa svojej vyspelosti zvukové možnosti nástroja. Interpretuje primerane náročné skladby rôznych štýlov a žánrov po technickej, výrazovej a obsahovej stránke, využíva dynamiku, tempové rozlíšenie, vhodnú artikuláciu, frázovanie a agogiku. Sprevádza podľa notácie i akordických značiek, zvláda hru primerane náročných skladieb z listu a uplatňuje sa pri hre v komorných alebo súborových zoskupeniach. Využíva svoje interpretačné skúsenosti a získané hudobné vedomosti k samostatnému štúdiu nových skladieb a vyhľadávaniu skladieb podľa vlastného výberu.

8.2.1 Študijné zameranie hra na gitare

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Prípravné štúdium

Žiaci po absolvovaní prípravného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ poznajú fyziologicky správne držanie nástroja, polohu tela a rúk pri hre, ✓ zvládnu elementárne technické prvky hry na gitare, ✓ orientujú sa v 1. polohe hmatníka, na strunách e-h-g ✓ skoorinujú hru oboch rúk, ✓ interpretujú jednoduchú jednohlasnú ľudovú pieseň, ✓ aplikujú hudobno-teoretické poznatky, získané v predmete prípravná hudobná náuka, ✓ poznajú základné hudobné pojmy,	<p>Správne sedenie a poloha tela a rúk pri hre. Prípravné cvičenia hry palcom a prstami pravej ruky na prázdnych strunách. Orientácia na hmatníku v 1. polohe na strunách e-h-g- Koordínácia hry oboch rúk. Hra jednoduchých piesní a riekaniiek.</p> <p>Základy hudobnej teórie podľa obsahu PHV. Správne sedenie a poloha tela a rúk pri hre. Prípravné cvičenia hry palcom a prstami pravej ruky na prázdnych strunách. Orientácia na hmatníku v 1. polohe na strunách</p>

✓ hrajú so sprievodom učiteľa, rozpoznajú v hre dynamiku piano a forte	e-h-g- Koordinácia hry oboch rúk. Hra jednoduchých piesní a riekaniek.
---	--

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia

Hra spamäti alebo z nôt:

2 piesne alebo riekanky

Prvá časť prvého stupňa základného štúdia

Žiaci po absolvovaní 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ ovládajú správne sedenie a elementárne technické prvky hry na gitare, ✓ zahrajú tirando prstami a apoyando palcom pravej ruky ✓ spájajú notový zápis s orientáciou v 1. polohe hmatníka na všetkých strunách, ✓ zahrajú jednoduchý dvojhlas s použitím prázdnych strún, koordinujú obe ruky ✓ interpretujú jednoduchú dvojhlasnú skladbu, ✓ zahrajú jednooktávové stupnice, ✓ aplikujú hudobno-teoretické poznatky, získané v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu, ✓ poznajú základné vlastnosti tónu. 	<p>Fyziologicky správne držanie nástroja, tela a rúk pri hre.</p> <p>Hra tirando a apoyando.</p> <p>Spájanie notového zápisu s orientáciou na hmatníku.</p> <p>Dvojhlas – palec s prstami.</p> <p>Hra piesní so sprievodom palca na prázdnych basových strunách.</p> <p>Hra stupníc cez jednu oktávu (G-dur, D-dur...)</p> <p>Rozpoznanie výšky, sily, dĺžky tónu, elementárne rytmické hodnoty nôt a pomlčiek, základné typy taktov, noty s bodkami, posuvky, ligatúra.</p>

Žiaci po absolvovaní 2. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ zahrajú trojzvuk v súzvuku i arpeggiu, ✓ hrajú jednooktávové stupnice a kadencie, ✓ spájajú notový zápis s orientáciou v 1. a 2.polohe, ✓ hrajú s aplikovaním dynamiky, 	<p>Hra trojhlasu v súzvuku i v arpeggiu s použitím dvoch prstov a palca pravej ruky.</p> <p>Uvoľňovanie svalového tonusu hracieho aparátu.</p> <p>Hra jednooktávových stupníc dur a mol do 4 # a 1 b s použitím základných akordov (bez barré).</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ vedia hrať z listu primeraný zápis, ✓ zahrajú synkopu, ✓ poznajú hudobný termín Da Capo al Fine ✓ rozpoznávajú charakter skladby podľa nálady 	<p>Orientácia v 1. a 2. polohe hmatníka. Základné dynamické stupne (p, mf, f), akcent.</p> <p>Hra z listu.</p> <p>Rytmické zadelenie synkopy.</p> <p>Da Capo al Fine.</p> <p>Rozlíšenie durového a molového tónorodu.</p>
--	---

Žiaci po absolvovaní 3. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ spájajú notový zápis s orientáciou v 1.,2. a 3.polohe, ✓ hrajú jednoduché legáto, ✓ používajú farebné registre pri hre, ✓ zahrajú štvorzvuk hraný súčasne palcom a prstami pravej ruky, ✓ hrajú malé barré cez 2-4 struny, ✓ hrajú dvojojtákové stupnice, ✓ vedia hrať z listu primeraný zápis, ✓ hrajú v komornom, súborovom zoskupení ✓ aplikujú hudobno-teoretické poznatky, získané v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu, ✓ vnímajú charakter skladby, ✓ hrajú so sprievodom učiteľa. 	<p>Orientácia v 1.2., a 3. polohe hmatníka.</p> <p>Jednoduché legato s použitím prázdnej struny.</p> <p>Hra v registroch (sull tasto, sull ponticcello).</p> <p>Hra štvorzvuku.</p> <p>Arpeggio so zapojením palca a trojice prstov pravej ruky.</p> <p>Nácvik malého barré.</p> <p>Dvojojtákové stupnice s kadenciou s použitím malého barré.</p> <p>Hra z listu.</p> <p>Komorná hra, alebo hra v súbore.</p> <p>Hra šestnástinových nôt a bodkovaného rytmu.</p> <p>Základné tempá skladieb (Andante, Moderato, Allegro, Allegretto).</p> <p>Vnímanie rôzneho tempa, dynamiky a nálady v skladbách, rozvíjanie harm. cítienia.</p>

Žiaci po absolvovaní 4. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ hrajú s uvoľneným hracím aparátom, ✓ hrajú legáto, ✓ spájajú notový zápis s orientáciou v 1. až v 5. polohe, ✓ zvládajú spôsob hry malého barré, ✓ ovládajú tlmenie a skracovanie tónov, ✓ hrajú s kvalitným tónom, ✓ hrajú s dynamikou, ✓ vedia hrať z listu primeraný zápis, ✓ hrajú v komornom, súborovom zoskupení, ✓ aplikujú hudobno-teoretické poznatky, získané v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu, ✓ vnímajú melodickú frázu v skladbách, ✓ rozlíšia melódiu od sprievodu ✓ osvoja si jednoduchý sprievod 	<p>Vedomé uvoľňovanie svalového tonusu hracieho aparátu.</p> <p>Hra vzostupného a zostupného legáta v rôznych kombináciách.</p> <p>Orientácia v 5. polohe hmatníka.</p> <p>Upevňovanie hry malého barré.</p> <p>Tlmenie prstami pravej ruky a staccato.</p> <p>Rozširovanie a zdokonaľovanie úderov hry prstami pravej ruky.</p> <p>Hra progresívnej dynamiky (p, mf, f, crescendo, decrescendo).</p> <p>Hra z listu.</p> <p>Komorná hra, alebo hra v súbore.</p> <p>Hrajú zložitejšie rytmické útvary (triola, bodkovaný rytmus).</p> <p>Vystavenie melodickej frázy.</p> <p>Hra len melódie, alebo len sprievodu v skladbe.</p> <p>Rozvíjanie harmonického cítienia.</p>

Záverečná skúška

- 1 dvojoktávová stupnica,
- 1 etuda,
- 1 prednesová skladba

Druhá časť prvého stupňa základného štúdia

Žiaci po absolvovaní 1. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ ovládajú plynulú výmenu polohy ľavej ruky, ✓ zahrajú veľké barré, ✓ zahrajú legato a staccato, ✓ zahrajú jednoduché melodické ozdoby, ✓ hrajú dvojoktávové stupnice a kadencie, ✓ vedia hrať z listu primeraný zápis, ✓ hrajú v komornom, súborovom zoskupení, ✓ aplikujú hudobno-teoretické poznatky, získané v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu	<p>Výmena polohy ľavej ruky v rôznych polohách hmatníka.</p> <p>Hra a upevňovanie veľkého barré a jeho využitie v akordoch.</p> <p>Upevnenie hry legato, staccato.</p> <p>Nácvik a aplikácia jednoduchých melodických ozdôb v etudách a skladbách (príraz, nátril, mordent).</p> <p>Hra dvojoktávových stupníc (dur, mol) v rôznych tempách.</p> <p>Hra akordov s použitím veľkého barré.</p> <p>Hra z listu, komorná hra, alebo hra v súbore.</p> <p>Zložitejšie rytmické útvary (kvintoly, sextoly).</p> <p>Rytmický sprievod (polka, valčík, pochod, tango a pod.)</p>

Žiaci po absolvovaní 2. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ hrajú nechtami (individuálny prístup, podľa fyzických dispozícií žiaka), ✓ demonštrujú v hre nové technicko-výrazové prostriedky, ✓ poznajú akordické značky, ✓ hrajú stupnice a kadencie, ✓ vedia hrať z listu primeraný zápis, ✓ hrajú v komornom, súborovom zoskupení, ✓ ovládajú harmonickú funkciu akordov, ✓ poznajú zápis flažoletov, ✓ vnímajú agogické a dynamické zmeny v hudbe, ✓ sprevádzajú s využitím kadencií.	<p>Zdokonaľovanie hry nechtami.</p> <p>Vzostupné, zostupné a kombinované legato na viacerých tónoch.</p> <p>Upevňovanie hry jednoduchých melodických ozdôb.</p> <p>Zdokonaľovanie hry podľa akordických značiek.</p> <p>Durové a molové stupnice s použitím typových prstokladov ľavej ruky.</p> <p>Hra z listu.</p> <p>Komorná hra, alebo hra v súbore. Uplatnenie kadencií v sprievode piesní.</p> <p>Využitie poznatkov o vedení hlasov a melódie v skladbe.</p> <p>Zápis a spôsob hry flažoletov.</p> <p>Vedomé vnímanie agogických a dynamických zmien v hudbe.</p> <p>Rozvíjanie harmonického cítenia.</p>

Žiaci po absolvovaní 3. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ ovládajú hru nechtami (individuálny prístup, podľa fyzických dispozícií žiaka), ✓ demonštrujú v hre nové zložitejšie technicko-výrazové prostriedky, ✓ skoordínujú hru oboch rúk, ✓ zahrajú dvojoktávové a trojoktávové stupnice s kadenciou. ✓ vedia hrať z listu primeraný zápis, ✓ hrajú v komornom, súborovom zoskupení, ✓ aplikujú hudobno-teoretické poznatky, získané v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu. ✓ poznajú skladateľov gitarovej literatúry z obdobia baroka a renesancie, klasicizmu, ✓ ovládajú hru rytmického sprievodu podľa akordických značiek, ✓ vnímajú polyfóniu. 	<p>Zdokonaľovanie hry s nechtami. Nácvik zložitejších melodických ozdôb (skupinka, obal, trilok). Zdokonaľovanie hry prirodzených flažoletov a nácvik umelých flažoletov. Aplikácia melodických ozdôb a flažoletov v skladbách. Zdokonaľovanie činnosti a koordinácie oboch rúk. Durové a molové stupnice dvojoktávové a trojoktávové s kadenciou. Hra z listu. Komorná hra. Aplikovanie hudobno-teoretických poznatkov do hry skladieb. Barok a renesancia a klasicizmus v gitarovej literatúre. Rytmický akordický sprievod (bossa-nova, samba a pod.). Vnímanie jednotlivých hlasov v interpretovaných skladbách.</p>

Žiaci po absolvovaní 4. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vedia samostatne pracovať so skladbou, ✓ hrajú s uvoľneným hracím aparátom, ✓ demonštrujú v hre nové zložitejšie technicko-výrazové prostriedky, ✓ hrajú stupnice a kadencie. ✓ vedia hrať z listu primeraný zápis, ✓ hrajú v komornom, súborovom zoskupení, ✓ poznajú slovenskú gitarovú literatúru, ✓ vedia objektívne zhodnotiť vlastnú interpretáciu. 	<p>Samostatná práca so skladbou z technickej a výrazovej stránky. Aplikovanie osvojených poznatkov do interpretácie skladieb. Vedomé uvoľňovanie svalového tonusu hracieho aparátu. Zdokonaľovanie hry melodických ozdôb, flažoletov, pizzicato, legato, arpeggia. Úvod do hry tremola. Nácvik a použitie rasguada. Durové a molové typové stupnice s kadenciou v rozsahu celého hmatníka. Používanie akordických sprievodov. Hra z listu. Komorná hra, alebo hra v súbore. Aplikovanie hudobno-teoretických poznatkov do hry skladieb. Súčasná hudba v gitarovej literatúre a slovenská gitarová literatúra. Sluchová kontrola vlastnej interpretácie a jej zhodnotenie.</p>

Závěrečná skúška:

- 1 durová a 1 molová stupnica,
- 1 etuda
- 2 prednesové skladby rozličného štýlového charakteru

II. stupeň základného štúdia

Žiaci po absolvovaní 1. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ ovládajú nové zložitejšie technicko-výrazové prostriedky, ✓ sami vedia určiť výraz skladby, agogika ✓ hrajú trojoktávové stupnice s využitím typových prstokladov aj v oktávach a kadencie s využitím veľkého barré, ✓ aplikujú v interpretácii skladieb techniku hry rasguado, ✓ získajú základnú orientáciu v španielskej ľudovej hudbe.	<p>Zdokonaľovanie techniky hry arpeggio, rasguado, glissando, legato na niektorom z tónov akordu.</p> <p>Jednohlasné stupnice (dur, mol) v rozsahu celého hmatníka vo všetkých tóninách s rôznymi variantmi prstokladov pravej ruky a kadencie v rôznych polohách.</p> <p>Intervalové stupnice v rozsahu jednej oktávy. Rasguado.</p> <p>Španielska ľudová hudba v gitarovej literatúre. Charakteristika typických tancov Španielska. Rytmus a metrum najtypickejších tancov Španielska.</p>

Žiaci po absolvovaní 2. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ používajú nové osvojené technické a výrazové prostriedky (melodické tremolo, glissando v melodii i akorde), ✓ vedia určiť výraz skladby, agogika ✓ hrajú trojoktávové stupnice s využitím typových prstokladov aj v terciách a kadencie s využitím veľkého barré, ✓ vedia hrať z listu primeraný zápis, ✓ interpretujú tanečné formy, ✓ orientujú sa v gitarovej literatúre latinsko-amerických skladateľov, ✓ vnímajú a vedome kontrolujú metrum a rytmus latinsko-amerických foriem.	<p>Nácvik tremola v rýchlejšom tempe. Legato na niektorom tóne akordu.</p> <p>Jednohlasné stupnice (dur, mol) v rozsahu nástroja v rýchlejších tempách a kadencie v rôznych polohách.</p> <p>Intervalové stupnice v terciách v rozsahu dvoch oktáv.</p> <p>Hra z listu.</p> <p>Komorná hra, alebo hra v súbore.</p> <p>Hudba latinsko-amerických skladateľov v gitarovej literatúre.</p> <p>Typické tanečné formy Latinskej Ameriky. Metrum a rytmus najznámejších latinsko-amerických foriem. Sebakontrola rytmického prevedenia interpretácie skladieb.</p>

Žiaci po absolvovaní 3. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vedia používať vo svojej interpretácii nové výrazové prostriedky, ✓ sami vedia navrhnúť výraz skladby, ✓ hrajú trojoktávové stupnice s využitím typových prstokladov aj v sextách a kadencie s využitím veľkého barré, ✓ zdokonaľujú svoju hru technickými	<p>Nové výrazové prostriedky v hudbe 20. a 21. storočia (rôzne zvukové efekty, poklepy).</p> <p>Jednohlasné stupnice (dur, mol) v celom rozsahu nástroja v rýchlejších tempách a v zložitejších rytmických variáciách s kadenciou.</p> <p>Hra technických cvičení.</p>

<p>cvičeniami zameranými na rôzne technické problémy</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vedia hrať z listu primeraný zápis, ✓ hrajú v komornom, súborovom zoskupení, ✓ získajú základnú orientáciu v súčasnej gitarovej hudbe, ✓ získajú základnú orientáciu v populárnej gitarovej hudbe. 	<p>Intervalové stupnice v sextách. Hra z listu. Komorná hra, alebo hra v súbore. Hudba 20. a 21. storočia v gitarovej literatúre, Jazz, rock, pop v klasickej gitarovej hudbe.</p>
--	--

Žiaci po absolvovaní 4. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ uplatňujú všetky doteraz získané znalosti a schopnosti k interpretácii skladieb rôznych štýlových období a žánrov, ✓ využívajú svoje interpretačné skúsenosti a získané hudobné vedomosti k samostatnému štúdiu nových skladieb a vyhľadávaniu skladieb podľa vlastného výberu, ✓ hrajú jednohlasné trojoktávové stupnice s využitím typových prstokladov a kadencie s využitím veľkého barré, ✓ zdokonaľujú svoju hru technickými cvičeniami zameranými na rôzne technické problémy ✓ hrajú intervalové stupnice v rozsahu jednej oktávy, ✓ využívajú svoje schopnosti pri komornej a súborovej hre, ✓ vedia hrať z listu primeraný zápis, ✓ hrajú v komornom, súborovom zoskupení, ✓ interpretujú skladby rôznych štýlových období, ✓ získajú základnú orientáciu v slovenskej gitarovej hudbe, ✓ získajú základnú orientáciu v súčasnej populárnej hudbe. 	<p>Upevňovanie a zdokonaľovanie osvojených technických prvkov gitarovej hry. Koordinovaná a plynulá hra oboch rúk. Dôraz na kultúru tónu a štýlovosť interpretácie skladieb Jednohlasné stupnice (dur, mol) v rýchlych tempách a rôznych variáciách prstokladov pravej a ľavej ruky v rozsahu celého hmatníka s kadenciou v rôznych polohách hmatníka. Technické cvičenia. Intervalové stupnice vo všetkých tóninách (tercie, sexty, oktávy, decimy). Sprievod piesní s využitím rôznych spôsobov hry. Hra z listu. Komorná hra, alebo hra v súbore.</p> <p>Skladby rôznych štýlových období. Slovenská gitarová literatúra. Populárna hudba.</p>

Záverečná skúška:

1 durová a 1 molova stupnica

1 etuda,

2 prednesové skladby rôznych štýlových období, alebo 1 rozsiahlejšia cyklická skladba

8. 3 HRA NA DYCHOVÝCH NÁSTROJOCH

CHARAKTERISTIKA SKUPINY ŠTUDIJNÝCH ZAMERANÍ

Dychové nástroje patria medzi preferované študijné zamerania na základnej umeleckej škole vôbec. Žiaci si môžu vybrať z pestrého výberu drevených (zobcová flauta, priečna flauta, hoboj, klarinet, saxofón, fagot) či plechových (trubka, pozáun, tuba) hudobných nástrojov. Zväčša obľúbeným u detí základnej umeleckej školy býva zobcová flauta. Ona predstavuje základ, určitú prípravu pre ďalšie študijné zameranie Hry na dychový nástroj. Keďže pre hru na niektorých dychovch inštrumentoch žiaci musia splňať určité fyziologické predpoklady, niektoré študijné zamerania si vyžadujú prvotné ovládanie sopránovej zobcovej flauty za účelom fyziologického dozretia a až potom žiaci prechádzajú na iný dychový nástroj. Žiaci po absolvovaní prvej časti primárneho štúdia I. stupňa buď pokračujú v štúdiu hry na sopránovej flaute, prípadne prechádzajú na altovú (sopraninovú) flautu, či na iný dychový nástroj. Vekovo starší žiaci môžu absolvovať v prvej časti na I. stupni tzv. skrátené vyučovanie (2 roky – učebný plán č. 10), kde sa môžu venovať klasickému nástroju už skôr a nemusia absolvovať 4 roky zobcovej flauty. II. stupeň nadväzuje na predchádzajúcu látku I. stupňa a zároveň je obdobím, kedy sa uzatvára aj celkové vzdelanie žiaka na ZUŠ. Žiaci, ktorí prejavujú nadpriemerné kompetencie počas štúdia a sú obdarení talentom, prípadne preukazujú vyššie umelecké ambície, môžu byť zaradení do rozšíreného štúdia (štúdium s rozšíreným počtom vyučovacích hodín). Je to náročnejší študijný program, ktorý vyžaduje samostatnosť, profesionálny prístup k danému oboru, za predpokladu mimoriadnej rozvinutosti hudobnosti a intelektu. Žiaci, ktorí majú povolené rozšírené vyučovanie, musia v základnom štúdiu preukazovať mimoriadne nadanie a vynikajúce študijné výsledky. Vyžaduje si to nielen zodpovedný prístup daného žiaka, ale aj pedagóga, ktorý pracuje so žiakom aj na úkor svojho voľného času. Absolventi tohto predmetu by mali byť pripravení na vyššie umelecké štúdium profesionálnej úrovne - na konzervatórium či vysokej škole umeleckého či pedagogického zamerania. Štúdium pre dospelých je určené žiakom a študentom, ktorí buď naďalej chcú navštevovať ZUŠ, zdokonaľovať sa v hre na vybranom dychovom nástroji (absolvovali oba stupne štúdia), prípadne i študenti začiatocníci. Okrem fyziologického a psychického aspektu hra na dychovom nástroji kladne vplýva aj na zdravotnú stránku dieťaťa (držanie tela, dychová hygiena, koordinácia rúk atd.).

Drevené dychové nástroje:

Zobcová flauta patrí medzi hudobné nástroje s bohatou históriou. Pre deti znamená jednu z prvých možností stretnutia sa s hudbou. Hlavným cieľom tohto predmetu je rozvoj sluchovej predstavivosti a schopnosti vyjadrenia sa hudobnou formou. Deti od útleho veku sa zoznamujú s flautou cez rôzne ľudové piesne, krátke skladbičky, neskôr sa prepracúvajú k zložitejším kompozíciám od baroka až k hudbe 20. storočia. Mnohí žiaci však po niekoľkých rokoch prechádzajú na iný dychový nástroj. V posledných rokoch sa však dostalo zobcovej flaute veľkej obľube, organizujú sa rôzne workshopy, semináre, ktoré sú zamerané výlučne na zobcovú flautu. Keďže daný nástroj má odlišnú techniku tvorenia tónu, artikulácie, prstovej techniky či frázovaní, predmet hra na zobcovej flaute bol zaradený medzi ostatné študijné programy i na konzervatóriách. K zobcovej flaute neodmysliteľne patrí hra v komorných a ansámblových súboroch. Tento hudobný nástroj sa využíva aj ako podporná liečba pri alergických či astmatických poruchách, pretože veľmi dobre pôsobí na dychovú sústavu detí. Po ekonomickej stránke patrí tento nástroj k cenovo najdostupnejším.

Na štúdium hry na priečnej flaute sa zväčša prijímajú žiaci, ktorí ukončili prvú časť I. stupňa základného štúdia hry na sopránovej zobcovej flaute (žiaci vo veku 10 – 12 rokov podľa telesnej vyspelosti, ktorí preukážu fyziologické predpoklady, hudobné nadanie), ale je možné prijať aj vekovo starších študentov (študenti, ktorí ukončili druhú časť I. stupňa, študenti, ktorí predtým hrali na inom hudobnom nástroji, študenti, ktorí majú vo vyššom veku záujem naučiť sa hrať na hudobnom nástroji), ktorí javia záujem o štúdiu hry na tomto nástroji pokiaľ splňajú

požiadavky na prijatie (dostatočne rozvinuté hudobné schopnosti, fyziologické danosti). Obsah predmetu zahŕňa štúdium základnej literatúry, hru z nôt, komornú hru, súborovú hru rôznych hudobných žánrov. Učebné osnovy je potrebné chápať ako východiskovú fázu s rešpektovaním individuálneho vývoja žiakov. Zoznam literatúry má len odporúčajúci charakter, ktorý vyberá pedagóg a závisí hlavne na individuálnych predpokladoch žiakov (technická vyspelosť, muzikalita, tvorivosť).

Priečna flauta má niekoľko príbuzných nástrojov s rovnakou konštrukciou, spôsobom tvorenia tónu a technikou hry, ktoré sa od nej líšia iba veľkosťou. Patrí k nim altová flauta, basová flauta a predovšetkým pikola. Pikola je o polovicu menšia než flauta a preto znie o oktávu vyššie, na rozdiel od altovej flauty sa však nejedná o transponujúci nástroj. Notácia pikoly je taktiež identická s notáciou flauty, nekladie teda na žiaka zvýšené nároky či pozornosť, tónový rozsah sa v notácii pohybuje od tónu d1 po tón c4, hoci reálne znie všetko o oktávu vyššie. (d2 –c5). Pikola je predovšetkým nástrojom orchestrálnym, používa sa v orchestroch najrozličnejšieho druhu od dychoviek až po veľké symfonické telesá. Jej prenikavý, nezriedka dominujúci zvuk dodáva lesk mnohým nástrojovým skupinám, najmä sláčikovým a často sú jej vo veľkých symfonických či operných dielach zverované virtuózne sólové vstupy. Ako koncertný nástroj sa pikola používa iba sporadicky, až na pár výnimiek súčasných autorov nejestvuje pre ňu samostatná koncertná literatúra, využíva preto pre koncertné účely často diela pre malú zobcovú flautu – sopranino. Hru na pikole nie je potrebné študovať samostatne, oddelene od hry na flaute, pretože sa jedná o príbuzný nástroj a teda o rovnakú metodiku vyučovania ako pri hre na flaute, s rovnakým dôrazom na zvládnutie techniky a výrazu. Malé rozmery nástroja a jeho zvýšené nároky na intonačnú stabilitu si však vyžadujú zvýšenú pozornosť a precíznosť hry najmä po intonačnej stránke. Cieľom predmetu je preto oboznámiť žiaka so špecifikami tohto nástroja, s jeho použitím v hudobnej praxi, s jeho zvládnutím do takej miery, že žiak bude schopný zapojiť sa efektívne do hry v ansámblí či školskom orchestri. Tieto ciele však nie je možné dosiahnuť bez predchádzajúceho dostatočného zvládnutia hry na flaute z hľadiska techniky správneho dýchania a najmä techniky nátisku, pretože po týchto stránkach kladie hra na pikole na hráča zvýšené nároky. Odporúča sa preto zaradiť hru na pikole do vyučovacieho procesu až vo vyšších ročníkoch II. stupňa základného štúdia resp. rozširujúceho štúdia ako hru na obligátnom nástroji a voliteľný predmet pre vybraných žiakov s priaznivými dispozíciami, u ktorých sa už predpokladá dostatočná úroveň zmienených technických zručností. Obsahové a výkonnostné štandardy pri hre na pikole sa v podstate zhodujú so štandardami pri hre na flaute, takisto pri výbere vhodnej študijnej literatúry je možné bez problémov čerpať zo zdrojov určených pre flautu, prípadne rozšíriť ich o štúdium a prípravu orchestrálnych partov, potrebných pre školskú produkciu. Nie je účelné dlhé a únavné cvičenie na nástroji, skôr je užitočné hru na pikole brať ako doplnok ku hre na priečnej flaute, prenášať na pikolu všetky zručnosti získané hrou stupníc, etúd a malých prednesových skladieb na flaute a dosiahnuť tak ľahkosť, intonačnú spoľahlivosť a výrazovú rozmanitosť, potrebnú pre orchestrálnu prax.

Medzi drevené dychové nástroje zaraďujeme i hoboje. Hobojový tón sa tvorí pomocou strojčeka s dvoma plátkami. Jeho priamym predchodcom je stredoveký šalmaj. Dnešnú podobu s klapkovým systémom dostal v 19. storočí. Hoboj ako nástroj nachádza uplatnenie v hre sólovej, komornej, orchestrálnej i súborovej. Jeho doménou je hlavne hudba klasická, no v poslednom čase i hudba moderná. Cieľom vzdelávania je prebudiť u žiaka záujem o dychový nástroj – hoboje, získanie základných kompetencií k zvládnutiu nástroja, rozvoj hudobnosti, hudobnej predstavivosti, technickej pohotovosti, orientácia v hudobných skladbách, schopnosť sólovej i orchestrálnej hry. Podmienkou na prijatie do prvej časti prvého stupňa základného štúdia je hudobné cítenie, základné teoretické poznatky z hudobnej teórie (schopnosť čítania notového zápisu) a fyzické dispozície, pričom vhodnou prípravou je práve absolvovanie predchádzajúceho štúdia v študijnom zameraní Hra na zobcovej flaute. Pri výbere učebnej látky prihliadame na individualitu žiaka, jeho talentové predpoklady, schopnosti a technickú

vypelost'. Žiaka komplexne rozvíjame v sólovej, komornej, príp. orchestrálnjej hre. Klarinet je spomedzi drevených dychových nástrojov najmladší. Na rozdiel od iných nástrojov má široké uplatnenie v ľudovej, komornej, symfonickej, opernej, tanečnej, džezovej a napokon aj v sólovej hre. Jeho krásny a zároveň tajuplný ton je nezameniteľný s inými dychovými nástrojmi. Hra na klarinete predpokladá dobrú sluchovú dispozíciu hráča a istú fyzickú vypelost'. Z tohto dôvodu je vhodné začínať s výučbou vo veku 7 – 10 rokov, prihliadajúc na individuálny vývoj žiaka. Do tej doby je opäť vhodným a často aj využívaným prípravným nástrojom zobcová flauta, čo umožňuje kreovať v predstihu správne návyky dýchania, uvoľneného postoja pri hre, oboznámiť sa s hudobným zápisom a jeho čítaním a rozvíjať rytmické cítenie. Zámerom študijného zamerania Hry na klarinete, ako samostatného hlavného predmetu, je komplexný hudobný rozvoj žiakov.

Saxofón patrí v dnešnej dobe k preferovaným hudobným nástrojom. Je využiteľný nielen v komorných zoskupeniach, ale aj veľkých orchestroch. Je to jednoplátkový dychový nástroj, vyrobený predovšetkým z mosadze. Napriek tomu sa však zaraďuje k dreveným dychovým nástrojom (zvuk sa vytvára vzniká chvením dreveného plátku umiestneného v hubici). Nástroj bol pôvodne skonštruovaný za účelom zaplnenia medzery medzi drevenými a plechovými nástrojmi. Základnými typmi sú soprán saxofón, alt saxofón, tenor saxofón a barytón saxofón. Hra na saxofóne predpokladá dobrú sluchovú dispozíciu hráča a istú fyzickú vypelost'. Z tohto dôvodu je vhodné začínať s výučbou vo veku 7 – 10 rokov, prihliadajúc na individuálny vývoj žiaka. Do tej doby je vhodné a často sa aj využíva ako prípravný nástroj zobcová flauta, prípadne detský soprán saxofón, čo umožňuje kreovať v predstihu správne návyky dýchania, uvoľneného postoja pri hre, oboznámiť sa s hudobným zápisom a jeho čítaním a rozvíjať rytmické cítenie. Zámerom študijného zamerania Hra na saxofóne, ako samostatného hlavného predmetu, je komplexný hudobný rozvoj žiakov. V záujme sebazáchovy hry na saxofóne by mal na každej ZUŠ, kde sa vyučuje hra na saxofóne a dychové nástroje, existovať dychový súbor alebo orchester.

Hra na fagote je fyzicky náročná pre jeho rozmery, hmotnosť a námahu pri dýchaní. Na tieto skutočnosti je potrebné prihliadať pri výbere žiakov. Na základe uvedených dôvodov začiatok štúdia hry na fagote sa žiakom odporúča až vo veku 11-12 rokov. Z toho vyplýva, že štúdium je plánované až v druhej časti prvého stupňa základného štúdia. Podmienkou prijatia na štúdium tohto zamerania je absolvovanie prvej časti I. stupňa základného štúdia na inom nástroji (zobcová flauta a pod.) alebo preukázanie kompetencií na úrovni absolventa primárneho vzdelania. Fagot je predovšetkým nástrojom komorným či orchestrálnym, ale uplatňuje sa aj pri sólovej hre.

Plechové dychové nástroje:

Trúbka patrí medzi dychové hudobné nástroje so širokou škálou využitia v rôznych hudobných zoskupeniach a žánroch. Pri hre na trúbke je potrebné koordinovať viaceré činnosti v rovnakom čase (technika dýchania, tvorenie tónu, postoj, držanie nástroja, držanie tela atď.), takže je dôležité, aby uchádzač bol dostatočne mentálne vyspelý, aby mohol túto problematiku zvládnuť. Hra na tomto nástroji si vyžaduje aj dostatočnú fyzickú zdatnosť, preto je vhodné prijímať do prvého ročníka deti vo veku približne 10 rokov, ktoré už majú potrebné fyziologické parametre. Dôležitým predpokladom je hudobné nadanie, hudobný sluch a úprimný záujem o hru na tomto nástroji a pevná vôľa.

Medzi plechové dychové nástroje patrí nepochybne i pozauna - trombón. V praxi sa používajú oba názvy – trombón pochádza z latinčiny a názov pozauna má pôvod v nemčine. Je jedným s najstarších hudobných nástrojov vyrobených z kovu. Jeho história siaha do 15. storočia. V dávnej dobe sa využívala široká škála rôznych druhov pozauny (diskantová, altová, tenorová, basová a kontrabasová). V súčasnosti sa používa predovšetkým pozauna altová, tenorová a basová. Znižcová pozauna má široké využitie v orchestrálnjej praxi, v dychových súboroch, v rôznych

komorných súboroch, v džezovej, ale aj v modernej populárnej hudbe, kde stále, aj napriek dominancii elektronických nástrojov, tvorí súčasť dychovej sekcie – trúbka, saxofón, pozauna. Uplatňuje sa aj ako sólový nástroj, najčastejšie so sprievodom klavíra. Hra na znižcovú pozaunu predpokladá dobrú sluchovú dispozíciu hráča a istú fyzickú vyspelosť. Z tohto dôvodu je vhodné začínať s výučbou až vo veku 9 – 10 rokov, prihliadajúc na individuálny vývoj žiaka. Do tej doby je vhodné a často sa aj využíva ako prípravný nástroj zobcová flauta, čo umožňuje kreovať v predstihu správne návyky dýchania, uvoľneného postoja pri hre, oboznámiť sa s hudobným zápisom a jeho čítaním a rozvíjať rytmické cítenie. Ďalším inštrumentom patriacim do skupiny plechových dychových nástrojov patrí i tuba. Ako basový hudobný nástroj má pre svoje jedinečné zvukové zafarbenie, nezastupiteľnú funkciu v hudbe. V súčasnosti sa používajú tuby v rôznych ladeniach (Es, F, C a B). V ZUŠ sa prevažne vyučuje hra na B tube a hra na F tube. Uplatňuje sa v rozmanitých hudobných žánroch a rôznych orchestroch, v komornej hudbe, v sólovej hre a v koncertnej polohe. Absolventom ZUŠ, konzervatórií a umeleckých vysokých škôl, zameraných na hru na tube, tak poskytuje široké pole budúcej novej možnosti pôsobnosti. Tuba je jedným z novoobjavených nástrojov, v ktorom sa technické a konštrukčné možnosti nástroja vhodne dopĺňajú s vysoko kvalitnými melodickými postupmi pri výučbe hry na tube. Vznikajú tu tak mnohé hudobné možnosti. Myslíme tým rozšírenie rozsahu až na 5 oktáv, zvládnutie rýchlych technických pasáží, veľmi pekná a hudobne zaujímavá farebnosť aj vo vyšších polohách. Pri výučbe tak nastáva nové využitie týchto možností nástroja. Vzniká viac hudobných zoskupení najmä v komornej hudbe spolu s tubou, nie sú zvláštnosťou aj komorné zoskupenia, výhradne zložené z túb rôznych ladení. Hra na tube nevyžaduje u mladého adepta veľké nároky na mimoriadnu telesnú vyspelosť, vzrast a takisto aj veľké nároky na stupeň vývoja chrupu (existujú rôzne pomôcky a stojany, ktorými môžeme dieťaťu zo začiatku hru na nástroj čo najviac uľahčiť.). Ale i tak, žiaci, ktorí majú záujem o toto študijné zameranie zvyčajne absolvujú minimálne 2 roky študijného zamerania Hry na zobcovej flaute. Veľkým posunom v chápaní štúdia hra na tomto robustnom nástroji u detí v ZUŠ je špecializácia od útlej mladosti. Je samozrejmé, že sa štúdium začína s F tubou, lebo je pre mladého adepta vzhľadom k jeho rastu vhodnejšia a je na dychové zaťaženie menej náročná. Je to dané stavbou nástroja, ktorý nevyžaduje väčší tlak vzduchu ako u iných dychových nástrojov.

V počiatočnej fáze je potrebné uspošobiť výber dobrého notového materiálu, ktorý bude prihliadať na možnosti dýchacieho ústrojenstva mladého adepta hry na tube. Podľa uváženia učiteľa je neskôr možné preorientovať sa na B tubu.

Žiak pri štúdiu študijných zameraní hry na dychových nástrojoch by mal získať základné odborné vedomosti a zručnosti v hre na nástroji, schopnosť interpretovať skladby rôznych žánrov a lepšie sa orientovať v štýlových obdobiach. Obsah študijného zamerania zahŕňa hru z listu, komornú, súborovú a orchestrálnu hru. Pri hre z listu dbáme na to, aby sa žiaci dostatočne pripravili. Tým sa eliminuje počiatočný stres, ktorý môže vzniknúť práve pri komornej a súborovej, prípadne orchestrálnej hre, kde sú žiakom predkladané nové skladby rôznych období a žánrov. Komornú hru by sme mali do edukácie zahrnúť z dôvodu lepšej sluchovej orientácie a súzvuku s inými dychovými nástrojmi. Komorná hra by mala byť zo začiatku vystavaná z klasických skladieb komorného zamerania, postupne s narastajúcimi schopnosťami hráča, avšak môžeme prejsť aj ku skladbám iného štýlového zamerania, čo môže ešte viac pritiahnúť pozornosť žiaka a tak ho aj motivovať k lepším výkonom. Repertoár súborovej hry by sme mali orientovať a vyberať tak, aby plynulo prechádzal do orchestrálnej hry. V každej ZUŠ, pokiaľ je to možné, by mali byť vytvorené podmienky pre fungovanie súborov a orchestrálnych zoskupení. Žiaci s najlepšimi výkonmi by tak mohli byť motivovaní aj možnosťou sebarealizácie prostredníctvom sólových výkonov.

CIELE ŠTUDIJNÝCH ZAMERANÍ

Zvolené študijné zamerania majú poskytovať žiakom základné hudobné vzdelanie v oblasti hry na dychovom nástroji. Vychovávať aktívnych hudobníkov, pre ktorých má byť hudba prostriedkom kvalitatívne vyššej životnej úrovne (praktický interpret v umeleckej oblasti). Keďže I. a následne II. stupeň základného vzdelávania spravidla ukončuje umelecké vzdelanie žiaka na ZUŠ (ďalšou možnosťou je Štúdium pre dospelých, prípadne štúdium na konzervatóriu), žiak by mal byť vybavený takými hudobnými kompetenciami, ktoré vedú k samostatnosti a uvedomelosti pri technickom nácviku danej skladby a jej interpretácie. Aby sme dosiahli tieto ciele, treba **rozvíjať** najmä:

- základné remeselné zvládnutie hry na nástroji (správne reberno-bránicové dýchanie, tvorba tónu s výraznou dychovou oporou, pevnosť a flexibilita nátlaku, intonácia, rytmická a technická istota),
- kvalitu tónu, kultiváciu nasadenia, cit pre stavbu hudobnej frázy, dynamiku a agogiku,
- schopnosť súhry s inými hudobnými nástrojmi (komorná hra, hra v orchestri),
- poznať zvukové a farebné možnosti nástroja, jeho technické parametre, poznať princípy ochrany a údržby nástroja,
- hru z listu, improvizáciu a transponovanie do iných kľúčov,
- samostatnosť, uvedomelosť pri riešení technickej a obsahovej záležitosti diela,
- hudobnú predstavivosť, fantáziu, hudobnú pamäť, orientáciu v hudobných formách, štýloch a žánroch,
- vlastný názor na interpretáciu skladieb rôznych štýlových období a žánrov,
- orientáciu žiaka – absolventa na amatérsku hudobnú prax, alebo ďalšie štúdium na konzervatóriu, vysokej škole umeleckého či pedagogického zamerania.

PROFIL ABSOLVENTA

Absolvent prvej časti I. stupňa základného štúdia skupiny študijných zameraní Hra na dychových nástrojoch ovláda základné teoretické poznatky nadobudnuté v predmete hudobná náuka, ktoré primeranou formou k svojmu veku aplikuje v hre na hudobnom nástroji. Počas štúdia nadobudol základné elementárne návyky (hygiena nástroja, správny postoj, držanie nástroja, nasadenie a tvorba tónu, dýchanie). Preukazuje samostatnosť pri nácviku jednoduchších skladieb primerane k svojmu veku. Je schopný zaradiť sa do komorných zoskupení (duá, triá) a zároveň ovláda techniku interpretácie na vekovo primeranej úrovni v súlade so vzdelávacími štandardmi a individuálnymi potrebami žiaka. Úroveň rozvinutosti kompetencií však nie je ukončená, vytvára len základ pre následné stupne vzdelania. Absolvent je pripravený pokračovať v štúdiu druhej časti I. stupňa základného štúdia skupiny študijných zameraní Hra na dychových nástrojoch.

Po absolvovaní druhej časti I. stupňa základného štúdia žiak má zvládnuté základné kompetencie Hry na dychovom nástroji. Využíva a rozširuje správne reberno-bránicové dýchanie, je schopný tvoriť ľahký, intonačne čistý tón s primeranou prstovou a jazykovou technikou s adekvátnym nasadením a ukončením.

Zahrá adekvátne hudobnú skladbu z listu. Dokáže zahráť tempovo kontrastné skladby v rámci cyklických skladieb (koncert, sonáta) so sprievodom klavíra či iného harmonického alebo melodického nástroja. Nadobudnuté vedomosti a zručnosti využíva v komornej, súborovej či

orchestrálnej hre. Absolvent druhej časti prvého stupňa má primerane rozvinutý umelecký vkus, skladby dokáže adekvátne vnímať a interpretovať na základe doteraz získaných teoretických poznatkov, ktoré vie aj prakticky uplatňovať pri hre. Je pripravený verejne vystupovať, je spôsobilý flexibilne čítať notový zápis. Má schopnosť sebakontroly a koncentrácie pri hre na javisku, či už ide o sólové vystúpenie alebo o jeho súčasť v sekcii orchestra, súboru atď. Absolvent II. stupňa základného štúdia má osvojené praktické zručnosti v hre na hudobnom nástroji. Samostatne rieši problematiku nástrojovej techniky, používa celú škálu dynamických odtieňov, hrá bez intonačnej zmeny, uplatňuje spôsob nazývaný vibráto a vie ho citlivo použiť pri interpretácii hudobných skladieb. Ovláda melodické ozdoby a aplikuje ich aj v hudobnej skladbe. Pozná výrazovú charakteristiku jednotlivých hudobných štýlov (klasickej i modernej hudby) a vie ju vyjadriť pri hre. Dokáže používať získané vedomosti a skúsenosti k samostatnému štúdiu nových skladieb, vyhľadáva skladby podľa vlastného výberu, orientuje sa v hudobnej literatúre, počúva nahrávky a interpretáciu iných hráčov a využíva získané znalosti vo svoj prospech. Vie verbálne vyjadriť v rámci sebareflexie názor na vlastnú produkciu, vie posúdiť výkon iného hráča. Má zmysel pre súhru. Je schopný sa uplatniť ako samostatný a pohotový amatérsky hudobník, či už v sólovej, komornej alebo orchestrálnej hre. Absolvent druhého stupňa základného štúdia reprezentuje ZUŠ na rôznych súťažiach a prehliadkach. Do života si berie kladný vzťah k hudbe, ktorá ovplyvňuje jeho hudobné a estetické cítenie natoľko, aby sa stal pozorným poslucháčom a dobrým interpretom. Absolvent rozšíreného štúdia druhej časti prvého stupňa základného štúdia dosahuje také predpoklady, ktoré mu umožňujú umelecké vzdelávanie na vyššom stupni ZUŠ, príp. na stredných a vyšších odborných školách hudobného a pedagogického zamerania. Je schopný zvládnuť samostatne naštudovať etudy a prednesové skladby, požadované v predpísanom rozsahu na prijímacích pohovoroch na konzervatóriu. Aktívne účinkuje na interných, verejných alebo iných podujatiach školy, poprípade súťažiach. Je schopný ich zvládať ako po hudobnej tak i po psychickej stránke vzhľadom na jeho budúce smerovanie (hudobník z povolania). Vie zhodnotiť vlastný interpretačný výkon, i výkon iných. Dokáže sa uplatniť i ako člen v komorných či orchestrálnych súboroch.

8. 3. 1 Študijné zameranie hra nazobcovej flaute

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

PRÍPRAVA KU HRE NA NÁSTROJI

Prípravné štúdium

Žiaci po absolvovaní prípravného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------

<ul style="list-style-type: none"> ✓ zvládajú základné zásady dýchania, ✓ poznajú základy postoja a držania flauty, nasadzovania, tvorby tónu, ✓ vedia správne zostaviť flautu a majú vypestované základné hygienické návyky pri udržiavaní nástroja, ✓ zahrajú jednoduchú melódiu (riekanku, pieseň) podľa sluchu, ✓ zahrajú jednoduchú skladbičku sólo alebo so sprievodom harmonického nástroja z nôt a pamäti. 	<p>Správny postoj, držanie nástroja. Nasadenie, bránicové dýchanie. Tvorba tónu. Hudobno-teoretické poznatky v súlade s obsahom prípravnej hudobnej výchovy. Hra v rozsahu d1-d2. Rozvíjanie melodicko-rytmického cítenia hravou formou (rytmizácia a melodizácia riekaniek). Hra krátkych rytmických a melodicko-rytmických motívov imitáciou.</p>
--	---

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia:

2 skladby rozličného charakteru primeranej náročnosti

HRA NA NÁSTROJI

Prvá časť prvého stupňa základného štúdia

Žiaci po absolvovaní 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ poznajú nástroj, zvládajú zloženie a rozloženie nástroja a základnú údržbu nástroja, ✓ majú osvojené základné návyky pri hre na nástroji (postoj, držanie nástroja, nasadenie tónu, základy reberno-bránicového dýchania), ✓ v rámci artikulácie ovládajú hru tenuto a legato, ✓ rozlišujú hru piano a forte, ✓ zahrajú jednoduchú pieseň spamäti, ✓ interpretujú jednoduché piesne a krátke prednesové skladby so sprievodom klavíra, 	<p>Upevňovanie základných návykov a zručnosti (postoj, držanie nástroja, nasadenie tónu, reberno - bránicové dýchanie a tým zabezpečiť zvyšovanie kvality tónu). Rozširovanie hmatového záberu do ambitu c1 – a2. Hra v celých, polových, štvrt'ových a osminových hodnotách. Hra tenuto a legato. Artikulácia - ukončovanie fráz. Stupnice C, G, F. Čítanie notového zápisu a aplikácia teoretických poznatkov, nadobudnutých v predmete hudobná náuka primerane k špecifikám nástroja. Rozvoj melodicko-rytmického cítenia podľa sluchu. Hra krátkych melodicko-rytmických motívov imitáciou. Rytmická a intonačná sebakontrola žiaka.</p>

Žiaci po absolvovaní 2. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
--------------------------	--------------------------

<ul style="list-style-type: none"> ✓ pracujú na správnych návykoch pri hre na nástroji (postoj, držanie nástroja, základy reberno-bránicového dýchania), ✓ interpretujú jednoduché rytmické útvary – hra v základných rytmických hodnotách (celé, polové, štvrt'ové, osminové noty a pomlčky), ✓ používajú nové hodnoty nôt – štvrt'ová nota s bodkou, v rámci základných metrických predpisov (2/4,3/4,4/4), ✓ rozpoznávajú nové hudobné tvary 3/8 metre a alla breve, ✓ ovládajú hru stupníc dur a mol do 2 predznamenaní, ✓ zahrajú akordy rozložený T⁵ v tenute, legate, staccate ✓ rozlišujú širšiu dynamickú škálu piano - forte podľa individuálnych schopností žiaka, ✓ hrajú jednoduché piesne a skladby v miernejších tempách, ✓ zahrajú jednoduchú pieseň spamäti, ✓ hrajú jednoduché skladby so sprievodom klavíra, 	<p>Prehlbovnie reberno – bránicového dýchania, oboznámiť žiaka o fyziologickej funkčnosti bránice.</p> <p>Práca na zdokonaľovaní kvality tónu (vibrato) a prstovej technike, zmyslu pre rytmus a intonáciu.</p> <p>Rôzne spôsoby(tenuto, legato, staccato). Hmatový ambit v rozsahu od c1 – po c3. Čítanie notového zápisu a aplikácia teoretických poznatkov, nadobudnutých v predmete hudobná náuka primerane k špecifikám nástroja.</p> <p>Rozvoj melodicko-rytmického cítenia. Pestovanie estetického cítenia (tvorba kultivovaného plného a čistého tónu). Rozširovanie dynamickej škály piano – forte podľa individuálnych schopnosti žiaka. Hra motívov a melodických fráz podľa sluchu.</p> <p>Hra spamäti.</p> <p>Jednoduché skladby so sprievodom klavíra.</p>
--	--

Žiaci po absolvovaní 3. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ praktizujú zloženie a rozloženie nástroja, základnú údržbu, ✓ ovládajú správne základné návyky pri hre na nástroji (postoj, držanie nástroja, základy reberno-bránicového dýchania), ✓ ovládajú rôzne spôsoby artikulácie tenuto, legato, staccato, portamento. ✓ používajú základnú ornamentiku, ✓ hrajú v rozsahu c¹ – d³, ✓ ovládajú hru stupníc dur a mol do 4 predznamenaní, ✓ zahrajú akordy T⁵ s obratmi, tenuto, legato, staccato ✓ pri technických cvičeniach dbajú na čistotu spojov v pomalších aj rýchlejších tempách, ✓ ovládajú základné rytmické útvary – hra v základných rytmických hodnotách (celé, polové, štvrt'ové, osminové noty 	<p>Hygiena nástroja.</p> <p>Základné návyky pri hre na nástroji.</p> <p>Rozvíjanie schopností v oblasti agogiky.</p> <p>Rôzne spôsoby artikulácie tenuto, legato, staccato, portamento.</p> <p>Základy ornamentiky.</p> <p>Rozširovanie tónového ambitu v rozsahu c1 – d3 .</p> <p>Stupnice dur a mol do 4 predznamenaní.</p> <p>Čistota spojov, pokračovanie v nácviiku vibráta.</p> <p>Rozvíjanie schopnosti hry z listu.</p> <p>Vysvetliť a nacvičovať prvok ligatúry.</p> <p>Oboznamovať žiaka so základnými dynamickými tempovými predpismi.</p> <p>Čítanie notového zápisu a aplikácia teoretických poznatkov, nadobudnutých v predmete hudobná náuka primerane k špecifikám nástroja.</p>

<p>a pomlčky),</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ používajú novú rytmickú hodnotu – šestnástinovú notu aj pomlčku, osminovú s bodkou v rámci základných metrických predpisov (2/4, 3/4, 4/4), ✓ používajú nové rytmické prvky - synkopa, triola, bodkovaný rytmus, ligatúra (hra v polových, štvrtových, osminových notách a pomlčkách), ✓ dodržia vedenie jednoduchej melodickej línie - frázovanie, ✓ pri melodických frázach používajú správnu dychovú techniku, ✓ rozlišujú základné dynamické rozdiely piano, mezzoforte, forte. 	<p>Zvládnutie sólových aj komorných skladieb.</p> <p>Transpozícia ľudových piesní podľa sluchu.</p> <p>Hra v rámci párných a nepárných štvrtových a osminových taktov s dôrazom na správne metrické cítenie a prízvuky.</p>
--	---

Žiaci po absolvovaní 4. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ ovládajú rôzne spôsoby artikulácie tenuto, legato, staccato, portamento, ✓ využívajú hmatový ambit v rozsahu od c^1 – po es^3, ✓ v rámci technických cvičení a jednoduchých barokových skladieb začínajú využívať melodické ozdoby /príraz zhora, príraz zdola, nátryl, mordent, trylok/, pomocné hmaty, ✓ ovládajú hru stupníc dur a mol do 4 predznamenaní, ✓ zahrajú akordy T^5 + obraty v tenute, legate, staccate, ✓ rozlišujú základné dynamické rozdiely piano, mezzoforte, forte s prihliadnutím na intonáciu, ✓ poznajú jednoduché piesňové formy, vedú rozlíšiť jednotlivé témy (vhodná je hra ľudových piesní), ✓ hrajú v rámci štvrtových a osminových taktov s prihliadnutím na správne metrické cítenie (pochopenie prízvuku na ťažkej dobe), ✓ zahrajú náročnejšiu skladbu so sprievodom klavíra alebo v komornom zoskupení 	<p>Dotváranie hry výrazovými prostriedkami: rôzne spôsoby artikulácie (tenuto, legato, portamento, staccato).</p> <p>Zdokonaľovanie hráčskej techniky (prstová, dychová technika, vibráto), Hmatový ambit v rozsahu od c^1 – po es^3 .</p> <p>Zdokonaľovanie hry melodických ozdôb (príraz zhora, príraz zdola, nátril, mordent, trilok).</p> <p>Obohatenie techniky hry o škálu pomocných hmatov.</p> <p>Čítanie notového zápisu a aplikácia teoretických poznatkov, nadobudnutých v predmete hudobná náuka primerane k špecifikám nástroja. Stupnice do 4 predznamenaní dur aj mol (harmonický aj melodický variant) s rozložením T^5 + obraty.</p> <p>Základné dynamické rozdiely s prihliadnutím na intonáciu.</p> <p>Upevňovanie rytmického cítenia rozlišovaním párneho a nepárneho metra a akcentov.</p> <p>Tvorba kultivovaného plného a čistého tónu. Rozlišovanie výrazových prostriedkov hudby pri hre prednesov rôznych štýlových období.</p>

Záverečná skúška:

- 1 durová a molová stupnica, T5 s obratmi, tenuto, legato, staccato
- 1 etuda
- 1 prednesová skladba.

Druhá časť prvého stupňa základného štúdia

Žiaci po absolvovaní 1. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ majú osvojené základné návyky pri hre na nástroji (postoj, držanie nástroja, reberno-bránicové dýchanie - vzhľadom na prechod na väčší typ nástroja – altovú zobcovú flautu, ✓ majú zvládnuté preorientovanie sa na altový nástroj in F (žiaci, ktorí nespĺňajú fyziologické predpoklady na tento typ nástroja pokračujú, v štúdiu hry na sopránovej alebo sopraninovej flaute, ✓ ovládajú hru stupníc dur a mol do 2 predznamenaní, ✓ zahrajú akordy T5 s obratmi v tenute, legate, staccate. ✓ zahrajú jednoduché piesne, alebo krátke prednesové skladby so sprievodom klavíra, príp. duetá. 	<p>Upevňovanie základných návykov a zručnosti (dýchanie reberno- bránicové, držanie nástroja, postoj, tvorba kultivovaného plného a čistého tónu s vibrátom)</p> <p>Preorientovanie žiaka na hmatovú orientáciu altovej zobcovej flauty. Rozsah hmatového záberu chromaticky od f1 – g3.</p> <p>Hra na podklade všetkých základných rytmických hodnôt (celá, polová, štvrt'ová, osminová, šestnástinová nota aj pomlčka, bodka pri note.</p> <p>Upevňovanie metro - rytmického cítenia. Hra tenuto, legato a staccato.</p> <p>Artikulácia - ukončovanie fráz. Tónový rozsah f1 – g3.</p> <p>Stupnice C, G, D, F, B, a, e, h, d, g, obraty T5.</p> <p>Čítanie notového zápisu a aplikácia teoretických poznatkov, nadobudnutých v predmete hudobná náuka primerane k špecifikám nástroja.</p> <p>Hra jednoduchých duet, trií.</p> <p>Rytmická sebakontrola žiaka pri hre bodkovaného a synkopického rytmu.</p>

Žiaci po absolvovaní 2. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ praktizujú hru stupníc dur a mol do 4 predznamenaní, ✓ zahrajú akordy T⁵ s rozloženým T⁵ v tenute, legate, staccate ✓ ovládajú nástroj hmatovo aj rytmicky, ✓ zahrajú jednoduché prevažne barokové skladby (vzhľadom na typ nástroja) v miernejších aj rýchlejších tempách so sprievodom klavíra, prípadne v komornom zoskupení. 	<p>Prehlbovanie reberno-bránicového dýchania. Rozvíjať hráčsku techniku (prstová technika, vibrato, dych, ornamentika...) aj v rýchlejších tempách.</p> <p>Práca na zdokonaľovaní palcovej techniky pri hre tónov vo vyšších registroch.</p> <p>Rôzne spôsoby artikulácie (tenuto, legato, staccato, portamento).</p> <p>Hra stupníc do 4 predznamenaní durové aj molové (harmonická, melodická), T5 + obraty.</p>

	<p>V oblasti výrazu práca na tvorivej samostatnosti žiaka s využívaním výrazových prostriedkov. Pestovanie estetického cítenia (tvorba kultivovaného plného a čistého tónu).</p>
--	--

Žiaci po absolvovaní 3. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ ovládajú hru stupníc dur a mol do 4 predznamenaní, ✓ dokážu zahrať stupnice dur a mol (harmonickú aj melodickú) do 4 predznamenaní, ✓ zahrajú akordy T⁵, D⁷, zm⁷ + obraty ✓ zahrajú náročnejšie skladby v rýchlejších tempách so sprievodom klavíra, alebo v komornom zoskupení (duo, trio, kvarteto ....). 	<p>Zdokonaľovať techniku dýchania, možnosť prechodu na väčší typ nástroja - tenorový nástroj in C. Pri prechode na tenorový nástroj preorientovania žiaka na hmatovú orientáciu tenorovej zobcovej flauty. Rozvíjanie schopností v oblasti agogiky. Využívanie ornamentiky Rozširovanie hmatového záberu v rozsahu fl – as3. Rozvíjanie schopnosti hry z listu hrou jednoduchých skladieb alebo hrou jednoduchých duet. Pohotovejšie čítanie notového zápisu a aplikácia teoretických poznatkov, nadobudnutých v predmete hudobná náuka. Hra stupníc do 4 predznamenaní durové aj molové (harmonická, melodická) T⁵, D⁷, zm⁷ s obratmi, v tenute, legate, staccate. Zvládnutie náročnejších sólových aj komorných skladieb rôznych štýlových období. Pestovanie estetického cítenia (zvuková predstava plného a čistého tónu). Zdokonaľovanie rytmickej súhry a intonácie pri komornej hre / duo, trio, kvarteto/ v kombinácii s inými hudobnými nástrojmi.</p>

Žiaci po absolvovaní 4. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------

<ul style="list-style-type: none"> ✓ ovládajú správne držanie nástroja a postavenie rúk a prstov, ✓ majú osvojenú hru stupníc z hľadiska tempa (durové a molové - harmonické aj melodické) do 4 predznamenaní, ✓ vedia zahrať akordy T⁵, D⁷, zm⁷ s obratmi T⁵ a D⁷, zm⁷ v tenute, legate, staccate v celom rozsahu nástroja, ✓ dokážu sa zapojiť do komornej alebo súborovej hry, ✓ vedia zahrať technicky náročnejšiu aj rozsahovo dlhšiu skladbu, ✓ vedia kriticky zhodnotiť vlastný výkon a výkony iných. 	<p>Prehľbovanie reberno-bránicového dýchania vzhľadom na možnosť prechodu na väčší typ nástroja - basový nástroj.</p> <p>Pri prechode na basový nástroj viesť žiaka k schopnosti hrať basso continuo (generálbas). Pri prechode na basový nástroj viesť žiaka k správne držaniu nástroja a postavenie rúk a prstov, vzhľadom na prechodu na väčší typ nástroja.</p> <p>Používanie rôznych spôsobov artikulácie (tenuto, legato, portamento, staccato, rôzne spôsoby nasadenia tónu jazykom (mäkké, tvrdé nasadenie).</p> <p>Riešenie technických problémov podriaďovať hudobnému výrazu a interpretácii skladby.</p> <p>Hmatový ambit v celom rozsahu od f¹ - po as³.</p> <p>Obohatenie hry o nové melodické ozdoby (skupinový príraz, odraz, obal, obal na note s bodkou).</p> <p>Melodické ozdoby (skupinový príraz, odraz, obal, obal na note s bodkou).</p> <p>Stupnice do 4 predznamenaní dur aj mol (harmonický aj melodický variant) s rozložením T⁵ aj D⁷ a zm⁷.</p> <p>Hra zložitejších rytmických motívov.</p> <p>Melodické a technické cvičenia zamerané na problematiku vyskytujúcu sa v prednesových skladbách.</p> <p>Prednesové skladby s prihliadnutím na možnosti aj schopnosti žiaka, ktoré mu umožnia úspešne prezentovať sa na absolventskom koncerte.</p>
--	---

Záverečná skúška:

- 2 stupnice dur, 2 stupnice mol (harm. – mel.). T5, D7, zm7 + obraty.
- 2 etudy rozličného charakteru,
- 2 prednesové skladby rozličného charakteru, alebo 2 časti sonáty, koncertu

II. stupeň základného štúdia

Žiaci po ukončení 1. ročníka II. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ dokážu nadviazať na kompetencie nadobudnuté počas I. stupňa základného štúdia, ✓ pracujú na celkovej technike dýchania, ✓ zdokonaľujú predstavu kvalitného tónu, 	<p>Stabilita bránicového dýchania.</p> <p>Primeraná kvalita tónu.</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ majú osvojenú hru stupníc dur a mol, T5, veľké rozklady, obraty, ✓ orientujú sa v hre z listu v skladbách rôzneho komorného obsadenia, ✓ prehľbujú cit pre frázu, dynamiku a agogiku, ✓ vedia sa prispôbiť interpretačným znakom danej prednesovej skladby, ✓ osvojujú prednesové ozdoby a ornamentiku, ✓ preukazujú technické kompetencie na etudách a technických cvičeniach. 	<p>Poznávanie hudobnej literatúry od najstarších čias po súčasnosť.</p> <p>Všetky dur a mol stupnice, T5, rozklady a obraty, D7, zm7. Hra z listu. Rozpoznanie charakteru a nálady skladby, určovanie tempa a dynamiky skladieb, výrazová, intonačná stabilita a doladovanie. Vedomosti o štýlových obdobiach. Základy ornamentiky a výrazových prostriedkov. Posunutie techniky prstov do rýchlejších temp.</p>
--	--

Žiaci po ukončení 2. ročníka II. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ ovládajú celkovú techniku dýchania, disponujú primerane kvalitným tónom, ✓ orientujú sa v hre z listu v skladbách rôzneho komorného obsadenia, ✓ volia si skladby podľa vlastného vkusu, prípadne podľa uváženia pedagóga, ✓ rozširujú frázu, dynamiku a agogiku, ✓ vedia sa prispôbiť interpretačným znakom danej prednesovej skladby, ✓ vedia si samostatne naštudovať rytmicky a výrazovo náročnejšie skladby, ✓ preukazujú technické kompetencie na etudách a technických cvičeniach, ✓ zapájajú sa do hry komorného obsadenia. 	<p>Stabilita bránicového dýchania, kvalita tvorenia tónu. Hra z listu. Osvojovanie hudobnej literatúry od najstarších čias po súčasnosť. Rozpoznanie charakteru a nálady skladby, určovanie tempa a dynamiky skladieb, intonačná stabilita a doladovanie. Rozširovanie frázy, dynamiky a agogiky. Kultúra tónu, vedomosti o štýlových obdobiach. Samostatnosť pri naštudovaní náročnejšej skladby. Technika prstov, rýchle tempa. Hra v komornom zoskupení (duo, trio, kvarteto...).</p>

Žiaci na konci 3. ročníka II. stupňa základného štúdia :

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vytvárajú si vlastný názor na štýl hudby a jej interpretáciu, ✓ pracujú na zložitejšej technike, ✓ pracujú s farbou a kvalitou tónu, ✓ zameriavajú sa na kultivovanosť prejavu, intonačnú čistotu, ✓ zameriavajú sa na hru z listu, ✓ ovládajú všetky typy zobcových flaut podľa svojich možností a schopností, ✓ orientujú sa v notovom zápise, samostatne riešia problematiku nástrojovej hry. 	<p>Tvorba vlastného názoru pri naštudovaní skladby. Precíznosť pri riešení technickej a obsahovej stránky diela. Intonačná a technická sebakontrola. Farebnosť a kvalitatívna stránka tónu. Hra z listu. Sopraninová, sopránová, altová, tenorová a basová zobcová flauta. Notový zápis skladieb v „c“ a „f“ kľúči.</p>

Žiaci na konci 4. ročníka II. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard

<ul style="list-style-type: none"> ✓ vyhodnocujú vlastný názor na štýl hudby a jej interpretáciu, ✓ využívajú zložitejšiu techniku a muzikantské postupy, ✓ ovládajú všetky výrazové a interpretačné schopnosti, ✓ zvládajú pohotovosť pri hre z listu, ✓ uvádzajú do praxe všetky typy zobcových flaut, ✓ dodržia základnú údržbu nástroja, ✓ orientujú sa v notovom zápise, samostatne riešia problematiku nástrojovej hry, ✓ uvádzajú do praxe hru sólových a komorných skladieb, ✓ orientujú sa vo flautovej literatúre. 	<p>Samostatnosť pri našťudovaní skladby. Interpretácia technicky náročných skladieb. Výrazové a interpretačné schopnosti v prednesových skladbách. Pohotovosť pri hre z listu. Sopraninová, sopránová, altová, tenorová a basová zobcová flauta. Údržba nástroja. Notová zápis skladieb v „c“ a „f“ kľúči. Orientácia vo flautovej literatúre. Sólové a komorné skladby. Flautová literatúra.</p>
---	--

Záverečná skúška:

- 2 stupnice,
- 2 etudy rozličného charakteru,
- 2 prednesové skladby rozličného charakteru.

8. 3. 2 Študijné zameranie hra na priečnej flaute

HRA NA NÁSTROJI

Prvá časť I. stupňa základného štúdia (2 roky UP č. 10)

Žiaci po ukončení 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ sú oboznámení s históriou nástroja, zvládajú zloženie, rozloženie nástroja a jeho ošetrovaním, ✓ pracujú so základmi dychovej techniky (intenzita plynulého nádychu a výdychu), funkciou bránice, ✓ majú osvojené základné návyky pri hre na nástroji (postoj, držanie nástroja), ✓ v rámci artikulácie ovládajú hru tenuto a legato, ✓ praktizujú hru stupníc dur a mol (len harmonické) do 3 predznamenaní, 	<p>Osvojovanie základných návykov a zručností pri hre na nástroji (návnik postoja hry na flaute, návnik držania nástroja, uvoľnenie ramien, rúk, správne nasadenie, úloha pier (nátisku) a jazyka pri hre na flaute, dýchanie). Funkcia bránice pri dýchaní, návnik intenzity nádychu, plynulosti a dĺžky výdychu. Zvládnuť rozsah nástroja: chromaticky od c¹ – po e³. Tónové cvičenia: dlhé tony v zvládnutom priebežne preberanom rozsahu. Prefukovanie oktáv.</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ zahrajú akordy T⁵ - veľký rozklad T⁵ v tenute, legato, ✓ interpretujú krátke prednesové skladby so sprievodom klavíra, 	<p>Nácvik tenuta legata. Hra stupníc dur a mol (len harmonické) do 3 predznamenaní v zvládnutom rozsahu, T⁵ - veľký rozklad T⁵ v tenute, legato. Rozvoj melodicko-rytmického cítenia. Utváranie zvukovej predstavivosti čistého a zvučného flautového tónu.</p>
---	--

Žiaci po ukončení 2. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ praktizujú zloženie a rozloženie nástroja, ošetrovanie nástroja, ✓ ovládajú správne základné návyky pri hre na nástroji (postoj, držanie nástroja, základy reberno-bránicového dýchania – intenzita nádychu, plynulosti a dĺžky výdychu), ✓ ovládajú hru stupníc dur a mol (harmonické, melodické) do 4 predznamenaní, ✓ zahrajú akordy T⁵, D⁷, zm⁷ - veľké rozklady - tenuto, legato, ✓ rozlišujú širšiu dynamickú škálu piano - forte podľa individuálnych schopností žiaka, ✓ hrajú jednoduché skladby v miernejších tempách, so sprievodom klavíra, príp. v komornom zoskupení. 	<p>Upevňovanie základných návykov a zručností pri hre na nástroji (postoj, držanie nástroja, tvorba kultivovaného plného tónu). Sústavná práca na predlžovaní výdychovej fázy prostredníctvom vydržovaných tónov v zvládnutom rozsahu nástroja. Rozširovanie hmatového ambitu v rozsahu od c1 – po a3. Stabilizovanie hry tenuto, legato, ušlachtilé nasadzovanie a zakončovanie tónov Rozširovanie dynamickej škály. Vyrovnávanie polôh. Hra stupníc dur a mol (harmonické a melodické) do 4 predznamenaní v zvládnutom rozsahu, T5, D7, zm7 - veľký rozklad v tenute, legato. Aplikovanie nadobudnutých vedomostí v oblasti techniky hry na flaute na vhodne zvolených prednesoch. Pestovanie estetického cítenia (zvuková predstava plného a čistého tónu). Zdokonaľovanie rytmickej súhry a intonácie pri komornej hre / duo, trio, kvarteto/ v kombinácii s inými hudobnými nástrojmi.</p>

Záverečná skúška:

- 1 stupnica podľa výberu,
- 2 etudy rôzneho charakteru,
- 1 prednesová skladba.

Druhá časť I. stupňa základného štúdia

Pedagogický zamestnanec postupuje podľa tohto vzdelávacieho programu vtedy, ak žiak po ukončení 2. ročníka primárneho umeleckého štúdia prestúpil na priečnu flautu. Po ukončení prvého ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia je možné:

- a) pokračovať v klasickom štúdiu hry na priečnej flaute, ktoré trvá ďalšie 3 roky,

b) pokračovať v rozšírenom štúdiu po ukončení prvého ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia.

Žiaci po ukončení 1. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ majú osvojené kompetencie primerané ich veku a dispozíciám postoj, držanie nástroja, základy reberno-bránicového dýchania), ✓ sústreďujú sa na tvorbu kultúrneho tónu (vibrato) a intonačnej stability ✓ aplikujú jednoduché staccato, ✓ zdokonaľujú hru melodických ozdôb, ✓ pri technických aj melodických cvičeniach dbajú na čistotu spojov v pomalších aj rýchlejších tempách, ✓ upevňujú hmatový ambit v rozsahu od c1 po c4, ✓ ovládajú hru stupníc dur a mol (harmonické, melodické) do 4 predznamenaní, cez 2 oktávy, C dur a c mol cez 3 oktávy, ✓ zahrajú akordy T5- veľký rozklad T5, D7, zm7, v tenute a legate, obraty po 4 cez 2 oktávy, ✓ vedia používať výrazové prostriedky vo väčších dynamických škálach, ✓ hrajú náročnejšie skladby so sprievodom klavíra, príp. v komornom zoskupení 	<p>Zdokonaľovanie hráčskej techniky (dychovej, tónovej, prstovej techniky). Tvorba kultúrneho tónu, nácvik vibrata, intonácia.</p> <p>Zavádzanie nácviku jednoduchého staccata. Zdokonaľovanie hry melodických ozdôb. Orientácia na čistotu spojov v pomalších aj rýchlejších tempách.</p> <p>Rozširovanie hmatového ambitu v rozsahu od c1 po c4. Hra stupníc dur a mol (harmonické a melodické) do 4 predznamenaní, cez 2 oktávy, C dur a c mol cez 3 oktávy, T5, D7, zm7- veľké rozklady a obraty po 4 v tenute, legate, staccato.</p> <p>Rozširovať výrazové prostriedky v dynamickej škále a agogike,</p> <p>Riešenie technických problémov podriaďovať hudobnému výrazu a interpretácii skladby. Náročnejšie skladby so sprievodom klavíra, príp. v komornom zoskupení.</p>

Žiaci po absolvovaní 2. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ zdokonaľujú zvukovú predstavivosť čistého a zvučného tónu, ✓ prehlbujú nádychovú fázu (pracujú na obsažnom a rýchlom nádychu) a predlžujú výdychovú fázu vzhľadom na hru náročnejších prednesov, ✓ rozširujú dynamickú škálu– hrou: p f p, f p f. ✓ zavádzajú nácvik dvojitého staccata, ✓ upevňujú hmatový ambit v rozsahu od c¹ - po c⁴, ✓ majú osvojenú hru stupníc z hľadiska tempa dur a mol (harmonické, melodické) do 4 predznamenaní, ✓ zahrajú akordy T⁵ - veľký rozklad T⁵, 	<p>Zdokonaľovať kultúru tónu a čistotu hudobného prejavu.</p> <p>Prehľbovanie nádychovej fázy (práca na obsažnom a rýchlom nádychu) a predlžovanie výdychovej fázy vzhľadom na hru náročnejších prednesov.</p> <p>Rozširovanie dynamickej škály – hrou: p f p, f p f.</p> <p>Zavádzanie nácviku dvojitého staccata.</p> <p>Upevňovanie hmatového ambitu u žiaka v rozsahu od c1 - po c4.</p> <p>Aplikácia hudobno-teoretické poznatkov v praxi.</p> <p>Hra stupníc dur a mol (harmonické a melodické), T5, D7, zm7- veľké rozklady a</p>

<p>D⁷, zm⁷ v tenute, legate, staccate a obraty po 4 cez 2 oktávy, C dur - c mol cez 3 oktávy,</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ ovládajú techniku hry oktáv a intervalových spojov v legate, s rôznou dynamickou plochou, ✓ ovládajú tempové označenia, melodické ozdoby a ďalšie výrazové prostriedky, ✓ dokážu nadobudnuté technické zručnosti hry aplikovať v hre technických cvičení a prednesových skladieb. 	<p>obraty po 4 v tenute, legate, staccate v rýchlejších tempách, jednoduchým aj dvojitém jazykom.</p> <p>Technika hry oktáv a intervalových spojov v legate, s rôznou dynamickou plochou.</p> <p>Tempové označenia, melodické ozdoby a ďalšie výrazové prostriedky.</p> <p>Zdokonaľovanie rytmického cítenia hrou náročnejších technických etúd a prednesových skladieb.</p> <p>Rozvíjanie hráčskej techniky v súčinnosti s rozvojom muzikality.</p>
---	--

Žiaci po absolvovaní 3. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ zdokonaľujú kvalitu tónu, kultivovaného prejavu a intonačnej čistoty hry, ✓ ovládajú základy dychovej techniky a zdokonaľujú techniku dýchania (obsažný a rýchly nádych, plynulý výdych), ✓ rozširujú dynamickú škálu vo všetkých registroch nástroja, ✓ v rámci artikulácie ovládajú hru tenuto a legato, jednoduché aj dvojité staccato, portamento, ✓ aplikujú hmatový ambit v rozsahu od c¹ - po d⁴, ✓ majú osvojenú hru stupníc dur a mol (harmonické a melodické), s T⁵, D⁷, zm⁷ veľké rozklady a obraty po 4 v tenute, legate, staccate, ✓ sú schopní zahrat' prednesové skladby sólo, alebo so sprievodom klavíra, ✓ aplikujú melodické a technické cvičenia podľa výberu pedagóga a individuálnych dispozícií žiaka, ✓ verejné účinkovanie žiakov, jednak v sólových skladbách, ako i v komorných alebo súborových obsadeniach. 	<p>Zdokonaľovanie kvality tónu (zvuková predstavivosť čistého zvučného flautového tónu), kultivovaného prejavu a intonačnej čistoty hry.</p> <p>Prehlbovanie nádychovej fázy (práca na obsažnom a rýchlom nádychu) a predlžovanie výdychovej fázy vzhľadom na hru náročnejších prednesov.</p> <p>Rozširovanie dynamickej škály vo všetkých registroch nástroja.</p> <p>Stabilizovanie techniky hry tenuta, legata, jednoduchého a dvojitého staccata, portamenta.</p> <p>Rozširovanie hmatového ambitu u žiaka v rozsahu od c¹ - po d⁴.</p> <p>Hra stupníc dur a mol (harmonické a melodické), T⁵, D⁷, zm⁷- veľké rozklady a obraty po 4 v tenute, legate, staccate v rýchlejších tempách, jednoduchým aj dvojitém jazykom.</p> <p>Sústredenosť a ekonomický nácvik náročnejších miest (riešenie technických problémov v oblasti rytmu, intonácie, artikulácie).</p> <p>Melodické a technické cvičenia podľa výberu pedagóga a individuálnych dispozícií žiaka.</p> <p>Prednesové skladby podľa výberu pedagóga s prihliadnutím na záujmy žiaka, poznávanie hudobných štýlov, verejné účinkovanie žiakov.</p> <p>Komorná a súborová hra.</p>

Žiaci po ukončení 4. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ nadalej zdokonaľujú tónovú stránku hrania dlhých tónov v celom rozsahu nástroja s rôznou dynamickou plochou, ✓ pracujú na doladovaní formou hry oktávových spojov, ✓ aplikujú hmatový ambit v rozsahu od c¹ - po d⁴, ✓ dokážu zahrat' stupnice dur a mol (harmonické, melodické), T⁵, D⁷, zm⁷, veľký rozklad a obraty po 4 v rýchlejších tempách v tenute, legate, dvojitom staccate, ✓ zahrajú stupnice C dur, Cis dur - c mol, cis mol cez 3 oktávy, ✓ majú vytvorení názor na flautový tónový ideál (čistota, plnosť a farebnosť tónu), ✓ sú oboznámení so skladbami rôznych štýlov a charakteru, ✓ volia si skladby podľa vlastného vkusu alebo podľa odporúčenia učiteľa, ✓ vedia kriticky zhodnotiť vlastný výkon a výkony iných, ✓ sú schopní samostatne naštudovať rytmicky aj výrazovo náročnejšie etudy a prednesy, ✓ dokážu sa zapojiť do komornej alebo súborovej hry. 	<p>Skvalitňovanie tónovej stránky pomocou hrania dlhých tónov v celom rozsahu nástroja s rôznou dynamickou plochou. Doladovanie formou hry oktávových spojov.</p> <p>Upevnenie hmatového ambitu u žiaka v rozsahu od c¹ - po d⁴.</p> <p>Stupnice dur a mol (harmonické, melodické), T⁵, D⁷, zm⁷, veľký rozklad a obraty po 4 v rýchlejších tempách v tenute, legate, dvojitom staccate.</p> <p>Stupnice C dur, Cis dur - c mol, cis mol.</p> <p>Zdokonaľovanie technickej zručnosti aplikovanej pri hre v rámci stupníc, technických cvičení a prednesov.</p> <p>Flautový tónový ideál (čistota, plnosť a farebnosť tónu): M. Moyse – De la sonorite / cvičenia na tvorenie tónu /Philippe Bernold – La Technique d' Embouchure /218 exercices/.</p> <p>Rozvoj kladných postojov k interpretácii hudby hrou sólových aj komorných skladieb v súčinnosti s rozvojom technických, výrazových prostriedkov.</p> <p>Zhodnotenie vlastného výkonu a výkonu iných.</p> <p>Práca na rytmicky aj výrazovo náročnejších etudách a prednesoch.</p> <p>Komorná a súborová hra.</p>

Záverečná skúška:

- 1 durová a 1 molová stupnica (har. mel.), T5, D7, zm7, veľké rozklady a obraty po 4, tenuto, legato, staccato
- 2 etudy rôzneho charakteru,
- 2 prednesové skladby rôzneho charakteru, 2 časti zo sonáty alebo rôznych autorov.

II. stupeň základného štúdia

Žiaci po ukončení 1. ročníka II. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ dokážu nadviazať na schopnosti a zručnosti získané na 1. stupni základného štúdia, a sú schopní ich rozvíjať o ďalšie technické a výrazové prostriedky, ktoré budú 	<p>Zdokonaľovanie kvality tónu (zvuková predstavivosť čistého zvukového flautového tónu), kultivovaného prejavu a intonačnej čistoty hry.</p> <p>Prehľbovanie nádychovej fázy (práca na</p>

<p>využívať pri hre náročnejších a rozsiahlejších diel,</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ majú zdokonalenú úroveň hry z 1. stupňa základného štúdia, ✓ ovládajú základy dychovej techniky a zdokonaľujú techniku dýchania (obsažný a rýchly nádych, plynulý výdych), ✓ v rámci artikulácie ovládajú hru tenuto a legato, staccato (jednoduché aj dvojité), portamento, ✓ majú osvojenú hru stupníc dur a mol (harmonické a melodické), s T5, D7, zm7 veľké rozklady a obraty po 4 v tenute, legate, dvojitom staccate, ✓ sú schopní zahrat' prednesové skladby sólo, alebo so sprievodom klavíra, ✓ dokážu sa zapojiť do komornej alebo súborovej hry. 	<p>obsažnom a rýchlom nádychu) a predlžovanie výdychovej fázy vzhľadom na hru náročnejších prednesov.</p> <p>Rozširovanie dynamickej škály vo všetkých registroch nástroja. Stabilizovanie techniky hry jednoduchého a dvojitého staccata.</p> <p>Rozširovanie hmatového ambitu u žiaka v rozsahu od c¹ - po d⁴.</p> <p>Hra stupníc dur a mol (harmonické a melodické), T⁵, D⁷, zm⁷- veľké rozklady a obraty po 4 v tenute, legate, staccate v rýchlejších tempách, jednoduchým aj dvojitým jazykom.</p> <p>Viesť žiaka k sústredenému a ekonomickému nácviku náročnejších miest (riešenie technických problémov v oblasti rytmu, intonácie, artikulácie).</p> <p>Melodické a technické cvičenia podľa výberu pedagóga a individuálnych dispozícií žiaka.</p> <p>Do repertoáru zahrnúť skladby všetkých hudobných epoch, pohotovo reagovať na novinky na hudobnom trhu a zaradovať ich do učebných plánov.</p> <p>Dbáť na verejné účinkovanie žiakov, jednak v sólových skladbách, ako I v komorných obsadeniach.</p>
---	--

Žiaci po ukončení 2. ročníka II. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ majú vyprofilovaný svoj záujem o hudobný štýl a charakter hudby, ✓ sú oboznámení so skladbami rôznych štýlov a charakteru, ✓ volia si skladby podľa vlastného vkusu alebo podľa odporúčenia učiteľa, ✓ dokážu zahrat' stupnice dur a mol (harmonické, melodické), T5, D7, zm7, veľký rozklad a obraty po 4 v rýchlejších tempách v tenute, legate, dvojitom staccate, ✓ dokážu zahrat' stupnice C dur, Cis dur - c mol, cis mol cez 3 oktávy, ✓ majú vytvorení názor na flautový tónový ideál (čistota, plnosť a farebnosť tónu), ✓ vedú kriticky zhodnotiť vlastný výkon a výkony iných, ✓ sú schopní samostatne naštudovať rytmicky aj výrazovo náročnejšie etudy 	<p>Skvalitňovanie tónovej stránky pomocou hrania dlhých tónov v celom rozsahu nástroja s rôznou dynamickou plochou.</p> <p>Pracovať na doladovaní formou hry oktavových spojov. Upevnenie hmatového ambitu u žiaka v rozsahu od c¹ - po d⁴.</p> <p>Rozvíjať muzikalitu, riešenie technických problémov podriaďiť celkovému hudobnému výrazu a interpretácii hraných skladieb.</p> <p>Zdokonaľovanie technickej zručnosti aplikovanej pri hre v rámci stupníc, technických cvičení a prednesov.</p> <p>M. Moyse - De la sonorite (cvičenia na tvorenie tónu).</p> <p>Philippe Bernold - La Technique d' Embouchure (218 exercices).</p> <p>Rozvíjanie kladných postojov k interpretácii hudby hrou sólových aj komorných skladieb v súčinnosti s rozvojom technických, výrazových prostriedkov.</p>

<p>a prednesy, ✓ dokážu sa zapojiť do komornej alebo súborovej hry.</p>	
--	--

Žiaci po ukončení 3. ročníka II. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ sú schopní prakticky využiť teoretické poznatky, ✓ orientujú sa v hre z listu, ✓ samostatne a kreatívne naštudujú prednesové skladby so správnym frázovaním, dynamikou a agogikou, ✓ dokážu sa aktívne zapájať do komornej alebo súborovej hry, ✓ z hľadiska rozvoja techniky dýchania a rozvoja prstovej techniky sú schopní zahrať technicky náročnejšie aj rozsahovo dlhšie skladby, ✓ vedia kriticky zhodnotiť vlastný výkon a výkony iných. 	<p>Práca na precíznejšej intonácii pri práci s dynamickými odtieňmi, na kultivovanej tvorbe tónu, vyrovnávaní registrov, na polohe jazyka pri rôznych artikuláciách a druhoch nasadenia, rytmickej presnosti. Zdokonaľovanie technickej zručnosti aplikovanej pri hre v rámci stupníc, technických cvičení a prednesov.</p> <p>Pri hre prednesových skladieb viesť žiaka intonačnej a rytmickej sebakontrolou. Interpretácia skladieb so zameraním sa na výrazovú zložku.</p> <p>Podporovať účinkovanie na verejných podujatiach školy a účinkovanie na mimoškolských podujatiach.</p> <p>Preferovanie návštevy koncertov a počúvanie kvalitných nahrávok domácich i zahraničných interpretov, ktoré dopomôžu k formovaniu hudobného názoru žiaka.</p>

Žiaci po ukončení 4. ročníka II. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ dokážu sa orientovať vo flautovej literatúre, ✓ vedia zvládnuť hru na flaute v rozsahu učebných osnov, ✓ sú schopní zahrať z listu hudobnú literatúru nižších ročníkov, ✓ vyjadrujú svoje pocity prostredníctvom výrazových prostriedkov hudby, ✓ svojou interpretáciou dokážu vyjadriť charakter skladieb rôznych období a štýlov (barok, klasicizmus, romantizmus, súčasná hudba), ✓ dokážu sa zapojiť do komornej alebo súborovej hry, ✓ sú schopní zahrať náročnejšie prednesové skladby sólo, alebo so sprievodom klavíra, alebo v komornom obsadení. 	<p>Zdokonaľovanie hry jazykovej artikulácie - tenuto, legato, staccato, portamento. Stabilizácia tónovej, dychovej stránky. Uvoľňovanie hracieho aparátu pri hre etúd, prednesových skladieb v rýchlych tempách. (uvoľnenosť a ľahkosť hry).</p> <p>Interpretácia technicky, tempovo, rytmicky a dynamicky náročnejších skladieb (variácie, sonáty, koncerty).</p> <p>Aplikácia teoretických poznatkov, nadobudnutých počas celého štúdia v ZUŠ. Pozitívny vzťah k hudbe, jej interpretácii, aby hudba v živote absolventa zaujala trvalé miesto.</p> <p>Uplatňovanie všetkých získaných technických a výrazových kompetencií pri interpretácii skladieb rôznych štýlových období.</p>

Závěrečná skúška:

- 2 stupnice durové a dve stupnice molové (harmonické aj melodické), T5, D7, zm7, veľké rozklady aj obraty po 4
- 2 etudy rôzneho charakteru a väčšieho rozsahu
- 1 prednesová skladba – koncert so sprievodom klavíra, resp.v komornom obsadení prednesená na verejnom koncerte

8. 3. 3 Študijné zameranie hra na klarinete

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

HRA NA NÁSTROJI

Prvá časť I. stupňa základného štúdia (2 roky UP č. 10)

Žiaci po ukončení 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ sa oboznamujú s nástrojom, jeho zložením a starostlivosťou, ✓ majú osvojené základné návyky pri hre na nástroji (postoj, držanie, nástroja, postavenie prstov, základy reberno-bránicového dýchania), ✓ vedia nasadiť a ukončiť tón, dbajú za kultúrnosť tónu, ✓ hrajú vydržované tóny, ✓ rytmické cvičenia ✓ zvládajú hru v rozsahu e – c2, ✓ v rámci artikulácie ovládajú hru tenuto, legato, ✓ ovládajú základné durové a molové stupnice do 2 predznamenaní s T5, ✓ interpretujú jednoduché ľudové a umelé piesne.	<p>Oboznámenie sa s nástrojom, jeho zložením a starostlivosťou.</p> <p>Správne držanie tela, držanie nástroja - postavenie prstov.</p> <p>Bránicové dýchanie - nátisk.</p> <p>Výslovnosť - nasadenie, ukončenie tónu - kultúra tonu.</p> <p>Hra vydržovaných tónov.</p> <p>Zvládnuť tony v rozsahu e - c2.</p> <p>Tenuto a legato.</p> <p>Hra základných durových stupníc a molových do 2 predznamenaní s T5.</p> <p>Jednoduché ľudové a umelé piesne.</p>

Žiaci po ukončení 2. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ upevňujú si správne základné hráčske návyky, ✓ naďalej pracujú na zdokonaľovaní reberno-bránicového dýchania, ✓ pracujú sa na kultúre tónu, ✓ poznajú metódu správneho rozohrávania so zameraním na stabilitu tónu – vydržované tóny,	<p>Upevňovanie správnych základných hráčskych návykov.</p> <p>Zdokonaľovanie správneho reberno-bránicového dýchania.</p> <p>Kultúra tónu.</p> <p>Význam vydržovaných tónov.</p> <p>Technika hry staccata.</p> <p>Dynamické odtiene - crescendo a</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ pracujú s technikou hry staccata, ✓ hrajú v dynamických odtieňoch, rozlišujú crescendo, decrescendo, ✓ praktizujú a zdokonaľujú sa v základných durových a molových stupniciach do 4 predznamenaní s T5, ✓ aplikujú hru v rozsahu e - g2, ✓ používajú nové rytmické prvky (hra v osminových notách a pomlčkách), ✓ zahrajú piesne a ľahšie inštruktívne skladby sólo alebo so sprievodom klavíra. 	<p>decrescendo.</p> <p>Základné durové a molové stupnice do 4 predznamenaní s T5.</p> <p>Hra v rozsahu e - g2.</p> <p>Hra v celých, polových, štvrtových i osminových hodnotách.</p> <p>Osvojovanie si základných hudobno-teoretických pojmov: pomlčka, bodka za notou, triola, synkopa, ligatúra, legato, doba, takt, rytmus, tempo, dynamika, piano, mezzoforte, forte, fortissimo, crescendo, decrescendo.</p> <p>Budovanie intonačnej a rytmickej predstavy.</p> <p>Rozlišovanie durového a molového tónorodu, intervaly v. 2, m. 2.</p> <p>Piesne a ľahšie inštruktívne skladby sólo alebo so sprievodom klavíra.</p> <p>Hra v dvojhlase (žiak, učiteľ).</p>
--	---

Záverečná skúška:

- 2 stupnice
- 1 etuda
- 1 prednesová skladba

Druhá časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci po ukončení 1. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ poznajú časti nástroja, zvládajú zloženie a rozloženie nástroja, ✓ zvládajú prstovú a jazykovú techniku, ✓ hrajú v rozsahu e – f³, ✓ ovládajú hru tenuto, staccato a legato, ✓ aplikujú hru durových a molových stupníc do štyroch predznamenaní a príslušných tonických kvintakordov a D⁷ po troch a po štyroch, v dosiahnutom rozsahu, ✓ ovládajú plynulé čítanie nôt, ✓ orientujú sa v notovom zápise a sú schopní hrať jednoduché skladby z listu, ✓ aplikujú elementárne hudobno-výrazové prostriedky (dynamika, zmeny tempa, frázovanie, agogika), ✓ hrajú zo zápisu celých, polových, štvrtových, osminových, šestnástinových nôt a pomlčiek, 	<p>Hygiena a údržby nástroja.</p> <p>Dôraz na plynulé reberno-bránicové dýchanie. Budovanie nátlaku.</p> <p>Hra dlhých tónov v dosiahnutom rozsahu (e - f3) výraznou dychovou oporou.</p> <p>Hra tenuto, staccato.</p> <p>Zdokonaľovanie väzieb legáta pri prechode do dvojčiarkovanej oktávy.</p> <p>Hra durových a molových stupníc do štyroch predznamenaní, T5 a D7 rôznymi artikuláciami v mierne rýchлом tempe v dosiahnutom rozsahu.</p> <p>Elementárne hudobno-výrazové prostriedky (dynamika, zmeny tempa, frázovanie, agogika).</p> <p>Nácvik kratších skladieb a piesní spamäti.</p> <p>Hra so sprievodom a vedome rozlíšenie sily, dĺžky, výšky a farby tónu.</p> <p>Nácvik partov (orchestrálnych, súborových).</p> <p>Aplikácia hudobno-teoretických poznatkov</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ ovládajú prechod medzi osminovými triolami a šesťnástinovými notami, ✓ ovládajú hru polovej , štvrt'ovej a osminovej noty s bodkou, ✓ sú schopní hrať so sprievodom a vedome rozlišujú silu, dĺžku, výšku a farbu tónu, ✓ interpretujú viachlasé skladby so spolužiakmi, alebo učiteľom. 	<p>v praxi: stupnica, durový a molový kvintakord, D7a jeho obraty, prima volta, seconda volta, Da Capo, D.C. al Fine, dal segno.</p> <p>Pojmy: celá, polová, štvrt'ová, osminová a šesťnástinová nota, pomlčka, bodka za notou, triola, synkopa, ligatúra, legato, doba, takt, rytmus, tempo, dynamika, piano, mezzoforte, forte, fortissimo, crescendo, decrescendo, melódia, pieseň, skladba, motív, veta, časť, forma, predohra, dohra, medzihra.</p> <p>Budovanie intonačnej a rytmickej predstavy. Rozlišovanie durového a molového kvintakordu, D7, intervalov v. 2, m 2, v. 3, m. 3, č. 4, č. 5</p> <p>Striedanie osminových nôt a osminových triol, bodkovaný rytmus, osminové hodnoty.</p>
---	---

Žiaci po ukončení 2. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ poznajú základnú starostlivosť o nástroj (zloženie, rozloženie, čistenie), ✓ zvládajú prstovú a jazykovú techniku v rýchlejších tempách, ✓ hrajú v rozsahu e – f³, ✓ ovládajú hru tenuto, staccato, legato, ✓ zvládnu hru durových a molových stupnic do šiestich predznamenaní a príslušných tonických kvintakordov, D⁷ a zm⁷ po troch a po štyroch, v dosiahnutom rozsahu, ✓ uplatňujú intonačnú istotu v dosiahnutom rozsahu, ✓ rozlišujú a ovládajú hru osminových triol a bodkovaného rytmu, hru veľkej trioly, ✓ sú schopní hrať rozsiahlejšie prednesové skladby so sprievodom z nôt aj spamäti, ✓ sú schopní práce v súboroch, ✓ verejným účinkovaním získajú osobné skúsenosti v zvládnutí trémy, psychického a fyzického zaťaženia vo vypätej situácii. 	<p>Starostlivosť o nástroj.</p> <p>Dôraz na plynulé reberno-bránicové dýchanie. Budovanie nátisku a tónovej vyrovnanosti v celom používanom rozsahu, Prstová a jazyková technika.</p> <p>Hra dlhých tónov v dosiahnutom rozsahu s výraznou dychovou oporou.</p> <p>Využívanie širokej dynamickej škály (p až ff).</p> <p>Hra tenuto, staccato, plynulé väzby legáta s prechodom do dvojčiarkovanej oktávy.</p> <p>Hra durových a molových stupnic do šiestich predznamenaní, T5, D7 a zm7 rôznymi artikuláciami v stredne rýchlom tempe.</p> <p>Nácvik rozsiahlejších skladieb a piesní spamäti.</p> <p>Nácvik partov (orchestrálnych, súborových).</p> <p>Uvedenie hudobno-teoretických poznatkov v praxi: dur a mol kvintakord, D7 a jeho obraty, zm7 a jeho obraty, prima volta, seconda volta, Da Capo, D.C. al Fine, dal segno.</p> <p>Pojmy: celá, polová, štvrt'ová, osminová a šesťnástinová nota, pomlčka, bodka za notou, triola, synkopa, ligatúra, legato, doba, takt, rytmus, tempo, dynamika, piano, mezzoforte, forte, fortissimo, crescendo, decrescendo, melódia, pieseň, skladba, motív, veta, časť, predohra, forma, dohra, medzihra.</p> <p>Rozlišovanie durového a molového</p>

	kvintakordu, D ⁷ , zm ⁷ , intervalov v 2, m 2, v 3, m 3, č 4, č 5, v 6, m 6, z v4. Striedanie osminových nôt, osminových triol a šestnástinových nôt, bodkovaný rytmus osminové, šestnástinové hodnoty, hra veľkej trioly.
--	---

Žiaci po ukončení 3. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ ovládajú starostlivosť o nástroj, ✓ upevňujú prstovú a jazykovú techniku, ✓ zahrajú v rozsahu e – g³, ✓ bezpečne ovládajú a kombinujú hru tenuto, staccato, ✓ aplikujú hru portamento, ✓ zvládnu hru durových a molových stupníc do siedmich predznamenaní a príslušných tonických kvintakordov, D⁷ a zm⁷ po troch a po štyroch, v dosiahnutom rozsahu, ✓ zvládnu hru chromatickej stupnice, ✓ demonštrujú kvalitu tónu a intonačnú istotu v dosiahnutom rozsahu, ✓ využívajú široké spektrum výrazových a dynamických možností pri interpretácii rozsiahlejších prednesových skladieb (z nôt aj spamäti), ✓ sú schopní samostatnej práce pri štúdiu partov a hre v súboroch, ✓ verejným účinkovaním získajú osobné skúsenosti v zvládnutí trémy, psychického a fyzického zaťaženia vo vypätej situácii. 	<p>Starostlivosť o nástroj - jednoduchá údržba, čistenie.</p> <p>Plynulé reberno-bránicové dýchanie.</p> <p>Budovanie nátisku, snaha o tónovú vyrovnanosť v celom používanom rozsahu.</p> <p>Hra dlhých tónov v dosiahnutom rozsahu s výraznou dychovou oporou využívanie širokej dynamickej škály (p až ff).</p> <p>Hra 1. – 7. poloha.</p> <p>Tenuto, staccato, plynulé väzby legáta v dvojčiarkovanej oktáve, hra portamento.</p> <p>Zvládanie prstovej a jazykovej techniky.</p> <p>Hra durových a molových stupníc do šiestich predznamenaní, T5, D7 a zm⁷ rôznymi artikuláciami v stredne rýchlom tempe.</p> <p>Hra chromatickej stupnice.</p> <p>Nácvik rozsiahlejších skladieb a piesní spamäti.</p> <p>Nácvik partov (orchestrálnych, súborových).</p> <p>Aplikácia hudobno-teoretických poznatkov v praxi: stupnica, durový a molový kvintakord, D⁷ a jeho obraty, zm⁷ a jeho obraty, portamento, chromatická stupnica, prima volta, seconda volta, Da Capo, D. C. al Fine, dal segno, pojmy: celá, polová, štvrtová, osminová a šestnástinová nota, pomlčka, bodka za notou,</p> <p>triola, synkopa, ligatúra, legato, doba, takt, rytmus, tempo, dynamika, piano, mezzoforte, forte, fortissimo, crescendo, decrescendo, melódia, pieseň, skladba, motív, veta, časť, forma, predohra, dohra, medzihra, diatonika, chromatika, celotónová stupnica.</p> <p>Rozlišovanie durového a molového kvintakordu, D⁷, zm⁷, intervalov v 2, m 2, v 3, m 3, č 4, č 5, v 6, m 6, zv 4, v 7, m 7, striedanie osminových nôt, osminových triol a šestnástinových nôt, bodkovaný rytmus osminové, šestnástinové hodnoty, triolové frázovanie.</p> <p>Hra veľkej trioly.</p>

Žiaci na konci 4. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ bezpečne ovládajú prstovú a jazykovú techniku aj v rýchlych tempách, ✓ zvládajú hru v rozsahu e - 3, g ✓ využívajú rôzne druhy artikulácie (tenuto, staccato, legato, portamento) ✓ ovládajú plynule čítanie nôt, ✓ ovládajú hru durových a molových stupníc a príslušných tonických kvintakordov, D⁷ a zm⁷ po troch a po štyroch, v dosiahnutom rozsahu, hrajú chromatické stupnice, ✓ sú schopní samostatnej práce pri štúdiu partov a hre v súboroch, ✓ vedia vhodne uplatňovať frázovanie, agogiku a dynamické možnosti nástroja aj pri interpretácii rozsiahlejších prednesových skladieb rôznych období (z nôt aj spamäti), ✓ sú schopní samostatne naladiť nástroj, ✓ verejným účinkovaním získajú osobné skúsenosti v zvládnutí trémy, psychického a fyzického zaťaženia vo vypätej situácii. 	<p>Plynulé reberno-bránicové dýchanie.</p> <p>Tónová vyrovnanosť v celom používanom rozsahu, budovanie nátisku.</p> <p>Hra dlhých tónov v dosiahnutom rozsahu s výraznou dychovou oporou.</p> <p>Využívanie širokej dynamickej škály (p až ff).</p> <p>Vyrovnaná prstová a jazyková technika.</p> <p>Tenuto, staccato, portamento, plynulé väzby legáta perného v dvojčiarkovanej a trojčiarkovanej oktáve.</p> <p>Hra durových a molových stupníc, T⁵, D⁷ a zm⁷ rôznymi artikuláciami v stredne rýchlom tempe.</p> <p>Hra chromatickej stupnice.</p> <p>Nácvik rozsiahlejších skladieb a piesní spamäti.</p> <p>Nácvik partov (orchestrálnych, súborových).</p> <p>Aplikácia hudobno-teoretických poznatkov do praxe: stupnica, durový a molový kvintakord, D⁷ a jeho obraty, zm⁷ a jeho obraty, násobné staccato, portamento, chromatická stupnica, prima volta, seconda volta, Da Capo, D.C. al Fine, dal segno.</p> <p>Pojmy: celá, polová, štvrt'ová, osminová a šestnástinová nota, pomlčka, bodka za notou, triola, synkopa, ligatúra, legato, doba, takt, rytmus, tempo, dynamika, piano, mezzoforte, forte, fortissimo, crescendo, decrescendo, melódia, pieseň, skladba, motív, veta, časť, forma, predohra, dohra, medzihra, diatonika, chromatika, celotónová stupnica.</p> <p>Rozlišovanie durového a molového kvintakordu, D⁷, zm⁷, intervalov v 2, m 2, v 3, m 3, č 4, č 5, v 6, m 6, zv 4, v 7, m 7.</p> <p>Striedanie osminových nôt, osminových triol a šestnástinových nôt, bodkovaný rytmus osminové, šestnástinové hodnoty, triolové frázovanie.</p> <p>Hra veľkej trioly.</p>

Záverečná skúška:

- 2 stupnice,
- 2 etudy rôzneho charakteru,

- 1 prednesová skladba.

II. stupeň základného štúdia

Žiaci po ukončení 1. ročníka II. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ bezpečne ovládajú prstovú a jazykovú techniku a hrajú s intonačnou istotou a kultivovaným tónom v dosiahnutom rozsahu, ✓ zvládajú hru v rozsahu e – ³ g , ✓ ovládajú a využívajú rôzne druhy artikulácie (tenuto, staccato, legato, portamento), ✓ ovládajú plynule čítanie nôt, ✓ vedia zahrať melodické ozdoby, ✓ aplikujú hru durových a molových stupníc a príslušných tonických kvintakordov, D⁷ a zm⁷ po troch a po štyroch, v dosiahnutom rozsahu, ✓ zvládnu hru chromatickej stupnice, ✓ ovládajú hru celotónových stupníc, ✓ orientujú sa v interpretácii skladieb rôznych štýlových období, ✓ zvládnu základy improvizácie a transpozície in C a in A. 	<p>Dôraz na plynulé reberno-bránicové dýchanie. Tónová vyrovnanosť v celom používanom rozsahu, budovanie nátlaku.</p> <p>Hra dlhých tónov s výraznou dychovou oporou. Využívanie širokej dynamickej škály (p až ff).</p> <p>Hra tenuto, staccato, portamento, plynulé väzby legáta. Nácvič melodických ozdôb a trilku.</p> <p>Hra durových a molových stupníc, T5, D7 a zm⁷ rôznymi artikuláciami v stredne rýchlym tempe.</p> <p>Hra chromatickej stupnice.</p> <p>Hra celotónových stupníc.</p> <p>Rozsiahlejšie skladby a piesne spamäti, sústavné rozvíjanie hudobnej pamäte.</p> <p>Nácvič partov (orchestrálnych, súborových).</p> <p>Aplikácia hudobno-teoretických vedomostí v praxi: durový a molový kvintakord, durové a molové septakordy, D⁷ a jeho obraty, zm⁷ a jeho obraty, portamento, chromatická stupnica, melodické ozdoby, trilok.</p> <p>Pojmy: celá, polová, štvrtová, osminová a šestnástinová nota, pomlčka, bodka za notou, triola, synkopa, ligatúra, legato, doba, takt, rytmus, tempo, dynamika, piano, mezzoforte, forte, fortissimo, crescendo, decrescendo, melódia, pieseň, skladba, motív, veta, časť, forma, predohra, dohra, medzihra, diatonika, chromatika, celotónová stupnica.</p> <p>Rozlišovanie durového a molového kvintakordu, D⁷, zm⁷, intervalov v 2, m 2, v 3, m 3, č 4, č 5, v 6, m 6, zv 4, v 7, m 7.</p> <p>Striedanie osminových nôt, osminových triol a šestnástinových nôt, bodkovaný rytmus osminové, šestnástinové hodnoty, triolové frázovanie.</p> <p>Hra veľkej trioly.</p> <p>Kadencie T-S-D.</p>

Žiaci po ukončení 2. ročníka II. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------

<ul style="list-style-type: none"> ✓ bezpečne ovládajú prstovú a jazykovú techniku v rýchlejších tempách, ✓ uplatňujú sluchovú sebakontrolu a pohotovosť, istotou kultivovaný tón v celom rozsahu nástroja, ✓ ovládajú hru melodických ozdôb, ✓ zvládajú hru trilku, ✓ ovládajú a využívajú rôzne druhy artikulácie (tenuto, staccato, legato, portamento), ✓ ovládajú plynule čítanie nôt, ✓ aplikujú hru durových a molových stupníc a príslušných tonických kvintakordov, D⁷ a zm⁷ po troch a po štyroch, v dosiahnutom rozsahu, ✓ ovládajú hru chromatických a celotónových stupníc, ✓ vedia samostatne uplatniť nadobudnuté kompetencie pri štúdiu skladieb a partov, ✓ sú schopní hrať rozsiahlejšie prednesové skladby so sprievodom z nôt aj spamäti, ✓ samostatne pracujú v súboroch, ✓ zvládnu základy improvizácie a transpozície in C a in A. 	<p>Bezpečné ovládanie prstovej a jazykovej techniky. Plynulé reberno-bránicové dýchanie. Tónová vyrovnanosť v celom používanom rozsahu, budovanie nátlaku. Hra dlhých tónov s výraznou dychovou oporou. Využívanie širokej dynamickej škály (pp až ff). Plynulá hra. Tenuto, staccato, portamento, plynulé väzby legato. Hra durových a molových stupníc, T⁵, D⁷ a zm⁷ rôznymi artikuláciami v rýchlejšom tempe. Hra chromatických stupníc, celotónových stupníc. Nácvik rozsiahlejších skladieb a piesní spamäti, sústavné rozvíjanie hudobnej pamäte. Nácvik partov (orchestrálnych, súborových). Kadencie T-S-D. Základy improvizácie a transpozície in C a in A. Aplikácia hudobno-teoretických vedomostí v praxi: durový a molový kvintakord, durové a molové septakordy, D⁷ a jeho obraty, zm⁷ a jeho obraty, násobné staccato, portamento, chromatická stupnica, celotónová stupnica, melodické ozdoby, trilok. Pojmy: celá, polová, štvrt'ová, osminová a šestnástinová nota, pomlčka, bodka za notou, triola, synkopa, ligatúra, legato, doba, takt, rytmus, tempo, dynamika, piano, mezzoforte, forte, fortissimo, crescendo, decrescendo, melódia, pieseň, skladba, motív, veta, časť, forma, predohra, dohra, medzihra, diatonika, chromatika, celotónová stupnica. Rozlišovanie durového a molového kvintakordu, D⁷, zm⁷, intervalov v2, m2, v3, m3, č4, č5, v6, m6, zv4, v7, m7. Striedanie osminových nôt, osminových triol a šestnástinových nôt, bodkovaný rytmus osminové, šestnástinové hodnoty, triolové frázovanie, hra veľkej trioly.</p>
---	---

Žiaci po ukončení 3. ročníka II. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
--------------------------	--------------------------

<ul style="list-style-type: none"> ✓ bezpečne ovládajú prstovú a jazykovú techniku, ✓ demonštrujú sluchovú sebakontrolu a pohotovosť, istotou pri hre a kultivovaný tón v celom rozsahu nástroja, ✓ sú schopní samostatne naladiť nástroj, ✓ ovládajú hru melodických ozdôb a hru trilku, ✓ využívajú rôzne druhy artikulácie (tenuto, staccato, legato, portamento), ✓ ovládajú plynule čítanie nôt, ✓ aplikujú hru durových a molových stupníc a príslušných T⁵ D⁷ a zm⁷ po troch a po štyroch, ✓ ovládajú hru chromatických a celotónových stupníc, ✓ sú samostatní pri štúdiu skladieb, štúdiu partov a hre v súboroch, ✓ vedia zahrať rozsiahlejšie prednesové skladby so sprievodom z nôt aj spamäti, ✓ vedia vedome využívať vhodné frázovanie, agogiku a dynamické možnosti nástroja pri interpretácii rozsiahlejších prednesových skladieb rôznych období z nôt aj spamäti, ✓ ovládajú základnú koordináciu pri hre so spoluhráčmi v komornej a orchestrálnej hre v oblasti intonácie, rytmu, dynamiky a výrazu, ✓ zvládnu pokročilejšie improvizáciu a transpozíciu in C a in A. 	<p>Prirodzené, hlboké a plynulé reberno-bránicové dýchanie.</p> <p>Tónová kultivovanosť a vyrovnanosť v celom používanom rozsahu, dobrá flexibilita nátisku. Hra dlhých tónov s výraznou dychovou oporou. Využívanie širokej dynamickej škály (pp až ff).</p> <p>Rôzne spôsoby artikulácie a frázovania. Bezpečné ovládanie prstovej a jazykovej techniky.</p> <p>Hra durových, molových, chromatických stupníc a celotónových stupníc, T5, D7 a zm⁷ rôznymi artikuláciami v rýchлом tempe. Nácvič rozsiahlejších skladieb a piesní spamäti, budovanie repertoáru a sústavné rozvíjanie hudobnej pamäte.</p> <p>Nácvič partov (orchestrálnych, súborových). Interpretácia technicky, rytmicky a dynamicky náročnejších skladieb.</p> <p>Kadencia T-S-D.</p> <p>Aplikácia hudobno-teoretických vedomostí v praxi: durový a molový kvintakord, durové a molové septakordy, D7 a jeho obraty, zm⁷ a jeho obraty, násobné staccato, portamento, chromatická stupnica, celotónová stupnica, melodické ozdoby, trilok.</p> <p>Pojmy: celá, polová, štvrt'ová, osminová a šestnásťtinová nota, pomlčka, bodka za notou, triola, synkopa, ligatúra, legato, doba, takt, rytmus, tempo, dynamika, piano, mezzoforte, forte, fortissimo, crescendo, decrescendo, melódia, pieseň, skladba, motív, veta, časť, forma, predohra, dohra, medzihra, diatonika, chromatika, celotónová stupnica.</p> <p>Rozlišovanie durového a molového kvintakordu, D⁷, zm⁷, intervalov v 2, m 2, v 3, m 3, č 4, č 5, v 6, m 6, zv 4, v 7, m 7.</p> <p>Striedanie osminových nôt, osminových triol a šestnásťtinových nôt, bodkovaný rytmus osminové, šestnásťtinové hodnoty, triolové frázovanie, hra veľkej trioly.</p>
--	--

Žiaci po ukončení 4. ročníka II. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ využívajú všetky nadobudnuté kompetencie pri nácvič a interpretácii skladieb rôznych štýlov a žánrov, ✓ samostatne riešia problematiku nástrojovej techniky vrátane údržby nástroja, ✓ samostatne podľa potreby využívajú rôzne druhy artikulácie (tenuto, staccato, legato, 	<p>Prirodzené, hlboké a plynulé reberno-bránicové dýchanie.</p> <p>Tónová kultivovanosť a vyrovnanosť v celom používanom rozsahu.</p> <p>Dobrá flexibilita nátisku.</p> <p>Hra dlhých tónov s výraznou dychovou oporou. Využívanie širokej dynamickej škály (pp až ff). Plynulá hra.</p>

<p>portamento), vrátane hry melodických ozdôb a trilku,</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ samostatne pracujú s farbou a kvalitou tónu a na rozvoji nátlkových schopností, ✓ ovládajú plynule čítanie nôt, hru durových, molových, chromatických a celotónových stupníc a príslušných T⁵ D⁷ a zm⁷, ✓ sú samostatní pri štúdiu náročnejších skladieb a partov, ✓ samostatne využívajú nadobudnuté interpretačné schopnosti pri práci v súboroch, v komornej a orchestrálnej hre, ✓ zvládnu pokročilejšie improvizáciu a transpozíciu in C a in A. 	<p>Využívanie rôznych spôsobov artikulácie a frázovania. Bezpečné ovládanie prstovej a jazykovej techniky.</p> <p>Hra durových, molových, chromatických stupníc a celotónových stupníc, T5, D7 a zm⁷ rôznymi artikuláciami v rýchлом tempe.</p> <p>Nácvik rozsiahlejších skladieb a piesní spamäti, budovanie repertoáru a sústavné rozvíjanie hudobnej pamäte.</p> <p>Nácvik partov (orchestrálnych, súborových).</p> <p>Interpretácia technicky, rytmicky a dynamicky náročnejších skladieb.</p> <p>Kadencia T-S-D.</p> <p>Improvizácia a transpozícia in C a in A.</p> <p>Aplikácia hudobno-teoretických vedomostí v praxi: durový a molový kvintakord, durové a molové septakordy, D⁷ a jeho obraty, zm⁷ a jeho obraty, násobné staccato, portamento, chromatická stupnica, celotónová stupnica, melodické ozdoby, trilok.</p> <p>Pojmy: celá, polová, štvrt'ová, osminová a šestnástinová nota, pomlčka, bodka za notou, triola, synkopa, ligatúra, legato, doba, takt, rytmus, tempo, dynamika, piano, mezzoforte, forte, fortissimo, crescendo, decrescendo, melódia, pieseň, skladba, motív, veta, časť, forma, predohra, dohra, medzihra, diatonika, chromatika, celotónová stupnica.</p> <p>Rozlišovanie durového a molového kvintakordu, D⁷, zm⁷, intervalov v 2, m 2, v 3, m 3, č 4, č 5, v 6, m 6, zv 4, v 7, m 7.</p> <p>Striedanie osminových nôt, osminových triol a šestnástinových nôt, bodkovaný rytmus osminové, šestnástinové hodnoty, triolové frázovanie, hra veľkej trioly.</p>
--	--

Záverečná skúška:

- 2 stupnice,
- 2 etudy,
- 1 prednesová skladba.

8. 3. 4 Šudijné zameranie hra na saxofóne

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

HRA NA NÁSTROJI

Prvá časť I. stupňa základného štúdia (2 roky UP 9)

Žiaci po ukončení 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ sú schopní popísať nástroj a poznajú zásady jeho údržby, ✓ vedia zaujať správny postoj a držanie tela pri hre ovládajú noty v rozsahu g1 - c3 (vyspelejší žiaci môžu ovládať rozsah od d1 po d3), ✓ ovládajú nasadzovať tón jazykom, ✓ zvládnu hru 4 durových stupníc a tonických kvintakordov v rámci jednej oktávy v dosiahnutom rozsahu, ✓ zahrajú ľudovú pieseň, ✓ interpretujú rytmické cvičenia - etudy, tleskanie a scatovanie predpísaného rytmu, ✓ hrajú ľudové piesne v rôznych tóninách, napr. v tónine, v akej práve hrajú stupnicu, aby sa naučili z hlavy transponovať. 	<p>Nácvik reberno-bránicového dýchania, postoja a zásady údržby nástroja. Budovanie nátisku. Hra dlhých tónov, nasadzovanie. Rozsah g1 – c3. Tenuto, staccato. Jednoduché skladby, ľudové piesne. Rytmické etudy, tleskanie a scatovanie predpísaného rytmu. Stupnice do 4 predznamenaní, durový kvintakord - T5. Základné hodnoty nôt a pomlčiek. Pojmy: celá, polová, štvrt'ová, osminová a šestnásťtinová nota, pomlčka, bodka za notou, triola, synkopa, ligatúra, doba, takt, rytmus, tempo. Budovanie intonačnej a rytmickej predstavy. Jednoduchá transpozícia.</p>

Žiaci po ukončení 2. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ ovládajú základy nástrojových návykov: postoj, držanie tela, ✓ zdokonaľujú základy správneho reberno-bránicového dýchania, ✓ reprodukovujú jednoduché skladby podľa notového zápisu, ✓ ovládajú hru v rozsahu d1 - c3(d3), vyspelejší žiaci aj c1, h-malé, b- malé, ✓ zvládnu hru tenuto, legato a staccato, ✓ zahrajú stupnice do 4 predznamenaní a tonický kvintakord, ✓ stupnice interpretujú v rámci jednej oktávy v dosiahnutom rozsahu, systém hry po najvyšší a najnižší akordický ton, ktorý žiak vie zahráť, ✓ aplikujú hru zo zápisu celých, polových, štvrt'ových, osminových nôt a pomlčiek, hru noty s bodkou a hru osminových triol, ✓ zvládajú striedanie osminových nôt a osminových triol. 	<p>Zvládnutie základných nástrojových návykov: postoj, držanie tela. Reberno-bránicové dýchanie. Budovanie nátisku. Hra dlhých tónov. Interpretácia v rámci dosiahnutého rozsahu d1 – c3. Tenuto, staccato, legato. Stupnice do 4 predznamenaní a T5-akordov v dosiahnutom rozsahu. Piesne dvojhlasne (iný žiak, učiteľ). Jednoduché skladby so sprievodom. Pojmy: celá, polová, štvrt'ová, osminová a šestnásťtinová nota, pomlčka, bodka za notou, triola, synkopa, ligatúra, legato, doba, takt, rytmus, tempo, dynamika, piano, mezzoforte, forte, fortissimo, crescendo, decrescendo. Rozlišovanie durového a molového tónorodu. Striedanie osminových nôt a osminových triol.</p>

Záverečná skúška:

- 1 durová, 1 molová stupnica, T5 – akord,
- 1 pieseň,

- 1 etuda,
- 1 prednesová skladba.

Druhá časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci po ukončení 1. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ sú oboznámení s históriou nástroja, zvládajú zloženie, rozloženie nástroja a ošetrovanie nástroja, ✓ zvládajú prstovú a jazykovú techniku, ✓ ovládajú hru v rozsahu c1 - f3, ✓ aplikujú hru tenuto, staccato a legato, ✓ Sú schopní zahrať durové a molové stupnice do 4 predznamenaní, a príslušné tonické kvintakordy a D7 po troch a po štyroch, v dosiahnutom rozsahu, ✓ ovládajú plynulé čítanie nôt, ✓ orientujú sa v notovom zápise a sú schopní hrať jednoduché skladby z listu, ✓ aplikujú elementárne hudobno-výrazové prostriedky (dynamika, zmeny tempa, frázovanie, agogika), ✓ ovládajú hru zo zápisu celých, polových, štvrt'ových, osminových, šestnástinových nôt a pomlčiek, ✓ zvládajú prechod medzi osminovými triolami a šestnástinovými notami, hru polovej, štvrt'ovej a osminovej noty s bodkou, ✓ sú schopní hrať so sprievodom a vedome rozlišujú silu, dĺžku, výšku a farbu tónu, ✓ hrajú viachlasé skladby so spolužiakmi, alebo učiteľom, ✓ verejným účinkovaním získavajú osobné skúsenosti v zvládnutí trémy, psychického a fyzického zaťaženia vo vypätej situácii. 	<p>Dôraz na plynulé reberno-bránicové dýchanie. Budovanie nátisku.</p> <p>Dlhé tóny v dosiahnutom rozsahu s výraznou dychovou oporou.</p> <p>Tenuto, staccato.</p> <p>Zdokonaľovanie väzieb legáta pri prechode do dvojčiarkovanej oktávy.</p> <p>Hra durových a molových stupnic do štyroch predznamenaní, T5 a D7 rôznymi artikuláciami v mierne rýchlom tempe v dosiahnutom rozsahu.</p> <p>Nácvik kratších skladieb a piesní spamäti.</p> <p>Nácvik partov (orchestrálnych, súborových).</p> <p>Zdokonaľovanie väzieb legáta pri prechode do dvojčiarkovanej oktávy.</p> <p>Hra durových a molových stupnic do štyroch predznamenaní, T⁵ a D⁷ rôznymi artikuláciami v mierne rýchlom tempe v dosiahnutom rozsahu.</p> <p>Nácvik kratších skladieb a piesní spamäti.</p> <p>Nácvik partov (orchestrálnych, súborových).</p> <p>Pojmy: prima volta, seconda volta, Da Capo, D.C. al Fine, dal segno, celá, polová, štvrt'ová, osminová a šestnástinová nota, pomlčka, bodka za notou, triola, synkopa, ligatúra, legato, doba, takt, rytmus, tempo, dynamika, piano, mezzoforte, forte, fortissimo, crescendo, decrescendo, melódia, pieseň, skladba, motív, veta, časť, forma, predohra, dohra, medzihra.</p> <p>Budovanie intonačnej a rytmickej predstavy.</p> <p>Rozlišovanie durového a molového kvintakordu, D⁷.</p> <p>Striedanie osminových nôt a osminových triol, bodkovaný rytmus osminové hodnoty.</p> <p>Viachlasné skladby - komorná hra.</p> <p>Verejná prezentácia nadobudnutých kompetencií.</p>

Žiaci po absolvovaní 2. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------

<ul style="list-style-type: none"> ✓ zvládajú prstovú a jazykovú techniku v rýchlejších tempách, ✓ hrajú v rozsahu b - f3, ✓ ovládajú hru tenuto, staccato, legato, ✓ reprodukovujú durové a molové stupnice do 6 predznamenaní a príslušné tonické kvintakordov, D⁷ a zm⁷ po troch a po štyroch, dosiahnutom rozsahu, ✓ uplatňujú intonačnú istotu v dosiahnutom rozsahu, ✓ rozlišujú a ovládajú hru osminových triol a bodkovaného rytmu, hru veľkej trioly, ✓ sú schopní hrať rozsiahlejšie prednesové skladby so sprievodom z nôt aj spamäti, ✓ realizujú sa v súboroch, ✓ verejným účinkovaním získavajú osobné skúsenosti v zvládnutí trémy, psychického a fyzického zaťaženia vo vypätej situácii. 	<p>Dôraz na plynulé reberno-bránicové dýchanie. Budovanie nátlaku, a tónovej vyrovnanosti v celom používanom rozsahu.</p> <p>Zvládanie prstovej a jazykovej techniky. Hra dlhých tónov v dosiahnutom rozsahu s výraznou dychovou oporou využívanie širokej dynamickej škály (p až ff).</p> <p>Tenuto, staccato, plynulé väzby legáta s prechodom do dvojčiarkovanej oktávy. Durové a molové stupnice do 6 predznamenaní, T⁵, D⁷ a zm⁷ rôznymi artikuláciami v stredne rýchlom tempe. Nácviť rozsiahlejších skladieb a piesní spamäti.</p> <p>Nácviť partov (orchestrálnych, súborových). Aplikácia teoretických vedomostí v praxi: stupnica, durový a molový kvintakord, D⁷ a jeho obraty, zm⁷ a jeho obraty, prstová technika, jazyková technika, prima volta, seconda volta, Da Capo, D.C. al Fine, dal segno.</p> <p>Pojmy: celá, polová, štvrt'ová, osminová a šesťnástinová nota, pomlčka, bodka za notou, triola, synkopa, ligatúra, legato, doba, takt, rytmus, tempo, dynamika, piano, mezzoforte, forte, fortissimo, crescendo, decrescendo, melódia, pieseň, skladba, motív, veta, časť, predohra, forma, dohra, medzihra.</p> <p>Rozlišovanie durového a molového kvintakordu, D⁷, zm⁷.</p> <p>Striedanie osminových nôt, osminových triol a šesťnástinových nôt bodkovaný rytmus osminové, šesťnástinové hodnoty.</p> <p>Hra veľkej trioly.</p>
--	--

Žiaci po absolvovaní 3. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ neustále pracujú na plynulom reberno-bránicovom dýchaní, ✓ aplikujú dlhé tóny v dosiahnutom rozsahu s výraznou dychovou oporou, ✓ hrajú v rozsahu b - fis³, ✓ využívajú širokú dynamickú škálu, ✓ zvládajú prstovú a jazykovú techniku v rýchlejších tempách, ✓ ovládajú a kombinujú tenuto, staccato, legato, portamento, ✓ reprodukovujú durové a molové stupnice do 7 predznamenaní a príslušné tonické kvintakordov, D⁷ a zm⁷ po troch a po štyroch, v dosiahnutom rozsahu, 	<p>Dôraz na plynulé reberno-bránicové dýchanie. Budovanie nátlaku, a tónovej vyrovnanosti v celom používanom rozsahu.</p> <p>Hra dlhých tónov v dosiahnutom rozsahu s výraznou dychovou oporou.</p> <p>Využívanie širokej dynamickej škály p až ff). 1. – 7. poloha.</p> <p>Zvládanie prstovej a jazykovej techniky. Tenuto, staccato, portamento. Plynulé väzby legáta v dvojčiarkovej oktáve. Durové a molové stupnice do 7 predznamenaní, T⁵, D⁷ a zm⁷ rôznymi artikuláciami v stredne rýchlom tempe. Hra chromatickej stupnice.</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ pracujú s chromatickou stupnicou, ✓ demonštrujú kvalitu tónu, ✓ uplatňujú intonačnú istotu v dosiahnutom rozsahu, ✓ využívajú široké spektrum výrazových a dynamických možností pri interpretácii rozsiahlejších prednesových skladieb (z nôt aj spamäti), ✓ sú schopní samostatnej práce pri štúdiu partov a hre v súboroch, verejným účinkovaním získavajú osobné skúsenosti v zvládnutí trémy, psychického a fyzického zaťaženia vo vypätej situácii 	<p>Nácvik rozsiahlejších skladieb a piesní spamäti.</p> <p>Nácvik partov (orchestrálnych, súborových). Aplikácia teoretických vedomostí v praxi: stupnica, durový a molový kvintakord, D7 a jeho obraty, zm7 a jeho obraty, prstová technika, jazyková technika - portamento, chromatická stupnica, prima volta, seconda volta, Da Capo, D.C. al Fine, dal segno.</p> <p>Pojmy: celá, polová, štvrt'ová, osminová a šestnásťminová nota, pomlčka, bodka za notou, triola, synkopa, ligatúra, legato, doba, takt, rytmus, tempo, dynamika, piano, mezzoforte, forte, fortissimo, crescendo, decrescendo, melódia, pieseň, skladba, motív, veta, časť, predohra, forma, dohra, medzihra, diatonika, chromatika, celotónová stupnica.</p> <p>Rozlišovanie durového a molového kvintakordu, D7, zm7,.</p> <p>Striedanie osminových nôt, osminových triol a šestnásťminových nôt bodkovaný rytmus osminové, šestnásťminové hodnoty.</p> <p>Hra veľkej trioly.</p>
---	--

Žiaci po ukončení 4. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ neustále pracujú na plynulom reberno-bránicovom dýchaní. ✓ bezpečne aplikujú prstovú a jazykovú techniku aj v rýchlych tempách, ✓ zvládajú hru v rozsahu b - fis3 ✓ využívajú rôzne druhy artikulácie (tenuto, staccato, legato, portamento), ✓ ovládajú plynulé čítanie nôt, ✓ demonštrujú hru durových a molových stupníc a príslušných tonických kvintakordov, D⁷ a zm⁷ po troch a po štyroch, v dosiahnutom rozsahu, ✓ zvládnu hru chromatických stupníc, ✓ sú schopní samostatnej práce pri štúdiu partov a hre v súboroch, ✓ vedia vhodne uplatňovať frázovanie, agogiku a dynamické možnosti nástroja, ✓ aj pri interpretácii rozsiahlejších prednesových skladieb rôznych období (z nôt aj spamäti), ✓ sú schopní samostatne naladiť nástroj, verejným účinkovaním získavajú osobné skúsenosti v zvládnutí trémy, psychického a fyzického zaťaženia vo vypätej situácii 	<p>Plynulé reberno-bránicové dýchanie.</p> <p>Tónovej vyrovnanosti v celom používanom rozsahu. Budovanie nátlaku.</p> <p>Hra dlhých tónov v dosiahnutom rozsahu s výraznou dychovou oporou. Využívanie širokej dynamickej škály (p až ff).</p> <p>Vyrovnaná prstová a jazyková technika.</p> <p>Tenuto, staccato, portamento.</p> <p>Plynulé väzby legáta v dvojčiarkovej a trojčiarkovej oktáve.</p> <p>Durové a molové stupnice, T5, D7 a zm7 rôznymi artikuláciami v rýchлом tempe.</p> <p>Hra chromatickej stupnice.</p> <p>Nácvik rozsiahlejších skladieb a piesní spamäti.</p> <p>Nácvik partov (orchestrálnych, súborových). Aplikácia teoretických vedomostí v praxi: stupnica, durový a molový kvintakord, D⁷ a jeho obraty, zm⁷ a jeho obraty, násobné staccato, portamento, chromatická stupnica, prima volta, seconda volta, Da Capo, D.C. al Fine, dal segno.</p> <p>Pojmy: celá, polová, štvrt'ová, osminová a šestnásťminová nota, pomlčka, bodka za notou, triola, synkopa, ligatúra, legato, doba, takt,</p>

	<p>rytmus, tempo, dynamika, piano, mezzoforte, forte, fortissimo, crescendo, decrescendo, melódia, pieseň, skladba, motív, veta, časť, predohra, forma, dohra, medzihra, diatonika, chromatika, celotónová stupnica.</p> <p>Rozlišovanie durového a molového kvintakordu, D⁷, zm⁷.</p> <p>Striedanie osminových nôt, osminových triol a šestnástinových nôt bodkovaný rytmus osminové, šestnástinové hodnoty, triolové frázovanie.</p> <p>Hra veľkej trioly.</p>
--	--

Záverečná skúška:

- 1 durová, 1 molová stupnica,
- 2 etudy odlišného charakteru a tempa,
- 1 prednesová skladba.

II. stupeň základného štúdia

Žiaci po ukončení 1. ročníka II. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ bezpečne ovládajú prstovú a jazykovú techniku a hrajú s intonačnou istotou a kultivovaným tónom v dosiahnutom rozsahu, ✓ zvládajú hru v rozsahu b - fis3 ✓ využívajú rôzne druhy artikulácie (tenuto, staccato, legato, portamento), ✓ ovládajú plynulo čítanie nôt, ✓ vedia zahrať melodické ozdoby, ✓ hrajú durové a molové stupnice a príslušné tonické kvintakordy, D⁷ a zm⁷ po troch a po štyroch, v dosiahnutom rozsahu, ✓ zvládnu hru chromatickej stupnice, ✓ ovládajú hru celotónových stupníc, ✓ orientujú sa v interpretácii skladieb rôznych štýlových období, ✓ oboznamujú sa s pentatonikou a so základmi improvizácie, bluesovou stupnicou, ✓ aplikujú legáta medzi 2 a 3 notou - ak sú 4 osminové noty, ✓ získavajú základy pre swingové frázovanie, artikuláciu T a D, ✓ získavajú informácie o bluesovej forme s využitím bluesu v populárnej hudbe. 	<p>Dôraz na plynulé reberno-bránicové dýchanie. Prstová a jazyková technika.</p> <p>Intonačné prevedenie a kultivovanosť tónu.</p> <p>Rozsah b - fis3</p> <p>Tónová vyrovnanosť v celom používanom rozsahu.</p> <p>Budovanie nátisku.</p> <p>Dlhé tóny s výraznou dychovou oporou.</p> <p>Využívanie širokej dynamickej škály (p až ff).</p> <p>Tenuto, staccato, portamento.</p> <p>Plynulé väzby legáta.</p> <p>Presný pohyb znižca.</p> <p>Nácvik melodických ozdôb a trilk.</p> <p>Hra durových a molových stupníc, T5, D7 a zm7 rôznymi artikuláciami v rýchlejšom tempe.</p> <p>Chromatická stupnica. Celotónová stupnica.</p> <p>Interpretácia skladieb rôznych štýlových období.</p> <p>Hra rozsiahlejších skladieb a piesní spamäti, sústavné rozvíjanie hudobnej pamäte.</p> <p>Základy pentatoniky, improvizácie a bluesu.</p> <p>Nácvik partov (orchestrálnych, súborových).</p> <p>Aplikácia teoretických vedomostí v praxi: durový a molový kvintakord, durové a molové septakordy, D7 a jeho obraty, zm7 a jeho obraty, portamento, chromatická stupnica,</p>

	<p>melodické ozdoby, trilok.</p> <p>Pojmy: celá, polová, štvrt'ová, osminová a šestnástinová nota, pomlčka, bodka za notou, triola, synkopa, ligatúra, legato, doba, takt, rytmus, tempo, dynamika, piano, mezzoforte, forte, fortissimo, crescendo, decrescendo, melódia, pieseň, skladba, motív, veta, časť, forma, predohra, dohra, medzihra, diatonika, chromatika, celotónová stupnica.</p> <p>Sluchové rozlišovanie durového a molového kvintakordu, D7, zm7, intervalov v2, m2, v3, m3, č4, č5, v6, m6, zv4, v7, m7.</p> <p>Striedanie osminových nôt, osminových triol a šestnástinových nôt.</p> <p>Bodkovaný rytmus osminové, šestnástinové hodnoty, triolové frázovanie.</p> <p>Hra veľkej trioly.</p> <p>Rozoznávanie kadencie Tonika - Subdominanta - Dominanta, ako klasickej tak i kadencie používanej v jazzovej hudbe.</p>
--	---

Žiaci po ukončení 2. ročníka II. stupňa základného štúdia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ bezpečne ovládajú prstovú a jazykovú techniku v rýchlejších tempách, ✓ hrajú s intonačnou istotou a kultivovaným tónom v dosiahnutom rozsahu, ✓ demonštrujú sluchovú pohotovosť a sebakontrolu, ✓ aplikujú kultivovaný tón v rámci celého rozsahu, ✓ ovládajú hru melodických ozdôb, ✓ zvládajú hru trilku, ✓ využívajú rôzne druhy artikulácie (tenuto, staccato, legato, portamento), ✓ ovládajú plynulé čítanie nôt, interpretujú durových a molových stupníc a príslušných tonických kvintakordov, D7 a zm7 po troch a po štyroch, v dosiahnutom rozsahu, ✓ zvládajú hru chromatických a celotónových stupníc, ✓ vedia samostatne uplatniť nadobudnuté kompetencie pri štúdiu skladieb a partov, ✓ sú schopní hrať rozsiahlejšie prednesové skladby so sprievodom z nôt aj spamäti, ✓ sú schopní samostatnej práce v súboroch, ✓ pracujú s pentatonikou a so základmi improvizácie, bluesovou stupnicou, ✓ získavajú základy pre swingové frázovanie, artikuláciu T a D, 	<p>Dôraz na plynulé reberno-bránicové dýchanie. Prstová a jazyková technika.</p> <p>Intonačné prevedenie a kultivovanosť tónu. Pohotovosť a sebakontrola.</p> <p>Tónová vyrovnanosť v celom používanom rozsahu. Budovanie nátlaku.</p> <p>Dlhé tóny s výraznou dychovou oporou. Využívanie širokej dynamickej škály (p až ff). Plynulá hra.</p> <p>Tenuto, staccato, portamento. Plynulé väzby legáta.</p> <p>Melodické ozdoby a trilok.</p> <p>Hra durových a molových stupníc, T5, D7 a zm7 rôznymi artikuláciami v rýchlejších tempách.</p> <p>Chromatická stupnica. Celotónová stupnica. Interpretácia skladieb rôznych štýlových období.</p> <p>Uplatnenie nadobudnutých kompetencií pri štúdiu skladieb a partov.</p> <p>Hra rozsiahlejších skladieb a piesní spamäti, sústavné rozvíjanie hudobnej pamäte.</p> <p>Pentatonika, improvizácie a bluesu. Swingové frázovanie, artikulácia T a D.</p> <p>Orientácia v bluesovej forme. Využitie bluesu v populárnej hudbe.</p> <p>Nácvik partov (orchestrálnych, súborových).</p>

<p>✓ orientujú sa v bluesovej forme s využitím bluesu v populárnej hudbe.</p>	<p>Aplikácia teoretických vedomostí v praxi: durový a molový kvintakord, durové a molové septakordy, D7 a jeho obraty, zm7 a jeho obraty, portamento, chromatická stupnica, melodické ozdoby, trilok.</p> <p>Pojmy: celá, polová, štvrtová, osminová a šesťnástinová nota, pomlčka, bodka za notou, triola, synkopa, ligatúra, legato, doba, takt, rytmus, tempo, dynamika, piano, mezzoforte, forte, fortissimo, crescendo, decrescendo, melódia, pieseň, skladba, motív, veta, časť, forma, predohra, dohra, medzihra, diatonika, chromatika, celotónová stupnica.</p> <p>Sluchové rozlišovanie durového a molového kvintakordu, D7, zm7, intervalov v 2, m 2, v 3, m 3, č 4, č 5, v 6, m 6, zv 4, v 7, m 7.</p> <p>Striedanie osminových nôt, osminových triol a šesťnástinových nôt.</p> <p>Bodkovaný rytmus osminové šesťnástinové hodnoty, triolové frázovanie.</p> <p>Hra veľkej trioly.</p> <p>Rozoznávanie kadencie Tonika- Subdominanta - Dominanta, ako klasickej tak i kadencie používanej v jazzovej hudbe.</p>
---	--

Žiaci po ukončení 3. ročníka II. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ bezpečne ovládajú prstovú a jazykovú techniku, ✓ demonštrujú sluchovú sebakontrolu a pohotovosť, istotou pri hre a kultivovaný tón v celom rozsahu nástroja, sú schopní samostatne naladiť nástroj, ✓ realizujú hru melodických ozdôb a hru trilku, ✓ využívajú rôzne druhy artikulácie (tenuto, staccato, legato, portamento), ✓ sú schopní plynulo čítať noty, zahrajú durové a molové stupnice a príslušné akordy T5 D7 a zm7 po troch a po štyroch, ✓ ovládajú hru chromatických a celotónových stupníc, ✓ sú samostatní pri štúdiu skladieb, štúdiu partov a hre v súboroch, ✓ vedia zahrať rozsiahlejšie prednesové skladby so sprievodom z nôt aj spamäti, ✓ využívajú vhodné frázovanie, agogiku a dynamické možnosti nástroja pri interpretácii rozsiahlejších prednesových skladieb rôznych období z nôt aj spamäti, ✓ ovládajú základnú koordináciu pri hre so spoluhráčmi v komornej a orchestrálnej 	<p>Prirodzené, hlboké a plynulé reberno-bránicové dýchanie.</p> <p>Bezpečné ovládanie prstovej a jazykovej techniky.</p> <p>Tónová kultivovanosť a vyrovnanosť v celom používanom rozsahu, dobrá flexibilita nátlaku. Dlhé tóny s výraznou dychovou oporou.</p> <p>Využívanie širokej dynamickej škály (pp až ff).</p> <p>Využívanie rôznych spôsobov artikulácie a frázovania.</p> <p>Aplikácia durových, molových, chromatických stupníc a celotónových stupníc, T5, D7 a zm7 rôznymi artikuláciami v rýchлом tempe.</p> <p>Nácvik rozsiahlejších skladieb a piesní spamäti, budovanie repertoáru a sústavné rozvíjanie hudobnej pamäte.</p> <p>Nácvik partov (orchestrálnych, súborových).</p> <p>Interpretácia technicky, rytmicky a dynamicky náročnejších skladieb. Pohotovosť a sebakontrola.</p> <p>Interpretácia skladieb rôznych štýlových období.</p> <p>Uplatnenie nadobudnutých kompetencií pri štúdiu skladieb a partov.</p>

<p>hre v oblasti intonácie, rytmu, dynamiky a výrazu.</p>	<p>Pentatonika, improvizácie a bluesu. Swingové frázovanie, artikulácia T a D. Orientácia v bluesovej forme. Využitie bluesu v populárnej hudbe. Nácvič partov (orchestrálnych, súborových). Aplikácia teoretických vedomostí v praxi: durový a molový kvintakord, durové a molové septakordy, D7 a jeho obraty, zm7 a jeho obraty, portamento, chromatická stupnica, melodické ozdoby, trilok. Pojmy: celá, polová, štvrt'ová, osminová a šestnástinová nota, pomlčka, bodka za notou, triola, synkopa, ligatúra, legato, doba, takt, rytmus, tempo, dynamika, piano, mezzoforte, forte, fortissimo, crescendo, decrescendo, melódia, pieseň, skladba, motív, veta, časť, forma, predohra, dohra, medzihra, diatonika, chromatika, celotónová stupnica. Sluchové rozlišovanie durového a molového kvintakordu, D7, zm7, intervalov v 2, m 2, v 3, m 3, č 4, č 5, v 6, m 6, zv 4, v 7, m 7. Striedanie osminových nôť, osminových triol a šestnástinových nôť. Bodkovaný rytmus osminové, šestnástinové hodnoty, triolové frázovanie. Hra veľkej trioly. Rozoznávajú kadencie Tonika - Subdominanta - Dominanta, ako klasickej tak i kadencie používanej v jazzovej hudbe.</p>
---	--

Žiaci po ukončení 4. ročníka II. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ využívajú všetky nadobudnuté kompetencie pri nácvič a interpretácii skladieb rôznych štýlov a žánrov, ✓ bezpečne ovládajú prstovú a jazykovú techniku, ✓ demonštrujú sluchovú sebakontrolu a pohotovosť, istotou pri hre a kultivovaný tón v celom rozsahu nástroja, sú schopní samostatne naladiť nástroj, ✓ samostatne podľa potreby využívajú rôzne druhy artikulácie (tenuto, staccato, legato, portamento), vrátane hry melodických ozdôb a trilku, ✓ samostatne pracujú s farbou a kvalitou tónu a na rozvoji nátiskových schopností, ✓ ovládajú plynulé čítanie nôť, hru durových, molových, chromatických a celotónových stupnic a príslušných T5, D7 a zm7, ✓ sú samostatní pri štúdiu náročnejších skladieb a partov, 	<p>Prirodzené, hlboké a plynulé reberno-bránicové dýchanie. Bezpečné ovládanie prstovej a jazykovej techniky. Tónová kultivovanosť a vyrovnanosť v celom používanom rozsahu, dobrá flexibilita nátisku. Plynulá hra. Dlhé tóny s výraznou dychovou oporou. Využívanie širokej dynamickej škály (pp až ff). Využívanie rôznych spôsobov artikulácie a frázovania. Práca s farbou a kvalitou tónu. Aplikácia durových, molových, chromatických stupnic a celotónových stupnic, T5, D7 a zm7 rôznymi artikuláciami v rýchлом tempe. Nácvič rozsiahlejších skladieb a piesní spamäti, budovanie repertoáru a sústavné rozvíjanie hudobnej pamäte. Nácvič partov (orchestrálnych, súborových). Interpretácia technicky, rytmicky a dynamicky náročnejších skladieb. Pohotovosť a</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ samostatne využívajú nadobudnuté interpretačné schopnosti pri práci v súboroch, v komornej a orchestrálnej hre, ✓ ovládajú transkripciu nejakého sóla, jej zápis do nôt a jej fixovanie, hranie z nahrávkou a klavírnym sprievodom, ✓ demonštrujú sluchovú sebakontrolu a pohotovosť, istotou pri hre a kultivovaný tón v celom rozsahu nástroja, sú schopní samostatne naladiť nástroj, ✓ vedia zahrať rozsiahle prednesové skladby so sprievodom z nôt aj spamäti, ✓ využívajú vhodné frázovanie, agogiku a dynamické možnosti nástroja pri interpretácii rozsiahlejších prednesových skladieb rôznych období z nôt aj spamäti, ✓ ovládajú základnú koordináciu pri hre so spoluhráčmi v komornej a orchestrálnej hre v oblasti intonácie, rytmu, dynamiky a výrazu. 	<p>sebakontrola.</p> <p>Interpretácia skladieb rôznych štýlových období.</p> <p>Uplatnenie nadobudnutých kompetencií pri štúdiu skladieb a partov.</p> <p>Pentatonika, improvizácie a bluesu.</p> <p>Swingové frázovanie, artikulácia T a D.</p> <p>Orientácia v bluesovej forme.</p> <p>Využitie bluesu v populárnej hudbe. Nácviak partov (orchestrálnych, súborových).</p> <p>Interpretácia technicky, rytmicky a dynamicky náročnejších skladieb.</p> <p>Aplikácia teoretických vedomostí v praxi: durový a molový kvintakord, durové a molové septakordy, D7 a jeho obraty, zm7 a jeho obraty, portamento, chromatická stupnica, melodické ozdoby, trilok.</p> <p>Pojmy: celá, polová, štvrt'ová, osminová a šestnástinová nota, pomlčka, bodka za notou, triola, synkopa, ligatúra, legato, doba, takt, rytmus, tempo, dynamika, piano, mezzoforte, forte, fortissimo, crescendo, decrescendo, melódia, pieseň, skladba, motív, veta, časť, forma, predohra, dohra, medzihra, diatonika, chromatika, celotónová stupnica.</p> <p>Sluchové rozlišovanie durového a molového kvintakordu, D7, zm7, intervalov v 2, m 2, v 3, m 3, č 4, č 5, v 6, m 6, zv 4, v 7, m 7.</p> <p>Striedanie osminových nôt, osminových triol a šestnástinových nôt.</p> <p>Bodkovaný rytmus osminové, šestnástinové hodnoty, triolové frázovanie.</p> <p>Hra veľkej trioly.</p> <p>Rozoznávanie kadencie Tonika- Subdominanta - Dominanta, ako klasickej tak i kadencie používanej v jazzovej hudbe.</p>
---	--

Záverečná skúška:

- durová a molová stupnica T⁵, D⁷, zm⁷,
- 2 kontrastné etudy rôzneho,
- 1 prednesová skladba.

8. 3. 5 Študijné zameranie hra na trúbke

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD HRA NA NÁSTROJI

Prvá časť I. stupňa základného štúdia (2 roky UP č. 10)

Žiaci po ukončení 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------

<ul style="list-style-type: none"> ✓ ovládajú postoj pri hre a držanie nástroja, ✓ poznajú základy správneho použitia nástroja, jeho ošetrovanie a údržbu, ✓ dodržia základné nátlakové návyky, ✓ zvládajú správny spôsob dýchania a tvorby tónu ✓ hranie aliquotných tónov ✓ sú schopní spájať noty v rozsahu g - c2 diatonicky v rámci stupníc C, G, ✓ reprodukujú jednoduché skladbičky v rámci prebraného rozsahu nástroja, ✓ interpretujú krátke jednoduché skladbičky s alebo bez sprievodu klavíra. 	<p>Nácvik reberno-bránicového dýchania, postoja a zásady údržby nástroja. Budovanie nátlaku, tónu. Hra dlhých tónov, nasadzovanie. Rozsah g - c2. Rozširovanie tónového rozsahu. Spájanie nôt v rozsahu g - c2 diatonicky v rámci stupníc C, G. Jednoduché skladbičky v rámci prebraného rozsahu nástroja, Čítanie zápisu študovanej skladby v rozsahu určenom v predmete hudobná náuka. História, stavba, mechanika a spôsob ošetrovania nástroja. Rozvíjanie rytmickej, melodickej a intonačnej predstavivosti a muzikality.</p>
--	---

Žiaci po ukončení 2. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ naďalej pracujú na predlžovaní nádychu a výdychu formou dlhých tónov, ✓ majú vedomosti o tvorení kvalitného tónu, ✓ reprodukujú jednoduché skladby podľa notového zápisu, ✓ rozlišujú základné druhy artikulácie - Legato, non Legato, ✓ hrajú cvičenia v strednej polohe v predpísanom rozsahu, ✓ sú schopní hrať jednoduché melódie podľa sluchu, ✓ zvládnu zahrať drobné skladbičky, piesne so sprievodom klavíra či iného nástroja. 	<p>Nácvik reberno-bránicového dýchania, postoja a zásady údržby nástroja. Predlžovanie nádychu a výdychu. Technické cvičenia, technika kvality tónu. Dynamické odtiene. Upevňovanie nátlakového svalstva v strednej a hlbkej polohe. Rozsah fis - e2. Hra stupníc v štvrt'ových notách. Tonický akord po 4 vo voľnom tempe. Jednoduché melódie podľa sluchu. Legátové a tenutové pasáže, kombinácia legáta a staccata. Čítanie zápisu študovanej skladby v rozsahu určenom v predmete hudobná náuka. Rozpoznávanie jednoduchých hudobných foriem – jednoduchá dvojdielna hudobná forma, rondo. Orientácia na rôzne skladbičky z rôznych štýlových období. Sluchové rozlišovanie durového a molového tónorodu. Vnímanie nálady skladby. Základné vedomosti o štýlových obdobiach.</p>

Záverečná skúška:

- 2 stupnice,
- 2 charakterovo rozdielne cvičenia,
- 2 rôzne skladby.

Druhá časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci po ukončení 1. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ sústavne pracujú na predlžovaní nádychu a výdychu formou dlhých tónov, ✓ naďalej zdokonaľujú kvalitu tónu, ✓ neustále sa venujú technike dýchania a tvorby tónu, ✓ vedia sa prispôbiť interpretačným znakom danej prednesovej skladby, ✓ hrajú v strednej polohe rôzne technické cvičenia – stupnice, akordy, etudy, ✓ sú schopní tvoriť primerane kvalitný tón, ✓ hrajú v prebranom rozsahu nástroja, ✓ rozlišujú silu, dĺžku, výšku a farbu tónu, ✓ reprodukovujú jednoduché skladby podľa notového zápisu, ✓ sú schopní hrať jednoduché melódie podľa sluchu, ✓ zvládnu zahrať primerané skladby, piesne so sprievodom klavíra či iného nástroja. 	<p>Reberno-bránicové dýchanie. Predlžovanie nádychu a výdychu. Technické cvičenia rôzneho zamerania, vydržiavané tóny. Kvalita tvorby tónu. Dynamické odtiene. Upevňovanie nátiskového svalstva v strednej, hlbkej a vyššej polohe. Hra stupníc v štvrtových a osminových notách. Tonický akord po 4 vo voľnom tempe. Jednoduché melódie podľa sluchu. Jednoduché skladby podľa notového zápisu. Hra z listu. Aplikácia hudobno-teoretických poznatkov, získaných v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu. Zameranosť na interpretačné prvky rôznych štýlových období. Rozvíjanie rytmickej, melodickej a intonačnej predstavivosti a muzikality. Intonačná stabilita. Kombinácia rytmických modulov v hre na nástroji. Základné vedomosti o štýlových obdobiach.</p>

Žiaci po ukončení 2. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ upevňujú získané kompetencie nadobudnuté v predchádzajúcich rokoch, ✓ sústavne pracujú na predlžovaní nádychu a výdychu formou dlhých tónov, ✓ naďalej zdokonaľujú kvalitu tónu, ✓ neustále sa venujú technike dýchania a tvorby tónu, ✓ vedia sa prispôbiť interpretačným znakom danej prednesovej skladby, ✓ hrajú v strednej polohe rôzne technické cvičenia – stupnice, akordy, etudy, ✓ sú schopní tvoriť primerane kvalitný tón, 	<p>Upevňovanie získaných kompetencií nadobudnutých v prechádzajúcich rokoch. Reberno-bránicové dýchanie. Predlžovanie nádychu a výdychu. Technické cvičenia rôzneho zamerania. Kvalita tvorby tónu. Správna jazyková technika. Dynamické odtiene. Rozsah g – c2. Rozlišovanie sily, dĺžky, výšky a farby tónu. Dodržiavanie fráz. Upevňovanie nátiskového svalstva v strednej, hlbkej a vyššej polohe.</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ hrajú v prebranom rozsahu nástroja g – e2, ✓ rozlišujú silu, dĺžku, výšku a farbu tónu, ✓ dbajú na dodržiavanie fráz, ✓ reprodukovujú jednoduché skladby podľa notového zápisu, ✓ sú schopní hrať jednoduché melódie podľa sluchu, ✓ zvládnu zahrať skladby či piesne so sprievodom klavíra či iného nástroja, prípadne v komornom zoskupení. 	<p>Hra stupníc v štvrt'ových a osminových notách v rytmických moduloch (C, G, F, B, Es, G, D). Tonický akord po 4 vo voľnom tempe. Skladby, piesne so sprievodom klavíra či iného nástroja, prípadne v komornom zoskupení. Hra z listu. Aplikácia hudobno-teoretických poznatkov, získaných v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu. Rozvíjanie rytmickej, melodickej a intonačnej predstavivosti a muzikalita. Intonačná stabilita a muzikalita. Základné vedomosti o štýlových obdobiach.</p>
--	---

Žiaci po ukončení 3. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ upevňujú získané kompetencie nadobudnuté v predchádzajúcich rokoch, ✓ sústavne pracujú na predlžovaní nádychu a výdychu formou dlhých tónov v dynamických odtieňoch, ✓ rozvíjajú hru legato v alikvotných tónoch v polových, neskôr štvrt'ových notách v tempe jedna doba = jedna sekunda, ✓ naďalej zdokonaľujú kvalitu tónu, ✓ neustále sa venujú technike dýchania a tvorby tónu, ✓ rozlišujú silu, dĺžku, výšku a farbu tónu, ✓ dbajú na dodržiavanie fráz, ✓ vedú sa prispôbiť interpretačným znakom danej prednesovej skladby, ✓ pridávajú do repertoáru náročnejšie cvičenia a prednesové skladby rozmanitých štýlových období, ✓ interpretujú prednesové skladby väčšieho rozsahu, ✓ zapájajú sa do súborovej a komornej hry. 	<p>Rozvíjanie techniky reberno-bránicového dýchania. Predlžovanie nádychu a výdychu. Technické cvičenia. Kvalita tvorby tónu. Správna jazyková technika. Dlhé tóny v dynamických odtieňoch. Rozlišovanie sily, dĺžky, výšky a farby tónu. Dodržiavanie fráz. Upevňovanie nátiskového svalstva v strednej, hlbokjej a vyššej polohe. Hra stupníc v štvrt'ových, osminových a šestnástinových notách v rytmických moduloch. Tonický akord po 4 v rýchlejšom tempe. Akordy v tenute, legate, staccate v rýchlejšom tempe. Náročnejšie cvičenia a prednesové skladby rozmanitých štýlových období. Prednesové skladby väčšieho rozsahu. Hra z listu, jednoduché transpozície. Hra v súboroch, komorná hra. Aplikácia hudobno-teoretických poznatkov, získaných v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu. Intonačná stabilita a muzikalita. Vedomosti o štýlových obdobiach nielen starších, ale i novodobých. Určovanie rýchleho tempa skladieb.</p>

Žiaci po ukončení 4. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ upevňujú získané kompetencie nadobudnuté v predchádzajúcich rokoch, ✓ sústavne pracujú na predlžovaní nádychu a výdychu formou dlhých tónov v dynamických odtieňoch, ✓ rozvíjajú hru legato, tenuto, staccato (jednoduché, dvojité, trojité), ✓ naďalej zdokonaľujú kvalitu tónu, ✓ orientujú sa v dynamike, agogike, v melodických ozdobách, ✓ vedia vystihnúť celkový charakter skladby, ✓ rozpoznávajú jednoduché melodické ozdoby a využívajú ich v daných skladbách, ✓ vnímajú základné prvky improvizácie, ✓ pridávajú do repertoáru náročnejšie cvičenia a prednesové skladby rozmanitých štýlových období, ✓ hrajú v rýchlejších tempách v legate i staccate, a to v jednoduchom, ako aj v dvojitom a trojitom (kratšie pasáže), ✓ interpretujú prednesové skladby väčšieho rozsahu, ✓ zapájajú sa do súborovej a komornej hry, ✓ sú schopní posúdiť vlastný výkon. 	<p>Rozvíjanie techniky reberno-bránicového dýchania. Predlžovanie nádychu a výdychu. Technické cvičenia. Kvalita tvorby tónu. Kultivovanosť hudobného prejavu. Správna jazyková technika. Dlhé tóny v dynamických odtieňoch. Dôraz na výraz, agogiku, frázy, dynamiku a štýlovosť. Stupnice v štvrt'ových, osminových a šestnásťtinových notách v rytmických moduloch. Hra akordov tenuto, legato, staccato v rýchlejšom tempe. Náročnejšie cvičenia a prednesové skladby rozmanitých štýlových období. Skladby v rýchlejších tempách v legate i staccate, a to v jednoduchom, ako aj v dvojitom a trojitom (kratšie pasáže). Prednesové skladby väčšieho rozsahu. Hra z listu, jednoduché transpozície. Hra v súboroch, komorná hra. Aplikácia hudobno-teoretických poznatkov, získaných v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu. Intonačná stabilita.</p>

Záverečná skúška:

- 2 stupnice - dur a mol,
- 2 cvičenia rôzneho charakteru,
- 2 rôzne skladby.

II. stupeň základného štúdia

Žiaci po ukončení 1. ročníka II. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ rozvíjajú získané kompetencie nadobudnuté na I. stupni základného štúdia, ✓ sústavne pracujú na predlžovaní nádychu a výdychu formou dlhých tónov v dynamických odtieňoch, ✓ ovládajú techniku dýchania, tvorby tónu a prstovú techniku, ✓ rozvíjajú hru legato, tenuto, staccato (jednoduché, dvojité, trojité), ✓ naďalej zdokonaľujú kvalitu tónu, ✓ orientujú sa v dynamike, agogike, v melodických ozdobách, 	<p>Rozvíjanie techniky reberno-bránicového dýchania. Predlžovanie nádychu a výdychu. Technika dýchania, tvorby tónu. Kultivovanosť hudobného prejavu. Dlhé tóny v dynamických odtieňoch. Dôraz na výraz, agogiku, frázy, dynamiku a štýlovosť. Hra akordov tenuto, legato, staccato (jednoduché, dvojité a trojité) v rýchлом tempe. Technicky náročné cvičenia a prednesové skladby rozmanitých štýlových období.</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ demonštrujú melodické ozdoby, ✓ vnímajú základné prvky improvizácie, ✓ pridávajú do repertoáru technicky náročné cvičenia a prednesové skladby rozmanitých štýlových období, ✓ hrajú v rýchlejších tempách v legate i staccate, a to v jednoduchom, ako aj v dvojitom a trojitom (kratšie pasáže), ✓ interpretujú prednesové skladby väčšieho rozsahu, ✓ zapájajú sa do súborovej a komornej hry, ✓ formulujú svoj názor na interpretáciu skladieb, ✓ sú schopní posúdiť vlastný výkon. 	<p>Skladby v rýchlejších tempách v legate i staccate, a to v jednoduchom, ako aj v dvojitom a trojitom (kratšie pasáže). Prednesové skladby väčšieho rozsahu. Hra z listu, jednoduché transpozície. Hra v súboroch, komorná hra. Aplikácia hudobno-teoretických poznatkov, získaných v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu. Intonačná stabilita.</p>
--	--

Žiaci po ukončení 2. ročníka II. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ sústavne pracujú na technike nádychu a výdychu formou dlhých tónov v rôznych dynamických odtieňoch, ✓ ovládajú techniku dýchania, tvorby tónu a prstovú techniku, ✓ rozvíjajú hru legato, tenuto, staccato (jednoduché, dvojité, trojité), ✓ samostatne pracujú s farbou a kvalitou tónu, ✓ orientujú sa v dynamike, agogike, v melodických ozdobách, ✓ demonštrujú melodické ozdoby, ✓ vnímajú základné prvky improvizácie, ✓ pridávajú do repertoáru technicky náročné cvičenia a prednesové skladby rôznych štýlových období, ✓ hrajú v rýchlych tempách v legate i staccate, a to v jednoduchom, ako aj v dvojitom a trojitom (dlhšie pasáže), ✓ interpretujú rôznorodé prednesové skladby väčšieho rozsahu, ✓ zapájajú sa do súborovej a komornej hry, ✓ formulujú svoj názor na interpretáciu skladieb, ✓ objektívne zhodnotia všetky zložky svojho výkonu. 	<p>Rozvíjanie techniky reberno-bránicového dýchania. Predlžovanie nádychu a výdychu. Technika dýchania, tvorby tónu. Kultivovanosť hudobného prejavu. Dlhé tóny v dynamických odtieňoch. Dôraz na výraz, agogiku, frázovanie, dynamiku a štýlovosť. Základné prvky improvizácie. Hra akordov tenuto, legato, staccato (jednoduché, dvojité a trojité) v rýchlom tempe. Technicky náročné cvičenia a prednesové skladby rozmanitých štýlových období. Skladby v rýchlejších tempách v legate i staccate, a to v jednoduchom, ako aj v dvojitom a trojitom (dlhšie pasáže). Prednesové skladby väčšieho rozsahu. Hra z listu, jednoduché transpozície. Hra v súboroch, komorná hra. Aplikácia hudobno-teoretických poznatkov, získaných v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu. Intonačná stabilita.</p>

Žiaci po ukončení 3. ročníka II. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------

<ul style="list-style-type: none"> ✓ správne používajú techniku nádychu a výdychu formou dlhých tónov v rôznych dynamických odtieňoch, ✓ ovládajú techniku dýchania, tvorby tónu a prstovú techniku, ✓ rozvíjajú hru legato, tenuto, portamento, staccato (jednoduché, dvojité, trojité), ✓ samostatne pracujú s farbou, ✓ hrajú zdravým kultivovaným tónom v rámci požadovaného rozsahu, ✓ ovládajú rozsah fis – c3, ✓ orientujú sa v dynamike, agogike, v melodických ozdobách, ✓ demonštrujú melodické ozdoby, ✓ používajú základné prvky improvizácie, ✓ majú vybudovaný repertoár žánrovo a charakterovo odlišných skladieb rôznych štýlových období, ✓ hrajú v rýchlych tempách v legate i staccate, a to v jednoduchom, ako aj v dvojitom a trojitom (dlhšie pasáže), ✓ interpretujú rôznorodé prednesové skladby väčšieho rozsahu, ✓ zapájajú sa do súborovej a komornej hry rôzneho obsadenia, ✓ majú vlastný názor na interpretáciu skladieb, ✓ objektívne zhodnotia všetky zložky svojho výkonu. 	<p>Technika reberno-bránicového dýchania. Sústavné predlžovanie nádychu a výdychu. Technika dýchania, kvality tvorby tónu. Kultivovanosť hudobného prejavu. Dlhé tóny v dynamických odtieňoch. Dôraz na výraz, agogiku, frázovanie, dynamiku a štýlovosť. Základné prvky improvizácie. Hra akordov tenuto, legato, portamento, staccato (jednoduché, dvojité a trojité) v rýchlych tempe. Technicky náročné cvičenia a prednesové skladby rozmanitých štýlových období. Skladby v rýchlych tempách v legate i staccate, a to v jednoduchom, ako aj v dvojitom a trojitom (dlhšie pasáže). Prednesové skladby väčšieho rozsahu. Hra z listu, jednoduché, mierne zložité transpozície. Hra v súboroch, komorná hra. Aplikácia hudobno-teoretických poznatkov, získaných v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu. Intonačná stabilita. Zhodnotenie vlastného výkonu.</p>
--	---

Žiaci po ukončení 4. ročníka II. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ preukazujú kompetencie, ktoré nadobudli počas celého štúdia na ZUŠ. ✓ správne používajú techniku nádychu a výdychu formou dlhých tónov v rôznych dynamických odtieňoch, ✓ ovládajú techniku dýchania, tvorby tónu a prstovú techniku, ✓ praktizujú hru legato, tenuto, portamento, staccato (jednoduché, dvojité, trojité), ✓ samostatne pracujú s farbou, ✓ hrajú zdravým kultivovaným tónom v rámci celého rozsahu, ✓ ovládajú rozsah fis – c3, ✓ orientujú sa v dynamike, agogike, v melodických ozdobách, ✓ demonštrujú melodické ozdoby, ✓ používajú základné prvky improvizácie, ✓ majú vybudovaný repertoár žánrovo a charakterovo odlišných skladieb rôznych štýlových období. 	<p>Technika reberno-bránicového dýchania. Sústavné predlžovanie nádychu a výdychu. Technika dýchania, kvality tvorby tónu. Kultivovanosť hudobného prejavu. Dlhé tóny v dynamických odtieňoch. Dôraz na výraz, agogiku, frázovanie, dynamiku a štýlovosť. Základné prvky improvizácie. Hra akordov tenuto, legato, portamento, staccato (jednoduché, dvojité a trojité) v rýchlych tempe. Vybudovaný repertoár žánrovo a charakterovo odlišných skladieb rôznych štýlových období. Skladby v rýchlych tempách v legate i staccate, a to v jednoduchom, ako aj v dvojitom a trojitom (dlhšie pasáže). Prednesové skladby väčšieho rozsahu. Technická úroveň hry, intonačná čistota na etudách a cvičeniach, doladovanie. Hra z listu, jednoduché, mierne zložité transpozície.</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ hrajú v rýchlych tempách v legate i staccate, a to v jednoduchom, ako aj v dvojitom a trojitom (dlhšie pasáže), ✓ zvyšujú technickú úroveň hry, intonačnú čistotu na etudách a cvičeniach, ✓ interpretujú rôznorodé prednesové skladby väčšieho rozsahu, ✓ zapájajú sa do súborovej a komornej hry rôzneho obsadenia, ✓ majú vlastný názor na interpretáciu skladieb, ✓ objektívne zhodnotia všetky zložky svojho výkonu, ✓ absolvovať záverečný výstupný koncert II. stupňa základného štúdia. 	<p>Hra v súboroch, komorná hra. Aplikácia hudobno-teoretických poznatkov, získaných v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu. Intonačná stabilita. Zhodnotenie vlastného výkonu. Záverečný výstupný koncert II. stupňa základného štúdia.</p>
---	--

Záverečná skúška:

- 2 stupnice – dur a mol,
- 2 cvičenia rôznej problematiky,
- 2 rôzne skladby.

8. 3. 6 Študijné zameranie hra na pozaune

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

HRA NA NÁSTROJI

Prvá časť I. stupňa základného štúdia (2 roky UP č. 9)

Žiaci po ukončení 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vedieť popísať nástroj a poznajú zásady jeho údržby, ✓ vedieť zaujať správny postoj a držanie tela pri hre, ✓ ovládajú noty v basovom kľúči v rozsahu notovej osnovy, ✓ vedieť nasadzovať tón jazykom, ✓ zvládnu hru 4 durových stupníc a tonických kvintakordov v rámci jednej oktávy v dosiahnutom rozsahu, 	<p>Nácvik reberno-bránicového dýchania, postoja a zásady údržby nástroja. Budovanie nátisku. Hra dlhých tónov. Rozsah 1. – 5. poloha. Nácvik tenuta. Nácvik presnosti pohybu znižca. Hra jednoduchých piesní.</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ interpretujú jednoduchú pieseň v čistej intonácii a presnom metrorytmickom prevedení. 	<p>Teoretické poznatky na úrovni 3. ročníka v predmete hudobná náuka so zameraním na špecifiká nástroja. Budovanie intonačnej a rytmickej predstavy.</p>
---	--

Žiaci po ukončení 2. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vedia zahrať jednoduché skladby podľa notového zápisu, ✓ bezpečne ovládajú 1. až 6. polohu znižca, ✓ hrajú v rozsahu F - d¹, ✓ praktizujú hru tenuto, legato a staccato v rôznych tempách, ✓ predvádzajú hru 4 durových a 4 molových stupníc a tonických kvintakordov v rámci jednej oktávy v dosiahnutom rozsahu, ✓ ovládajú základy nástrojových návykov: postoj pri hre, správne držanie nástroja, základy správneho reberno-bránicového dýchania, ✓ vedia zahrať zo zápisu celých, polových, štvrt'ových, osminových nôt a pomlčiek, hru noty s bodkou a hru osminových triol, ✓ ovládajú striedanie osminových nôt a osminových triol v tenúte,legáte 	<p>Dôraz na reberno-bránicové dýchanie. Budovanie nátisku. Hra dlhých tónov. Hra v dosiahnutom rozsahu 1. – 6. poloha. Hra tenuto, staccato. Nácvik legata, perného, znižcového a zmiešaného. Nácvik presnosti pohybu znižca. Hra stupníc a kvintakordov v dosiahnutom rozsahu. Hra piesní dvojhlasne (iný žiak, učiteľ). Hra jednoduchých skladbičiek so sprievodom. Teoretické poznatky na úrovni 4. ročníka v predmete hudobná náuka so zameraním na špecifiká nástroja. Tenuto, staccato, legato perné, legato znižcové, legato zmiešané. Pojmy: bodka za notou, triola, synkopa, ligatúra, legato. Rozlišovanie durového a molového tónorodu. Intervaly v. 2, m. 2. Striedanie osminových nôt a osminových triol.</p>

Záverečná skúška:

- 1 durová, 1 molová stupnica,
- 1 pieseň,
- 1 etuda,
- 1 prednesová skladba.

Druhá časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci po ukončení 1. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ zvládajú hru v rozsahu F – f , ✓ bezpečne ovládajú 1. až 6. polohu znižca, ✓ ovládajú hru tenuto, staccato a legato, perné, znižcové a zmiešané, ✓ zvládnu hru durových a molových stupníc do štyroch predznamenaní a príslušných 	<p>Dôraz na plynulé reberno-bránicové dýchanie. Budovanie nátisku. Hra dlhých tónov v dosiahnutom rozsahu s výraznou dychovou oporou. Hra 1. – 6. poloha. Hra tenuto, staccato, násobné staccato. Zdokonaľovanie väzieb legata perného,</p>

<p>tonických kvintakordov a D⁷ po troch a po štyroch, v dosiahnutom rozsahu,</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ ovládajú plynulé čítanie nôh v basovom kľúči, ✓ orientujú sa v notovom zápise a sú schopní hrať jednoduché skladby z listu, ✓ aplikujú elementárne hudobno-výrazové prostriedky (dynamika, zmeny tempa, frázovanie, agogika), ✓ ovládajú hru zo zápisu celých, polových, štvrtových, osminových, šestnástinových nôh a pomlčiek, ✓ rozpoznávajú prechod medzi osminovými triolami a šestnástinovými notami, ✓ ovládajú hru polovej, štvrtovej a osminovej noty s bodkou, ✓ sú schopní hrať so sprievodom a vedome rozlišujú silu, dĺžku, výšku a farbu tónu, ✓ sú schopní hrať viachlasné skladby so spolužiakmi, alebo učiteľom, ✓ zahrajú skladby v komornom zoskupení v rámci daností a možností žiaka s využitím dynamiky ,p-f v jednoduchých taktoch 	<p>zmiešaného a znižovného. Návčik presnosti pohybu znižca.</p> <p>Hra durových a molových stupníc do štyroch predznamenaní, T⁵ a D⁷ rôznymi artikuláciami v mierne rýchлом tempe v dosiahnutom rozsahu.</p> <p>Návčik kratších skladieb a piesní pamäti.</p> <p>Návčik partov (orchestrálnych, súborových).</p> <p>Teoretické poznatky na úrovni 1. ročníka v predmete hudobná náuka so zameraním na špecifiká nástroja.</p> <p>Durový a molový kvintakord, D⁷ a jeho obraty.</p> <p>Násobné staccato. Prima volta, seconda volta, Da Capo, D.C. al Fine, dal segno.</p> <p>Pojmy: melódia, pieseň, skladba, motív, veta, časť, forma, predohra, dohra, medzihra.</p> <p>Budovanie intonačnej a rytmickej predstavy.</p> <p>Rozlišovanie durového a molového kvintakordu, D⁷, intervalov v. 2, m 2, v 3, m 3, č 4, č 5.</p> <p>Striedanie osminových nôh a osminových triol, bodkovaný rytmus osminové hodnoty.</p>
---	--

Žiaci po ukončení 2. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ ovládajú 1. až 7. polohu znižca, ✓ zvládajú hru v rozsahu E – 1 g , ✓ používajú tenuto, jednoduché staccato a násobné staccato, legato perné, znižcové a zmiešané, ✓ hrajú durové a molové stupnice do šiestich predznamenaní, a príslušné tonické kvintakordy, D⁷ a zm⁷ po troch a po štyroch, v dosiahnutom rozsahu, ✓ zvládnu hru chromatických stupníc od tónov F a C, ✓ ovládajú čítanie nôh z basového kľúča, ✓ uplatňujú intonačnú istotu v dosiahnutom rozsahu, ✓ rozlišujú a ovládajú hru osminových triol a bodkovaného rytmu, hru veľkej trioly, ✓ sú schopní hrať rozsiahlejšie prednesové skladby so sprievodom z nôh aj pamäti, ✓ sú schopní práce v súboroch v komorných zoskupeniach, uplatňujú základné metroritmické hodnoty v dynamickom prevedení, crescendo-decrescendo, 	<p>Dôraz na plynulé reberno-bránicové dýchanie.</p> <p>Budovanie nátisku a tónovej vyrovnanosti v celom používanom rozsahu.</p> <p>Hra dlhých tónov v dosiahnutom rozsahu s výraznou dychovou oporou. Využívanie širokej dynamickej škály (p až ff).</p> <p>Návčik hry v tenorovom kľúči. Hra 1. – 7. poloha.</p> <p>Hra tenuto, staccato, násobné staccato.</p> <p>Plynulé väzby legata perného, zmiešaného a znižovného. Presný pohyb znižca.</p> <p>Hra durových a molových stupníc do šiestich predznamenaní, T⁵, D⁷ a zm⁷ rôznymi artikuláciami v stredne rýchлом tempe.</p> <p>Návčik rozsiahlejších skladieb a piesní pamäti.</p> <p>Návčik partov (orchestrálnych, súborových).</p> <p>Teoretické poznatky na úrovni 2. ročníka v predmete hudobná náuka so zameraním na špecifiká nástroja.</p> <p>Stupnica, durový a molový kvintakord, D⁷ a jeho obraty, zm⁷ a jeho obraty.</p> <p>Násobné staccato, tenorový kľúč, prima volta, seconda volta, Da Capo, D.C. al Fine, dal segno.</p> <p>Pojmy: pieseň, skladba, motív, veta, časť,</p>

	<p>predohra, medzihra, dohra. Rozlišovanie durového a molového kvintakordu, D⁷, zm⁷, intervalov v 2, m 2, v 3, m 3, č 4, č 5, v 6, m 6, zv 4. Striedanie osminových nôt, osminových triol a šestnásťtinových nôt. Bodkovaný rytmus osminové, šestnásťtinové hodnoty, hra veľkej trioly</p>
--	--

Žiaci po ukončení 3. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ bezpečne ovládajú 1. až 7. polohu znižca, ✓ zvládajú hru v rozsahu E - ¹ a , ✓ bezpečne ovládajú a kombinujú hru tenuto, staccato, násobné staccato, legato perné, znižcové a zmiešané, ✓ zvládajú hru portato, ✓ zvládnu hru durových a molových stupníc do šiestich predznamenaní a príslušných tonických kvintakordov, D⁷ a zm⁷ po troch a po štyroch, v dosiahnutom rozsahu, ✓ zvládnu hru chromatických stupníc od tónov F, G, A, c, d, e, ✓ ovládajú plynule čítanie nôt z tenorového kľúča, ✓ demonštrujú kvalitu tónu a intonačnú istotu v dosiahnutom rozsahu, ✓ využívajú široké spektrum výrazových a dynamických možností pri interpretácii rozsiahlejších prednesových skladieb (z nôt aj spamäti), ✓ sú schopní samostatnej práce pri štúdiu partov a hre v súboroch podľa schopností a daností žiaka. 	<p>Plynulé reberno-bránicové dýchanie. Budovanie nátlaku, snaha o tónovú vyrovnanosť v celom používanom rozsahu. Hra dlhých tónov v dosiahnutom rozsahu s výraznou dychovou oporou. Využívanie širokej dynamickej škály (p až ff). Nácvik hry v tenorovom kľúči. Hra 1. - 7. poloha. Hra tenuto, staccato, násobné staccato. Plynulé väzby legáta perného, zmiešaného a znižcového, hra portato. Presný pohyb znižca. Hra durových a molových stupníc do šiestich predznamenaní, T5, D7 a zm7 rôznymi artikuláciami v stredne rýchlom tempe. Hra chromatických stupníc od tónov F, G, A, c, d, e. Hra celotónových stupníc. Nácvik rozsiahlejších skladieb a piesní spamäti. Nácvik partov (orchestrálnych, súborových) v rôznych zoskupeniach. Teoretické poznatky na úrovni 3. ročníka v predmete hudobná náuka so zameraním na špecifiká nástroja.</p>

	<p>D7 a jeho obraty, zm⁷ a jeho obraty, násobné staccato, portato, chromatická stupnica. Tenorový kľúč.</p> <p>Pojmy: diatonika, chromatika, celotónová stupnica.</p> <p>Rozlišovanie durového a molového kvintakordu, D⁷, zm⁷, intervalov v 2, m 2, v 3, m 3, č 4, č 5, v 6, m 6, zv 4, v 7, m 7.</p> <p>Striedanie osminových nôt, osminových triol a šestnástinových nôt.</p> <p>Bodkovaný rytmus osminové, šestnástinové hodnoty, triolové frázovanie, hra veľkej trioly.</p>
--	--

Žiaci po ukončení 4. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ ovládajú presný pohyb znižca a sú schopní hry s intonačnou istotou a kultivovaným tónom v dosiahnutom rozsahu, ✓ zvládajú hru v rozsahu E - 1 b , ✓ využívajú rôzne druhy artikulácie (tenuto, staccato, legato, portato, násobné staccato), ✓ ovládajú plynule čítanie nôt z basového a tenorového kľúča, ✓ hrajú durové a molové stupnice a príslušné tonické kvintakordy, D⁷ a zm⁷ po troch a po štyroch, v dosiahnutom rozsahu, ✓ zvládnu hru chromatických stupníc od tónov E až es, ✓ sú schopní samostatnej práce pri štúdiu partov a hre v súboroch, 	<p>Plynulé reberno-bránicové dýchanie. Tónová vyrovnanosť v celom používanom rozsahu, budovanie nátisku. Hra dlhých tónov v dosiahnutom rozsahu s výraznou dychovou oporou. Využívanie širokej dynamickej škály (p až ff). Plynulá hra v basovom a tenorovom kľúči. Hra 1. – 7. poloha. Hra tenuto, staccato, násobné staccato. Plynulé väzby legáta perného, zmiešaného a znižcového, hra portato. Presný a rýchly pohyb znižca. Hra durových a molových stupníc, T⁵, D⁷ a zm⁷ rôznymi artikuláciami v stredne rýchlym tempe. Hra chromatických stupníc od tónov E až es. Hra celotónových stupníc v rôznych tempách. Nácvič rozsiahlejších skladieb a piesní spamäti. Nácvič partov (orchestrálnych, súborových). Teoretické poznatky na úrovni 4. ročníka v predmete hudobná náuka so zameraním na špecifiká nástroja. D⁷ a jeho obraty, zm⁷ a jeho obraty, násobné staccato, portato, chromatická stupnica, celotónová stupnica, tenorový kľúč.</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ vedia vhodne uplatňovať frázovanie, agogiku a dynamické možnosti nástroja aj pri interpretácii rozsiahlejších prednesových skladieb rôznych období (z nôt aj spamäti), ✓ sú schopní samostatne naladiť nástroj. 	<p>Rozlišovanie durového a molového kvintakordu, D⁷, zm⁷, intervalov v 2, m 2, v 3, m 3, č 4, č 5, v 6, m 6, zv 4, v 7, m 7.</p> <p>Striedanie osminových nôt, osminových triol a šestnástinových nôt.</p> <p>Bodkovaný rytmus (osminové, šestnástinové hodnoty), triolové frázovanie, hra veľkej trioly.</p>
--	---

Záverečná skúška:

- 1 durová a jedna molová stupnica,
- 2 etudy,
- 1 prednesová skladba.

II. stupeň základného štúdia

Žiaci po ukončení 1. ročníka II. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ rozvíjajú získané kompetencie nadobudnuté na I. stupni základného štúdia, ✓ bezpečne ovládajú presný pohyb znižca a hrajú s intonačnou istotou a kultivovaným tónom v dosiahnutom rozsahu, ✓ vedia zahrať v rozsahu E - b , ✓ ovládajú a využívajú rôzne druhy artikulácie (tenuto, staccato, legato, portato), ✓ ovládajú plynule čítanie nôt z basového a tenorového kľúča, ✓ vedia zahrať melodické ozdoby, ✓ ovládajú hru durových a molových stupníc a príslušných tonických kvintakordov, D⁷ a zm⁷ po troch a po štyroch, v dosiahnutom rozsahu, ✓ zvládnu hru chromatických stupníc, ✓ ovládajú hru celotónových stupníc, ✓ orientujú sa v interpretácii skladieb rôznych štýlových období v komorných zoskupeniach 	<p>Dôraz na plynulé reberno-bránicové dýchanie. Tónová vyrovnanosť v celom používanom rozsahu, budovanie nátlaku.</p> <p>Hra dlhých tónov v dosiahnutom rozsahu s výraznou dychovou oporou</p> <p>Využívanie širokej dynamickej škály (p až ff).</p> <p>Plynulá hra v basovom a tenorovom kľúči.</p> <p>Hra v altovom kľúči.</p> <p>Hra tenuto, staccato, násobné staccato.</p> <p>Plynulé väzby legáta perného, zmiešaného a znižcového, hra portato.</p> <p>Presný pohyb znižca.</p> <p>Nácvik melodických ozdôb a trilku.</p> <p>Hra durových a molových stupníc, T⁵, D⁷ a zm⁷ rôznymi artikuláciami v stredne rýchlom tempe.</p> <p>Hra chromatických stupníc od tónov E až es.</p> <p>Hra celotónových stupníc.</p> <p>Hra rozsiahlejších skladieb a piesní spamäti, sústavné rozvíjanie hudobnej pamäte.</p> <p>Nácvik partov (orchestrálnych, súborových).</p> <p>Durový a molový kvintakord, durové a molové septakordy, D⁷ a jeho obraty, zm⁷ a jeho obraty, násobné staccato, portato, chromatická stupnica, celotónová stupnica, tenorový kľúč.</p> <p>Melodické ozdoby, trilok.</p>

	<p>Rozlišovanie durového a molového kvintakordu, D⁷, zm⁷, intervalov v 2, m 2, v 3, m 3, č 4, č 5, v 6, m 6, zv4, v 7, m 7.</p> <p>Striedanie osminových nôt, osminových triol a šestnástinových nôt.</p> <p>Bodkovaný rytmus osminové, šestnástinové hodnoty, triolové frázovanie, hra veľkej trioly.</p>
--	--

Žiaci po ukončení 2. ročníka II. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ ovládajú presný pohyb znižca rýchlejších tempách, ✓ demonštrujú sluchovú sebakontrolu a pohotovosť, istotou a kultivovaný tón v celom rozsahu nástroja, ✓ pri hre aplikujú melodické ozdoby, ✓ zvládajú hru trilku, ✓ využívajú rôzne druhy artikulácie (tenuto, staccato, legato, portato, násobné staccato), ✓ plynulo čítajú noty z basového a tenorového kľúča, ✓ ovládajú hru v altovom kľúči, ✓ hrajú durové a molové stupnice a príslušné tonické kvintakordy, D⁷ a zm⁷ po troch a po štyroch, v dosiahnutom rozsahu, ✓ ovládajú hru chromatických a celotónových stupníc, ✓ vedia samostatne uplatniť nadobudnuté kompetencie pri štúdiu skladieb a partov, ✓ sú schopní hrať rozsiahlejšie prednesové skladby so sprievodom z nôt aj spamäti, ✓ sú schopní samostatnej práce v súboroch s využitím rôznych hudobných žánrov s možnosťou vlastnej interpretácie a možností využitia nástroja v komorej hudbe. 	<p>Plynulé reberno-bránicové dýchanie.</p> <p>Tónová vyrovnanosť v celom používanom rozsahu, budovanie nátlaku.</p> <p>Hra dlhých tónov v dosiahnutom rozsahu s výraznou dychovou oporou. Využívanie širokej dynamickej škály (p až ff).</p> <p>Plynulá hra v basovom a tenorovom kľúči. Hra v altovom kľúči.</p> <p>Hra tenuto, staccato, násobné staccato.</p> <p>Plynulé väzby legáta perného, zmiešaného a znižcového.</p> <p>Presný rýchly pohyb znižca.</p> <p>Hra durových a molových stupníc, T⁵, D⁷ a zm⁷ rôznymi artikuláciami v rýchlejšom tempe.</p> <p>Hra chromatických stupníc, hra celotónových stupníc.</p> <p>Nácvik rozsiahlejších skladieb a piesní spamäti, sústavné rozvíjanie hudobnej pamäte.</p> <p>Nácvik partov (orchestrálnych, súborových).</p> <p>Uvedenie hudobno-teoretických kompetencií do praxe: durový a molový kvintakord, durové a molové septakordy, D⁷ a jeho obraty, zm⁷ a jeho obraty, násobné staccato, portato, chromatická stupnica, celotónová stupnica, tenorový kľúč, altový kľúč, melodické ozdoby, trilok.</p> <p>Rozlišovanie durového a molového kvintakordu, D⁷, zm⁷, intervalov v 2, m 2, v 3, m 3, č 4, č 5, v 6, m 6, zv 4, v 7, m 7.</p> <p>Striedanie osminových nôt, osminových triol a šestnástinových nôt.</p> <p>Bodkovaný rytmus osminové, šestnástinové hodnoty, triolové frázovanie, hra veľkej trioly.</p>

Žiaci po ukončení 3. ročníka II. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------

<ul style="list-style-type: none"> ✓ ovládajú presný a rýchly pohyb znižca, ✓ demonštrujú sluchovú sebakontrolu a pohotovosť, istotou pri hre a kultivovaný tón v celom rozsahu nástroja, sú schopní samostatne naladiť nástroj, ✓ zvládajú hru melodických ozdôb a hru trilku, ✓ ovládajú a využívajú rôzne druhy artikulácie (tenuto, staccato, legato, portato, násobné staccato), ✓ plynulo čítajú noty z basového, tenorového a altového kľúča, ✓ ovládajú hru durových a molových stupníc a príslušných T⁵ D⁷ a zm⁷ po troch a po štyroch, v dosiahnutom rozsahu, ✓ interpretujú hru chromatických a celotónových stupníc, ✓ sú samostatní pri štúdiu skladieb, štúdiu partov a hre v súboroch, ✓ vedia zahrať rozsiahlejšie prednesové skladby so sprievodom z nôt aj spamäti, ✓ vedome aplikujú vhodné frázovanie, agogiku a dynamické možnosti nástroja pri interpretácii rozsiahlejších prednesových skladieb rôznych období z nôt aj spamäti, ✓ ovládajú základnú koordináciu pri hre so spoluhráčmi v komornej a orchestrálnej hre v oblasti intonácie, rytmu, dynamiky a výrazu. 	<p>Prirodzené, hlboké a plynulé reberno-bránicové dýchanie. Tónová kultivovanosť a vyrovnanosť v celom používanom rozsahu, dobrá flexibilita nátlaku. Hra dlhých tónov v dosiahnutom rozsahu s výraznou dychovou oporou. Využívanie širokej dynamickej škály (p až ff). Plynulá hra v basovom, tenorovom a altovom kľúči. Využívanie rôznych spôsobov artikulácie a frázovania. Ľahký, presný a rýchly pohyb znižca. Hra durových, molových, chromatických stupníc a celotónových stupníc, T⁵, D⁷ a zm⁷ rôznymi artikuláciami v rýchлом tempe. Nácvik rozsiahlejších skladieb a piesní spamäti, budovanie repertoáru a sústavné rozvíjanie hudobnej pamäte. Nácvik partov (orchestrálnych, súborových). Interpretácia technicky, rytmicky a dynamicky náročnejších skladieb. Rozlišovanie durového a molového kvintakordu, D⁷, zm⁷, intervalov v 2, m 2, v 3, m 3, č 4, č 5, v 6, m 6, zv 4, v 7, m 7. Striedanie osminových nôt, osminových triol a šestnásťtinových nôt. Triolové frázovanie, hra veľkej trioly.</p>
---	--

Žiaci po ukončení 4. ročníka II. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ využívajú všetky nadobudnuté kompetencie pri nácviku a interpretácii skladieb rôznych štýlov a žánrov, ✓ samostatne riešia problematiku nástrojovej techniky vrátane údržby nástroja, ✓ samostatne podľa potreby využívajú rôzne druhy artikulácie (tenuto, staccato, legato, portato, násobné staccato), vrátane hry melodických ozdôb a trilku, ✓ pracujú s farbou a kvalitou tónu a na rozvoji nátlakových schopností, ✓ ovládajú plynule čítanie nôt z basového, 	<p>Prirodzené, hlboké a plynulé reberno-bránicové dýchanie. Tónová kultivovanosť a vyrovnanosť v celom používanom rozsahu, dobrá flexibilita nátlaku. Hra dlhých tónov v dosiahnutom rozsahu s výraznou dychovou oporou. Využívanie širokej dynamickej škály (p až ff). Plynulá hra v basovom, tenorovom a altovom kľúči. Využívanie rôznych spôsobov artikulácie a frázovania. Ľahký, presný a rýchly pohyb znižca.</p>

<p>tenorového a altového kľúča, hru durových, molových, chromatických a celotónových stupníc a príslušných T⁵ D⁷ a zm⁷,</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ sú samostatní pri štúdiu náročnejších skladieb a partov, ✓ využívajú nadobudnuté interpretačné schopnosti pri práci v súboroch, v komornej a orchestrálnej hre v rôznych hudobných žánroch s možnosťou vlastnej interpretácie . ✓ príprava žiaka v pokračovaní štúdia na strednej umeleckej škole. 	<p>Hra durových, molových, chromatických a celotónových stupníc, T⁵, D⁷ a zm⁷ rôznymi artikuláciami v rýchлом tempe. Nácvik rozsiahlejších skladieb a piesní spamäti, budovanie repertoáru a sústavné rozvíjanie hudobnej pamäte. Nácvik partov (orchestrálnych, súborových). Interpretácia technicky, rytmicky a dynamicky náročnejších skladieb. Využitie hudobno-teoretických poznatkov v praxi: diatonika, chromatika. Rozlišovanie intervalových krokov. Náročnejšie rytmické útvary.</p>
---	---

Záverečná skúška:

- durová a molová stupnica T⁵, D⁷, zm⁷,
- 2 kontrastné etudy,
- 1 koncertná skladba.

8. 3. 7 Študijné zameranie hra na lesnom rohu

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD HRA NA NÁSTROJI

Prvá časť I. stupňa základného štúdia (2 roky UP č. 10)

Žiaci po ukončení 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ ovládajú postoj pri hre a držanie nástroja, ✓ poznajú základy správneho použitia nástroja, jeho ošetrovanie a údržbu, ✓ dodržia základné nátlakové návyky, ✓ zvládajú správny spôsob dýchania, tvorby tónu, nasadenia (správna funkcia jazyka pri nasadení tónu). ✓ sú schopní spájať noty vtenute a legáte, v rozsahu g - c2 diatonicky v rámci stupníc C, G, 	<p>Zvládnuť prstoklad tónovej rady g - c². Intonačná predstavivosť v spojitosti s notovým zápisom. Spájanie nôt v rozsahu g - c2 diatonicky v rámci stupníc C, G, rozvíjanie nátlakového svalstva, hra tenuto, legato. Jednoduché skladbičky (ľudové piesne) v rámci prebraného rozsahu nástroja.</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ reprodukovujú jednoduché skladbičky v rámci prebraného rozsahu nástroja, ✓ interpretujú krátke jednoduché skladbičky s alebo bez sprievodu klavíra. 	<p>História, stavba, mechanika a spôsob ošetrovania nástroja.</p> <p>Rozvíjanie rytmickej, melodickej a intonačnej predstavivosti.</p>
--	--

Žiaci po ukončení 2. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ naďalej pracujú na predlžovaní nádychu a výdychu formou dlhých tónov, ✓ ovládajú spôsob tvorenia kvalitného tónu a ukončenia tónu, ✓ reprodukovujú jednoduché skladby podľa notového zápisu, ✓ rozlišujú základné druhy artikulácie – Legato, non Legato, staccato, ✓ hrajú cvičenia v strednej polohe v predpísanom rozsahu, ✓ hrajú jednoduché melódie podľa sluchu, ✓ zvládnu zahrať drobné skladbičky, piesne so sprievodom klavíra či iného nástroja. 	<p>Skvalitňovať reberno-bránicového dýchania, nátlakové schopnosti.</p> <p>Predlžovanie nádychu a výdychu. Technické cvičenia, vydržiavané tony v dynamických odtieňoch p – f.</p> <p>Upevňovanie nátlakového svalstva, rozsah (e) f - d2 (e2)</p> <p>Hra stupníc v dosiahnutom rozsahu, v štvrt'ových notách.</p> <p>Tonický akord po 4 vo voľnom tempe.</p> <p>Jednoduché melódie podľa sluchu. Upevňovať súhru so sprievodom iného nástroja.</p>

Záverečná skúška:

- 2 stupnice – dur a mol, akordy,
- 2 charakterovo rozdielne cvičenia,
- 2 rôzne skladby.

Druhá časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci po ukončení 1. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ prispôsobujú sa interpretačným znakom danej prednesovej skladby, ✓ hrajú v strednej polohe rôzne technické cvičenia – stupnice, akordy, etudy, ✓ sú schopní tvoriť primerane kvalitný tón, ✓ hrajú v prebranom rozsahu nástroja, ✓ rozlišujú silu, dĺžku, výšku a farbu tónu, 	<p>Reberno-bránicové dýchanie.</p> <p>Predlžovanie nádychu a výdychu.</p> <p>Technické cvičenia rôzneho zamerania, vydržiavané tóny.</p> <p>Kvalita tvorby tónu, spevnosť.</p> <p>Dynamické odtiene.</p> <p>Upevňovanie nátlakového svalstva v rozsahu c – e2.</p> <p>Hra stupníc dur, mol do 4 krížikov a 4 b podľa možnosti cez dve oktávy, v štvrt'ových a osminových notách.</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ reprodukovujú jednoduché skladby podľa notového zápisu, ✓ zahrajú jednoduché melódie podľa sluchu, ✓ zvládnu zahrať primerané skladby, piesne so sprievodom klavíra či iného nástroja. 	<p>Tonický akord po 4 vo voľnom tempe. Jednoduché melódie podľa sluchu. Jednoduché skladby podľa notového zápisu. Hra z listu. Zdokonaľovať hru staccato, legato, portamento, výrazové schopnosti. Rozvíjanie rytmickej, melodickej a intonačnej predstavivosti a muzikality. Kombinácia rytmických modulov v hre na nástroji.</p>
--	--

Žiaci po ukončení 2. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vedú sa prispôbiť interpretačným znakom danej prednesovej skladby, ✓ hrajú v strednej polohe rôzne technické cvičenia – stupnice, akordy, etudy, ✓ sú schopní tvoriť primerane kvalitný tón, ✓ hrajú v prebranom rozsahu nástroja c – g² (a²), ✓ rozlišujú silu, dĺžku, výšku a farbu tónu, ✓ dbajú na dodržiavanie fráz, ✓ reprodukovujú jednoduché skladby podľa notového zápisu, ✓ sú schopní hrať jednoduché melódie podľa sluchu, ✓ zvládnu zahrať skladby či piesne so sprievodom klavíra či iného nástroja, prípadne v komornom zoskupení. 	<p>Upevňovanie získaných kompetencií nadobudnutých v prechádzajúcich rokoch. Reberno-bránicové dýchanie. Predlžovanie nádychu a výdychu. Technické cvičenia rôzneho zamerania, vydržiavané tóny. Kvalita tvorby tónu. Správna jazyková technika. Dynamické odtiene pp – ff. Rozsah c – g² (a²). Rozlišovanie sily, dĺžky, výšky a farby tónu. Dodržiavanie fráz. Upevňovanie nátiskového svalstva v strednej, hlboknej a vyššej polohe. Hra stupníc v dosiahnutom rozsahu, v štvrtých a osminových notách. Kvintakordy a septakordy v miernom tempe. Skladby, piesne so sprievodom klavíra či iného nástroja, prípadne v komornom zoskupení. Hra z listu. Rozvíjanie rytmickej, melodickej a intonačnej predstavivosti a muzikality. Základné vedomosti o štýlových obdobiach.</p>

Žiaci po ukončení 3. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ hrajú v dynamických odtieňoch, ✓ ovládajú hru legato v alikvotných tónoch v polových, neskôr štvrtých notách v tempe jedna doba = jedna sekunda, ✓ rozlišujú silu, dĺžku, výšku a farbu tónu, ✓ dodržiavajú frázy, ✓ prispôbujú sa interpretačným znakom danej prednesovej skladby, 	<p>Rozvíjanie techniky reberno-bránicového dýchania. Predlžovanie nádychu a výdychu. Technické cvičenia. Kvalita tvorby tónu. Správna jazyková technika. Dlhé tóny v dynamických odtieňoch. Rozlišovanie sily, dĺžky, výšky a farby tónu. Dodržiavanie fráz.</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ pridávajú do repertoáru náročnejšie cvičenia a prednesové skladby rozmanitých štýlových období, ✓ interpretujú prednesové skladby väčšieho rozsahu, ✓ zapájajú sa do súborovej a komornej hry. 	<p>Upevňovanie nátiskového svalstva v strednej, hľbokej a vyššej polohe. Durové a molové stupnice v celom dosiahnutom rozsahu nástroja, tenuto, legato, staccato, v rytmických obmenách. Kvintakordy, dominantné a zmenšené septakordy po 4 tónoch s obratmi v celom žiakom dosiahnutom rozsahu. Akordy v tenute, legate, staccate v rýchlejšom tempe. Náročnejšie cvičenia a prednesové skladby rozmanitých štýlových období. Prednesové skladby väčšieho rozsahu. Hra z listu, jednoduché transpozície. Hra v súboroch, komorná hra. Intonačná stabilita a muzikalita. Vedomosti o štýlových obdobiach nielen starších, ale i novodobých. Určovanie rýchleho tempa skladieb.</p>
--	---

Žiaci po ukončení 4. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ ovládajú hru legato, tenuto, staccato, portamento, ✓ orientujú sa v dynamike, agogike, v melodických ozdobách, ✓ vedia vystihnúť celkový charakter skladby, ✓ rozpoznávajú jednoduché melodické ozdoby a využívajú ich v daných skladbách, ✓ transpozícia do blízkych tónin, ✓ pridávajú do repertoáru náročnejšie cvičenia a prednesové skladby rozmanitých štýlových období, ✓ hrajú v rýchlejších tempách v legate i staccate, ✓ interpretujú prednesové skladby väčšieho rozsahu, ✓ zapájajú sa do súborovej a komornej hry, ✓ sú schopní posúdiť vlastný výkon. 	<p>Rozvíjanie techniky reberno-bránicového dýchania. Predlžovanie nádychu a výdychu. Technické cvičenia. Kvalita tvorby tónu. Kultivovanosť hudobného prejavu. Správna jazyková technika. Dlhé tóny v dynamických odtieňoch. Dôraz na výraz, agogiku, frázy, dynamiku a štýlovosť. Stupnice v štvrt'ových, osminových a šestnástinových notách v rytmických moduloch. Hra akordov tenuto, legato, staccato v rýchlejšom tempe. Náročnejšie cvičenia a prednesové skladby rozmanitých štýlových období. Prednesové skladby väčšieho rozsahu. Hra z listu, jednoduché transpozície. Hra v súboroch, komorná hra. Intonačná stabilita.</p>

Záverečná skúška:

- 2 stupnice – dur a mol, akordy,
- 2 charakterovo rozdielne cvičenia,
- 2 rôzne skladby.

II. stupeň základného štúdia

Žiaci po ukončení 1. ročníka II. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ ovládajú techniku dýchania, tvorby tónu a prstovú techniku, ✓ hrajú legato, tenuto, staccato ✓ orientujú sa v dynamike, agogike, v melodických ozdobách, ✓ demonštrujú melodické ozdoby, ✓ pridávajú do repertoáru technicky náročné cvičenia a prednesové skladby rozmanitých štýlových období, ✓ interpretujú prednesové skladby väčšieho rozsahu, ✓ zapájajú sa do súborovej a komornej hry, ✓ formulujú svoj názor na interpretáciu skladieb, ✓ sú schopní posúdiť vlastný výkon. 	<p>Rozvíjanie techniky reberno-bránicového dýchania. Predlžovanie nádychu a výdychu. Technika dýchania, tvorby tónu. Kultivovanosť hudobného prejavu. Dlhé tóny v dynamických odtieňoch. Dôraz na výraz, agogiku, frázy, dynamiku a štýlovosť. Hra akordov tenuto, legato, staccato Technicky náročné cvičenia a prednesové skladby rozmanitých štýlových období. Prednesové skladby väčšieho rozsahu. Hra z listu, jednoduché transpozície. Hra v súboroch, komorná hra. Aplikácia hudobno-teoretických poznatkov, získaných v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu. Intonačná stabilita.</p>

Žiaci po ukončení 2. ročníka II. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ ovládajú techniku dýchania, tvorby tónu a prstovú techniku, ✓ rozvíjajú hru legato, tenuto, staccato ✓ samostatne pracujú s farbou a kvalitou tónu, ✓ orientujú sa v dynamike, agogike, v melodických ozdobách, ✓ demonštrujú melodické ozdoby, ✓ pridávajú do repertoáru technicky náročné cvičenia a prednesové skladby rôznych štýlových období, ✓ interpretujú rôznorodé prednesové skladby väčšieho rozsahu, ✓ zapájajú sa do súborovej a komornej hry, ✓ formulujú svoj názor na interpretáciu skladieb, ✓ objektívne zhodnotia všetky zložky svojho výkonu. 	<p>Rozvíjanie techniky reberno-bránicového dýchania. Predlžovanie nádychu a výdychu. Technika dýchania, tvorby tónu. Kultivovanosť hudobného prejavu. Dlhé tóny v dynamických odtieňoch. Dôraz na výraz, agogiku, frázovanie, dynamiku a štýlovosť. Hra akordov tenuto, legato, staccato Technicky náročné cvičenia a prednesové skladby rozmanitých štýlových období. Prednesové skladby väčšieho rozsahu. Hra z listu, jednoduché transpozície. Hra v súboroch, komorná hra. Aplikácia hudobno-teoretických poznatkov, získaných v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu. Intonačná stabilita.</p>

Žiaci po ukončení 3. ročníka II. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------

<ul style="list-style-type: none"> ✓ správne používajú techniku nádychu a výdychu formou dlhých tónov v rôznych dynamických odtieňoch, ✓ ovládajú techniku dýchania, tvorby tónu a prstovú techniku, ✓ rozvíjajú hru legato, tenuto, portamento, staccato (jednoduché, dvojité), ✓ samostatne pracujú s farbou, ✓ hrajú zdravým kultivovaným tónom v rámci požadovaného rozsahu, ✓ ovládajú rozsah Fis – g2 (a2) ✓ orientujú sa v dynamike, agogike, v melodických ozdobách, ✓ demonštrujú melodické ozdoby, ✓ majú vybudovaný repertoár žánrovo a charakterovo odlišných skladieb rôznych štýlových období, ✓ interpretujú rôznorodé prednesové skladby väčšieho rozsahu, ✓ zapájajú sa do súborovej a komornej hry rôzneho obsadenia, ✓ majú vlastný názor na interpretáciu skladieb, ✓ objektívne zhodnotia všetky zložky svojho výkonu. 	<p>Technika reberno-bránicového dýchania. Sústavné predlžovanie nádychu a výdychu. Technika dýchania, kvality tvorby tónu. Kultivovanosť hudobného prejavu. Dlhé tóny v dynamických odtieňoch. Dôraz na výraz, agogiku, frázovanie, dynamiku a štýlovosť.</p> <p>Hra akordov tenuto, legato, portamento, staccato (jednoduché, dvojité) v rýchlom tempe.</p> <p>Technicky náročné cvičenia a prednesové skladby rozmanitých štýlových období. Prednesové skladby väčšieho rozsahu. Hra z listu, jednoduché, mierne zložité transpozície.</p> <p>Hra v súboroch, komorná hra. Aplikácia hudobno-teoretických poznatkov, získaných v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu. Intonačná stabilita.</p> <p>Zhodnotenie vlastného výkonu.</p>
--	---

Žiaci po ukončení 4. ročníka II. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ preukazujú kompetencie, ktoré nadobudli počas celého štúdia na ZUŠ, ✓ správne používajú techniku nádychu a výdychu formou dlhých tónov v rôznych dynamických odtieňoch, ✓ ovládajú techniku dýchania, tvorby tónu a prstovú techniku, ✓ praktizujú hru legato, tenuto, portamento, staccato (jednoduché, dvojité), ✓ samostatne pracujú s farbou, ✓ hrajú zdravým kultivovaným tónom v rámci celého rozsahu, ✓ ovládajú rozsah Fis - a2, ✓ orientujú sa v dynamike, agogike, v melodických ozdobách, ✓ demonštrujú melodické ozdoby, ✓ majú vybudovaný repertoár žánrovo a charakterovo odlišných skladieb rôznych štýlových období. ✓ interpretujú rôznorodé prednesové skladby väčšieho rozsahu, ✓ zapájajú sa do súborovej a komornej hry rôzneho obsadenia, ✓ majú vlastný názor na interpretáciu skladieb, ✓ objektívne zhodnotia všetky zložky svojho výkonu, 	<p>Technika reberno-bránicového dýchania. Sústavné predlžovanie nádychu a výdychu. Technika dýchania, kvality tvorby tónu. Kultivovanosť hudobného prejavu. Dlhé tóny v dynamických odtieňoch. Dôraz na výraz, agogiku, frázovanie, dynamiku a štýlovosť</p> <p>Hra akordov tenuto, legato, portamento, staccato (jednoduché, dvojité) v rýchlom tempe.</p> <p>Vybudovaný repertoár žánrovo a charakterovo odlišných skladieb rôznych štýlových období. Prednesové skladby väčšieho rozsahu. Technická úroveň hry, intonačná čistota na etudách a cvičeniach, dolad'ovanie.</p> <p>Hra z listu, jednoduché, mierne zložité transpozície.</p> <p>Hra v súboroch, komorná hra. Aplikácia hudobno-teoretických poznatkov, získaných v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu. Intonačná stabilita.</p> <p>Zhodnotenie vlastného výkonu.</p> <p>Záverečný výstupný koncert II. stupňa základného štúdia.</p>

<p>✓ absolvujú záverečný výstupný koncert II. stupňa základného štúdia.</p>	
---	--

Záverečná skúška:

- 2 stupnice – dur a mol, akordy,
- 2 charakterovo rozdielne cvičenia,
- 2 rôzne skladby.

8. 4 ŠTUDIJNÉ ZAMERANIE HRA NA BICÍCH NÁSTROJOCH

CHARAKTERISTIKA ŠTUDIJNÉHO ZAMERANIA

Hudba, ako súčasť života, sprevádza človeka celým jeho vývojom. Bicie nástroje stáli na samom počiatku jej vzniku a sú pevnou súčasťou hudobnej kultúry. V minulom storočí dosiahli vo svojom postavení v rodine hudobných nástrojov výraznú emancipáciu. Široký inštrumentár bicích nástrojov má v súčasnosti významné postavenie vo sfére tzv. artificiovej i nonartificiovej hudby. O štúdium hry na bicích nástrojoch je v súčasnosti popri štúdiu hry na gitare a klávesových nástrojoch najväčší záujem.

Vo vývoji edukácie hry na bicích nástrojoch na Slovensku v posledných dvoch desaťročiach, i napriek pretrvávajúcim materiálo- technickým nedostatkom, dochádza k priaznivému posunu. Hra na bicie nástroje sa vyučuje na všetkých konzervatóriách a od školského roku 2012/2013 aj na pôde vysokej školy - Akadémii umení v Banskej Bystrici. Na úrovni konzervatórií sa pravidelne organizuje celoslovenská súťaž žiakov v hre na bicích nástrojoch. Kvalitatívny posun je evidentný najmä v hre na melodických bicích nástrojoch. Tento proces má logicky za následok zvyšujúce sa požiadavky na úroveň uchádzačov o štúdium predmetu na konzervatóriách. Z týchto dôvodov je logické, že kvantitatívne a kvalitatívne posuny v predmete sa realizujú aj na pôde ZUŠ.

Zámerom študijného zamerania Hra na bicích nástrojoch, ako samostatného hlavného predmetu, je komplexný hudobný rozvoj žiakov prostredníctvom inštrumentára a hudobnej literatúry bicích nástrojov. Z tohto dôvodu sa stáva hra na melodických bicích nástrojoch povinnou súčasťou prvej a druhej časti prvého stupňa základného štúdia /ISCED 1B a ISCED 2B/. Zavedenie hry na melodických bicích nástrojoch umožňuje vychádzať v ústrety spontánnemu záujmu detí predškolského a raného školského veku o hru na bicích nástrojoch a zároveň im zabezpečiť komplexný hudobný rozvoj. Na úrovni druhého stupňa základného štúdia a štúdia pre dospelých je hra na melodických bicích nástrojoch nepovinná. Pre výnimočne nadaných žiakov a uchádzačov o štúdium na konzervatóriu je určené štúdium rozšíreného vyučovania ISCED 2B, kde je hra na melodických bicích nástrojoch určený ešte širší priestor.

Základný obsah vzdelávania predmetu tak tvoria okrem hry na malom bubne a bicej súprave i hra na melodických bicích nástrojoch a perkusiách. Pre účely elementárnej výučby hry na melodických bicích nástrojoch na úrovni prvej časti prvého stupňa základného štúdia postačujú aj finančne nenákladné zvonkohry, ktoré sa používajú pri vyučovaní hudobnej náuky. Pre

štúdium druhej časti prvého stupňa základného štúdia ISCED 2B je nutné rozšíriť inštrumentár predmetu o xylofón, vibrafón alebo marimbu.

Neoddeliteľnou a nenahraditeľnou súčasťou študijného zamerania Hra na bicích nástrojoch je i štúdium komornej, súborovej a orchestrálnej hry. Inovovaná koncepcia edukácie predmetu má svojich pendantov v mnohých edukačných koncepciách v západnej Európe i v susednom Maďarsku.

CIELE ŠTUDIJNÉHO ZAMERANIA

- rozvinúť latentný záujem žiakov o hru na bicích nástrojoch do komplexu aktívnych hudobných kompetencií potrebných pre umeleckú realizáciu prostredníctvom bicích nástrojov,
- poskytnúť žiakom orientáciu v problematike bicích nástrojov, orientáciu v spôsoboch a možnostiach ich využitia v hudobnej praxi,
- získať hudobnú gramotnosť a orientáciu v rôznych hudobných štýloch,
- získať cit pre melódiu, harmóniu, rytmiku, súhru a jednoduchú improvizáciu,
- aplikovať nadobudnuté kompetencie do iných oblastí hudobného umenia a života.

PROFIL ABSOLVENTA

Absolvent študijného zamerania Hra na bicích nástrojoch sa orientuje v problematike histórie, delenia, ladenia, základnej údržby a hry na bicích nástrojoch. Ovláda základnú hru na malom bubne, bicej súprave, melodických bicích nástrojoch a elementárnych perkusiách. Svoje vedomosti a nadobudnuté kompetencie vie uplatniť v hre v hudobných súboroch. Ovláda hru zo zápisu a vie tvorivým spôsobom začleniť vhodné hudobné prostriedky do väčšieho hudobného celku. Pri hre uplatňuje emocionálne adekvátne výrazové prostriedky. Absolvent štúdia má osobný a uvedomelý vzťah k hudbe v jej rozmanitých podobách. Vie posúdiť vlastnú úroveň schopností a zručností a je schopný sa verejne hudobne prezentovať.

Absolvent prvej časti I. stupňa základného štúdia zamerania Hra na bicích nástrojoch má osvojené základy umeleckej výchovy a vzdelávania v zameraní a je pripravený pokračovať v štúdiu druhej časti I. stupňa základného štúdia. Dokáže sa vyjadrovať na úrovni základnej kultúrnej gramotnosti prostredníctvom umeleckých vyjadrovacích prostriedkov zamerania. Úroveň rozvinutosti kľúčových kompetencií, ktoré absolvent dosiahol na konci prvej časti I. stupňa základného štúdia vytvára základ pre ďalší stupeň vzdelávania.

Absolvent druhej časti I. stupňa základného štúdia ZUŠ zamerania Hra na bicích nástrojoch má nadobudnuté kompetencie, ktoré ho oprávňujú sa uchádzať o štúdium na II. stupni ZUŠ, prípadne na konzervatóriu. Má osvojené základy umeleckej výchovy a vzdelávania v odbore a v zameraní. Je schopný umelecky pôsobiť v rôznych skupinách, súboroch, umeleckých formáciách. Je pripravený na celoživotné vzdelávanie a rozširovanie svojich nadobudnutých všeobecných a odborných

vedomostí a zručnosťami v umeleckej oblasti.

Absolvent II. stupňa základného štúdia zamerania Hra na bicích nástrojoch je pripravený na celoživotné vzdelávanie a rozširovanie svojich nadobudnutých všeobecných a odborných vedomostí a zručností v umeleckej oblasti. Dokáže aktívne pôsobiť v hudobných zoskupeniach ako hráč sólového partu i ako sprievodný hráč. Svoje vedomosti dokáže sám rozvíjať, obnovovať, je schopný primerane reagovať na nové trendy i na spoločenský vývoj. Na základe získaných poznatkov a skúsenosti dokáže hodnotiť a kriticky pristupovať k ďalšiemu tvorivému procesu.

Absolvent rozšíreného štúdia na I. stupni študijného zamerania Hra na bicích nástrojoch absolvovaním súboru predmetov umeleckého vzdelávania počas štúdia, je pripravený na štúdium na hudobnom konzervatóriu. Má technické a interpretačné kompetencie na vyššej úrovni, ako pri bežnej forme štúdia s predpokladom ich využívania v ďalšej fáze života v profesionálnej alebo v amatérskej hudobnej praxi.

ŠTUDIJNÉ ZAMERANIE HRA NA BICÍCH NÁSTROJOCH

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD PRÍPRAVA KU HRE NA NÁSTROJI

Prípravné štúdium

Žiaci po ukončení 1. roku prípravného štúdia „A“

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ poznajú názvoslovie základného inštrumentára, ktorý používajú, ✓ poznajú základy správnych hráčskych návykov: postoj, sedenie, držanie tela, držanie paličiek, ✓ poznajú základy správneho používania hracieho aparátu: základné údery, striedavé údery, ✓ demonštrujú svoje hudobné dispozície: vedia hrať štvrt'ové a osminové noty, vedia sa orientovať v pohybe melódie, vedia zahrať krátku jednoduchú detskú pieseň.	<p>Nástrojové a technické kompetencie.</p> <p>Základy hry na malom bubne: Správne sedenie, držanie paličiek, postavenie rúk, striedavé údery. Hra štvrt'ových a osminových nôt.</p> <p>Základy hry na bicej súprave: Jednoduchá koordinácia rúk s veľkým bubnom - valčík, polka. Hra so sprievodom (klavír, gitara,). Hra štvrt'ových a osminových nôt.</p> <p>Základy hry na zvonkohre (metalofóne): Hudobná abeceda (C dur). Hra jednou rukou, základy striedania rúk. Hra jednoduchých detských piesni.</p> <p>Hra na perkusiách: Vystihnutie základného pulzu hudby.</p> <p>Hudobno-teoretické poznatky: Názvoslovie základného inštrumentára predmetu, ktorý žiaci bežne používajú (malý bubon, veľký bubon - bubny, činely, tamburína, triangel, rolníčky, zvonkohra.</p> <p>Pojmy: základná poloha, úder, striedavé údery, tón, hudobná abeceda, štvrt'ová nota osminová nota, pieseň, melódia, rytmus.</p> <p>Sluchovo-rytmická oblasť: Rytmická hra na ozveny s použitím štvrt'ových a osminových</p>

	nôt.
--	------

Žiaci po ukončení 2. roku prípravného štúdia „A“

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ poznajú názvoslovie základného inštrumentára, ktorý používajú, ✓ poznajú základy správnych hráčskych návykov: postoj, sedenie, držanie tela, držanie paličiek, ✓ poznajú základy správneho používania hracieho aparátu: základné údery, striedavé údery, vedia uplatniť elementárnu jednoduchú koordináciu rúk a nôh, ✓ demonštrujú svoje hudobné dispozície: vedia strieďať štvrtové a osminové noty, vedia hudobne vyjadriť rozdiel medzi valčíkom a polkou, vedia sa orientovať v pohybe melódie, vedia zahrať krátku jednoduchú ľudovú alebo detskú pieseň. 	<p>Nástrojové a technické kompetencie</p> <p>Základy hry na malom bubne: Správne sedenie, držanie paličiek, postavenie rúk, základné striedavé údery. Hra celých, polových, štvrtových a osminových nôt. Základy hry na bicej súprave: Striedavé údery s nohami (veľký bubon – hi-hat). Jednoduchá koordinácia rúk s veľkým bubnom - valčík, polka. Hra so sprievodom (klavír, gitara, CD prehrávač, počítač). Hra štvrtových a osminových nôt. Základy hry na zvonkohre (metalofóne): Hudobná abeceda (C dur). Hra jednou rukou, základy strieďania rúk. Hra jednoduchých ľudových a detských piesni. Hra na perkusiách: Vystihnutie základného pulzu hudby. Hudobno-teoretické poznatky: Názvoslovie základného inštrumentára predmetu, ktorý žiaci bežne používajú (malý bubon, veľký bubon - bubny, činely, tamburína, triangel, rolničky, zvonkohra, prípadne metalofón). Pojmy: základná poloha, úder, striedavé údery, tón, hudobná abeceda, celá, polová, štvrtová nota a pomlčka, osminové noty, doba, takt, pieseň, melódia, rytmus, valčík, polka. Sluchovo-rytmická oblasť: Rytmická hra na ozveny s použitím štvrtových a osminových nôt. Orientácia v pohybe melódie.</p>

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia:

Základy hry na malom bubne:

jedno krátke cvičenie - kombinácia štvrtových a osminových nôt.

Základy hry na bicej súprave:

valčík, polka.

Základy hry na zvonkohre (metalofóne): hudobná abeceda - C dur so strieďaním rúk, detská alebo jednoduchá ľudová pieseň v úprave pre deti.

Žiaci po ukončení prípravného štúdia „B“

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ poznajú názvoslovie základného inštrumentára, ktorý používajú, ✓ poznajú základy správnych hráčskych návykov: postoj, sedenie, držanie tela, držanie paličiek, ✓ poznajú základy správneho používania hracieho aparátu: základné údery, striedavé údery, vedia uplatniť elementárnu jednoduchú koordináciu rúk a nôh, ✓ demonštrujú svoje hudobné dispozície: vedia striedať štvrt'ové a osminové noty, vedia hudobne vyjadriť rozdiel medzi valčíkom a polkou, vedia sa orientovať v pohybe melódie, vedia zahrať krátku jednoduchú ľudovú alebo detskú pieseň. 	<p>Nástrojové a technické kompetencie</p> <p>Základy hry na malom bubne: Správne sedenie, držanie paličiek, postavenie rúk, základné striedavé údery. Hra celých, polových, štvrt'ových a osminových nôh.</p> <p>Základy hry na bicej súprave: Striedavé údery s nohami (veľký bubon – hi-hat). Jednoduchá koordinácia rúk s veľkým bubnom - valčík, polka. Hra so sprievodom (klavír, gitara, CD prehrávač, počítač). Hra štvrt'ových a osminových nôh.</p> <p>Základy hry na zvonkohre (metalofóne): Hudobná abeceda (C dur). Hra jednou rukou, základy striedania rúk. Hra jednoduchých ľudových a detských piesní.</p> <p>Hra na perkusiách: Vystihnutie základného pulzu hudby.</p> <p>Hudobno-teoretické poznatky: Názvoslovie základného inštrumentára predmetu, ktorý žiaci bežne používajú (malý bubon, veľký bubon - bubny, činely, tamburína, triangel, rolničky, zvonkohra, prípadne metalofón).</p> <p>Pojmy: základná poloha, úder, striedavé údery, tón, hudobná abeceda, celá, polová, štvrt'ová nota a pomlčka, osminové noty, doba, takt, pieseň, melódia, rytmus, valčík, polka.</p> <p>Sluchovo-rytmická oblasť: Rytmická hra na ozveny s použitím štvrt'ových a osminových nôh. Orientácia v pohybe melódie.</p>

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia:

Základy hry na malom bubne:

jedno krátke cvičenie - kombinácia štvrt'ových a osminových nôh.

Základy hry na bicej súprave:

valčík, polka.

Základy hry na zvonkohre (metalofóne): hudobná abeceda - C dur so striedaním rúk, detská alebo jednoduchá ľudová pieseň v úprave pre deti.

HRA NA BICÍCH NÁSTROJOCH, HRA Z LISTU

Prvá časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci po ukončení 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ ovládajú názvoslovie inštrumentára predmetu ktorý používajú: bicia súprava, malý bubon, veľký bubon, tomy, hi-hat, tamburína, rolničky, triangel, zvonkohra, prípadne metalofón, ✓ majú osvojené základy správnych návykov: postoj, sedenie, postavenie rúk a nôh, držanie tela, držanie paličiek, ✓ majú osvojené základy správneho používania hracieho aparátu: zvukovo vyrovnané striedavé údery, jednoduchú a elementárnu kombinovanú koordináciu rúk a jednej nohy (veľký bubon, malý bubon, dva tomy a činel), ✓ ovládajú hru v základných štvrt'ových a osminových taktoch - 2/4 3/4, 4/4, 3/8, ✓ ovládajú hru zo zápisu celých, polových štvrt'ových, osminových nôt a pomlčiek a hru šestnástinových nôt, ✓ ovládajú hru triol, striedanie osminových nôt a šestnástinových nôt, ✓ ovládajú hru polovej noty s bodkou, ✓ ovládajú základný variant 4/4 beatového sprievodu a slow-rocku, ✓ rozlišujú Dur a mol tóninu ✓ orientujú sa na melodickom bicom nástroji v dur a mol stupniciach s 1 predznamenaním, ✓ vedia zahrať na melodický bicí nástroj jednoduchú detskú skladbu, alebo ľudovú pieseň. 	<p>Nástrojové a technické kompetencie Základy hry na malom bubne: Správny postoj, sedenie, držanie paličiek, postavenie rúk. Hra zvukovo vyrovnaných striedavých a opakovaných úderov. Hra zo zápisu celých, polových, štvrt'ových, osminových nôt a pomlčiek a hra šestnástinových nôt. Hra polovej noty s bodkou. Hra v 4/4, 3/4, 2/4, a 3/8 takte. Základy hry na bicej súprave: Jednoduché rozkladové cvičenia s použitím veľkého bubna, malého bubna a dvoch tomov. Striedavé údery nohami (veľký bubon – hi-hat). Kombinovaná koordinácia rúk s veľkým bubnom - valčík, polka, jednoduché osminové beatové sprievody. Hra so sprievodom (klavír, gitara, CD prehrávač, počítač). Hra na perkusiách: Vystihnutie taktu a motorického pulzu hudby. Základy hry na zvonkohre (metalofóne): Hra stupnic: C dur - a mol, G dur – e mol, F dur – d mol jednou rukou, so striedaním rúk. Orientácia v notovom zápise v rozsahu c1 – g2 (nutné posunutie oktáv oproti zápisu). Detské prednesové skladbičky alebo jednoduché ľudové piesne v úprave pre deti. Hudobno-teoretické poznatky: Názvoslovie základného inštrumentára ktorý používajú: malý bubon, veľký bubon, tomy, sprievodný činel (ride), hi-hat, tamburína, triangel, rolničky, zvonkohra, prípadne metalofón, paličky a ich použitie. Pojmy: základná poloha, striedavé údery, opakované údery, celá, polová, štvrt'ová, osminová a šestnástinová nota, pomlčka, doba, takt, rytmus, valčík, polka, beatový sprievod, slow-rock, dynamika, tón, stupnica, Dur - mol, melódia, pieseň, skladba. Sluchovo-rytmická oblasť: Rytmické a melodické hry na ozveny, na otázku a odpoveď. Orientácia v pohybe melódie.</p>

Žiaci po ukončení 2. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ ovládajú názvoslovie používaného inštrumentára predmetu a základy správnych 	<p>Nástrojové a technické kompetencie Základy hry na malom bubne: Hra vyrovnaných striedavých a opakovaných</p>

<p>návykov: postoj, sedenie, postavenie rúk a nôh, držanie tela, držanie paličiek,</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ ovládajú základy správneho používania hracieho aparátu: zvukovo a dynamicky vyrovnané hranie striedavých a opakovaných úderov v pomalom a strednom tempe, jednoduchú pedálovú techniku, jednoduchú rozkladovú koordináciu rúk a jednej nohy (veľký bubon, malý bubon a dva tomy), ✓ ovládajú hru zo zápisu celých, polových štvrtových, osminových, šestnástinových nôt a pomlčiek v 4/4, 3/4, 2/4, 3/8 a 6/8 takte, ✓ ovládajú prechod medzi osminovými triolami a šestnástinovými notami a hru polovej a štvrtovej noty s bodkou, ✓ vedia zahrat' jednoduché osminové varianty beatového sprievodu, slow-rocku, ✓ vedia ovládať paličky jemnou motorikou v rôznych tempách a intenzitou f-p, ✓ orientujú sa na melodickom bicom nástroji v dur a mol stupniciach s 2 predznamenaniami, ✓ rozlišujú Dur a mol – stupnicu a T5, ✓ interpretujú jednoduché skladby momentálnou žiakovou dispozíciou a zručnosťou, 	<p>úderov. Dynamické rozlíšenie mf – f.</p> <p>Hra zo zápisu celých, polových, štvrtových, osminových, šestnástinových nôt a pomlčiek v 4/4, 3/4, 2/4, 3/8 a 6/8 takte.</p> <p>Hra polovej a štvrtovej noty s bodkou.</p> <p>Spájanie párneho a nepárne delenie doby (osminové noty a trioly).</p> <p>Základy hry na bicej súprave:</p> <p>Rozkladové cvičenia s použitím veľkého bubna, malého bubna a dvoch tomov.</p> <p>Striedavé údery nohami (veľký bubon – hi-hat).</p> <p>Kombinovaná koordinácia rúk s veľkým bubnom jednoduché osminové variácie beatového sprievodu a jednoduchý slow-rock.</p> <p>Hra so sprievodom (klavír, gitara, CD prehrávač, počítač). Hra na perkusiách:</p> <p>Vystihnutie rytmického pulzu, taktu, motorického rytmu a prízvuku. Základy hry na zvonkohre (metalofóne):</p> <p>Hra stupníc D dur – h mol, B dur – g mol a ich T5 so striedaním rúk.</p> <p>Orientácia v notovom zápise v rozsahu c1 – c3 (nutné zohľadniť rozsah nástroja a použit' posunutie oktáv oproti zápisu.</p> <p>Detské prednesové skladbičky alebo jednoduché ľudové piesne v úprave pre deti.</p> <p>Hudobno-teoretické poznatky:</p> <p>Názvoslovie základného inštrumentára predmetu ktorý používajú: malý bubon, veľký bubon, tomy, sprievodný činel (ride), hi-hat, tamburína, triangel, rolničky, zvonkohra, prípadne metalofón.</p> <p>Pojmy: základná poloha, striedavé údery, opakované údery, celá, polová, štvrtová, osminová a šestnástinová nota, pomlčka, bodka za notou, doba, takt, rytmus, tempo, valčík, polka, beatový sprievod, slow-rock, dynamika, mezzoforte, forte, tón, stupnica, kvintakord, Dur</p> <p>– mol, melódia, pieseň, skladba. Sluchovo-rytmická oblasť:</p> <p>Rytmické a melodické hry na ozveny, na otázku a odpoveď.</p> <p>Orientácia v pohybe melódie.</p>
--	---

Žiaci po absolvovaní 3. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej

školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ bezpečne poznajú názvoslovie používaného inštrumentára predmetu a ovládajú základy správnych návykov: postoj, sedenie, postavenie rúk a nôh, držanie tela, držanie paličiek ✓ ovládajú základy správneho používania hracieho aparátu: zvukovo a dynamicky vyrovnané hranie striedavých a opakovaných úderov v pomalom, strednom a mierne rýchlom tempe s dynamickým rozlíšením mf – f, pedálovú techniku, jednoduchú rozkladovú koordináciu rúk a nôh (veľký bubon, malý bubon, dva tomy a hi-hat na dobu), ✓ ovládajú hru zo zápisu celých, polových, štvrtových, osminových a šestnástinových nôt a pomlčiek v 4/4, 3/4, 2/4, 3/8, 6/8 a 9/8 takte, ✓ vedia zahrať plynulo skladbu v rôznych tempách s využitím celého rytmického aparátu ✓ ovládajú hru polovej, štvrtovej a osminovej noty s bodkou, hru osminovej synkopy a ligatúry, ✓ vedia zahrať jednoduché osminové a šestnástinové variácie beatového sprievodu a slow-rocku, ✓ orientujú sa na melodickom bicom nástroji v dur a mol stupniciach s 3 predznamenaniami, ✓ vedia zahrať T5 a jeho obraty, ✓ vedia zahrať jednoduchú detskú prednesovú skladbu. ✓ interpretujú hru v rôznych rytmoch v sprievode vhodných kombinácií melodických nástrojov a zoskupeniach. ✓ interpretujú hru v rôznych rytmoch v sprievode vhodných kombinácií melodických nástrojov a zoskupeniach. 	<p>Nástrojové a technické kompetencie Základy hry na malom bubne:</p> <p>Hra zvukovo vyrovnaných striedavých a opakovaných úderov s dynamickým rozlíšením p - mf – f.</p> <p>Zdvojené údery – “dvojky“.</p> <p>Nácvik vírenia, vírenie vo štvrtovej note s legátom.</p> <p>Hra zo zápisu celých, polových, štvrtových, osminových, šestnástinových nôt a pomlčiek hra v 4/4, 3/4, 2/4, 3/8, 6/8 a 9/8 takte.</p> <p>Spájanie párneho a nepárne delenie doby (osminové, šestnástiny noty a trioly).</p> <p>Hra polovej, štvrtovej a osminovej noty s bodkou.</p> <p>Hra osminovej synkopy a ligatúry.</p> <p>Základy hry na bicej súprave:</p> <p>Rozkladové cvičenia s použitím veľkého bubna, malého bubna a dvoch tomov a hi-hat.</p> <p>Hra hi-hat na začiatku každej doby.</p> <p>Kombinovaná koordinácia rúk s veľkým bubnom, jednoduché osminové a šestnástinové variácie beatového sprievodu a slow-rocku, hra so sprievodom (klavír, gitara, CD prehrávač, počítač).</p> <p>Hra na perkusiách:</p> <p>Vystihnutie taktu, motorického pohybu, prízvukov a dynamiky. Základy hry na zvonkohre (metalofóne):</p> <p>Hra stupnic: A dur – fis mol, Es dur – c mol.</p> <p>Hra T 5, T6, T6/4.</p> <p>Orientácia v notovom zápise v rozsahu a – c3 (nutné zohľadniť rozsah nástroja a použitie posunutie oktáv oproti zápisu).</p> <p>Detské prednesové skladby. Hudobno-teoretické poznatky:</p> <p>Názvoslovie používaného inštrumentára: malý bubon, veľký bubon, tomy, sprievodný činel (ride), hi-hat, tamburína, triangel, rolničky, zvonkohra, prípadne metalofón, paličky a ich použitie.</p> <p>Pojmy: základná poloha, striedavé údery, opakované údery, zdvojené údery, vírenie, celá, polová, štvrtová, osminová a šestnástinová nota, pomlčka, bodka za notou, synkopa, ligatúra, doba, takt, rytmus, tempo, valčík, polka, beatový sprievod, slow-rock, dynamika, piano, mezzoforte, forte, tón, stupnica, Dur – mol, tonický kvintakord a jeho obraty, melódia, pieseň, skladba.</p> <p>Sluchovo-rytmická oblasť:</p>

	<p>Rytmicko-melodické hry na ozveny, na otázku a odpoveď.</p> <p>Motorická analýza taktu a motorického rytmu zvukovej ukážky (klavír, gitara, CD, počítač). Orientácia v pohybe melódie, tónine a akorde.</p>
--	---

Žiaci po absolvovaní 4. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ ovládajú názvoslovie celého inštrumentára predmetu a s istotou ovládajú základy správnych hráčskych návykov: postoj, sedenie, postavenie rúk a nôh, držanie tela, držanie paličiek, ✓ ovládajú základy správneho používania hracieho aparátu: vyrovnané hranie striedavých, opakovaných a zdvojených úderov v pomalom, strednom a rýchлом tempe s dynamickým rozlíšením p - mf - f ✓ rytmizujú v rôznych taktov a tempách s využitím celého hracieho aparátu, ✓ ovládajú vírenie vo štvrtovej a osminovej note s legátom, ✓ ovládajú hru zo zápisu celých, polových, štvrtových, osminových, šestnástinových nôt a pomlčiek v 4/4, 3/4, 2/4, 3/8, 6/8, 9/8, 4/8 takte, ✓ interpretácia komornej hry rytmických a melodických nástrojoch v rôznych zoskupeniach a variáciách s využitím celého rytmického aparátu v žánroch vhodných pre danosti a možnosti žiaka ✓ vedia hru polovej, štvrtovej a osminovej noty s bodkou, <p>pohotovo reagujú pri zmene taktov,rytmov a akordov,</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vedia rymizovať plynulo pri zmenách rôznych žánrov – acelerando,crescendo,decrescendo a podobne, 	<p>Nástrojové a technické kompetencie Základy hry na malom bubne: Hra zvukovo vyrovnaných striedavých a opakovaných úderov s dynamickým rozlíšením p - mf - f. Zdvojené údery – “dvojky“. Virenia vo štvrtovej a osminovej note s legátom. Hra zo zápisu celých, polových, štvrtových, osminových, šestnástinových nôt a pomlčiek v 4/4, 3/4, 2/4, 3/8, 6/8, 9/8, 4/8 takte. Spájania párneho a nepárne delenie doby (osminové, šestnástiny noty a trioly). Rytmická stupnica: štvrtové noty, osminové noty, osminové trioly, šestnástinové noty. Hra polovej, štvrtovej a osminovej noty s bodkou. Hra osminovej, šestnástinovej synkopy a ligatúry. Základy hry na bicej súprave: Rozkladové cvičenia s použitím veľkého bubna, malého bubna, dvoch tomov a hi-hat na začiatku každej doby. Kombinovaná koordinácia rúk s veľkým bubnom rôzne osminové a šestnástinové variácie beatového sprievodu a slow-rocku. Hra so sprievodom (klavír, gitara, CD prehrávač, počítač). Hra na perkusiách: Vystihnutie taktu, motorického pohybu, prízvukov a dynamiky. Základy hry na zvonkohre (metalofóne): Hra stupníc E dur - cis mol, As dur -f mol, príslušných kvintakordov a ich obrátov - T5,T6,T6/4. Hra D7. Orientácia v notovom zápise v rozsahu f – c3 (nutné zohľadniť rozsah nástroja a použiť posunutie oktáv oproti zápisu). Detské prednesové skladby. Hudobno-teoretické poznatky: Názvoslovie používaného inštrumentára: malý bubon, veľký bubon, tomy, sprievodný činel (ride), hi-hat, tamburína, triangel, rolníčky,</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ ovládajú pedálovú techniku, rozkladovú koordináciu rúk a nôh (veľký bubon, malý bubon, dva tomy a hi-hat na prvú časť doby) ✓ vedia zahrať osminové a šesnásťstinové variácie beatového sprievodu a slow-rocku, ✓ orientujú sa na melodickom bicom nástroji v dur a mol stupniciach s 4 predznamenaniami ✓ vedia zahrať T5 a jeho obraty, ✓ vedia zahrať detskú prednesovú skladbu v rôznych tempách a taktoch. 	<p>zvonkohra, prípadne metalofón, druhy paličiek a ich použitie.</p> <p>Pojmy: základná poloha, striedavé údery, opakované údery, zdvojené údery, vírenie, celá, polová, štvrt'ová, osminová a šesnásťstinová nota, pomlčka, bodka za notou, synkopa, ligatúra, doba, takt, rytmus, tempo, valčík, polka, beatový sprievod, slow-rock, dynamika, piano, mezzoforte, forte, tón, stupnica, Dur – mol, tonický kvintakord a jeho obraty, dominantný septakord, melódia, pieseň, skladba.</p> <p>Sluchovo-rytmická oblasť: Rytmicko-melodické hry na ozveny, na otázku a odpoveď. Motorická analýza taktu a motorického rytmu zvukovej ukážky (klavír, gitara, CD, počítač). Orientácia v pohybe melódie, tónine a akorde.</p>
---	---

Záverečná skúška

Hra na malom bubne:

- dve kontrastné cvičenia, jedno z využitím vírenia vo štvrt'ovej alebo osminovej note s legátom.

Hra na bicej súprave:

- rozkladové cvičenie vo 4/4 takte s použitím hi-hat na začiatku doby;
- ukážka beatového sprievodu alebo slow-rocku. Základy hry na zvonkohre (metalofóne) - hra s pamäti:
- jedna durová stupnica (ľubovoľná do štyroch predznamenaní);
- paralelná molová;
  - T5;
- prednesová skladba (sa nevyžaduje, ak bola odohraná verejne v priebehu šk. roku).

Druhá časť prvého stupňa základného štúdia

Žiaci po absolvovaní 1. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ ovládajú názvoslovie a rozdelenie inštrumentára predmetu: bubny, činely, melodické bicie nástroje a perkusívne bicie nástroje, ✓ vedia správne návyky: postoj, sedenie, postavenie rúk a nôh, držanie tela, držanie paličiek a ovládajú základy správneho používania hracieho aparátu: vyrovnané hranie striedavých, 	<p>Nástrojové technické kompetencie Hra na malom bubne:</p> <p>Hra zvukovo vyrovnaných striedavých, opakovaných úderov a vírenia s dynamickým rozlíšením p - mf – f.</p> <p>Hra dvojených úderov – “dvojky“.</p> <p>Vírenie vo štvrt'ovej a osminovej note s legátom, i s odsadením. Hra jednoduchého prírazu a hra akcentov v osminových notách. Hra paradidlu RLRR LRLl.</p>

<p>opakovaných a zdvojených úderov, vírenia v pomalom, strednom a rýchlom tempe s dynamickým rozlíšením p-mf-f,</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ rozlišujú vírenie s legátom i s odsadením, ✓ ovládajú hru základného paradidlu RLRR LRLl, ✓ ovládajú základy jednoduchého prírazu, ✓ ovládajú základy akcentov v štvrt'ových a osminových notách v rôznych tempách, ✓ ovládajú hru zo zápisu celých, polových, štvrt'ových, osminových a šesťnástinových nôt a pomlčiek v 4/4, 3/4, 2/4, 3/8, 6/8, 9/8, 12/8, 4/8 takte, ✓ ovládajú hru polovej, štvrt'ovej a osminovej noty s bodkou a hru osminovej a šesťnástinovej synkopy a ligatúry, ✓ ovládajú hru šesťnástinovej trioly, ✓ ovládajú pedálovú techniku, voľnou motorikov, rozkladovú koordináciu rúk a nôh (veľký bubon, malý bubon, dva tomy a hi-hat na druhú časť doby), ✓ ovládajú osminové a šesťnástinové variácie beatového sprievodu a slow-rocku, polky a valčika, ✓ vedia sa na melodickom bicom nástroji v dur a mol stupniciach s 5 predznamenaniami a vedia zahrať T5 a jeho obraty, ✓ vedia zahrať D7, ✓ zahrajú rytmickú skladbu na celom hracom aparáte, vedia hrať melodicky skladby rôzneho žánru v rôznych tempách ✓ interpretujú skladby s metroritmickou dispozíciou na danej úrovni žiaka s využitím celého hracieho aparátu v rôznych tempách. 	<p>Hra zo zápisu celých, polových, štvrt'ových, osminových, šesťnástinových nôt a pomlčiek a hra šesťnástinovej trioly.</p> <p>Rytmická stupnica: štvrt'ové, osminové, šesťnástinové noty, šesťnástinovej trioly.</p> <p>Hra osminovej noty s bodkou, hra osminovej a šesťnástinovej synkopy a ligatúry.</p> <p>Hra v 4/4, 3/4, 2/4, 3/8, 6/8, 9/8, 12/8 a 4/8 takte. Hra na bicej súprave:</p> <p>Rozkladové cvičenia s použitím veľkého bubna, malého bubna a dvoch tomov s aplikáciou hi-hat na druhú polovicu doby.</p> <p>Kombinovaná koordinácia celého hracieho aparátu, osminové a šesťnástinové variácie beatového sprievodu a slow-rocku.</p> <p>Hra so sprievodom (klavír, gitara, CD prehrávač, počítač). Hra na perkusiách: Vystihnutie motorického rytmu, prízvuku a dynamiky.</p> <p>Artikulácia – otvorené a tlmené údery.</p> <p>Hra na xylofóne alebo vibrafóne:</p> <p>Hra stupnic: H dur - gis mol, Des dur - b mol a príslušného T5, T6, T6/4 a D7.</p> <p>Orientácia v notovom zápise v rozsahu repertoáru. Prednesová skladba.</p> <p>Hudobno-teoretické poznatky:</p> <p>Širšie názvoslovie inštrumentára bicích nástrojov: tympany, veľký bubon, malý bubon, tomy, sprievodný činel (ride), crash činel, hi-hat, bicia súprava, tamburína, triangel, rolničky, zvonkohra, metalofón, xylofón, marimba, vibrafón, paličky, bonga, conga, cabasa, guiro, temple-blocky, Agogo-bells ...</p> <p>Pojmy: základná poloha, striedavé údery, opakované údery, zdvojené údery, vírenie, celá, polová, štvrt'ová, osminová a šesťnástinová nota, pomlčka, bodka za notou, triola, synkopa, ligatúra, legato, doba, takt, rytmus, tempo, dynamika, piano, mezzoforte, forte, valčík, polka, beatový sprievod, slow-rock, tón, stupnica, Dur – mol, tonický kvintakord a jeho obraty, dominantný septakord, melódia, pieseň, skladba.</p> <p>Sluchovo-rytmická oblasť:</p> <p>Rytmické a melodické hry.</p> <p>Analýza metra a prízvukov.</p> <p>Orientácia v pohybe melódie, tónine a akorde.</p>
--	--

Žiaci po absolvovaní 2. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
--------------------------	--------------------------

<ul style="list-style-type: none"> ✓ plynulo ovládajú názvoslovie a delenie inštrumentárpredmetu: samozvučné, blanozvučné, ladené, melodické, ✓ vedia správne ovládať hráčske návyky a základy správneho používania hracieho aparátu: uvoľnený postoj, sedenie, postavenie rúk a nôh, držanie tela, držanie paličiek, vyrovnané hranie striedavých, opakovaných, zdvojených úderov a vírenia v pomalom, strednom a rýchлом tempe s dynamickým rozlíšením p-mp- mf-f, ✓ ovládajú aplikáciu crescendo – decrescenda pri vírení a vírenie vo štvrtovej a osminovej note s legátom i s odsadením, ✓ ovládajú hru paradiddlov RLRR LRL, RRLR LLRL, ✓ ovládajú hru akcentov v párnom i nepárnom delení v pomalom tempe, ✓ vedia základy jednoduchého a dvojitého prírazu, ✓ hrajú zo zápisu celých, polových, štvrtových osminových, šestnástinových nôt a pomlčiek v 5/4, 4/4, 3/4, 2/4, 3/8, 6/8, 9/8, 12/8 4/8 a celom (alla breve) takte, ✓ ovládajú hru šestnástinovej trioly a sextoly a prechod medzi osminovými notami, osminovými triolami a šestnástinovými notami a pomlčkami, ✓ vedia hru polovej, štvrtovej a osminovej noty s bodkou a hru osminovej a šestnástinovej synkopy a ligatúry, ✓ ovládajú pedálovú techniku, rozkladovú koordináciu rúk a nôh (veľký bubon, malý bubon, dva tomy a hi-hat na druhú časť doby), 	<p>Nástrojové technické kompetencie Hra na malom bubne:</p> <p>Hra zvukovo vyrovnaných striedavých, opakovaných úderov a virblov s dynamickým rozlíšením p-mp- mf-f. Zdvojené údery-“dvojky“.</p> <p>Vírenie s legátom, s odsadením a s aplikáciou crescendo – decrescenda. Hra jednoduchého a dvojitého prírazu.</p> <p>Hra akcentov v párnom delení. Hra paradiddlov RLRR LRL, RRLR LLRL. Hra zo zápisu celých, polových, štvrtových, osminových, šestnástinových; nôt a pomlčiek v 5/4, 4/4, 3/4, 2/4, 3/8, 6/8, 9/8, 12/8 4/8 a celom (alla breve) takte.</p> <p>Hra osminovej noty s bodkou. Hra osminovej a šestnástinovej synkopy a ligatúry. Hra šestnástinovej trioly a sextoly. Rytmická stupnica: noty štvrtové, osminové, triola, šestnástinové noty, sextoly.</p> <p>Hra na bicej súprave: Rozkladové cvičenia s použitím veľkého bubna, malého bubna, dvoch tomov s aplikáciou hi-hat na druhú polovicu doby. Kombinovaná koordinácia celého hracieho aparátu, osminové a šestnástinové variácie beatového sprievodu a slow-rocku. Základy hry latino-rytmov. Hra so sprievodom /klavír, gitara, CD prehrávač, počítač/.</p> <p>Hra na perkusiách: Hra rytmických paternov s využitím prízvukov. Artikulácia – otvorené a tlmené údery. Aplikácia paradiddlov.</p> <p>Hra na xylofóne alebo vibrafóne: Hra stupnic Fis dur – dis mol, Ges dur – es mol, príslušného T5 a D7 a ich obratov. Chromatická stupnica. Orientácia v notovom zápise v rozsahu repertoáru. Prednesová skladba. Hudobno-teoretické poznatky: Názvoslovie a delenie inštrumentára predmetu: samozvučné, blanozvučné, melodické, ladené, perkusívne, tympany, veľký bubon, malý bubon, tomy, sprievodný činel (ride), crash činel, hi-hat, bicia súprava, tamburína, triangel, rolničky, zvonkohra, metalofón, xylofón, marimba, vibrafón, paličky, bonga, conga, cabasa, guiro, temple- blocky, agogo-bells ... . Základy teórie ladenia bicích nástrojov. Pojmy: základná poloha, striedavé údery, opakované údery, zdvojené údery, vírenie, prírazy, paradiddle, akcenty, celá, polová,</p>
---	---

<ul style="list-style-type: none"> ✓ interpretujú osminové a šestnásťtinové variácie beatového sprievodu a slow-rocku, ✓ orientujú sa na melodickom bicom nástroji v dur a mol stupniciach so 6 predznamenaniami, ✓ vedia zahrať T5, D7 a ich obraty, ✓ zahrajú prednesovú skladbu. 	<p>štvrt'ová, osminová, šestnásťtinová nota, pomlčka, bodka za notou, triola, sextola, synkopa, ligatúra, legato, doba, takt, rytmus, tempo, valčík, polka, beatový sprievod, slow-rock, latino-rytmy, tempo, dynamika, piano, mezzopiano, mezzoforte, forte, fortissimo, crescendo, decrescendo, tón, stupnica, Dur – mol, tonický kvintakord a jeho obraty, dominantný septakord, zmenšený septakord, melódia, pieseň, skladba, motív, veta, časť, predohra, dohra, medzihra.</p> <p>Sluchovo-rytmická oblasť: Rytmické a melodické hry.</p> <p>Analýza metra, motorického rytmu a prízvukov.</p> <p>Orientácia v pohybe melódie, tónine a akorde.</p>
---	--

Žiaci po absolvovaní 3. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ poznajú názvoslovie a delenie inštrumentára predmetu a ladenia bicích nástrojov, ✓ interpretujú správne hráčske návyky a základy správneho používania hracieho aparátu: uvoľnený postoj, sedenie, postavenie rúk a nôh, držanie tela, držanie paličiek, vyrovnané hranie striedavých, opakovaných, zdvojených úderov a virblov v pomalom, strednom a rýchлом tempe s dynamickým rozlíšením p – mp – mf – f – ff, ✓ ovládajú hru paradiddlov RLRR LRL, RRLR LLRL, RLLR LRRL, ✓ poznajú hru akcentov v párnom a nepárnom delení – pomalé a stredné tempá, ✓ ovládajú vírenie s legátom i s odsadením a aplikáciu crescenda – decrescenda pri vírení, 	<p>Nástrojové technické kompetencie: Hra na malom bubne:</p> <p>Hra zvukovo vyrovnaných striedavých, opakovaných úderov a virblov s dynamickým rozlíšením p – mp – mf – f – ff.</p> <p>Zdvojené údery – “dvojky“.</p> <p>Vírenie: crescendo – decrescendo, s legátom, s odsadením.</p> <p>Hra jednoduchého, dvojitého a trojitého prírazu.</p> <p>Hra akcentov v párnom a nepárnom delení.</p> <p>Hra paradiddlov RLRR LRL, RRLR LLRL, RLLR LRRL a diddle paradiddlov.</p> <p>Hra zo zápisu celých, polových, štvrt'ových, osminových, šestnásťtinových nôt a pomlčiek.</p> <p>Hra dvaatricatinových nôt.</p> <p>Hra polovej, štvrt'ovej a osminovej noty s bodkou.</p> <p>Hra veľkej trioly, šestnásťtinovej trioly, sextoly a kvintoly.</p> <p>Rytmická stupnica: štvrt'ové, osminové, šestnásťtinové noty, sextoly, kvintoly, dvaatricatinové noty.</p> <p>Hra v celom (alla breve) v 6/4, 5/4, 4/4, 3/4, 2/4, 3/8, 6/8, 9/8, 12/8, 4/8 a celom (alla breve) takte.</p> <p>Ladenie nástroja a nastavenie strunníka. Hra na bicej súprave:</p> <p>Rozkladové cvičenia s použitím veľkého bubna, malého bubna a dvoch tomov s aplikáciou hi-hat na druhú osminku doby.</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ ovládajú základy jednoduchého, dvojitého a trojitého prírazu, ✓ ovládajú hru zo zápisu celých, polových, štvrtových, osminových, šestnástinových a dvaatricatinových nôt a pomlčiek v 6/4, 5/4, 4/4, 3/4, 2/4, 3/8, 6/8, 9/8, 12/8, 4/8 a celom (alla breve) takte, ✓ ovládajú hru polovej, štvrtovej, osminovej a šestnástinovej noty s bodkou i hru osminovej a šestnástinovej synkopy a ligatúry s využitím celého hracieho aparátu. ✓ ovládajú hru šestnástinovej trioly, sextoly, kvintoly a veľkej trioly, ✓ ovládajú rytmizáciu stupnicu: delenie štvrtové, osminové, triolové, šestnástinové, sextolové, dvaatricatinové, ✓ ovládajú pedálovú techniku, rozkladovú a kombinovanú koordináciu rúk a nôh (veľký bubon, malý bubon, dva tomy a hi-hat na druhú časť doby), ✓ vedia zahrať osminové a šestnástinové variácie beatového sprievodu a slow-rocku, swing, shuffle, jednoduché latino-rytmy, ✓ orientujú sa na melodickom bicom nástroji v dur a mol stupniciach so 7 predznamenaniami, ✓ vedia zahrať T5, D7, ZM7 a ich obraty, ✓ vedia zahrať prednesovú skladbu, v rôznych zoskupeniach 	<p>Zdvojený úder na veľký bubon. Kombinovaná koordinácia celého hracieho aparátu, osminové a šestnástinové variácie beatového sprievodu a slow-rocku, swing, shuffle, jednoduché latino rytmy. Základy funky-rytmov. Základy hry s metličkami. Hra so sprievodom (klavír, gitara, CD prehrávač, počítač). Hra na perkusiách: Hra rytmických paternov s využitím prízvukov a dynamiky. Aplikácia paradiddlov a diddle paradiddlov. Artikulácia – otvorené a tlmené údery. Hra na xylofóne alebo vibrafóne: Hra stupníc Cis dur – ais mol, Ces dur – as mol. T5, D7, ZM7 a ich obraty. Chromatická a celotónová stupnica. Návnik tremola. Prednesová skladba. Hudobno-teoretické poznatky: Delenie a názvoslovie inštrumentára bicích nástrojov: samozvučné, blanzvučné, melodické, ladené, perkusívne, tympany, veľký bubon, malý bubon, tomy, sprievodný činel (ride), crash činel, hi-hat, bicia súprava, tamburína, triangel, rolničky, zvonkohra, metalofón, xylofón, marimba, vibrafón, paličky, bonga, conga, cabasa, guiro, temple-blocky, agogo-bells... . Teória ladenia bicích nástrojov. Pojmy: základná poloha, striedavé údery, opakované údery, zdvojené údery, vírenie, prírazy, paradiddle, akcenty, celá, polová, štvrtová, osminová, šestnástinová a dvaatricatinová nota, pomlčka, bodka za notou, triola, sextola, kvintola, synkopa, ligatúra, legato, doba, takt, rytmus, tempo, valčík, polka, beatový sprievod, slow-rock, swing, shuffle, latino-rytmy, funky-rytmy, groove, dynamika, piano, mezzopiáno, mezzoforte, forte, fortissimo, crescendo, decrescendo, tón, stupnica, diatonika, chromatika, celotónová stupnica, Dur – mol, tonický kvintakord, dominantný septakord, zmenšený septakord a ich obraty, melódia, pieseň, skladba, motív, téma, veta, časť, forma, sloha, refrén, most, predohra, dohra medzihra, sólo, brejk. Sluchovo-rytmická oblasť: Analýza štýlu, taktu, prízvukov, rytmického sprievodu. Orientácia vo forme: piesňové formy, téma,</p>
--	---

	<p>most – bridge, predohra, medzihra, dohra, coda ... Orientácia v pohybe melódie v durovej a molovej diatonike a chromatike. Orientácia v T5, D7 a ZM7 akorde.</p>
--	---

Žiaci po absolvovaní 4. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Interpretujú hru v rôznych tempách a rytmoch,</p> <p>✓ ovládajú správne hráčske návyky a základy správneho používania hracieho aparátu: uvoľnený postoj, sedenie, postavenie rúk a nôh, držanie tela, držanie paličiek, vyrovnané hranie striedavých, opakovaných, zdvojených úderov a virblov v pomalom, strednom a rýchlom tempe s dynamickým rozlíšením pp - p - mp - mf - f - ff,</p> <p>✓ ovládajú hru paradiddlov RLRR LRL, RRLR LLRL, RLLR LRRL, RLRL LRLR a diddle paradiddlov,</p> <p>✓ ovládajú hru akcentov v párnom a nepárnom delení – pomalé, stredné aj rýchle tempá,</p> <p>✓ ovládajú vírenie s legátom i s odsadením, aplikáciu crescendo a decrescenda pri vírení,</p> <p>✓ ovládajú základy jednoduchého, dvojitého, trojitého a štvoritého prírazu,</p> <p>✓ ovládajú hru zo zápisu celých, polových, štvrtových, osminových, šestnástinových, dvaatricatinových nôt a pomlčiek v 7/4, 6/4, 5/4, 4/4, 3/4, 2/4, 3/8, 6/8, 9/8, 12/8, 4/8 a celom (alla breve) takte,</p>	<p>Nástrojové technické kompetencie Hra na malom bubne: Hra zvukovo vyrovnaných striedavých, opakovaných, zdvojených úderov a virblov s dynamickým rozlíšením pp - p - mp - mf - f - ff. Vírenie s legátom, s odsadením, aplikácia crescendo a decrescenda. Hra jednoduchého, dvojitého, trojitého a štvoritého prírazu. Hra akcentov v párnom a nepárnom delení. Hra paradiddlov RLRR LRL, RRLR LLRL, RLLR LRRL, RLRL LRLR a diddle paradiddlov. Hra zo zápisu celých, polových štvrtových, osminových, šestnástinových, dvaatricatinových nôt a pomlčiek v celom (alla breve) 7/4, 6/4, 5/4, 4/4, 3/4, 2/4, 3/8, 6/8, 9/8, 12/8, 4/8 takte. Hra duoly, veľkej trioly, šestnástinovej trioly, sextoly, kvintoly a septoly. Hra osminovej a šestnástinovej noty s bodkou. Hra osminovej, šestnástinovej a dvaatricatinovej synkopy a ligatúry. Rytmická stupnica: štvrtové noty, osminové noty, trioly, šestnástinové noty, kvintoly, sextoly, septoly a dvaatricatinové noty. Ladenie malého bubna, nastavenie strunníka a údržba nástroja. Hra na bicej súprave: Rozkladové cvičenia s použitím veľkého bubna, malého bubna, dvoch tomov a hi-hat na druhú polovicu doby. Zdvojený úder na veľký bubon. Hra v trojdobých taktoch. Kombinovaná koordinácia celého hracieho aparátu, variácie beatového sprievodu a slow-rocku, swing, wals, shuffle, latino-rytmy, funky- rytmy a hra s metličkami. Hra so sprievodom (klavír, gitara, CD prehrávač, počítač). Ladenie nastavenie a</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ ovládajú hru polovej, štvrtovej, osminovej a šesnásťinovej noty s bodkou a hru osminovej, šesnásťinovej, dvaatricatinovej synkopy a ligatúry, ✓ ovládajú hru veľkej trioly, duoly, šesnásťinovej trioly, sextoly, kvintoly a septoly, ✓ ovládajú rytmickú stupnicu: delenie štvrtové, osminové, triolové, šesnásťinové, kvintolové, sextolové, septolové a dvaatricatinové, ✓ ovládajú pedálovú techniku, rozkladovú a kombinovanú koordináciu rúk a nôh (veľký bubon, malý bubon, dva tomy a hi-hat na druhú časť doby), ✓ vedia zahrať osminové a šesnásťinové variácie beatového sprievodu a slow-rocku, swing, shuffle, latino-rytmy, funky-rytmy a ovládajú základy hry s metličkami, ✓ orientujú sa na melodickom bicom nástroji v dur a mol stupniciach (7 predznamenaní) a vedia zahrať T5, D7, ZM7 a ich obraty, ✓ vedia zahrať chromatickú a celotónovú stupnicu, ✓ ovládajú základnú hru tremola, ✓ vedia zahrať prednesovú skladbu v komorných zoskupeniach prípadne v sprievode klavíra. 	<p>údržba nástroja. Hra na perkusiách: Hra rytmických paternov s využitím prízvukov a dynamiky. Artikulácia – otvorené, tlmené údery a aplikácia paradiddlov a diddle paradiddlov. Hra na xylofóne alebo vibrafóne: Dur a mol stupnice, chromatická a celotónová stupnica. T5, D7, ZM7 a ich obraty. Hra tremola. Orientácia v notovom zápise v rozsahu nástroja. Prednesová skladba. Hudobno-teoretické poznatky: Delenie a názvoslovie inštrumentára bicích nástrojov: samozvučné, blanzvučné, melodické, ladené, perkusívne, tympany, veľký bubon, malý bubon, tomy, sprievodný činel (ride), crash činel, hi-hat, bicia súprava, tamburína, triangel, rolničky, zvonkohra, metalofón, xylofón, marimba, vibrafón, paličky, bonga, conga, cabasa, guiro, temple-blocky, Agogo-bells ... . Teória ladenia samozvučných a blanzvučných nástrojov. Pojmy: základná poloha, striedavé údery, opakované údery, zdvojené údery, vírenie, prírazy, paradiddle, akcenty, celá, polová, štvrtová, osminová, šesnásťinová a dvaatricatinová nota, pomlčka, bodka za notou, duola, triola, sextola, kvintola, septola, synkopa, ligatúra, legato, doba, takt, rytmus, tempo, valčík, polka, beatový sprievod, slow-rock, swing, wals, shuffle, latino rytmy, funky-rytmy, groove, dynamika, pianissimo, piano, mezzopiáno, mezzoforte, forte, fortissimo, crescendo, decrescendo, tón, stupnica, diatonika, chromatika, celotónová stupnica, Dur – mol, tonický kvintakord a jeho obraty, dominantný septakord, zmenšený septakord, melódia, pieseň, skladba, motív, téma, veta, časť, forma, sloha, refrén, most, predohra, dohra medzihra, sólo, brejk. Sluchovo-rytmická oblasť: Analýza štýlu, taktu, prízvukov, rytmického sprievodu. Orientácia vo forme: piesňové formy, téma, most – bridge, predohra, medzihra, dohra, coda ... . Orientácia v pohybe melódie v durovej a molovej diatonike a chromatike. Orientácia v T5, D7 a ZM7.</p>
---	---

Závěrečná skúška:

Hra na malom bubne:

dve kontrastné cvičenia s využitím prírazov, akcentov, vírenia s legátom i s odsadením.

Hra na bicej súprave:

rozkladové cvičenie vo štvrt'ovom alebo osminovom takte s ostinátnym použitím hi-hat, jedna ukážka bicieho sprievodu (beatový sprievod, slow-rock, swing, wals, shuffle, latino alebo funky).

Hra na melodickom bicom nástroji - (xylofón, vibrafón, metalofón): jedna durová stupnica (výber žiaka),

paralelná molová, T5, D7, ZM7,

prednesová skladba (sa nevyžaduje, ak bola odohraná na verejnom absolventskom koncerte).

II. stupeň základného štúdia a štúdium pre dospelých

Uvedené štandardy sú stanovené tak, že ich môžu zvládnuť i mimoriadne talentovaní žiaci, ktorí neabsolvovali štúdium prvého stupňa zamerania, ale majú so štúdiom iného nástroja alebo s hrou na bicích nástrojoch praktické skúsenosti. Žiaci druhého stupňa sa môžu špecializovať podľa individuálnych nástrojových a žánrových preferencií, na hru na malom bubne, bicej súprave, perkusiách, melodických bicích nástrojoch, alebo pokračovať v štúdiu so širokým obsahom vzdelávania, čo sa zohľadní v individuálnych študijných plánoch. Hra na melodických bicích nástrojoch na druhom stupni nie je povinná ani vymedzená. Dôležitou a nenahraditeľnou súčasťou štúdia na druhom stupni je komorná, súborová a orchestrálna hra, kde absolventi prvého stupňa zaujímajú kľúčové postavenie a preberajú zodpovedné úlohy, na ktoré sa musia i v rámci hlavného predmetu riadne pripravovať, čo sa odzrkadlí v ich individuálnych študijných plánoch.

Žiaci po ukončení 1. ročníka II. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ ovládajú názvoslovie inštrumentára predmetu ktorý používajú, ✓ ovládajú základy správnych návykov: postoj, sedenie, postavenie rúk a nôh, držanie tela, držanie paličiek, ✓ ovládajú základy správneho používania hracieho aparátu: hru zápästím a prstami, zvukovo a dynamicky vyrovnané hranie striedavých a opakovaných úderov, tlakové vírenie s dynamickým rozlíšením p-mf-f, ✓ ovládajú jednoduchý príraz a základy hry akcentov, vírenia v rôznych tempách,	Nástrojové technické kompetencie Základy hry na malom bubne: Postoj, sedenie, držanie paličiek, postavenie rúk. Hra vyrovnaných striedavých a opakovaných úderov. Prstová technika. Hra zdvojených úderov. Technika tlakového vírenia. Hra jednoduchého prírazu. Hra akcentov v párnom delení. Hra paradiddlov RLRR LLRL, RRLR LLRL, RLLR LRRL, RLRL LRLR. Hra zo zápisu celých, polových, štvrt'ových, osminových, šestnástinových nôt a pomlčiek v 4/4, 3/4, 2/4, 3/8 a 6/8 takte. Spájanie párneho a nepárne delenia doby (osminové noty, trioly, šestnástinové noty). Hra polovej a štvrt'ovej noty s bodkou.

<ul style="list-style-type: none"> ✓ ovládajú základnú hru paradiddlov RLRR LRL, RRLR LLRL, RLLR LRRL, RLRL LRLR, ✓ ovládajú hru zo zápisu celých, polových, štvrt'ových, osminových, šestnástinových nôt a pomlčiek v 4/4, 3/4, 2/4, 3/8 a 6/8 takte, ✓ ovládajú striedanie osminových nôt, triol a šestnástinových nôt s jemnou motorikou, ✓ ovládajú hru polovej a štvrt'ovej a osminovej noty s bodkou, ✓ poznajú zvukovo – farebné možnosti hry na elementárne perkusie, marimba xylofon, ✓ ovládajú základnú pedálovú techniku, rozkladovú koordináciu celého hracieho aparátu, základné varianty beatového sprievodu, slow-rocku a poznajú základné znaky širšej palety rytmov. 	<p>Dynamické rozlíšenie p, mf, f. Hra na bicej súprave: Jednoduchá a základná kombinovaná koordinácie celého hracieho aparátu, rozkladové cvičenia s použitím veľkého bubna, malého bubna a dvoch tomov. Striedavé údery s nohami (veľký bubon – hi-hat). Variácie beatového sprievodu a slow-rocku, základné znaky širšej palety štandardných rytmov. Hra so sprievodom (klavír, gitara, CD prehrávač, počítač). Hra na perkusiách: Realizácia motorického rytmu a prízvukov. Artikulácia – otvorené a tlmené údery. Hudobno-teoretické poznatky: Názvoslovie používaného inštrumentára. Pojmy: základná poloha, striedavé údery, opakované a zdvojené údery, vírenie, celá, polová, štvrt'ová, osminová a šestnástinová nota, pomlčka, doba, takt, rytmus, valčík, polka, beatový sprievod, slow- rock, tempo, dynamika, tempo, dynamika, piano, mezzoforte, forte tón, pieseň... . Sluchovo-rytmická oblasť: Hry na otázku a odpoveď, hry na ozveny.</p>
--	--

Žiaci po ukončení 2. ročníka II. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ ovládajú názvoslovie používaného inštrumentára predmetu, ✓ ovládajú základy správnych návykov a základy správneho používania hracieho aparátu: sedenie, postavenie rúk a nôh, držanie tela, držanie paličiek, hra zápästím a prstami, zvukovo a dynamicky vyrovnané hranie striedavých a opakovaných úderov, tlakové vírenie s dynamickým rozlíšením p-mp-mf-f, ✓ interpretujú tempovú flexibilitu rytmov v prevedení, spájajú do jedného celku, ✓ poznajú zvukovo-farebné možnosti hry na malý bubon a princípy jeho ladenia ✓ ovládajú vírenie s legátom i s odsadením, aplikáciu crescenda – decrescenda, ✓ ovládajú jednoduchý a dvojitý príraz a hru akcentov v párnom i nepárnom delení v rôznych tempách, 	<p>Nástrojové a technické kompetencie Základy hry na malom bubne: Hra striedavých a zdvojených úderov s dynamickým rozlíšením p-mp- mf-f. Prstová technika a zdvojené údery – “dvojky“. Hra tlakového vírenia vo štvrt'ovej a osminovej note s legátom. Hra jednoduchého a dvojitého prírazu. Hra akcentov v párnom i nepárnom delení. Hra paradiddlov RLRR LRL, RRLR LLRL, RLLR LRRL, RLRL LRLR. Hra zo zápisu celých, polových, štvrt'ových, osminových a šestnástinových nôt a pomlčiek v 4/4, 3/4, 2/4, 3/8, 6/8, 9/8, 4/8 takte. Spájanie párneho a nepárne delenie doby (osminky, trioly a šestnástiny). Rytmická stupnica: štvrt'ové, osminové, šestnástinové noty. Hra osminovej noty s bodkou, osminovej a šestnástinovej synkopy a ligatúry. Hra na bicej súprave: Rozkladové cvičenia – kombinovaná</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ ovládajú hru paradiddlov RLRR LRL, RRLR LLRL, RLLR LRRL, RLRL LRLR v pomalom a strednom tempe, ✓ ovládajú hru zo zápisu celých, polových, štvrt'ových, osminových, šestnástinových nôt a pomlčiek v 4/4, 3/4, 2/4, 3/8, 6/8, 9/8, 4/8 takte; ✓ s istotou ovládajú prechod medzi osminovými notami, osminovými triolami a šestnástinovými notami, ✓ ovládajú hru polovej a štvrt'ovej a osminovej noty s bodkou, ✓ ovládajú hru osminovej a šestnástinovej synkopy a ligatúry, ✓ poznajú zvukovo – farebné možnosti hry na elementárne perkusie, ✓ ovládajú základnú pedálovú techniku, rozkladovú koordináciu celého hracieho aparátu, vedú zahrať osminové a šestnástinové ✓ variácie polkového, valčíkového, beatového sprievodu a slow-rocku a základy iných štandardných rytmov, 	<p>koordinácia celého hracieho aparátu s použitím veľkého bubna, malého bubna a dvoch tomov a hi- hat.</p> <p>Zdvojený úder na veľký bubon.</p> <p>Hra beatových sprievodov, slow-rocku a jednoduchých latino-rytmov. Hra so sprievodom (klavír, gitara, CD prehrávač, počítač).</p> <p>Hra na perkusiách:</p> <p>Realizácia motorického rytmu, paternov, prízvukov a dynamiky. Artikulácia – otvorené a tlmené údery.</p> <p>Hudobno-teoretické poznatky:</p> <p>Názvoslovie používaného inštrumentára predmetu.</p> <p>Pojmy: základná poloha, striedavé údery, opakované údery, zdvojené údery, vírenie, celá, polová, štvrt'ová, osminová a šestnástinová nota, pomlčka, bodka za notou, synkopa, ligatúra, doba, takt, rytmus, tempo, dynamika, piano, mezzopiano, mezzoforte, forte, valčík, polka, beatový sprievod, slow-rock, latino-rytmy, pieseň, skladba ... .</p> <p>Sluchovo-rytmická oblasť:</p> <p>Rytmické hry na ozveny, na otázku a odpoveď.</p> <p>Analýza taktu a motorického rytmu zvukovej ukážky (klavír, gitara, CD, počítač).</p>
---	---

Žiaci po ukončení 3. ročníka II. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vedú názvoslovie a delenie inštrumentára predmetu: samozvучné, blanozvучné, ladené a melodické bicie nástroje, ✓ ovládajú zvukovo–farebné možnosti hry na malom bubne, bicej súprave, perkusiách a princípy ich ladenia, ✓ ovládajú základy správnych návykov a základy správneho používania hracieho aparátu: sedenie, postavenie rúk a nôh, držanie tela, držanie paličiek, hra zápästím a prstami, zvukovo a dynamicky vyrovnané hranie striedavých a opakovaných úderov s jemnou motorikou, tlakové vírenie, s dynamickým rozlíšením p-mp-mf-f-ff, ✓ ovládajú vírenie s legátom i s odsadením, aplikáciu crescendo – decrescenda, 	<p>Nástrojové a technické kompetencie Hra na malom bubne:</p> <p>Hra vyrovnaných striedavých a opakovaných úderov, virblov s dynamickým rozlíšením p-mp-mf-f-ff.</p> <p>Prstová technika.</p> <p>Zdvojené údery – “dvojky“.</p> <p>Vírenie v celej, polovej, štvrt'ovej a osminovej note s legátom, s odsadením a aplikácia crescendo – decrescenda.</p> <p>Hra jednoduchého, dvojitého a trojitého prírazu.</p> <p>Hra akcentov v párnom i nepárnom delení, v pomalom a strednom tempe.</p> <p>Hra paradiddlov RLRR LRL, RRLR LLRL, RLLR LRRL, RLRL</p> <p>LRLR v pomalom a strednom tempe.</p> <p>Hra zo zápisu celých, polových, štvrt'ových, osminových, šestnástinových nôt a pomlčiek v</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ ovládajú hru paradiddlov RLRR LRL, RRLR LLRL, RLLR LRRL, RLRL LRLR v pomalom, strednom aj rýchlom tempe, ✓ ovládajú hru akcentov v párnom i nepárnom delení v pomalom a strednom tempe, ✓ ovládajú jednoduchý, dvojité a trojité príraz, ✓ ovládajú hru zo zápisu celých, polových, osminových a šestnástinových nôt a pomlčiek v 5/4, 4/4, 3/4, 2/4, 3/8, 6/8, 9/8, 12/8 4/8 a celom (alla breve) takte, ✓ interpretujú hru osminovými triolami a šestnástinovými notami a pomlčkami, ✓ ovládajú hru polovej, štvrtovej a osminovej noty s bodkou, ✓ ovládajú hru šestnástinovej trioly, sextoly a veľkej trioly, ✓ ovládajú hru osminovej a šestnástinovej synkopy a ligatúry, ✓ ovládajú pedálovú techniku, techniku zdvojených úderov veľkého bubna, kombinovanú koordináciu celého hracieho aparátu a základy hry s metličkami; ✓ vedia zahrať osminové a šestnástinové variácie polkového, valčíkového, beatového sprievodu a slow-rocku, swing, shuffle, latino a funky rytmy. 	<p>5/4, 4/4, 3/4, 2/4, 3/8, 6/8, 9/8, 12/8 4/8 a celom (alla breve) takte. Hra šestnástinovej trioly, sextoly a veľkej trioly. Rytmická stupnica: noty štvrtové, osminové, trioly, šestnástinové a sextoly. Hra osminovej a šestnástinovej noty s bodkou. Hra osminovej a šestnástinovej synkopy a ligatúry. Hra na bicej súprave: Rozkladové cvičenia – kombinovaná koordinácia celého hracieho aparátu s použitím veľkého bubna, malého bubna, dvoch tomov a hi-hat na druhú osminku doby. Zdvojené údery veľkého bubna. Hra osminových a šestnástinových variácií beatového sprievodu a slow-rocku, základné latino a funky rytmy. Hra so sprievodom (klavír, gitara, CD prehrávač, počítač). Hra na perkusiách: Realizácia motorického rytmu, paternov, prízvukov a dynamiky. Artikulácia – otvorené a tlmené údery. Aplikácia paradiddlov (conga, bonga, temple-blocky alebo agogo-bells). Hudobno-teoretické poznatky: Názvoslovie a delenie inštrumentára predmetu: samozvučné, blanzvučné, melodické, ladené, perkusívne, tympany, veľký bubon, malý bubon, tomy, sprievodný činel (ride), crash činel, hi-hat, bicia súprava, tamburína, triangel, rolničky, zvonkohra, metalofón, xylofón, marimba, vibrafón, paličky, bonga, conga, cabasa, guiro, temple-blocky, agogo-bells, cajon ... . Princípy ladenia bicích nástrojov. Pojmy: základná poloha, striedavé údery, opakované údery, zdvojené údery, vírenie, prírazy, paradiddle, akcenty, celá, polová štvrtová, osminová, šestnástinová nota, pomlčka, bodka za notou, triola, veľká triola, sextola, synkopa, ligatúra, legato, doba, takt, rytmus, tempo, valčík, polka, beatový sprievod, slow-rock, latino-rytmy, dynamika, piano, mezzopiano, mezzoforte, forte, fortissimo, crescendo, decrescendo, pieseň, skladba, motív, veta, časť, predohra, dohra, medzihra. Sluchovo-rytmická oblasť: Rytmické hry. Analýza metra a prízvukov. Orientácia v hudobných formách.</p>
--	--

Žiaci po ukončení 4. ročníka II. stupňa základného štúdia:

<p>Výkonový štandard</p>	<p>Obsahový štandard</p>
---------------------------------	---------------------------------

<ul style="list-style-type: none"> ✓ ovládajú názvoslovie, delenie a žánrové využitie inštrumentára bicích nástrojov, ✓ ovládajú zvukovo-farebné možnosti hry na malom bubne, perkusiách, bicej súprave a základy ladenia používaných nástrojov, ✓ ovládajú základy správnych návykov a základy správneho používania hracieho aparátu: sedenie, postavenie rúk a nôh, držanie tela, držanie paličiek, hra zápästím a prstami, zvukovo a dynamicky vyrovnané hranie striedavých a opakovaných úderov, tlakové vírenie, s dynamickým rozlíšením pp-p-mp-mf-f-ff, ✓ ovládajú hru paradiddlov RLRR LRLR, RRLR LLRL, RLLR LRRL RLRL LRLR a diddle paradiddlov, ✓ ovládajú hru akcentov v párnom a nepárnom delení – pomalé, stredné aj rýchle tempá, ✓ ovládajú jednoduchý, dvojitý, trojitý a štvoritý príraz, ✓ interpretujú skladby celého hracieho aparátu v celom rytmicko-melodickom inštrumentári, ✓ ovládajú vírenie s legátom i s odsadením, aplikáciu crescenda – decrescenda (pp-p-mp-mf-f-ff), ✓ ovládajú hru zo zápisu celých, polových, osminových, šesnásťtinových, dvaatricatinových nôt a pomlčiek v 7/4, 6/4, 5/4, 4/4, 3/4, 2/4, 3/8, 6/8, 9/8, 12/8, 4/8 a celom (alla breve) takte, ✓ ovládajú hru polovej, štvrtovej, osminovej a šesnásťtinovej noty s bodkou, ✓ ovládajú hru osminovej, šesnásťtinovej, dvaatricatinovej synkopy a ligatúry, ✓ ovládajú hru šesnásťtinovej trioly a sextoly, veľkej trioly, duoly, kvintoly a septoly, ✓ ovládajú rytmickú stupnicu: delenie štvrtové, osminové, triolové, kvintolové, šesnásťtinové, sextolové, septolové a dvaatricatinové, 	<p>Nástrojové a technické kompetencie: Hra na malom bubne:</p> <p>Hranie vyrovnaných striedavých, opakovaných úderov a virblov s dynamickým rozlíšením pp-mp-mf-f-ff. Prstová technika.</p> <p>Zdvojené údery – “dvojky“.</p> <p>Vírenie s legátom, s odsadením, crescendo – decrescendo. Hra jednoduchého, dvojitého, trojitého a štvoritého prírazu.</p> <p>Hra akcentov v párnom a nepárnom delení, v pomalom, strednom a rýchlom tempe.</p> <p>Hra paradiddlov RLRR LRLR, RRLR LLRL, RLLR LRRL, RLRL</p> <p>LRLR a diddle paradiddlov.</p> <p>Hra zo zápisu celých, polových, štvrtových, osminových, šesnásťtinových a dvaatricatinových nôt a pomlčiek v celom (alla breve) 7/4, 6/4, 5/4, 4/4, 3/4, 2/4, 3/8, 6/8, 9/8, 12/8, 4/8 takte.</p> <p>Hra šesnásťtinovej trioly, sextoly, kvintoly, septoly, veľkej trioly a duoly.</p> <p>Hra polovej, štvrtovej, osminovej a šesnásťtinovej noty s bodkou. Hra osminovej, šesnásťtinovej a dvaatricatinovej synkopy a ligatúry.</p> <p>Rytmická stupnica: štvrtové, osminové, šesnásťtinové noty, kvintola, sextola, septola, dvaatricatinové noty.</p> <p>Ladenie, nastavenie strunníka a údržba nástroja.</p> <p>Hra na bicej súprave:</p> <p>Kombinovaná koordinácia celého hracieho aparátu, rozkladové cvičenia s použitím veľkého bubna, malého bubna a dvoch tomov s ostinátnou hrou hi-hat na druhú časť doby.</p> <p>Hra vo štvrtových, osminových, párných i nepárných taktoch. Zdvojený úder na veľký bubon.</p> <p>Osminové a šesnásťtinové variácie beatového sprievodu a slow-rocku, swing, wals, shuffle, latino a funky rytmy.</p> <p>Hra s metličkami.</p> <p>Hra so sprievodom (klavír, gitara, CD prehrávač, počítač). Ladenie, nastavenie a údržba nástroja.</p> <p>Hra na perkusiách:</p> <p>Realizácia motorického rytmu, paternov, prízvukov a dynamiky.</p> <p>Artikulácia – otvorené a tlmené údery.</p> <p>Aplikácia paradiddlov (conga, bonga, temple-blocky alebo agogo-bells).</p> <p>Hudobno-teoretické poznatky:</p>
---	--

<p>✓ ovládajú pedálovú techniku, techniku zdvojených úderov veľkého bubna, kombinovanú koordináciu celého hracieho aparátu, hru s metličkami, správne štýlové variácie beatového sprievodu, slow- rocku, swingu, walsu, shufflu, latino rytmov, funky rytmov a použitie breakov.</p>	<p>Delenie a názvoslovie inštrumentára bicích nástrojov: samozvučné, blanzvučné, melodické, ladené, perkusívne, tympany, veľký bubon, malý bubon, tomy, sprievodný činel (ride), crash činel, hi-hat, bicia súprava, tamburína, triangel, rolničky, zvonkohra, metalofón, xylofón, marimba, vibrafón, paličky, bonga, conga, cabasa, guiro, temple-blocky, Agogo-bells, cajon ... .</p> <p>Teória ladenia samozvučných a blanzvučných nástrojov.</p> <p>Pojmy: základná poloha, striedavé údery, opakované údery, zdvojené údery, vírenie, prírazy, paradiddle, akcenty, celá, polová, štvrt'ová, osminová, šestnásťtinová a dvaatricatinová nota, pomlčka, bodka za notou, duola, triola, sextola, kvintola, septola, synkopa, ligatúra, legato, doba, takt, rytmus, tempo, valčík, polka, beatový sprievod, slow-rock, swing, wals, shuffle, latino rytmy, funky rytmy, groove, tempo, dynamika, pianissimo, piano, mezzopiano, mezzoforte, forte, fortissimo, crescendo, decrescendo, pieseň, skladba, motív, téma, veta, časť, forma, sloha, refrén, most, predohra, dohra medzihra, sólo, brejk.</p> <p>Sluchovo-rytmická oblasť:</p> <p>Analýza štýlu, taktu, prízvukov, rytmického sprievodu.</p> <p>Orientácia vo forme: piesňové formy, téma, most – bridge, predohra, medzihra, dohra, coda</p>
--	---

Záverečná skúška:

Hra na malom bubne:

- dve kontrastné etudy s využitím paradiddlov, prírazov, akcentov a vírenia. Hra na bicej súprave:
- rozkladové cvičenie - etuda vo štvrt'ovom alebo osminovom takte s ostinátnym použitím hi-hat,
- jedna ukážka bicieho sprievodu (beatový sprievod, slow-rock, swing, wals, shuffle, latino alebo funky).

8. 5 ŠTUDIJNÉ ZAMERANIE HLASOVÁ VÝCHOVA, SPEV

CHARAKTERISTIKA ŠTUDIJNÉHO ZAMERANIA

Hlasovú výchovu možno charakterizovať ako cieľavedomý vzdelávací a formatívny proces, smerujúci k zdokonaľovaniu hlasového prejavu (reči a spevu). Je zameraná na získanie hlasovej techniky a osvojovanie si zásad správneho používania hlasu a je jedným z prostriedkov, ako technicky pripraviť hlas a vytvoriť z neho čo najvhodnejší nástroj na spevácku alebo deklamačnú interpretáciu a ich vzájomné prepojenie.

Spev je predmetom špeciálnej odbornej prípravy, ktorej nevyhnutnou súčasťou je poznanie zákonitých súvislostí spevného ústrojenstva a neustále hľadanie správnych metodických postupov. Spev je základným fyziologickým prejavom, počas ktorého sa rozvíjajú správne dýchacie návyky a artikulácia. Uplatňovaním syntézy hlasu, reči a intenzívneho emocionálneho zážitku dochádza počas výučby spevu postupne k vedomej kultivácii speváckeho prejavu žiaka, ale aj k celkovej kultivácii jeho osobnosti. Kultivovaný spevácky prejav nachádza uplatnenie v skladbách sólových, zborových aj komorných a je základom všetkých štýlových období a žánrov vokálnej hudby.

Nevyhnutným predpokladom štúdia hlasovej výchovy a spevu je kvalitný, zdravý, vývojaschopný hlas a hudobné nadanie, podporené schopnosťou duševnej, racionálnej a emocionálnej predstavivosti, ktorú si vyžaduje práca na vytváraní správnych speváckych návykov. Žiak musí mať tiež dostatočné pamäťové schopnosti a vôľové vlastnosti. Skvalitnenie a umocnenie speváckych schopností zabezpečuje individuálny prístup ku každému žiakovi podmienený mierou talentu, speváckych zručností a psychicko-vôľových vlastností.

Doplňujúce predmety študijného zamerania Hlasová výchova, spev sú: Príprava k súhre alebo klavírny sprievod, nevyhnutný pre zvýšenie kvality študijného zamerania (náplň predmetu zodpovedá podmienkam plánu hlavného predmetu).

Obligátny nástroj umožňuje získanie zručnosti v hre na klávesovom nástroji nevyhnutných pri naštudovávaní repertoáru a orientovanie sa v klavírnych partoch (pri osvojovaní si technických základov hry sa riešenie fyziologicko-metodických otázok obmedzuje na minimum).

Komorný alebo zborový spev, predmety umelecko-odbornej prípravy, rozvíjajú intonačnú a harmonickú predstavivosť žiaka a jeho schopnosť výrazovo, dynamicky a rytmicky sa zjednotiť s ostatnými spievajúcimi. Žiaci pripravujúci sa na štúdium na stredných odborných a vysokých školách s hudobným a pedagogickým zameraním môžu študovať formou rozšíreného štúdia. Z dôvodu požiadaviek prijímacích skúšok na konzervatórium je ROZŠÍRENÉ ŠTÚDIUM doplnené o pohybovú výchovu.

CIELE ŠTUDIJNÉHO ZAMERANIA

- využívať správne spevácke návyky,
- vychádzať pri reprodukcii piesne z pochopenia slovného a hudobného obsahu spievaného textu,
- orientovať sa v speváckej literatúre, aby mohli získané poznatky využívať v umeleckej praxi,
- aplikovať získané vedomosti v hudobnom živote s osobitným zreteľom na spev a jeho funkciu v rozličných žánroch a štýloch,
- samostatne tvorivo pracovať,
- objektívne hodnotiť a vytvoriť vlastný interpretačný názor na vokálnu hudbu.

PROFIL ABSOLVENTA

Absolvent 1. časti I. stupňa základného štúdia spev spoľahlivo ovláda základné

spevácke návyky a výrazové prostriedky a dokáže ich vedome využívať pri interpretácii piesní. Orientuje sa v notovom zápise a zvláda samostatnú prípravu.

Absolvent druhej časti I. stupňa základného štúdia ovláda bránicové dýchanie, ako aj zásady správnej speváckej artikulácie a tvorenia tónu. Spevácke návyky vedome využíva pri interpretácii piesní rôznych hudobných štýlov a žánrov primeraných svojmu veku. Dosahuje umeleckú úroveň samostatného a tvorivého speváka amatéra, ktorý je schopný umelecky cítiť a tvorivo rozvíjať svoje schopnosti. Dosahuje dostatočnú technickú vyspelosť a vedomosti, ktoré mu umožňujú plynule nadviazať na štúdium nižšieho sekundárneho vzdelávania, na strednú školu umeleckého alebo pedagogického zamerania.

Absolvent II. stupňa základného štúdia spev a štúdia pre dospelých dosahuje umeleckú úroveň samostatného a tvorivého speváka, ktorý je schopný umelecky i technicky vyspelého prejavu. Dosiahnutá technická úroveň mu umožňuje dokonale a vkusne zvládať a interpretovať piesne a skladby rôznych štýlov a žánrov. Esteticky vníma a tvorivo rozvíja svoje schopnosti. Spôsobilosti a zručnosti, nadobudnuté počas štúdia, dokáže plnohodnotne uplatňovať v oblasti kultúry a umenia. Vie prezentovať svoj umelecký výkon aj názor na umenie. Je pripravený pokračovať v ďalšom zvyšovaní svojej kvalifikácie na vysokej škole umelecko-pedagogického zamerania.

Absolvent rozšíreného štúdia spev dokáže spievať zvukovo kvalitným znelým hlasom v rozsahu najmenej dvoch oktáv s dynamickou škálou, pohyblivosťou a správnou artikuláciou. Je schopný podať umelecký výkon na vyššej odbornej úrovni. Má prehľad v odbornej literatúre a poznatky z nej dokáže využívať v umeleckej praxi. Absolvent je schopný tvorivej umeleckej práce, na ktorú sa vo vyššom odbornom vzdelávaní kladie veľký dôraz. Spĺňa sluchovú, racionálnu i emocionálnu predstavu o podobe skladby. Dokáže samostatne umelecky a pútavo tvoriť na úrovni svojich možností. Absolvent rozšíreného štúdia spev je pripravený na zvládnutie požiadaviek talentových skúšok na konzervatórium alebo získané vedomosti aplikovať ako sólista alebo člen amatérskeho umeleckého telesa.

Absolventi, ktorí sa uchádzajú o prijatie na konzervatórium alebo na vysokú školu umeleckého zamerania, sú spôsobilí vykonať pred termínom talentových skúšok záverečnú skúšku v rozsahu požiadaviek talentovej skúšky.

Absolvent každého stupňa umeleckého vzdelávania ZUŠ ukončí štúdium absolventskou skúškou a absolventským vystúpením.

PRÍPRAVNÁ HLASOVÁ VÝCHOVA

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Prípravné štúdium

Žiaci po absolvovaní prípravného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ interpretujú spamäti so sprievodom klavíra minimálne 6 piesní, ✓ na úrovni hry zvládnu dychové, spevácke a uvoľňovacie pohybové cvičenia, ✓ ovládajú základy správnej výslovnosti, ✓ preukážu schopnosť sledovania notového zápisu pri interpretácii, ✓ disponujú systematickými pracovnými 	<p>Jednoduché ľudové a detské umelé piesne v strednej hlasovej polohe v rozsahu 5-6 tónov. Správne a prirodzené držanie tela pri speve, pokojný nádych a predĺžovaný výdych prostredníctvom aktivačných cvičení, dodržanie troch fáz (nádych, zadržanie, výdych), osvojenie si mäkkého nasadenia tónu.</p>

návykmi. ✓ dokážu určiť náladu piesní	Správne ovládanie artikulačného aparátu. Spájanie notového zápisu s predstavou výšky tvoreného tónu. Spôsobilosti zapamätať si a zopakovať elementárne hudobné motívy, cvičenia, frázy. Výber piesní rôzneho charakteru.
--	---

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia

- 2 piesne odlišného charakteru primeranej náročnosti.

HLASOVÁ VÝCHOVA, SPEV

Prvá časť prvého stupňa základného štúdia

Žiaci po absolvovaní 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ interpretujú spamäti minimálne 8 piesní v strednej hlasovej polohe v rozsahu 6-8 tónov, zvládnu 2 technické cvičenia v rozsahu 6-8 tónov. ✓ zvládnu na elementárnej úrovni základy dychovej techniky, ✓ zvládnu správnu a funkčnú artikuláciu, ✓ preukážu mäkké a opreté nasadenie tónu, ✓ aplikujú pri speve elementárne hudobno-výrazové prostriedky, ✓ rozpoznajú pedagógom zámerne demonštrované chyby, ✓ spájajú správne znejúce tóny s vlastným sluchovým vnemom a notovým zápisom. ✓ dokážu určiť náladu piesní a pochopiť ich obsah. 	<p>Ľudové a detské umelé piesne so sprievodom klavíra alebo CD nosiča. Jednoduché technické cvičenia. Základy dýchania pri speve - tri fázy hlbokého bránicového dýchania (nádyh - zadržanie - výdych). Správna vokalizácia: uvoľnená brada s funkčným ovládaním úst. Tvorba tónu v strednej hlasovej polohe, mäkké nasadenie Hudobno-výrazové prostriedky: výška, dĺžka a sila tónu. Hlasové cvičenia. Cvičenie intonačnej, rytmickej a harmonickej predstavivosti. Výber piesní rôzneho tempa a charakteru.</p>

Žiaci po absolvovaní 2. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ interpretujú spamäti minimálne 8 piesní v rozsahu 6-8 tónov. ✓ Zvládnu 2-4 technické cvičenia v rozsahu 6-8 tónov ✓ preukážu vyššiu úroveň dychovej techniky, ✓ aplikujú funkčnú artikuláciu pri tvorbe vokálov v strednej hlasovej polohe, ✓ ovládajú spevácke kompetencie na 	<p>Ľudové a jednoduché umelé piesne so sprievodom klavíra alebo CD nosiča. Jednoduché technické cvičenia. Cvičenie pokojného a hlbokého dýchania na bráni. Zásady správnej speváckej výslovnosti. Technické cvičenia na mäkké nasadzovanie tónu, navodenie hlavového tónu, vyrovnávanie hlasu v celej hlasovej polohe, bez hlasového</p>

<p>elementárnej úrovni,</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ zvládnu prednes kantilény, ✓ majú intonačnú, rytmickú a tempovú predstavivosť. ✓ Zvládnu základy speváckeho výrazu v spievaných piesňach. 	<p>zlomu, rozširovanie hlasového rozsahu smerom hore.</p> <p>Technické cvičenia na osvojovanie si kantilény.</p> <p>Technické cvičenia na rozvíjanie intonačnej, rytmickej a harmonickej predstavivosti a rozvíjanie čistej intonácie ako prípravy pre komorný, alebo zborový spev.</p> <p>Výber piesní rôzneho tempa a charakteru.</p>
---	---

Žiaci po absolvovaní 3. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ demonštrujú prirodzený detský hudobný prejav na interpretácii 8 - 10 piesní spamäti, bez hlasových zlomov so sprievodom klavíra alebo CD, ✓ zvládnu 2-4 technické cvičenia ✓ majú zafixované správne spevácke návyky, ✓ pri speve využívajú dynamické kontrasty, agogiku, frázovanie. ✓ spievajú v celom svojom hlasovom rozsahu, prebraté technické a výrazové prvky spájajú s hudobnou predstavou a teoretickými poznatkami. 	<p>Jednoduchšie piesne rôzneho charakteru a žánru.</p> <p>Technické cvičenia.</p> <p>Správne a prirodzené držanie tela pri speve, upevňovanie a zdokonaľovanie vedomého ovládania rečových orgánov s dôrazom na uvoľňovanie brady, sústavné zdokonaľovanie troch fáz správneho dýchania s prípravou zmiešaného reberno-bránicového dýchania.</p> <p>Uvedomelý prednes na základe porozumenia hudobnej štruktúry a obsahu piesne, vedomé rozvíjanie pamäťových schopností žiaka.</p> <p>Spájanie a zvukové vyrovnávanie vokálov v celej hlasovej polohe, rozširovanie hlasového rozsahu smerom nahor i nadol, spájanie a zvukové vyrovnávanie tónov pri používaní hlavovej rezonancie.</p> <p>Interpretácia skladieb primeraných schopnostiam a veku žiaka.</p>

Žiaci po absolvovaní 4. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ interpretujú spamäti 8 - 10 piesní so sprievodom klavíra, alebo CD nosiča, ✓ zvládnu 2-4 technické cvičenia ✓ ovládajú tvorbu tónu opretého na bránci (dychovú oporu), ✓ ovládajú mäkké nasadenie tónu, ✓ ovládajú plynulý prednes kantilény, ✓ prirodzene frázujú s použitím dynamických a agogických výrazových prostriedkov. ✓ vedome tvoria staccato a legato, ✓ pri spievaní preukazujú schopnosť zvukovo vyrovnávať vokály v celom svojom hlasovom rozsahu, 	<p>Piesne rôzneho charakteru a žánru.</p> <p>Technické cvičenia.</p> <p>Sústavné zdokonaľovanie zmiešaného reberno-bránicového dýchania, uvedomené budovanie dychovej opory.</p> <p>Cvičenia na mäkké nasadenie tónu.</p> <p>Cvičenia plynulej kantilény na rôznorodých melódiách, rozširovanie a vyrovnávanie hlasového rozsahu podľa individuálnych schopností žiakov hlasovými cvičeniami smerom nadol i nahor.</p> <p>Rozširovanie a obohacovanie dynamickej a agogickej škály.</p> <p>Technické cvičenia na správne použitie dychu</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ orientujú sa v notovom zápise speváckych partov, ✓ chápu textový obsah prednesených skladieb, samostatne pracujú s notovým materiálom. 	<p>na bránci pri spievaní staccata. Technické cvičenia na spájanie hlavovej a hrudnej rezonancie – voixmixt. Spájanie notového materiálu s hudobnou predstavou. Zdokonaľovanie uvedomelého prednesu na základe pochopenia hudobného a textového obsahu piesne.</p>
---	---

Záverečná skúška

- 1 solmizačné cvičenie,
- 1 klasická ľudová pieseň, alebo ľudová pieseň v úprave skladateľa,
- 1 umelá pieseň. (môže byť aj jednoduchá populárna pieseň)

Druhá časť prvého stupňa základného štúdia

Žiaci po absolvovaní 1. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ interpretujú spamäti zvukovo vyrovnaným hlasom v celej hlasovej polohe 8-10 piesní so sprievodom klavíra alebo CD, ✓ zvládnu 2-4 technické cvičenia v rozsahu oktávy. ✓ ovládajú tvorbu staccata so správnym použitím dychovej opory, ✓ preukazujú zmysel pre krásu plynulej kantilény a hudobnej frázy, ✓ dodržiavajú zásady hlasovej hygieny, čím predchádzajú mutačným šelestom a hlasovým zlomom, ✓ interpretujú piesne so správnym výrazom primeraným svojmu veku, ✓ samostatne pracujú s notovým materiálom. 	<p>Piesne rôzneho charakteru a žánru Technické cvičenia Tvorba staccata so správnym použitím dychu na bránci. Sústavné zdokonaľovanie zmiešaného dýchania a budovania dychovej opory, vyrovnávanie hlasu v celej hlasovej polohe na základe voixmixtu, rozširovanie hlasového rozsahu obomi smermi, spievanie prechodných tónov s nasadením zhora. Predchádzanie prípadným mutačným šelestom a hlasovým zlomom vhodným a šetrným výberom hlasových cvičení. Rozširovanie hudobného rozhľadu žiaka hudobným materiálom, ktorý je svojím obsahom a náročnosťou primeraný ich veku a schopnostiam.</p>

Žiaci po absolvovaní 2. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ disponujú spoľahlivým technicky vyspelejším a kultivovanejším hudobným prejavom, potrebným na zvládnutie 8 - 10 náročnejších ľudových a umelých piesní so sprievodom klavíra alebo CD, ✓ 2-4 technické náročnejšie cvičenia. ✓ spájajú teoretické poznatky s hudobnou predstavivosťou, 	<p>Piesne rôzneho charakteru a žánru. Technické cvičenia Neustále upevňovanie speváckej techniky a rozširovanie o ďalšie prvky. Rozvíjanie plynulej kantilény s predlžovaním a zdokonaľovaním dychových fráz (striedanie staccata a legata). Odstraňovanie mutačného šelestu a hlasových</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ plne využívajú dychovú oporu, ✓ rozvíjanie hudobnej predstavivosti prepojením notového zápisu so zvukovou predstavou, ✓ ovládajú zásady hlasovej hygieny z dôvodu predmutačného a mutačného obdobia, ✓ prejavujú záujem o hudobnú literatúru, o kultúru a o aktuálne dianie v umeleckom svete podľa svojho záujmu, ✓ zrozumiteľné reprodujú text aj v cudzom jazyku. 	<p>zlomov. Štúdium skladieb rôzneho štýlu a žánru. Štúdium piesní v cudzom jazyku.</p>
--	--

Žiaci po absolvovaní 3. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ zvládnu s primeraným výrazom interpretáciu vokaliz a 8 skladieb so sprievodom klavíra alebo CD, ✓ vedome demonštrujú rozširujúcu sa kapacitu dýchania, ✓ využívajú nadobudnuté technické schopnosti k prepojeniu tvorby tónu a dychu a zdokonaľovaniu ľahkosti a prirodzenosti hlasu, ✓ zvládajú spevácku artikuláciu, výslovnosť a znelosť tónu, ✓ sú schopní dynamicky a agogicky rozlíšiť obsahovú a výrazovú stránku skladby, ✓ sú schopní interpretácie piesní rôznych štýlových období, interpretujú piesne i v cudzom jazyku, ✓ uvedomene sa koncentrujú a sústredia pred verejným sólovým vystúpením, ✓ preukážu kultivovaný prejav na verejnosti. 	<p>Štúdium primerane náročných vokaliz a skladieb rôznych štýlových období, môže byť aj populárna pieseň. Predlžovanie a zdokonaľovanie dychových fráz, zdokonaľovanie reberno-bránicového dýchania a dychovej opory. Spájanie hlavovej a hrudnej rezonancie - voixmixte, zdokonaľovanie plynulej kantilény. Rozvíjanie primeranej technickej vyspelosti a kultivovanosti hudobného prejavu žiaka. Rozširovanie hudobného obzoru žiaka neustálym spoznávaním nových piesní. Vystupovanie na interných a verejných koncertoch školy.</p>

Žiaci po absolvovaní 4. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ zvládnu so sprievodom klavíra interpretáciu 2 vokaliz a 6-8piesní, ✓ aplikujú získané spevácke zručnosti a návyky pri interpretácii, ✓ rešpektujú problémy vyplývajúce z mutácie, ✓ majú schopnosť využívať technické možnosti IKT, ✓ zaujímajú vlastný postoj k hodnote umeleckého diela, ✓ preukážu dostatočnú technickú vyspelosť a 	<p>2 primerane náročné vokalizy a 6-8 piesní rôzneho charakteru a štýlového obdobia. Udržanie správnej speváckej techniky. Ľahké a prirodzené zaobchádzanie s celým fonačným aparátom. Spoznávanie nových skladieb a piesní a cez počúvanie svetoznámych interpretov rozlišovanie ich štýlovej interpretácie, (získavanie notového materiálu, hudobných nahrávok).</p>

vedomosti, aby mohli s ✓ úspechom nadviazať na štúdium vyššieho sekundárneho umeleckého vzdelávania.	Pripravovanie absolventského repertoáru, ktorý odznie na verejnom absolventskom koncerte a absolventskej skúške.
---	--

Záverečná skúška:

- 1 vokaliza,
- 2 ľudové charakterovo odlišné piesne,
- 2 umelé charakterovo a štýlovo rozdielne piesne.

II. stupeň základného štúdia

Žiaci na konci 1. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ zvládnu so správnym výrazom, frázovaním a agogikou a so sprievodom klavíra alebo CD interpretáciu 2 vokaliz a 8 piesní, ✓ aplikujú do interpretácie piesní správne používanie funkcie hlasového a dychového ústrojenstva, rezonancie a speváckej techniky, ✓ preukážu širšie technické možnosti svojho hlasového prejavu, ✓ dodržiavajú zásady hlasovejhygieny pri prípadnej mutácii a hlasovom šeleste, ✓ preukážu orientáciu v kultúrnom a najmä hudobnom živote so zreteľom na spev a jeho funkciu v rôznych štýloch a žánroch. 	<p>2 vokalizy a 8 piesní rôzneho charakteru a štýlu.</p> <p>Dychové cvičenia na upevnenie dychovej opory, rozširovanie a zdokonaľovanie stavby hlasu.</p> <p>Vyrovňovanie hlasu v celej hlasovej polohe (voix mix, messa di voce).</p> <p>Neustále zdokonaľovanie speváckej artikulácie so zreteľom na uvoľňovanie rečových orgánov (spodná čelusť).</p> <p>Oboznamovanie sa so základnými pojmami fyziológie hlasu.</p>

Žiaci na konci 2. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ zvládnu so správnym výrazom, frázovaním a agogikou a so sprievodom klavíra, alebo interpretáciu 2 vokaliz a 8 piesní rôzneho charakteru a žánru, ✓ preukážu základy speváckej techniky rozšírené o nové technické prvky, ✓ preukážu rozšírenie hlasového rozsahu pre zvládnutie náročnejších piesní, ✓ interpretujú piesne s vyjadrením nálady, s porozumením obsahu piesne, s výrazom ✓ preukážu schopnosť samostatnej prípravy, ✓ demonštrujú získané kompetencie na triednom, internom alebo verejnom koncerte. 	<p>Vokalizy, piesne (môžu byť i ľahšie operné árie, alebo muzikálové piesne).</p> <p>Technické cvičenia na upevnenie dychovej a hlasovej techniky (striedanie staccata a legata s plným využitím dychovej opory. Rozširovanie hlasového rozsahu a stavby hlasu v rozsahu oktávy a decimy.</p> <p>Cvičenia na zlepšenie výrazu.</p> <p>Spájanie hlavovej a hrudnej rezonancie s cieľom budovania a upevňovania jednotného registra a uvedomenie si prechodných tónov. Vedenie žiaka k samostatnosti pri štúdiu piesní.</p> <p>Príprava na triedne, interné a verejné koncerty.</p>

Žiaci na konci 3. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ zvládnu so správnym výrazom, frázovaním, agogikou a so sprievodom klavíra, alebo CD interpretáciu 2 vokaliz a 8 piesní rôzneho štýlu a žánru, ✓ interpretujú uvoľneným a vyrovnaným hlasom v celom rozsahu, ✓ aplikujú jednoduché technické ozdoby vo vokálnej interpretácii, ✓ výrazovo a agogicky rozlišujú obsahovú stránku skladby, ✓ pri cvičení aplikujú vytrvalosť, disciplínu a tvorivú predstavivosť, ✓ aplikujú v praxi teoretické poznatky o anatómii a fyziológii tvorenia hlasu - fonácie, artikulácie v interpretácii piesní, ✓ interpretujú skladby s vyjadrením nálady, s porozumením obsahu skladby, s výrazom, ✓ interpretujú piesne v slovenskom i v cudzom jazyku. 	<p>Vokalizy a piesne rôzneho štýlu a žánru. Dychové a technické hlasové cvičenia na upevňovanie a kultivovanie speváckych návykov a vedomostí (zdokonaľovanie mezza di voce).</p> <p>Technický nácvik jednoduchých melodických ozdôb.</p> <p>Zdokonaľovanie agogických a výrazových prvkov v naštudovaných piesňach.</p> <p>Oboznamovanie sa z anatómiou a fyziológiou hlasu.</p> <p>Cvičenia na zlepšenie výrazu.</p> <p>Príprava textovej stránky vokálnej skladby.</p> <p>Aplikovanie prirodzenej dikcie rečového prejavu a zrozumiteľnosť textu v slovenskom aj cudzom jazyku.</p>

Žiaci na konci 4. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ zvládnu so správnym výrazom, frázovaním a agogikou, spamäti a so sprievodom klavíra alebo CD interpretáciu 2 vokaliz a 6 piesní, ✓ preukážu všetky doposiaľ získané vedomosti a spevácke návyky, ✓ interpretujú diela rôznych štýlových období a žánrov s uvedomelým prednesom, ✓ preukážu samostatný prístup k naštudovaniu nových piesní, ✓ preukážu dostatočnú technickú vyspelosť a zručnosť na ukončenie verejným absolventským vystúpením, ✓ zvlášť talentovaní žiaci zvládnu prípravu na ďalšie štúdium podľa požiadaviek na prijímacie skúšky príslušnej školy umeleckého zamerania. 	<p>Primerane náročné vokalizy, piesne alebo ľahšie árie rôzneho štýlového obdobia (alternatívne z oblasti tanečnej, muzikálovej alebo operetnej tvorby, zodpovedajúcej úrovni štúdia na II. stupni),</p> <p>Upevňovanie primeranej technickej pohotovosti a vyspelosti (výrazové prostriedky - tempo, frázovanie, prízvuky, dynamika, náročnejšie cvičenia v rozsahu oktávy až decimy, stupnicové behy).</p> <p>Uvedomovanie prednesových možností interpretácie.</p> <p>Spoznávanie nových skladieb a piesní počúvaním svetoznámych interpretov a rozlišovaním ich štýlovej interpretácie.</p> <p>Verejné prezentovanie nacvičeného repertoáru na absolventských skúškach a absolventskom koncerte.</p>

Záverečná skúška:

- 1 vokaliza,
- 1 pieseň z obdobia baroka, alebo klasicizmu
- 1 pieseň z obdobia romantizmu, alebo pieseň z operety či muzikálu
- 1 pieseň z obdobia 20. alebo 21. storočia

8. 6 SPRIEVOD, KOMORNÁ HRA

CHARAKTERISTIKA PREDMETOV

Sprievod patrí medzi povinné predmety v jednotlivých študijných zameraniach na prvom a druhom stupni základného štúdia. V priebehu vzdelávania žiaci rozvíjajú hudobné kompetencie v rámci súhry s iným hudobným nástrojom. Zdokonaľujú inštrumentálne a percepčné schopnosti, zručnosti počas interpretácie vlastného partu pri súčasnom vnímaní hry iného hudobného nástroja.

Štúdium v rámci tohto predmetu významne rozvíja rytmické, melodické a harmonické cítenie žiaka a zmysel pre spoločné stvárnenie hudobno-výrazových prostriedkov, frázovanie, artikuláciu. Môže slúžiť ako príprava k predmetom komorná hra, hra v súbore, orchestri.

Sprievod sa vyučuje v skupine dvoch žiakov. Klavírny sprievod alebo inštrumentálny sprievod môže riaditeľ školy prideliť v predmete zborový spev v rozsahu 1 – 2 hodiny týždenne podľa príslušného učebného plánu.

Sprievod patrí v prvej časti I. stupňa základného štúdia medzi povinné skupinové predmety študijných zameraní hra na klavíri, keyboarde, spev, hra na sopránovej zobcovej flaute, keltskej harfe, kontrabase, viole, harfe, pikole, priečnej flaute, hoboji, klarinete, saxofóne, B trúbke, Es trúbke, krídlovke, lesnom rohu, pozaune, barytónu, heligónu, tube, fagote, bicích a ľudových nástrojoch, cirkevná a chrámová hudba, základy hudobnej kompozície. K študijným zameraniam hra na klavíri, keyboarde, spev, hra na sopránovej zobcovej flaute, keltskej harfe je sprievod zaradený podľa učebných plánov od 3. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia a prebieha počas celého štúdia na I. stupni. Ostatné študijné zamerania majú sprievod zaradený medzi povinné predmety od začiatku individuálneho vzdelávania v hre na nástroji v priebehu dvoch rokov prvej časti I. stupňa základného štúdia. Ide o študijné zamerania, kde prevažná časť žiakov nadobudla základy inštrumentácie na iných, príbuzných hudobných nástrojoch.

V druhej časti I. stupňa základného štúdia (okrem študijného zamerania hra na harfe) pokračujú žiaci v rozvíjaní interpretačných kompetencií v rámci predmetov komorná hra alebo hry v súbore, orchestri. Sprievod v rámci študijného zamerania hra na harfe môže byť zaradený ako povinný predmet od 2. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia.

V priebehu vzdelávania na II. stupni základného štúdia je možné vybrať si sprievod ako povinný predmet spomedzi skupinových predmetov v študijných zameraniach hra na klávesových, sláčikových, dychových nástrojoch, hra na cimbale, gitare, harfe, akordeóne a bicích nástrojoch s možnosťou hry na príbuzných elektrických a elektroakustických nástrojoch. V študijných zameraniach hra na organe, čembale sa žiaci môžu vzdelávať v tomto predmete ako v jednom zo skupinových predmetov od 3. ročníka II. stupňa základného štúdia.

Rozšírené štúdium ponúka predmet klavírny sprievod od 3. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia v študijných zameraniach hra na klavíri, na husliach, violončele, od 4. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia v študijnom zameraní spev. Od 1. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia sa klavírny sprievod vyučuje v študijných zameraniach hra na viole, kontrabase, cimbale, od 2. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia je povinným predmetom v študijných zameraniach hra na dychových nástrojoch, bicích nástrojoch a harfe. V študijnom

zameraní hra na akordeóne má žiak možnosť vybrať si predmet sprievod ako jednu z možností spomedzi skupinových predmetov od 4. ročníka 1.časti I. stupňa základného štúdia.

Výchovno-vzdelávací proces prebieha v súlade so vzdelávacími štandardmi predmetu komorná hra. Pokračuje v priebehu ďalšieho štúdia na prvom a druhom stupni, a tiež je zaradený do učebných plánov štúdia pre dospelých.

Predmet komorná hra má na základných umeleckých školách spomedzi skupinových foriem vyučovania najširšie uplatnenie predovšetkým z hľadiska využitia počtu hráčov (duo - noneto) a rôznych druhov hudobných nástrojov. Umožňuje zažiť radosť zo spoločného muzicírovania, objavovať a prakticky precítiť krásu harmónie a zvukovú farbu hudobných nástrojov, rozširuje umelecké vnímanie. Upevňuje, zdokonaľuje a rozvíja kompetencie žiaka získané na hodinách individuálneho štúdia a hudobnej náuky. Poskytuje možnosti využitia väčšiny hudobných nástrojov, ktoré sa na základných umeleckých školách vyučujú.

V priebehu hudobného vývoja vznikli komorné telesá s ustáleným nástrojovým obsadením. Neskôr sa skladatelia zamerali na komponovanie komorných skladieb podľa toho, aké hudobné nástroje mali k dispozícii, a o aké zoskupenia mala záujem široká verejnosť. O rôznorodom uplatnení hudobných nástrojov svedčia diela skomponované najmä v 20. storočí, ktoré ponúka pestrý hudobný materiál pre rôzne komorné obsadenia.

Komorná hra je predmet priradený k štúdiu na všetkých hudobných nástrojoch vyučovaných na základných umeleckých školách. V rámci študijných zameraní hra na klavíri, keyboarde, husliach, violončele, gitare, cimbale, sopránovej zobcovej flaute, keltskej harfe sa začína vyučovať v treťom ročníku prvej časti I. stupňa základného štúdia, v študijnom zameraní hra na akordeóne vo štvrtom ročníku prvej časti I. stupňa základného štúdia. Predmet komorná hra je jedným zo skupinových predmetov, ktorý môžu študovať žiaci v rámci študijných zameraní hra na kontrabase a viole od prvého ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia. K hre na harfe môže byť predmet priradený od 2. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia. Študijné zamerania hra na pikole, priečnej flaute, hoboji, klarinete, saxofóne, B trúbke, Es trúbke, krídlovke, lesnom rohu, pozaune, barytónu, heligónu, tube, bicích a ľudových nástrojoch, zobcových flautách (s výnimkou sopránovej), fagote, ponúkajú predmet komorná hra ako jeden zo skupinových predmetov od 3. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia. K študijným zameraniam hra na organe a čembale je tento predmet zaradený od tretieho ročníka II. stupňa základného štúdia.

Komorná hra pokračuje v priebehu ďalšieho štúdia na prvom a druhom stupni, a tiež je zaradená do učebných plánov štúdia pre dospelých.

Môže slúžiť ako príprava k súhre v amatérskych záujmových umeleckých skupinách a vo väčších súborových a orchestrálnych zoskupeniach. Býva súčasťou prierezových tém umeleckých odborov ZUŠ (divadelné predstavenia, tematická súvislosť hudby k vernisážam, spojenie tanečného stvárnenia s hudbou).

Predpokladom zaradenia žiaka do komorných zoskupení je určitá technická a muzikálna vyspelosť. Cieľom vyučovania komornej hry je príprava samostatného, technicky a interpretačne zrelého a pohotového amatéra hudby, ktorý je schopný štýlovo zvládnuť primerane náročné interpretované diela komorného charakteru. Má hlboký sociálny a etický význam.

Prvá časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci po ukončení prvej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ aplikujú získané teoretické a individuálne interpretačné kompetencie v skupinovom predmete, ✓ rozumejú základným princípom kolektívneho muzicírovania, ✓ reagujú interpretačne na gestá spoluhráča (nástupné a ukončujúce gestá skladby alebo frázy), ✓ reagujú adekvátnym tempom a dynamikou na gesto ukázané určeným hráčom na začiatku skladby, ✓ vnímajú vlastnú hru pri súčasnom počúvaní spoluhráča, ✓ kontrolujú s pomocou učiteľa intonačnú čistotu a rytmickú presnosť, ✓ reprodukovujú účelové cvičenia zamerané na súčasné vnímanie melodickéj línie, spoločného frázovania, tempa, zreteľnú artikuláciu rytmických hodnôt, dynamiky a artikulácie, ✓ vyjadrujú charakter skladby pomocou hudobno-výrazových prostriedkov označených v notovom zápise, ✓ interpretujú správne podľa znamienok repetícia, prima volta, sekunda volta, ✓ rozumejú stavbe a frázovaniu interpretovanej skladby, ✓ uplatňujú v súhre logické frázovanie, určia hlavnú myšlienku, predohru, dohru, spomalenie, vrchol skladby v konkrétnych vybraných skladbách, ✓ dynamicky sa prispôbia v dominantných a sprievodných úsekoch jednotlivých hlasov, ✓ aplikujú akordy alebo tóny základných harmonických funkcií pri sprievode ľudových piesní a jednoduchých skladieb, ✓ interpretujú štýlovo a žánrovo rôznorodý repertoár, ✓ interpretujú v súhre s iným žiakom jednoduché viachlasné skladby podľa notového zápisu, ✓ aplikujú kreatívne nápady počas spoločnej interpretácie. 	<p>Základné princípy kolektívneho muzicírovania. Spoločná interpretácia.</p> <p>Sluchová a rytmická sebakontrola. Hudobno-výrazové prostriedky.</p> <p>Interpretačné označenia.</p> <p>Stavba hudobnej skladby.</p> <p>Základné harmonické funkcie.</p> <p>Hudobný repertoár.</p> <p>Hudobná tvorivosť.</p>

Prvá časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci po ukončení prvej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ aplikujú doposiaľ získané teoretické a individuálne interpretačné kompetencie v komornej hre, ✓ demonštrujú správne postavenie (sedenie) a kontrolujú pohybové činnosti hracieho aparátu počas interpretácie, ✓ flexibilne reagujú na gestá určeného hráča, rozumejú nástupnému gestu, gestu ukončenia skladby alebo frázy, ✓ reagujú adekvátnym tempom a dynamikou na gesto ukázané určeným hráčom na začiatku skladby, ✓ dokážu sledovať svoj part a nastúpiť na určenom mieste v priebehu skladby, ✓ aplikujú hudobno-výrazové prostriedky (tempové, rytmické, dynamické, artikuláčny, agogické) podľa notového zápisu, ✓ reprodukovujú účelové cvičenia zamerané na súčasné vnímanie melodickej línie, spoločné frázovanie, tempo, zreteľnú artikuláciu rytmických hodnôt, dynamiku a artikuláciu, ✓ reprodukovujú krátke melodicke a rytmické úseky po predhraní učiteľom, ✓ aplikujú v hre znamienka repetícia, prima volta, sekunda volta, ✓ rozoznávajú základné znaky hudobných foriem, vedia určiť tempo, metrum a charakter študovaných skladieb, ✓ prispôsobujú sa intonačne a farebne spoluhráčom v priebehu skladby, ✓ rozumejú stavbe a frázovaniu interpretovanej skladby, ✓ uplatňujú v súhre logické frázovanie, určia hlavnú myšlienku, predohru, dohru, spomalenie, vrchol skladby v konkrétnych vybraných skladbách, ✓ dynamicky sa prispôsobujú v dominantných a sprievodných úsekoch jednotlivých hlasov, ✓ uvedomujú si zodpovednosť za spoločnú interpretáciu hudobnej skladby, ✓ vedia zaujať svoje miesto v zoskupení na pódiu, ✓ demonštrujú zásady kultúrneho správania na koncertných podujatiach, ✓ interpretujú štýlovo a žánrovo rôznorodý 	<p>Spoločný zvukový a umelecký prejav. Hrací aparát. Interpretácia podľa gest určeného hráča.</p> <p>Flexibilná orientácia v notovom zápise. Jednohlasné, kánonické piesne a cvičenia. Spoločná artikulácia využitých hudobných prostriedkov. Spoločné rytmické a výrazové cítenie. Individuálne, neskôr v súhre precvičovanie technicky náročnejších miest v skladbe.</p> <p>Repetícia, prima volta, sekunda volta. Analýza študovaných hudobných skladieb. Rozvoj intonačnej predstavy a jednotnej intonácie. Rozvíjanie schopnosti vyrovnávania zvukových možností rôznych hudobných nástrojov. Hudobná téma – rozoznávanie hlavnej myšlienky v interpretovanej skladbe. Elementárne chápanie hudobnej logiky v hudobných skladbách. Hudobná komunikácia (rozlišovanie sólových a sprievodných častí).</p> <p>Pravidelná, presná účasť na vyučovaní a smerovanie k vzájomnej úcte a tolerancii. Skupinové rozostavenie na pódiu. Kultúra správania sa na koncertných podujatiach, formovanie estetického vkusu. Hudobná literatúra pre komornú hru. Nácvik repertoáru k rôznym významným príležitostiam (vianočný repertoár, veľkonočný, ...).</p> <p>Striedanie sa hráčov jednotlivých hlasov v priebehu skladby za účelom plynulého čítania a orientácie v notovom zápise. Hra na ozvenu.</p>

repertoár, ✓ vyjadrujú verbálne emocionálne zážitky vyvolané interpretáciou, ✓ aplikujú kreatívne metódy počas spoločnej interpretácie, ✓ reprodukovujú krátke melodické alebo rytmické úseky.	
---	--

SPRIEVOD, KOMORNÁ HRA

Druhá časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci po ukončení druhej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vedome regulujú pohybové činnosti hracieho aparátu počas interpretácie, ✓ udržia rytmus a melodickú líniu vlastného partu počas súhry s inými hráčmi, ✓ artikulujú spoločne melodické ozdoby interpretovaných skladieb, ✓ súčasne reagujú na rytmické, dynamické a tempové zmeny počas skladby, pohotovo reagujú na nástupy a ukončenia na odlišných miestach v jednotlivých hlasoch, ✓ poznajú noty, prstoklady, hmaty vlastného partu, ✓ aplikujú v hre všetky tempové, rytmické, dynamické, artikulačné, agogické označenia zaznačené v notovom materiáli (decrecendo, ritardando, accelerando, con moto, animato, piu, ...), ✓ poznajú základné znaky a spôsob interpretácie sonátovej formy, suitového cyklu, viacčast'ových hudobných skladieb, ✓ vnímajú interpretáciu v harmónii, ✓ demonštrujú spoločne v rámci súhry rovnaké chápanie frázovania, použitia dynamiky, výrazových, artikulačných prostriedkov a agogiky, ✓ dokážu sa doladiť a intonačne sa podriadit' zneniu orchestra, ✓ vnímajú interpretáciu ako celok, dokážu sa so spoluhráčmi navzájom počúvať, 	<p>Hrací aparát. Melodický a rytmický kontrast. Melodické ozdoby. Hra podľa gest určeného hráča. Štúdium jednotlivých partov po hlasoch, neskôr kombinovaním. Samostatná analýza notového materiálu svojho partu. Hudobno-výrazové prostriedky. Zdokonaľovanie spoločnej artikulácie využitých hudobných prostriedkov. Sonátová forma, suitový cyklus, viacčast'ové hudobné skladby. Rozvoj melodickéj, rytmickej a harmonickej predstavivosti. Interpretácia v súhre. Tvorba tónu. Rozvíjanie schopnosti plynule a zároveň s počúvaním ďalších hlasov viesť vlastnú melodickú líniu v dialógu so spoluhráčmi. Pohotové reagovanie nielen na notový zápis, ale aj na výrazové označenia v skladbe. Samostatné štúdium hudobného materiálu komornej hry. Delené skúšky. Hudobná literatúra pre komornú hru. Analýza hudobnej skladby. Počúvanie a poznávanie komorných skladieb</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ regulujú počas súhry intonačnú čistotu, farbu a kvalitu tónu, ✓ dokážu počas interpretácie sledovať notový zápis, ✓ aplikujú pri samostatnom nácviku zásady efektívneho cvičenia, ✓ majú prehľad o známych komorných skladbách, ✓ využívajú hudobnú terminológiu v diskusiách o hudobnej skladbe, dokážu porovnať a ohodnotiť vlastný interpretačný výkon i iných hráčov, ✓ demonštrujú cvičenia na pohotovú reakciu pri zmene tempa, dynamiky podľa gesta určeného hráča. 	<p>rôznych hudobných žánrov a štýlov.</p> <p>Vyjadrovanie vlastných názorov o hudobnej skladbe, porovnávanie a hodnotenie vlastných interpretačných výkonov i iných.</p> <p>Nácvik reakcií na gestá určeného hráča pri precvičovaní tvorby spoločnej dynamiky na určenom melodickom úseku skladby.</p> <p>Precvičovanie reakcií spoluhráčov na tempové gestá určeného hráča skupiny počas jednoduchej skladby.</p> <p>Osvojovanie gestikulácie aj inými hráčmi komornej hry.</p>
---	--

II. stupeň základného štúdia

Žiaci po ukončení II. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ demonštrujú v rámci spoločnej interpretácie osvojenú technickú vyspelosť, tónovú kultúru, výrazovú stránku skladby, ✓ reprodukovujú hudobný materiál adekvátny interpretačnej vyspelosti všetkých hráčov komornej hry, ✓ regulujú čistotu intonácie a kvalitu tónu, ✓ prispôsobujú farbu tónu celkovému zneniu, precízne artikulujú používané technické spôsoby hry, spoločné frázovanie, stvárňovanie dynamických odtieňov, agogických prvkov a iných výrazových prostriedkov v rámci komornej hry, ✓ demonštrujú skladby s náročnejšími rytmickými a melodickými kontrastmi v jednotlivých hlasoch, ✓ uplatňujú v rámci spoločnej súhry osobité interpretačné prvky charakteristické pre rôzne hudobné štýly a žánre, ✓ majú prehľad o komornej tvorbe slovenských a zahraničných hudobných skladateľov, ✓ aplikujú zásady účelového a efektívneho pri samostatnom nácviku, ✓ analyzujú z notového zápisu partu tóninu, metrum, tempo, formálnu štruktúru, harmonickú sadzbu i využité výrazové prostriedky interpretovanej skladby, ✓ analyzujú samostatne notový zápis a hudobno-výrazové prostriedky nôt svojho partu, ✓ preukážu hudobnú gramotnosť a znalosť 	<p>Technická flexibilita, intonačná čistota a tónová kultúra počas interpretácie v komornej hre.</p> <p>Tvorba tónu. Hudobno-výrazové prostriedky.</p> <p>Melodické a rytmické a kontrasty. Interpretačné špecifiká.</p> <p>Komorné skladby slovenských autorov a hudby 20. storočia.</p> <p>Individuálna príprava jednotlivých partov. Delené skúšky.</p> <p>Analýza hudobnej skladby.</p> <p>Analýza interpretácie.</p> <p>Interpretačné znamienka. Vlastné predstavy.</p> <p>Hra z listu. Hra podľa gest určeného hráča.</p>

<p>hudobnej terminológii v rámci komornej hry a v dialógoch o hudbe</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ dokážu v rámci sebareflexie porovnať, zdôvodniť a ohodnotiť interpretovanú komornú skladbu, ✓ uplatňujú v hre znamienka Da Capo al Fine, Prima volta, Alternativo I., tacet, a pod., ✓ vyjadria vlastné predstavy na základe porozumenia interpretovanej skladbe, ✓ plynule interpretujú skladby na nižšom stupni náročnosti z listu, ✓ flexibilne reagujú na gestá vedúceho hráča určujúce tempo, dynamiku, výraz, nástupy a ukončenia aj v priebehu hudobnej skladby, ✓ podriaďujú vlastný technický prejav, interpretované výrazové prostriedky, agogiku, dynamiku celkovému zneniu, ✓ podriaďia sa interpretačne v technickom prejave, intonácii, rytme, agogike, dynamike a celkovému prednesu v rámci komornej hry, ✓ dokážu plynule a zároveň s počúvaním ďalších hlasov viesť vlastnú melodickú líniu v dialógu so spoluhráčmi, ✓ interpretujú plynule a jednoliato v rámci hudobnej konverzácie hudobnú skladbu, ✓ aktívne ako interpreti alebo ako percipienti hudby sa zúčastňujú na koncertných vystúpeniach, majú prehľad o komorných dielach domácich i svetových hudobných skladateľov, preukážu hudobné kompetencie stať sa aktívnymi členmi amatérskych komorných zoskupení, súborov a orchestrov. 	<p>Skupinová interpretácia.</p> <p>Hudobná komunikácia.</p> <p>Kultúrne a interpretačné návyky pri prezentovaní sa na pódii.</p> <p>Slovenská a svetová hudobná literatúra pre komornú hru.</p> <p>Orientácia v kultúrnom, a hlavne hudobnom živote.</p>
--	--

8. 7 HRA V SÚBORE, HRA V ORCHESTRI

CHARAKTERISTIKA PREDMETOV

Predmety hra v súbore, hra v orchestri patria medzi formy skupinového vyučovania na základných umeleckých školách. Cieľom výchovy a vzdelávania je prebudiť a podnecovať v žiakoch trvalý záujem o aktívne muzicírovanie aj po absolvovaní základnej umeleckej školy. Hra v súborových a orchestrálnych zoskupeniach rozširuje umelecké vnímanie a rozvíja hudobnú predstavivosť.

V priebehu vzdelávania sa žiaci aktívne podieľajú na spoločnej interpretácii, na budovaní a stvárňovaní umeleckého diela, spoznávajú súborové a orchestrálne diela baroka, klasicizmu,

romantizmu a hudby 20. storočia slovenských i zahraničných hudobných skladateľov. Aktívne sa zúčastňujú koncertných a verejných podujatí, čo im dodáva sebavedomie a istotu počas vystupovania.

Súborová a orchestrálna hra spĺňa dôležitú sociálnu funkciu. Formujú a upevňujú sa priateľské vzťahy medzi hráčmi, ktorých spájajú spoločné záujmy a ciele.

V priebehu výchovno-vzdelávacieho procesu dochádza k rozvoju, zdokonaľovaniu a upevňovaniu hudobných kompetencií žiaka získaných na hodinách individuálneho štúdia, komornej hry a hudobnej náuky.

Hra v súbore je predmet priradený k štúdiu všetkých hudobných nástrojov hudobného odboru ZUŠ. Rozlišuje sa časovým zaradením do príslušného ročníka podľa študijného zamerania, ktoré určujú učebné plány.

S hrou v súbore sa majú možnosť žiaci zoznámiť v treťom ročníku prvej časti I. stupňa základného štúdia. Pokračuje v priebehu ďalšieho štúdia na prvom a druhom stupni, a tiež je zaradená do učebných plánov štúdia pre dospelých.

Štúdium týchto skupinových predmetov slúži ako príprava k hre v amatérskych záujmových umeleckých skupinách a vo väčších súborových a orchestrálnych zoskupeniach. Môže byť súčasťou prierezových tém umeleckých odborov ZUŠ (divadelné predstavenia, tematická súvislosť hudby k vernisážam, spojenie tanečného stvárnenia s hudbou).

Predpokladom zaradenia žiaka do skupinových zoskupení je určitá technická a muzikálna vyspelosť. Cieľom vyučovania súborovej a orchestrálnej hry je príprava samostatného, technicky a interpretačne zrelého a pohotového amatéra hudby, ktorý je schopný štýlovo interpretovať primerane náročné diela skupinového charakteru.

Dirigent, vedúci súboru alebo orchestra sa spolu s učiteľmi hlavných predmetov podieľajú na nácviku a štúdiu súborových a orchestrálnych partov žiakov na hodinách individuálneho vyučovania alebo formou delených skúšok. Systematicky dopĺňajú, prípadne rozširujú súbor, orchester podľa možností základnej umeleckej školy.

Pokiaľ neexistuje možnosť vytvorenia orchestra kvôli nedostatku žiakov alebo hudobných nástrojov, ktoré sa nevyučujú, pokračuje sa vo vyučovaní súborovej hry.

Základ orchestra tvoria prvé husle, druhé husle, violy, violončelá a kontrabas.

Orchester navštevujú žiaci prvého stupňa, druhého stupňa, prípadne žiaci štúdia pre dospelých, preto je veľmi dôležité vybrať hudobný repertoár tak, aby ho technicky a interpretačne zvládli všetky vekové kategórie. V rámci spolupráce s ostatnými oddeleniami je možné rozširovať orchester podľa potreby o dychové a bicie nástroje, klavír alebo spev. Popri tradičnom obsadení orchestra je možné na školách, kde existujú personálne podmienky a prejavuje sa záujem žiakov zriadiť orchestre folklórne, estrádne a tanečné, a iné.

HRA V SÚBORE, HRA V ORCHESTRI

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Prvá časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci po ukončení prvej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------

<ul style="list-style-type: none"> ✓ aplikujú doposiaľ získané teoretické a individuálne interpretačné kompetencie v súborovej a orchestrálnej hre, ✓ demonštrujú správne postavenie (sedenie) a používanie hracieho aparátu počas interpretácie, ✓ interpretujú podľa gest dirigenta (určeného hráča), rozumejú nástupnému gestu, gestu ukončenia skladby alebo frázy, ✓ reagujú adekvátnym tempom a dynamikou na gesto ukázané určeným hráčom na začiatku skladby, ✓ dokážu sledovať svoj part a nastúpiť na určenom mieste v priebehu skladby. ✓ rešpektujú všetky interpretačné (tempové, rytmické, dynamické, artikulačné, agogické) označenia v notovom materiáli, ✓ reprodukovujú účelové cvičenia zamerané na vnímanie melodickú línie, spoločné frázovanie, tempo, rytmus, dynamiku a artikuláciu technických spôsobov hry, ✓ vnímajú melodickú líniu svojho hlasu v jednohlasných a kánonických piesňach, ✓ dodržia presný rytmus a artikuláciu rytmických hodnôt v hudobnej skladbe, ✓ aplikujú v hre znamienka repetícia, prima volta, sekunda volta, ✓ demonštrujú primerane k technicko-interpretáčnej úrovni žiakov v skladbe rovnaké tempo, dynamiku, rytmus, frázovanie a v notovom zápise určené výrazové prostriedky, ✓ prispôbia sa dynamicky v dominantných a sprievodných úsekoch jednotlivých hlasov, ✓ vnímajú farebnosť rôznych nástrojov, melodickú a harmonickú líniu, prispôbia sa celku počas súčasnej hry technických spôsobov, intonácii, rytmu, agogike, dynamike a celkovému prednesu, ✓ prispôbia sa spoločnej interpretácii technických spôsobov, intonácii, rytmu, agogike, dynamike a celkovému prednesu. ✓ vnímajú svoju hru ako súčasť celku, bez pocitu, že sú vzájomne rušení, ✓ uvedomujú si zodpovednosť za spoločnú interpretáciu hudobnej skladby, ✓ naštudujú technicky náročnejšie miesta v skladbe na individuálnych vyučovacích hodinách a delených skúškach, ✓ demonštrujú zásady kultúrneho správania sa na koncertných podujatiach, ✓ dokážu verbálne vyjadriť emocionálne zážitky vyvolané interpretáciou, ✓ rozpoznávajú tému v interpretovanej skladbe, 	<p>Hrací aparát.</p> <p>Hra podľa gest dirigenta.</p> <p>Orientácia v notovom zápise.</p> <p>Hudobno-výrazové prostriedky. Technické cvičenia.</p> <p>Základy viachlasu.</p> <p>Rytmus.</p> <p>Opakovacie znamienka. Jednotná interpretácia hudobnej skladby.</p> <p>Hudobná komunikácia. Farba tónu.</p> <p>Melodická, rytmická a harmonická predstavivosť.</p> <p>Samostatná príprava.</p> <p>Kultúra správania sa na koncertných podujatiach. Analýza interpretácie.</p> <p>Analýza hudobnej skladby. Elementárne chápanie hudobnej logiky.</p> <p>Hudobný repertoár.</p> <p>Znalosť skupinového rozostavenia na pódiu počas interpretácie.</p> <p>Špecifiká pre dychové hudobné nástroje: Spoločná interpretácia v durových a molových tóninách.</p> <p>Hmaty, nádychy, tempo. Hudobno-výrazové prostriedky.</p>
--	--

<ul style="list-style-type: none"> ✓ rozlíšia sluchom frázovanie, predohru, dohru, spomalenie, vrchol v konkrétnych vybraných skladbách, ✓ interpretujú do repertoáru hudobnej skladby k rôznym významným príležitostiam (vianočný repertoár, veľkonočný, ...), ✓ zaujmú pohotovo svoje miesto na pódiu, ✓ vnímajú zodpovednosť za spoločný zvukový, umelecký prejav. <p>Špecifiká pre dychové hudobné nástroje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ regulujú intonačnú čistotu a kvalitu tónu počas spoločnej interpretácie, ✓ demonštrujú správne hmaty, spoločné nádychy, tempo, rovnako interpretujú technické spôsoby hry a dynamiku. 	
---	--

Druhá časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci po ukončení druhej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ preukážu teoretické a praktické interpretačné kompetencie na úrovni absolventa druhej časti prvého stupňa v súborovej a orchestrálnej hre, ✓ vedome regulujú činnosti hracieho aparátu počas interpretácie, ✓ korigujú intonačnú čistotu, farbu a kvalitu tónu počas súhry, ✓ reagujú na nástupné gesto, ukončenie skladby, fermátu, na dobovacie schémy, ✓ interpretujú podľa gest dirigenta, vedia určiť, kedy ukázal dirigent vo svojom geste prvú dobu, ✓ dokážu podľa gest dirigenta udržať rytmus a melodickú líniu vlastného partu v rámci spoločnej interpretácie, ✓ demonštrujú cvičenia na pohotovú reakciu pri zmene tempa, dynamiky podľa gesta dirigenta, ✓ orientujú sa v polyrytmických štruktúrach, ✓ vnímajú zvuk rozšírenej harmónie skladieb a farebnosť rôznych nástrojov, 	<p>Hrací aparát. Tvorba tónu. Interpretácia podľa dirigenta.</p> <p>Jednotná interpretácia s výrazným prednesom. Melodická, harmonická, rytmická predstavivosť. Intonačné cvičenia.</p> <p>Hudobný materiál s náročnejším rytmickým, dynamickým kontrastom v jednotlivých hlasoch. Spoločná interpretácia. Analýza hudobnej skladby.</p> <p>Melodická, rytmická a harmonická predstavivosť. Jednotná intonácia.</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ reagujú v rámci spoločnej interpretácie na rytmické, dynamické a tempové zmeny počas skladby, ✓ aplikujú v rámci súhry spoločné chápanie frázovania, použitia dynamiky, výrazových, artikulačných prostriedkov a agogiky, ✓ rozumejú stavbe a frázovaniu interpretovanej skladby, dokážu určiť hlavnú myšlienku, predohru, dohru, spomalenie, vrchol, ✓ rozoznávajú základné znaky hudobných foriem, vedia určiť tempo, metrum a charakter študovaných skladieb, ✓ uplatňujú získané kompetencie z doterajšieho štúdia pri samostatnej analýze svojho partu, ✓ doladia sa intonačne v rámci skupiny, ✓ aplikujú výrazové a artikulačné prostriedky zapísané v notovom zápise nacvičovaných skladieb. (decrescendo, ritardando, accelerando, con moto, animato, piu, ...), ✓ vnímajú interpretáciu ako celok, dokážu sa so spoluhráčmi navzájom počúvať, ✓ interpretujú plynule, a zároveň s počúvaním ďalších hlasov, vlastnú melodickú líniu v dialógu so spoluhráčmi, ✓ interpretujú skladby úroveňou zodpovedajúce technickej a interpretačnej úrovni žiakov, ✓ uplatňujú na základe porozumenia skladbe a v súlade s ostatnými hráčmi vlastné predstavy a emócie, ✓ majú prehľad o známych súborových a orchestrálnych skladbách, ✓ dokážu niesť zodpovednosť za interpretačný prejav svoj i v rámci skupiny, ✓ používajú hudobnú terminológiu v diskusiách o hudobnej skladbe, dokážu porovnať a ohodnotiť vlastný interpretačný výkon i iných hráčov, ✓ sústredia sa popri súčasnom znení na interpretáciu svojho partu počas hry z listu, ✓ poznajú a aplikujú pri samostatnom nácviku zásady efektívneho cvičenia. <p>Špecifiká pre dychové nástroje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ regulujú intonačnú čistotu a kvalitu tónu počas spoločnej interpretácie náročnejších skladieb, ✓ demonštrujú správne hmaty, spoločné nádychy, tempo, rovnako interpretujú technické spôsoby hry a dynamiku. <p>Špecifiká pre bicie nástroje:</p>	<p>Hudobno-výrazové prostriedky. Hudobná forma interpretovanej hudobnej skladby.</p> <p>Hudobná komunikácia.</p> <p>Umelecko-estetické cítenie. Štúdium literatúry pre súborovú a orchestrálnu hru rôznych štýlových období a žánrov.</p> <p>Analýza interpretácie.</p> <p>Hra z listu a dôsledné sledovanie notového zápisu počas súhry. Samostatné štúdium súborových a orchestrálnych partov.</p> <p>Špecifiká pre dychové nástroje: Tvorba tónu. Intonačná čistota. Spoločná interpretácia hmatov a hudobno-výrazových prostriedkov. Špecifiká pre bicie nástroje: Samostatná a štýlová aplikácia kompetencií získaných v sólovej hre. Regulácia intonačnej čistoty (tympany) a kvality tónu.</p> <p>Nácvik skupinových nástupov, odsadení, dynamiky a agogiky. Zmeny rytmu a metra v skladbe.</p> <p>Polyrytmická súhra.</p>
--	---

<ul style="list-style-type: none"> ✓ aplikujú nadobudnuté kompetencie z hlavného predmetu, hudobnej náuky a komornej hry, ✓ regulujú intonačnú čistotu (tympany), ✓ vedia jednoducho improvizovať a samostatne hľadať riešenia problémov v konkrétnej skladbe, ✓ dokážu medzi sebou v rámci sekcie bicích nástrojov vedome interpretačne komunikovať. 	
---	--

II. stupeň základného štúdia

Žiaci po ukončení II. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ kontrolujú a regulujú čistotu intonácie a kvalitu tónu, využívanie farebných tónových odtieňov, ✓ demonštrujú v rámci spoločnej interpretácie osvojenú technickú vyspelosť, tónovú kultúru, výrazovú stránku skladby, ✓ reprodukovujú hudobný materiál adekvátny interpretačnej vyspelosti celého súboru alebo orchestra, ✓ podriaďujú sa spoločnému frázovaniu, ✓ precízne artikulujú používané technické spôsoby hry, ✓ uplatňujú dynamické odtiene, agogiku a iné výrazové prostriedky v rámci kolektívnej hry, ✓ interpretujú skladby s náročnejšími rytmickými a melodickými kontrastmi v jednotlivých hlasoch, ✓ prezentujú správne kultúrne a interpretačné návyky počas skupinovej interpretácie na pódii, ✓ podriaďujú vlastný technický prejav, interpretované výrazové prostriedky, agogiku, dynamiku celkovému zneniu, ✓ preukážu schopnosť viesť jednoliatu hudobnú konverzáciu počas interpretácie hudobnej skladby, ✓ interpretujú plynule melodickú líniu pri súčasnom sledovaní dirigentových gest a počúvaní ďalších hráčov, ✓ flexibilne reagujú na dirigentove gestá určujúce tempo, dynamiku, výraz, nástupy a ukončenia aj v priebehu hudobnej skladby, ✓ aplikujú v rámci spoločnej súhry osobité 	<p>Tvorba tónu.</p> <p>Interpretácia. Hudobná komunikácia.</p> <p>Hra podľa gest dirigenta.</p> <p>Žánrové a štýlové špecifiká.</p> <p>Súborové a orchestrálne diela slovenských a zahraničných autorov hudby 20. storočia. Prepisy skladieb rôznych žánrov podľa potrieb súboru alebo orchestra. Individuálna príprava, kombinovaná v rámci delených skúšok. Samostatná analýza notového materiálu svojho partu. Interpretačné znamienka.</p> <p>Osobitý interpretačný prejav.</p> <p>Analýza interpretácie. Hudobná terminológia. Hra z listu.</p> <p>Špecifiká pre dychové hudobné nástroje: Tvorba tónu.</p> <p>Technika hry na nástroji.</p>

<p>interpretačné prvky charakteristické pre rôzne hudobné štýly a žánre,</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ podieľajú sa na výbere repertoáru, ✓ v rámci delených skúšok kladú dôraz na vycvičenie náročných rytmických, melodických a interpretačných prvkov, spoločné tempo, rytmus, artikuláciu výrazových prostriedkov, frázovanie, ktoré neskôr aplikujú v súhre, ✓ poznajú zásady účelového a efektívneho samostatného nácviku, ✓ definujú a uplatňujú v hre znamienka Da Capo al Fine, Prima ✓ volta, Alternativo I., tacet, a pod., ✓ interpretačne vyjadrujú vlastné predstavy na základe porozumenia interpretovanej skladbe, ✓ sú si vedomí dôležitosti systematického a pravidelného nácviku, ✓ v rámci sebareflexie dokážu porovnať, zdôvodniť a ohodnotiť celkový prejav súboru, orchestra, ✓ používajú hudobnú terminológiu adekvátnu dĺžke štúdia, ✓ interpretujú hudobné skladby z listu. <p>Špecifiká pre dychové hudobné nástroje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ samostatne regulujú intonačnú čistotu a kvalitu tónu počas spoločnej interpretácie náročnejších skladieb, ✓ demonštrujú správne hmaty, spoločné nádychy, tempo, frázovanie, podriaďujú sa celkovej interpretácii technických spôsobov hry a dynamiky a agogiky. <p>Špecifiká pre bicie hudobné nástroje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vedia posúdiť dôležité aspekty interpretovanej skladby, ✓ orientujú sa v polyrytmických štruktúrach, ✓ vedia udať správne tempo a naznačiť nástup, ✓ regulujú intonačnú čistotu (tympany), ✓ vedia jednoducho improvizovať a samostatne hľadať riešenia problémov v konkrétnej skladbe, dokážu vedome interpretačne komunikovať v rámci sekcie bicích nástrojov, a súčasne v rámci súboru, orchestra ako celku. 	<p>Špecifiká pre bicie hudobné nástroje: Analýza hudobnej skladby. Syrymtická a polyrytmická súhra. Takt a tempo. Tvorba tónu. Hudobná tvorivosť a improvizácia. Skupinová interpretácia.</p>
---	---

8. 8 SKUPINA TEORETICKÝCH PREDMETOV

PRÍPRAVNÁ HUDOBNÁ VÝCHOVA, HUDOBNÁ NÁUKA A NÁUKA O HUDBE

CHARAKTERISTIKA PREDMETOV

Poslaním predmetov PHV (prípravná hudobná výchova), HN (hudobná náuka) a NOH (náuka o hudbe) je vytvárať a usmerňovať záujem a vzťah žiaka k hudbe, kultivovať jeho osobnosť, rozširovať a rozvíjať hudobné skúsenosti, vedomosti a zručnosti.

PHV, HN a NOH sú nadväzujúce predmety s vlastnými cieľmi a alternatívnymi formami práce. Žiakov je potrebné aktivizovať využívaním hudobných nástrojov, súvisiacimi pohybovými, výtvarnými a dramatickými aktivitami a využívaním audiovizuálnych a multimedialných pomôcok. Obsah, formy a metódy práce sa rozvíjajú a postupne transformujú od počiatočného činnostného charakteru (spev, rytmické, hudobno-pohybové a hudobno-dramatické činnosti spojené s kolektívnou hrou na ľahko ovládateľných nástrojoch) cez postupné nadobúdanie vedomostí (hudobná teória, poznatky o hudobných nástrojoch a uplatnení hudby v živote človeka a spoločnosti) až po sústredenú percepciu a analýzu hudobného diela s jeho zaradením do kontextu dejinného vývoja.

Na rozdiel od individuálnej nástrojovej a speváckej výučby sa systematicky zaoberajú tými disciplínami, ktoré individuálne vyučovanie môže dať len okrajovo. Predmety pripravujú a dopĺňajú inštrumentálne a spevácke predmety a súčasne nadväzujú na poznatky a skúsenosti z individuálneho a skupinového vyučovania, prehlbujú ich, zovšeobecňujú a uvádzajú do širších súvislostí celej hudobnej kultúry.

Diferencovať treba výučbu tých žiakov, ktorí sa pripravujú na ďalšie odborné štúdium.

CIELE PREDMETOV

Predmety majú poskytovať žiakom základy odborného vzdelania, vychovávať poslucháča hudby i aktívneho hudobníka, ktorému je hudba životnou potrebou. Aby sme dosiahli tieto ciele, treba **rozvíjať** najmä:

- záujem o počúvanie a porozumenie hudobnému umeniu,
- poznanie vychádzajúce z poskytovaného zážitku,
- hudobnú predstavivosť, fantáziu, orientáciu v hudobnom priestore a výraze, spoznávanie významu hudobných tvarov a štruktúr,
- spevácke návyky žiakov, potrebné pre správny kultivovaný vokálny prejav,
- schopnosť rozlišovať jednotlivé vyjadrovacie prostriedky: metrum, tempo, rytmus, melodiku, harmóniu, dynamiku, farbu tónu,
- hudobnú pamäť v spojení s jednotlivými činnosťami,
- orientáciu v hudobných formách, žánroch a štýloch, hlavných umeleckých smeroch a druhoch, schopnosť samostatne vyhľadávať, vyberať, vyhodnotiť a spracovať informácie a uviesť ich do vzťahu s obsahom hudobného diela (sociálna funkcia hudby),
- kľúčové kompetencie žiakov, kultivovanie ich osobnosti po stránke umeleckej a motivovanie k celoživotnému vzdelávaniu,
- záujem o potrebu zmysluplnej aktivity, tvorivosti a kultivovanie vizuálnej, sluchovej, jazykovej a pohybovej gramotnosti,
- vytváranie vlastnej kultúrnej identity a kultúrno-historického povedomia, rešpektovanie a toleranciu hodnôt iných kultúr,

- vlastné hudobné vyjadrenie a hľadanie hudobných tvarov (gestá, motívy, malé hudobné celky).

PROFIL ABSOLVENTA

Po absolvovaní prípravnej hudobnej výchovy je žiak pripravený k výučbe hry na nástroji (spevu).

Po ukončení prvej časti I. stupňa základného štúdia majú absolventi osvojené základy hudobnej a prvotnej kultúrnej gramotnosti, získali základy pre celoživotné učenie sa a pre rozvíjanie svojich kompetencií. Vážia si seba aj druhých, sú spôsobilí ústretovo komunikovať a spolupracovať, sú vnímaví k potrebám iných. Získali základy používania odbornej terminológie a komunikácie v oblasti hudby.

Úroveň rozvinutosti kompetencií nie je ukončená, vytvára len bázu pre následné stupne vzdelania, pre celoživotné učenie sa, pre zapojenie sa do pracovného procesu.

Po ukončení druhej časti I. stupňa základného štúdia predmetu hudobná náuka majú absolventi osvojené a upevnené základy hudobnej a kultúrnej gramotnosti a sú pripravení na štúdium na konzervatóriu.

Po ukončení II. stupňa základného štúdia predmetu náuka o hudbe sú žiaci pripravení na štúdium hudby na učiteľských fakultách a do značnej miery aj na vysokých školách umeleckého zamerania.

PRÍPRAVNÁ HUDOBNÁ VÝCHOVA

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Žiaci na konci 1. ročníka prípravného štúdia „A“ a na konci 1. polroku prípravného štúdia „B“ základnej umeleckej školy:

INTERPRETAČNÉ ČINNOSTI

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ interpretujú jednoduché piesne, ✓ využívajú pri speve správne základy speváckych návykov, ✓ rozoznávajú rytmickú pulzáciu, ✓ zahrajú na detských nástrojoch a na tele – samostatne aj v skupine 	<p>Jednoduché piesne v rozsahu c1 – a1. Hudobno-pohybové, hudobno-dramatické činnosti a hudobné hry. Hra na detských melodických a rytmických nástrojoch, hra na tele. Melodizácia a rytmizácia slov, detských riekaniak a detských textov.</p>

PERCEPČNÉ ČINNOSTI

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ rozlišujú zvuky a tóny a ich farby, ✓ rozlišujú kontrastné výrazové polohy, ✓ vnímajú krátke hudobné ukážky a verbálne vyjadria zážitok z nich, ✓ rozoznávajú vlastnosti tónu, ✓ reagujú na elementárny harmonický pohyb. 	<p>Zvuky hudobné a nehudobné, ľudské hlasy. Kontrasty v hudbe. Krátke vokálne a inštrumentálne skladby. Melodická orientácia v rozsahu oktávy (nahor, nadol, krok, skok). Vlastnosti tónu – výška, dĺžka, farba, dynamika.</p>

Žiaci na konci 2. ročníka prípravného štúdia „A“ a na konci 2. polroku prípravného štúdia „B“ základnej umeleckej školy:

INTERPRETAČNÉ ČINNOSTI

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ interpretujú jednoduché piesne, ✓ reprodukovujú krátke rytmické alebo melodické motívy a detské piesne samostatne alebo v skupine so sprievodom detských ľahko-ovládateľných nástrojov a/alebo hrou na tele (ostinatne sprievody). 	<p>Jednoduché piesne v rozsahu oktávy c1 – c2.</p> <p>Hudobno-pohybové a hudobno-dramatické činnosti a hry.</p> <p>Kreatívne hudobné hry na osvojenie výrazových prostriedkov hudby, elementárna improvizácia.</p>

PERCEPČNÉ ČINNOSTI

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ rozlišujú diferencované výrazové polohy, ✓ rozlišujú hudobné nástroje (klavír, husle, flauta) a ľudské hlasy, ✓ orientujú sa v časopriestore hudby, ✓ vnímajú krátke hudobné ukážky a verbálne vyjadria zážitok z nich, ✓ rozoznávajú rytmickú pulzáciu v dvojdobom a trojdobom metre sluchom, ✓ rozlišujú elementárne tonálne a harmonické vzťahy sluchom. 	<p>Kontrasty v hudbe (doplniť o vyššie - nižšie, nežne - rázne, veselo - smutne a pod.).</p> <p>Hudobné nástroje (klavír, husle, flauta) a ľudské hlasy (ženský, mužský, detský).</p> <p>Melodická orientácia v rozsahu oktávy (nahor, nadol, menší a väčší krok, skok), vlastnosti tónu - výška, dĺžka, farba, dynamika v širšom spektre.</p> <p>Krátke vokálne a inštrumentálne skladby. Párny a nepárny takt.</p> <p>Elementárne tonálne a harmonické vzťahy.</p>

HUDOBNO-NÁUKOVÉ POJMY

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ dokážu prečítať notový zápis interpretovanej skladby, ✓ ovládajú základy notopisu (nota celá, polová, štvrtová, pomlčky, husľový a basový kľúč), ✓ reagujú na zmeny tempa a metra, ✓ rozlišujú základné výrazové polohy hudby. 	<p>Základná hudobná abeceda (notová osnova, husľový kľúč, taktová čiara, noty c1 - c2), basový kľúč (informatívne).</p> <p>Nota celá, polová, štvrtová, dvojica osminových nôt a pomlčky, opakovacie znamienko.</p> <p>Základné tempá a zmeny - rýchlo, pomaly, krokom, zrýchľovať, spomaľovať.</p> <p>Pochod, tanec, uspávanka.</p>

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka prvej časti prvého stupňa základného štúdia:

Spev piesne s ostinatým sprievodom na ľahko ovládateľnom hudobnom nástroji samostatne alebo v skupine, verbalizácia hudobného zážitku z krátkej vokálnej alebo inštrumentálnej skladby, orientácia v dvoj- a trojdobom takte (pochod, valčík), ovládanie základných hudobno- náukových pojmov (notová osnova, husľový kľúč, taktová čiara, hodnoty nôt, základné dynamické označenia, opakovacie znamienko).

HUDOBNÁ NÁUKA

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Žiaci po absolvovaní 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

INTERPRETAČNÉ ČINNOSTI

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ intonujú jednoduché durové a molové melódie, ✓ interpretujú základné metrické hodnoty s rozoznaním prízvučnej doby, ✓ vytvárajú sprievod k jednoduchým piesňam na detských melodicko-rytmických nástrojoch, ✓ vytvárajú rytmické a rytmicko-melodické útvary s použitím páru šestnástinových, osminových nôt, štvrt'ovej, štvrt'ovej s bodkou, polovej, polovej s bodkou, celej noty a pomlčky v štvorštvrt'ových a osminových taktoch a s udávaním základného metra.	<p>Jednohlasné melódie a piesne bez náročných skokov.</p> <p>Rytmické a rytmicko-melodické hry.</p> <p>Základné metrické hodnoty dvojdobého a trojdobého taktu s rozlišovaním prízvučnej a neprízvučnej doby, ich kombinácie a spájanie s pohybom (napr. pochod, valčík), taktovanie dvojdobého a trojdobého taktu.</p> <p>Vokálno-inštrumentálne, hudobno-pohybové a hudobno-dramatické hry.</p>

PERCEPČNÉ ČINNOSTI

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vnímajú krátke hudobné ukážky a hudobné rozprávky a verbálne vyjadria zážitok z nich, ✓ rozlišujú charakter dur a mol, ✓ zapisujú krátke rytmické motívy, vytvárajú rytmické ozveny, rytmicko-melodické dialógy, rytmizujú a melodizujú riekanky a detské texty,	<p>Sústredené počúvanie krátkych skladbičiek rôzneho charakteru, hudobných rozprávok, verbalizácia zážitku, určenie nálady.</p> <p>Identifikácia použitých výrazových prostriedkov hudby na základe ich počúvania (pohyb melódie, dynamika, tempo, metrum, durový a molový charakter skladby, tónina).</p> <p>Rytmicko-melodické cvičenia a hry s následným prevedením do znakovkej podoby.</p>

HUDOBNO-NÁUKOVÉ POJMY

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------

<ul style="list-style-type: none"> ✓ ovládajú notopis husľového kľúča (c1 - g2), ✓ ovládajú notopis basového kľúča (c -c1), ✓ rozpoznajú stupnice dur po 2 posuvky, molové stupnice poznajú informatívne, ✓ poznajú trojzvuk, ✓ ovládajú základnú terminológiu podľa obsahového štandardu. 	<p>Notová osnova, takt, taktová čiara, opakovacie znamienko. Noty c -g2., posuvky.</p> <p>Durový a trojzvuk, celý tón a poltón. 2/4, 3/4, 4/4, 3/8, 6/8 takt.</p> <p>Stupnica, legato, staccato.</p> <p>Dynamické značky - p, mf, f, crescendo, decrescendo.</p> <p>Tempové značenie - moderato, allegro.</p> <p>Abreviatúry – prima volta, seconda volta, opakovacie znamienko.</p>
---	--

Žiaci po absolvovaní 2. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

INTERPRETAČNÁ PERCEPČNÉ ČINNOSTI

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ rozlišujú jednohlasný spev od viachlasného spevu, realizujú kánonický spev, ✓ vnímajú krátke skladby a reagujú na ne vlastnou činnosťou, ✓ ovládajú rytmické členenie a základné taktovacie schémy, ✓ identifikujú metrum skladby a určia príp. rytmické zvláštnosti, ✓ rozlišujú sluchom intervalové kroky, durový a molový charakter tóniny, durové a molové kvintakordy, ✓ rozlišujú zvukovo kontrastné nástroje, ovládajú delenie do skupín. 	<p>Interpretácia jednohlasných melódií a piesní bez náročných skokov so sprievodom, jednoduchý dvojhlas a kánon.</p> <p>Počúvanie skladieb, aktívna percepcia a verbalizácia zážitku (hudobný príbeh, záhady hudby).</p> <p>Komplementárne vokálne a inštrumentálne činnosti do skladieb alebo ich úryvkov.</p> <p>Rytmizácia a melodizácia detských veršov, vlastných textov s použitím trioly, synkopy, bodkovaného rytmu, predtaktia.</p> <p>Intervaly, kvintakord a obraty - identifikácia.</p> <p>Zvukovo kontrastné nástroje a ich zvuková charakteristika (farba), tiež ľudské hlasy.</p>

HUDOBNO-NÁUKOVÉ POJMY

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ orientujú sa v durových a molových stupniciach do 3# a 3b, ✓ ovládajú terminológiu podľa obsahového štandardu. 	<p>Orientácia v durových stupniciach do 3 # a 3b.</p> <p>Dynamické označenia pp, ff. tempové označenia allegretto, adagio, fermata, ligatúra, ritardando, accelerando, predtaktie, synkopa, triola.</p>

Žiaci po absolvovaní 3. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

INTERPRETAČNÉ A PERCEPČNÉ ČINNOSTI

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------

<ul style="list-style-type: none"> ✓ reprodujújú jednoduchý rytmicko-melodický útvar, ✓ ovládajú dvojhlasný spev a spev v kánone, ✓ analyzujú súčasne znejúce dve alebo tri melodické pásma, resp. dve pásma so sprievodom, ✓ transponujú tóny a úryvky melódií zo vzdialenejších oktáv do svojej hlasovej polohy, ✓ rozlišujú piesne a skladby podľa obsahu a určia primerané výrazové prostriedky, ✓ vytvárajú vlastné melodicko-rytmické tvary zhudobňovaním vybraného textu s ostinátnym rytmicko-harmonickým sprievodom improvizáčného charakteru, ✓ aktívne využívajú melodickú, rytmickú, metrickú, tempovú a tonálnu predstavivosť a hudobnú pamäť pri počúvaní a kolektívnych činnostiach. 	<p>Interpretácia detských ľudových a umelých piesní aj s klavírnym sprievodom. Intonácia intervalov: veľká a malá tercia, čistá kvinta a kvarta, veľká a malá sekunda ako paralela celého tónu a poltónu. Jednoduchá transpozícia. Počúvanie skladieb, aktívna percepcia. Ľudové piesne s rôznym obsahom a funkciou (svadobné, žatevné, uspávanky, vojenské atď.), delenie podľa regiónu.</p> <p>Durový a molový charakter piesní a skladieb, veľká a malá tercia, čistá kvinta a kvarta.</p>
--	---

HUDOBNO-NÁUKOVÉ POJMY

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ rozoznávajú intervaly, poznajú princípy ich tvorenia, ✓ ovládajú stupnice do štyroch predznamenaní, ✓ ovládajú terminológiu podľa obsahového štandardu, ✓ rozlišujú nástroje a nástrojové skupiny orchestra. 	<p>Pomenovanie stupňov v stupnici: prima - oktava a ich kvalita. Durové a molové stupnice do 4# a 4bé, rovnomenné a paralelné, všetky druhy molových stupníc. Predtaktie, kánon, jednodielna, dvojdielna a trojdielna malá piesňová forma, stupnice. Nástrojové skupiny v symfonickom orchestri, komorný orchester, komorné telesá.</p>

Žiaci po absolvovaní 4. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

INTERPRETAČNÉ A PERCEPČNÉ ČINNOSTI

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ demonštrujú svoje kompetencie pri rozvíjaní hudobnej pamäte, intonačnej schopnosti a sluchovej predstavivosti intonáciou a zápisom motívov, ✓ aplikujú teoretické poznatky z oblasti intervalov pri ich intonovaní, ✓ sprevádzajú piesne základnými tónmi hlavných harmonických funkcií, ✓ ovládajú striedanie pravidelného 	<p>Durové a molové melódie, základné intervaly, durové a molové kvintakordy a ich obraty. Aplikovanie intonačných a rytmických postupov v sluchovej analýze: rozlišovanie durových alebo molových charakterov piesní a skladieb, základných intervalov, durových a molových kvintakordov a ich obratov.</p>

<p>a nepravidelného rytmu,</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ demonštrujú získané kompetencie pri rytmických viachlasoch v skupinách pohybom alebo melodicko-rytmickými nástrojmi, zostavujú vlastné rytmické cvičenia, ✓ orientujú sa v tematickom okruhu Pieseň a tanec s prihliadnutím na rôzne štýlové obdobia, ✓ rozoznávajú ľudové a umelé piesne a poznajú ich sociálnu funkciu. 	<p>Rytmický dvojhlas alebo trojhlas (rytmy tancov).</p> <p>Krátke melodicko-rytmické tvary a ich logické kombinácie vo vzťahu k mimohudobnej predstave - elementárna kompozícia.</p> <p>Hlavné harmonické funkcie v sprievode k jednoduchým diatonickým melódiám, hlavné harmonické funkcie ako zdroj určitého napätia a ukladenia v hudbe.</p> <p>Ľudová a umelá pieseň, ľudový a spoločenský tanec.</p> <p>Analýza malých foriem z tematického okruhu Pieseň a tanec na základe ukážok rôznych štýlových období.</p>
--	--

HUDOBNO-NÁUKOVÉ POJMY

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ určujú intervaly, kvintakord dur, mol, zväčšený, zmenšený, ✓ ovládajú stupnice dur, mol všetky, lydická, ✓ určujú základné melodické ozdoby, ✓ rozlišujú základný harmonický priestor. 	<p>Intervaly, kvintakordy a ich obraty.</p> <p>Stupnice durové a molové - princíp kvintového a kvartového kruhu. Zväčšená kvarta, resp. zmenšená kvinta, lydická stupnica.</p> <p>Melodické ozdoby.</p> <p>Hlavné harmonické funkcie.</p>

Záverečná skúška: znalosť nôt a pomlčiek

- durové a molové stupnice do 5 posuviak
- pomenovanie durovej stupnice a utvorenie harmonickej a melodickkej molovej stupnice
- obraty kvintakordu, určenie a utvorenie intervalov
- znalosť dynamických značiek, tancov
- nástrojových skupín, ľudských hlasov
- základné delenie hudobných období
- zaradenie skladateľov do jednotlivých hudobných období

Druhá časť prvého stupňa základného štúdia

Žiaci po absolvovaní 1. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

PERCEPČNÉ A TVORIVÉ ČINNOSTI

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ verbalizujú zážitok z hudby, ✓ identifikujú použité výrazové prostriedky hudby a ich zmeny ✓ rozlišujú dynamiku, tempo a agogiku interpretovaných a počúvaných skladieb, ✓ rozpoznávajú v počúvaných skladbách charakteristické znaky jednotlivých štýlových období (barok, klasicizmus, romantizmus, impresionizmus), populárna hudba, ✓ rozpoznávajú všetky intervaly v rámci oktávy vrátane sexty a septimy, kvintakordy aj v obratoch, diatonické tóniny a cirkevné mody (lydická, mixolydická), celotónová, príp. dórská, ✓ vypracujú referát alebo vytvoria 1 kolektívny tematický celok podľa výberu žiakov. 	<p>Tematické okruhy:</p> <p>Ľudský hlas a jeho uplatnenie v tvorbe skladateľov, inštrumentálna hudba so zreteľným, ľahko identifikovateľným programom).</p> <p>Od baroka ku klasicizmu a romantizmu. renesancia (informatívne), impresionizmus v hudbe.</p> <p>Vývoj populárnej hudby.</p> <p>Rozšírenie sluchovej orientácie v časopriestore hudby (intervaly, akordy, stupnice, dynamika, agogika, frázovanie).</p> <p>Hudobno-dramatický projekt alebo referát na vybranú tému.</p>

HUDOBNO-NÁUKOVÉ POJMY

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ identifikujú kvintakordy a ich obraty: durový, molový, zväčšený, zmenšený, ✓ orientujú sa v terminológii podľa obsahového štandardu, 	<p>Kvintakord zväčšený, zmenšený, tónina, stupnica celotónová, chromatická a pentatonická.</p> <p>Pieseň, opera, opereta, muzikál, šansón, populárne piesne súčasnosti, gregoriánsky chorál, homofónia, polyfónia, a capella, kantáta, oratórium, omša.</p>

Žiaci po absolvovaní 2. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

PERCEPČNÉ A TVORIVÉ ČINNOSTI

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ charakterizujú a analyzujú znaky jednotlivých štýlových období v počúvaných skladbách (barok, klasicizmus, romantizmus, renesancia, ✓ impresionizmus), ✓ verbalizujú zážitok z hudby a identifikujú použité výrazové prostriedky hudby a ich zmeny (dráma hudby - forma, obsah a ich vzťah), 	<p>Tematický okruh Vzťah obsahu a formy:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pestovanie obraznej predstavy hudobného diela. 2. Hudba a obraz vo filme. <p>Percepčná analýza programovej hudby. Komplexná orientácia v časopriestore hudby (intonačne, s pomocou hudobných nástrojov).</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ analyzujú zmenu jedného až dvoch tónov v trojzvuku, ✓ rozlišujú základný harmonický pohyb I, IV, V 	<p>Analýza zväčšovania a znižovania napätia vo vzťahu akordov v rámci klasickej harmonickej kadencie, príp. s pridaním vedľajších stupňov (II.,VI.).</p>
---	--

HUDOBNO-NÁUKOVÉ POJMY

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ orientujú sa v terminológii podľa obsahového štandardu. 	<p>Cyklická skladba, interpretácia, tónina Sonáta, sonatína, suite. Concerto grosso, koncert, symfónia, symfonická báseň. fúga, variácie, rondo, sonátová forma. Formy a žánre populárnej hudby podľa výberu učiteľa a žiakov.</p>

Žiaci po absolvovaní 3. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

PERCEPČNÉ A TVORIVÉ ČINNOSTI

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ identifikujú celkový výraz, tonalitu, melodiku a základný harmonický pôdorys skladby (percepčná analýza skladby), ✓ rozpoznávajú typické znaky štýlových období, ✓ usporadúvajú jednotlivé hudobné štýly chronologicky, ✓ poznajú sociálnu funkciu hudby, ✓ identifikujú významné osobnosti hudobného života, ✓ ovládajú prehľad súborov a telies interpretačného umenia, ✓ vytvoria prezentáciu o hudobnom období, alebo o skladateľovi 	<p>Tematické okruhy:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dejiny hudby - periodizácia, význam hudby v živote človeka v minulosti a súčasnosti. 2. Hudobný život okolo nás, sociálna funkcia hudby. <p>Typické znaky jednotlivých období počúvaných skladieb. Harmonické čítanie nadväzne na 2. ročník aj sledovaním zmien jedného alebo dvoch tónov v súzvukoch – rozvíjanie. Paralely medzi hudbou a inými druhmi umenia.</p>

HUDOBNO-NÁUKOVÉ POJMY

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ orientujú sa v terminológii podľa obsahového štandardu. 	<p>Motív, téma, hudobná veta, coda. Modálna hudba, tonálna hudba, atonálna hudba. Dominantný septakord, akordické značky a ich význam v hudbe. Periodizácia dejín hudby. Doplnenie o: neofolklorizmus. Rôznorodosť smerov, druhov a žánrov v hudbe 20. a 21. storočia.</p>

FORMY PRAKTICKEJ VÝUČBY: Skupinové vyučovanie

Záverečná skúška: Teoretická I. časť

- znalosť nôt a pomlčiek
- paralelné molové stupnice do 7 posuviiek
- určenie durovej stupnice a utvorenie harmonickej a melodickej stupnice
- určenie a utvorenie akordov
- určenie a utvorenie základných a odvodených intervalov
- utvorenie dominantného septakordu z durovej a harmonickej mol. stupnice
- tempové, dynamická a hudobné značky

Test z dejín hudby II. časť

- ľudské hlasy, nástrojové skupiny
- zaradenie skladieb do jednotlivých hudobných období
- určenie druhu skladby
- doplnenie názvu hudobného diela
- určenie autora k hudobným dielam

8. 9 LITERÁRNO–DRAMATICKÝ ODBOR

CHARAKTERISTIKA PREDMETU A PODMIENKY PRIJÍMANIA ŽIAKOV

Literárno-dramatický odbor je syntetizujúcim odborom, ktorý obsahuje dramatické, pohybové, rečové, prednesové a slovesné tvorivé činnosti, hru s bábkou a písané slovo, prostredníctvom ktorých pôsobi na celkový rozvoj myslenia, cítenia a konania žiakov.

Harmonicky rozvíja osobnosť, aktívny tvorivý prístup k základným postojom a premenlivej skutočnosti, pomáha vyrovnávať sa vždy

s novými situáciami, ktoré prináša hra, škola, život a práca. Žiaci nadobúdajú schopnosť osobitého a kultivovaného prejavu v divadelnej, prednesovej a slovesnej oblasti. Vzdelávanie v literárno-dramatickom odbore rozdeľujeme do štyroch základných častí a to: Prípravné štúdium - určené žiakom predškolského veku (vek – minimálne 4 roky), dĺžka štúdia minimálne jeden rok, maximálne dva roky. Prvý stupeň vzdelania - prvá časť štúdia - dĺžka štúdia 4 roky (žiaci ZŠ alebo absolventi prípravného štúdia), druhá časť štúdia - dĺžka štúdia 4 roky (talentovaní žiaci ZŠ alebo absolventi primárneho umeleckého vzdelávania)

Druhý stupeň vzdelania - dĺžka 4 roky (talentovaní žiaci SŠ alebo absolventi sekundárneho umeleckého vzdelávania, absolventi štúdia pre dospelých), druhý stupeň dramaticko-slovesného vzdelávania sa rozširuje o špecializáciu v samostatných oddeleniach: dramatickom, slovesnom a bábkarskom.

Štúdium pre dospelých - talentovaní žiaci nad 15 rokov, ktorí neabsolvovali I. stupeň vzdelávania.

Pre najtalentovanejších žiakov je určené rozšírené štúdium, v ktorom sa na I. stupni pripravujú vybraní jednotlivci na talentové skúšky na stredné školy umeleckého a pedagogického zamerania. Po absolvovaní štúdia, v prípade mimoriadneho talentu žiaka a jeho individuálneho záujmu, je možné absolvovanie talentových skúšok na vysoké školy umeleckého a pedagogického zamerania.

Literárno-dramatický odbor základnej umeleckej školy je charakteristický prepojením individuálneho vyučovania (prednes, umelecký prednes, hlasová výchova, individuálna

príprava) a kolektívnych aktivít (dramatika a slovesnosť, pohyb, práca v súbore, základy dramatickej tvorby a pod.).

Literárno-dramatický odbor vychováva z detí a mládeže budúcich amatérskych divadelníkov, režisérov, recitátorov, vzdelaných a náročných divákov, čitateľov, aktívnych účastníkov a spolutvorcov života našej spoločnosti. Absolvent tohto odboru nadobudne také skúsenosti a vedomosti, ktoré sú potrebné pre povolania, ktorých úspech závisí na vytvorení dobrého medziľudského kontaktu, vzťahu a spolupráce. Komplexný charakter výučby zahŕňa zvládnutie základných hereckých činností, prednesu a pohybu.

Podmienky prijímania žiakov na jednotlivé stupne vzdelania:

Prípravné štúdium - komunikačné dispozície, elementárne rytmické cítenie, výtvarné dispozície.

Prvý stupeň - talentovaní žiaci ZŠ, ktorých zručnosti a vedomosti zodpovedajú náročnosti ročníka, do ktorého sú prijímaní.

Druhý stupeň - absolventi I. stupňa základného štúdia alebo štúdia pre dospelých alebo výnimočne talentovaní žiaci stredných škôl, ktorých zručnosti a vedomosti zodpovedajú náročnosti štúdia ročníka, do ktorého sú prijímaní.

Štúdium pre dospelých - výnimočne talentovaní žiaci SŠ, ktorých zručnosti a vedomosti zodpovedajú náročnosti štúdia ročníka, do ktorého sú prijímaní.

CIELE UMELECKÉHO VZDELÁVANIA V LITERÁRNO-DRAMATICKOM ODBORE

Vyučovacie predmety majú poskytovať žiakom základy odborného vzdelania, cieľom vyučovania je rozvíjať osobnosť žiaka v oblasti:

- citových, rozumových a morálnych kvalít, najmä schopností kolektívne cítiť a aktívne sa podieľať na vytváraní vzájomnej spolupráce
- vedomého, osobitého, prirodzeného a pritom kultivovaného vyjadrenia v sociálnej a umeleckej komunikácii,
- základných odborných schopností v dramatickom a slovesnom prejave do takej miery:
  - a) aby mohol pokračovať vo vzdelávaní na vyššom stupni,
  - b) aby sa mohol aktívne uplatňovať v kultúrno-spoločenskej záujmovej činnosti.

PROFIL ABSOLVENTA

Žiaci po ukončení celého štúdia v literárno-dramatickom odbore majú osvojené:

- základy komplexného pestovania citu pre rytmus, reč a pohyb,
- vedome sa vyjadruje v dramatickom a slovesnom prejave z hľadiska vlastných mravných a estetických postojov k svetu,
- uplatňuje nadobudnuté vedomosti a schopnosti v kolektívnych alebo individuálnych témach a úlohách dramatických, prednesových a slovesných
- osvojil si základné prvky odborných zručností a zároveň si overuje ich predpoklady pre ďalšie štúdium a odborné zameranie v ďalších ročníkoch

Dramatická hra

- v hre zvláda jednoduchú charakterizáciu
- v etude zvláda jednoduchý dramatický príbeh

Pohyb

- zvláda základy správneho držania tela,
- v jednoduchých pohybových hrách je schopný zvládnuť základné priestorové tvary,

- vie uplatniť zvládnuté pohybové schopnosti v jednoduchej dramatickej akcii.

Reč

- v náročnejších artikulačných cvičeniach zvláda temporytmus reči a zreteľné vyslovovanie všetkých hlások,
- v prednese cvičných textov zvláda zreteľnú výslovnosť a mäkký hlasový začiatok
- zvládnuté rečové schopnosti vie uplatniť v individuálnom alebo kolektívnom prednese,
- vedome používa základné výrazové prvky umeleckého prednesu k tvorivej interpretácii samostatne zvoleného textu.

Slovesnosť

- zvláda samostatné jednoduché slovné vyjadrenie
- v absolventskom predstavení zvládne základné princípy dramatického výrazu vo všetkých disciplínach (napr. rytmus, dynamika, priestor, javisková reč, rétorika, umelecký prednes a ďalšie),
- oboznámi sa s európskymi kultúrnymi dejinami a snaží sa prít'azlivým spôsobom vytvoriť základný obraz o vývoji európskeho dramatického umenia v historickom kontexte s vývojom hmotnej a duchovnej kultúry ľudstva.

Absolvent literárno-dramatického odboru získal základy odborného jazyka a komunikácie v umeleckej oblasti. V prvej časti I. stupňa základného štúdia sa dokáže vyjadrovať na úrovni základnej kultúrnej gramotnosti prostredníctvom umeleckých vyjadrovacích prostriedkov literárno-dramatického odboru a vyučovacieho predmetu, v ktorom si rozvinul schopnosť tvoriť a prijímať umenie na danej úrovni stupňa ukončeného vzdelania. Úroveň rozvinutosti kľúčových kompetencií, ktoré absolvent dosiahol na konci prvej časti I. stupňa základného štúdia nie je ukončená. Vytvára len základ pre následné stupne vzdelávania.

Absolvent II. stupňa základného štúdia je pripravený na celoživotné vzdelávanie a rozširovanie svojich nadobudnutých všeobecných a odborných vedomostí a zručností v umeleckej oblasti. Absolvovaním súboru predmetov umeleckého vzdelávania počas štúdia v literárno - dramatickom odbore je pripravený na vysokoškolské štúdium na školách umeleckého alebo pedagogického zamerania. Absolvent II. stupňa základného štúdia ovláda hru, základy dramatickej tvorby na úrovni prislúchajúcej danému stupňu vzdelania. Dokáže aktívne pôsobiť v divadelných súboroch ako herec, scenárista alebo bábkoherec. Svoje vedomosti dokáže sám rozvíjať, obnovovať, je schopný primerane reagovať na nové trendy i na spoločenský vývoj. Na základe získaných poznatkov a skúsenosti dokáže hodnotiť a kriticky pristupovať k ďalšiemu tvorivému procesu. Absolvent II. stupňa základného štúdia študijných zameraní dramatické, slovesné alebo bábkarské: podáva poloprofesionálne umelecké výkony v praxi najčastejšie ako herec v divadlách mladých, divadlách poézie, bábkových súboroch alebo individuálne ako recitátor, moderátor či žurnalista. Absolvent má vedomosti z dejín divadla a dramatickej tvorby, dokáže odborne vyjadriť svoj umelecký názor, pozná historické a estetické zákonitosti divadelného umenia, divadelné a literárne diela dokáže interpretovať podľa štýlových období, má vedomosť o technickej úrovni umeleckého prednesu, javiskového rečového prejavu a túto analýzu vie využiť pri tvorbe osobitej interpretácie. Úroveň rozvinutosti kľúčových spôsobilostí, ktoré žiaci dosiahnu v závere II. stupňa základného štúdia literárno-dramatického odboru v základnej umeleckej škole, nie je ukončená. Vytvára len bázu pre následné stupne vzdelania, pre celoživotné učenie sa.

Absolvent literárno-dramatického odboru nadobudne také skúsenosti a vedomosti, ktoré sú potrebné pre povolania, ktorých úspech závisí na vytvorení dobrého medziľudského kontaktu, vzťahu a spolupráce ako sú: lekár, zdravotná sestra, vychovávateľ, ale aj pracovníci v terciárnej oblasti, ďalej povolania, ktoré vyžadujú pohotovú a pre poslucháča zrozumiteľnú

vyjadrovanie ako: právnik, učiteľ, verejný pracovník, kultúrny pracovník, manažér, politik a pod.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Prípravná dramatická výchova

Žiaci po ukončení prípravného štúdia 1 (PŠ1) a prípravného štúdia 2 (PŠ2)

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ získavajú prehĺbený záujem o dramatickú hru, ✓ uplatnia pri hre overené schopnosti ich ďalšieho pohybového a rytmického vývoja, ✓ použijú schopnosť aktívne a pasívne sa uvoľniť, sústrediť sa a pohotovo reagovať, ✓ improvizujú pohyb k riekanke a piesni podľa ich obsahu, ✓ uplatnia detskú tvorivosť, ✓ použijú správnu výslovnosť v rečovom prejave, ✓ zvládnu techniku hry na Orffových hudobných nástrojoch, ✓ kráčajú pri pohybových hrách podľa rytmu piesne, ľahkou chôdzou (tanečnou, kultivovanou), ✓ sprevádzajú rozmanité riekanky a básne hrou na tele, ✓ zdramatizujú pohybovo krátku básň, ✓ prezentujú výstup vlastnej a skupinovej tvorby pred spolužiakmi. 	<p>Dramatická hra. Povinné hudobno-dramatické činnosti a hry.</p> <p>Uvoľňovacie a koordinačné pohybové cvičenia zamerané na uvoľnenie tela. Pohyb, gesto, mimika.</p> <p>Text – prirodzená detská hra. Melodizácia a rytmizácia slov, detských riekaniek a vyčítaniek. Názvy Orffových nástrojov: paličky, tamburína, rámový/ručný bubon, triangel, zvonček, chrastidlá (rumba guľa) a melodických hudobných nástrojov metalofón, zvonkohra.</p> <p>Chôdza a rytmus. Ľudová slovesnosť a detské básne. Dramatizácia krátkeho textu. Rečový a pohybový prejav.</p>

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia:

Žiaci dokážu:

- aktívne sa zúčastňovať spoločnej hry,
- v hrách s pravidlom zvládnuť základné prvky pohyblivosti, pružnosti, obratnosti,
- v cvičeniach a v hrách s pravidlom základné priestorové cítenie,
- rešpektovať ostatných členov kolektívu,
- v cvičeniach a hrách s pravidlom zvládnuť jednoduchý rytmus a dynamiku,
  - a) pohybom,
  - b) zvukom,
- hrou na jednoduchých nástrojoch,
- hrou na telo,

- slovným a hlasovým prejavom,
- predviesť na primeranej úrovni pohybové, rytmické, rečové a výtvarné schopnosti,
- aktívne sa zapojiť do kolektívnej tvorivej činnosti.

ŠTUDIJNÉ ZAMERANIE: DRAMATICKÁ PRÍPRAVA

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Dramatická príprava v základnej umeleckej škole je predmet spoločný pre všetkých žiakov literárno-dramatického odboru. Hlavným obsahom predmetu je komplexná tvorivá dramatická činnosť, zahrňujúca všetky zložky, vrátane práce s improvizovanou bábkou a integrujúce základné prvky prípravnej činnosti (pohybové, rečové, hudobno-rytmické) a špecifické činnosti výtvarné.

Motivácia všetkých činností zostáva aj naďalej základným metodickým princípom, podnecujúcim spontánny detský prejav. Skúsenosti získané v priebehu vyučovania motivovanou hrou sa postupne vyvíjajú vo vlastnú uvedomelú odbornú činnosť.

CIELE PREDMETU

Žiaci:

- si uvedomujú v jednoduchej dramatickej hre partnerov v priestore a reagujú na nich,
- zvládnu jednoduchú partnerskú hru so zástupnou rekvizitou,
- zvládnu jednoduchú partnerskú hru so zástupným textom,
- zoznamujú sa s možnosťou hry s predmetmi, jednoduchými výtvarnými znakmi z nich improvizovať bábky a v cvičeniach zvládnuť základné princípy ich oživovania.

Prvá časť prvého stupňa základného štúdia

Žiaci po absolvovaní 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

DRAMATICKÁ HRA

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ reagujú na partnerov v jednoduchej dramatickej hre v priestore, ✓ zvládnu jednoduchú partnerskú hru so zástupnou rekvizitou, ✓ realizujú jednoduchú partnerskú hru so zástupným textom, ✓ poznajú možnosti hry s predmetmi, s jednoduchými výtvarnými znakmi, ✓ improvizujú s bábkami a v cvičeniach zvládajú základné princípy ich oživovania. 	<p>Kontaktná dramatická hra podľa Evy Machkovej.</p> <p>Dramatické činnosti so zástupnou rekvizitou.</p> <p>Partnerská hra so zástupným textom.</p> <p>Hra s predmetmi a jednoduchými výtvarnými znakmi.</p> <p>Hra s bábkou.</p>

POHYBOVÁ PRÍPRAVA

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------

<ul style="list-style-type: none"> ✓ získajú prvé návyky správneho držania tela, ✓ zapájajú jednotlivé svalové skupiny v polohách na mieste k fixovaniu tohto návyku, ✓ poznajú jednoduché cvičenia na rozvoj svojich fyzických dispozícií, ✓ vedome prenášajú váhu tela v jednoduchých cvičeniach v stoji na mieste z jednej dolnej končatiny na druhú, ✓ získavajú návyky pri akrobatických cvičeniach. 	<p>Ľah vzad: priehlavky, sedacie svaly, panva, bedrové kĺby, brušné svaly, „sviečka“.</p> <p>Ľah vpred: sedacie svaly a dolné končatiny, bedrové kĺby, chrbtové svaly.</p> <p>Sed znožný: dolné končatiny, chrbtica a dolné končatiny.</p> <p>Váhy, lastovička.</p> <p>Akrobatické cvičenia: kotrmelec vpred do sedu znožného alebo roznoženého, kotrmelec vzad do drepu.</p>
--	---

REČ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ uvedomujú si proces správneho dýchania, ✓ v jednoduchých artikulačných cvičeniach zvládnu vyslovovanie všetkých hlások, ✓ uvedomujú si rytmus a melódiu reči v riekankách, ✓ zvládnu mäkký hlasový začiatok, ✓ uplatňujú zvládnuté rečové schopnosti v individuálnom alebo kolektívnom prednese. 	<p>Dychové cvičenia.</p> <p>Básničky:</p> <p>a) riekanky,</p> <p>b) vyčítanky,</p> <p>c) Mám básničku na jazýčku.</p> <p>Ľudová slovesnosť.</p> <p>Uvoľňovacie hlasové cvičenia.</p> <p>Vyčítanky, riekanky.</p>

SLOVESNOSŤ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vedome sa pokúšajú o samostatné jednoduché slovné vyjadrenie, ✓ poznajú vhodné literárne diela prostredníctvom aktívnej hry. 	<p>Rétorika, dotvorenie príbehu alebo rozprávky.</p> <p>Dramatizácia slovenských ľudových rozprávok.</p>

Žiaci pripravujú jedno až dve verejné predstavenia podľa literárnej predlohy.

Žiaci po absolvovaní 2. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

DRAMATICKÁ HRA

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ reagujú na partnerov v etude, ✓ zvládnu jednoduchú charakterizáciu v hre, ✓ realizujú jednoduchý dramatický príbeh a podľa toho konajú, ✓ predvedú tvorbu jednoduchej improvizovanej bábkovej hry. 	<p>Etuda podľa témy.</p> <p>Hra a charakter postavy.</p> <p>Etuda na základe príbehu.</p> <p>Tvorba bábkovej hry.</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ improvizujú s bábkami, ich oživovanie vrátane zvuku, ✓ dokážu vytvoriť jednoduchý dramatizovaný príbeh s bábkou. 	<p>Oživovanie improvizovanej bábkou.</p> <p>Hra s bábkou.</p>
---	---

POHYBOVÁ PRÍPRAVA

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ získajú prvé návyky správneho držania tela, ✓ zapájajú jednotlivé svalové skupiny v polohách na mieste k fixovaniu tohto návyku, ✓ poznajú jednoduché cvičenia na rozvoj svojich fyzických dispozícií, ✓ vedome prenášajú váhu tela v jednoduchých cvičeniach v stoji na mieste z jednej dolnej končatiny na druhú, ✓ získavajú návyky pri akrobatických cvičeniach. 	<p>Držanie tela, svalové napätie a uvoľnenie. Jednoduché koordinačno-dynamické cvičenia.</p> <p>Priestorové tvary (zástup, kruh, voľný rozostup, atď.)</p> <p>Jednoduchá dramatická akcia.</p> <p>Akrobatické cvičenia: kolíska na bruchu, na chrbte, kotrmelec vzad do stoja.</p>

REČ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ zvládnu predĺžený výdych a základy dychovej opory, ✓ v jednoduchých hlasových cvičeniach si uvedomujú funkciu rezonancie, ✓ uvedomujú si rytmus a melódiu reči v náročnejších artikulačných cvičeniach, ✓ zvládnu mäkký hlasový začiatok v prednese cvičných textov, ✓ uplatňujú zvládnuté rečové schopnosti v individuálnom alebo kolektívnom prednese. 	<p>Dychové cvičenia.</p> <p>Hlasové cvičenia.</p> <p>Artikulačné cvičenia.</p> <p>Práca s textom podľa výberu.</p> <p>Poetické texty.</p>

SLOVESNOSŤ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vedome sa pokúšajú o samostatné jednoduché slovné vyjadrenie, ✓ poznajú vhodné literárne diela prostredníctvom aktívnej hry. 	<p>Rétorika, dotvorenie príbehu alebo rozprávky.</p> <p>Dramatizácia slovenských ľudových rozprávok a príbehov z vhodnej detskej literatúry.</p>

Žiaci pripravujú jedno až dve verejné predstavenie podľa literárnej predlohy.

ŠTUDIJNÉ ZAMERANIE: DRAMATICKÉ A SLOVESNÉ

CHARAKTERISTIKA ŠTUDIJNÉHO ZAMERANIA

Dramatická hra je naďalej hlavným predmetom primárneho i sekundárneho umeleckého vzdelávania. Jej prostredníctvom má učiteľ dosahovať v hlavnom predmete: dramatiku a slovesnosť primeraný výraz u žiakov v dramatickom a slovesnom prejave. Jej pomocou má pripraviť žiakov v predmete: prednes k interpretácii textov ako osobnej výpovede zážitku, a tak zamedziť ich mechanickému odriekavaniu. Dramatickou hrou sú tiež v hlavnom predmete integrované prípravné činnosti: pohyb a reč.

Motivácia v týchto ročníkoch primárneho i sekundárneho umeleckého vzdelávania sa, sa stáva východiskovým bodom k uvedomenému uplatňovaniu odborných vedomostí a skúseností. Organizujúcim základom činnosti v týchto ročníkoch je téma zodpovedajúca vývojovej fáze žiakov, ktorá má prehĺbiť ich záujem o prácu v odbore a ovplyvniť zároveň ich mravnú a odbornú výchovu.

Práca v súbore na II. stupni je predmet, v ktorom sa počíta s uvedomeným záujmom žiakov o štúdium v literárno-dramatickom odbore ZUŠ. V priebehu štúdia sa mali na hodinách inscenačnej tvorby zúčastniť všetci žiaci 1. – 4. ročníka, v prvom rade však tí, ktorí sa v individuálnom štúdiu pripravujú na vysoké školy umeleckého a pedagogického smeru. Ďalej tí žiaci, ktorí sa chcú venovať záujmovej umeleckej činnosti v oblasti divadla či poézie a pôsobiť ako vedúci súboru, režiséri, dramaturgovia, herci. Práca v súbore je praktickou prípravou na samostatnú umeleckú tvorbu. Súčasťou výučby sú aj návštevy divadelných alebo filmových predstavení, výstav, koncertov, kultúrnych pamiatok alebo inšpirujúco prostredia v súvislosti s témou výučby.

CIELE

Žiaci:

- zvládnu komplexnú tvorivú dramatickú činnosť zahrnujúcu aj prípravnú činnosť, reč, smerujúcu od hry k vytvoreniu schopnosti samostatne, osobito, prirodzene a pritom kultivovane sa vyjadrovať dramatickou hrou, pohybom a slovným prejavom hovoreným a písomným,
- sú schopní aktívne sa podieľať na vytváraní pozitívnych vzťahov a na vzájomnej spolupráci v skupine,
- osvojujú si cieľavedome odborné vedomosti a schopnosti,
- uplatňujú potrebné pohybové schopnosti v dramatickej činnosti,
- interpretujú umelecký text ako osobný umelecký zážitok,
- vedia prirodzene a kultivovane odovzdávať myšlienku zvoleného textu,
- sú schopní pracovať v súbore pri väčšej časovej zaťažnosti,
- aplikujú vytvorenie inscenácie na základe vybranej predlohy z oblasti poézie, prózy alebo dramatických žánrov,
- uplatňujú v rôznych súťažiach v umeleckom prednese, detskej dramatickej tvorbe i autorskej literárnej tvorbe literárno-dramatického odboru najlepšie výsledky LDO ZUŠ.

Žiaci po ukončení 3. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

DRAMATIKA A SLOVESNOSŤ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ konajú v jednoduchých daných okolnostiach, ✓ zvládnu jednoduchú danú etudu alebo improvizáciu a vedú zachovať jej formu pri zámene postáv, ✓ realizujú jednoduchý dramatický príbeh a podľa toho konajú, ✓ predvedú v cvičeniach hru s predmetom, ✓ dokážu vytvoriť jednoduché krátke pointované vyjadrenie zážitku. 	<p>Etuda podľa témy. Improvizácia a zámena postáv.</p> <p>Etuda na základe vymysleného príbehu.</p> <p>Hra s predmetom.</p> <p>Autorská tvorba slovom i písomne.</p>

POHYB

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ získajú správne držania tela, ✓ zapájajú jednotlivé svalové skupiny v cvičeniach na centrálny a periférny pohyb, ✓ poznajú jednoduché cvičenia na priestorové cítenie – priestorové vzťahy, ✓ vedome prenášajú váhu tela v jednoduchých cvičeniach v stoji na mieste z jednej dolnej končatiny na druhú, ✓ získavajú návyky v prízemnej obratnosti. 	<p>Pocit osi. Zabalenie, rozbaľovanie, uvoľnenie chrbtice.</p> <p>Priestorové tvary – dvojice, trojice, skupiny. Pred, za, nad, pod a hore, dolu.</p> <p>Koordináčne cvičenia z miesta. Akrobatické cvičenia: preliezania, podliezania, hojdačky, turecké bubny.</p>

REČ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ zvládnu správny vnútorný hmatový pocit v dychových cvičeniach, ✓ v jednoduchých hlasových cvičeniach si uvedomujú funkciu rezonancie, ✓ uvedomujú si rytmus a melódiu reči v náročnejších artikulačných cvičeniach, ✓ zvládnu mäkký hlasový začiatok v prednese cvičných textov, ✓ aplikujú správnu výslovnosť vokálov, ✓ uplatňujú zvládnuté rečové schopnosti vo výrazových variantoch v individuálnom alebo kolektívnom prednese 	<p>Dychové cvičenia. Práca s hovoreným slovom. Artikulačné cvičenia.</p> <p>Práca s textom podľa výberu.</p> <p>Hlasové cvičenia.</p> <p>Poetické, prozaické texty.</p>

PREDNES

Výkonový štandard	Obsahový štandard
--------------------------	--------------------------

<ul style="list-style-type: none"> ✓ zvládnu prácu s textom pripravenom dramatickou hrou, ✓ uplatňujú texty, ktoré dávajú možnosť dialogického spracovania, ✓ uvedomujú si, že vhodnou voľbou textu vyjadrujú svoje názory, zážitky a vzťah k literárnemu textu, ✓ zvládnu prirodzeným spôsobom interpretovať zvolený text, ✓ venujú pozornosť myšlienke a gradácii textu, ✓ uplatňujú zvládnuté rečové schopnosti vo výrazových variantoch v individuálnom umeleckom prednese 	<p>Text podľa výberu.</p> <p>Práca s hovoreným slovom.</p> <p>Dramaturgia prednesu.</p> <p>Interpretácia textu.</p> <p>Poetické , prozaické texty.</p>
--	--

SLOVESNOSŤ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vedome sa pokúšajú o samostatné jednoduché slovné vyjadrenie, ✓ poznajú vhodné literárne diela prostredníctvom aktívnej hry, ✓ aplikujú vlastnú tvorivú činnosť konkrétnymi umeleckými dielami :dramatickými, výtvarnými, hudobnými a tiež mimoumeleckými, prírodnými skutočnosťami a javmi. 	<p>Rétorika, dotvorenie príbehu alebo rozprávky.</p> <p>Dramatizácia slovenských ľudových rozprávok a príbehov z vhodnej detskej literatúry.</p> <p>Vlastná tvorivá činnosť.</p>

PRÁCA V SÚBORE

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ zvládnu úlohy zadané v súborovej práci, ✓ uplatňujú svoje vedomosti a schopnosti v súborovej práci. 	<p>Súborová práca.</p> <p>Detská dramatická tvorba.</p>

Žiaci pripravujú jedno až dve verejné predstavenia podľa literárnej predlohy.

Žiaci po ukončení 4. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

DRAMATIKA A SLOVESNOSŤ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ dokážu v kolektívnej improvizácii vyriešiť jednoduchú dramatickú situáciu, ✓ zvládnu v technických cvičeniach základné princípy stavby jednoduchého dramatického tvaru, 	<p>Improvizácia s jednoduchou dramatickou situáciou.</p> <p>Stavba jednoduchého dramatického tvaru.</p> <p>Etuda kontakt s partnerom.</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ vedia nadviazať v jednoduchých cvičeniach a etudách kontakt s partnerom, ✓ predvedú v cvičeniach dialóg s predmetom ako s partnerom, ✓ dokážu v písanom texte vyjadriť vzťah. 	<p>Dialóg s predmetom.</p> <p>Autorská tvorba – vzťah k partnerovi v hre.</p>
---	---

POHYB

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ zvládnu základné prvky prízemnej gymnastiky až akrobacie, ✓ ovládajú náročnejšie cviky obratnosti, ✓ zvládnu ďalšie koordinačné cvičenia v pohybe z miesta, ✓ vedome uplatňujú jednoduchú tanečnú hru so spevom, ✓ zdokonaľujú návyky v prízemnej obratnosti. 	<p>Rôzne druhy skokov, príprava na stojky. Prepojovanie skokov a prízemný pohyb. Koordinačné cvičenia z miesta. Polka, valčík. Akrobatické cvičenia: preliezania, podliezania, hojdačky, turecké bubny.</p>

REČ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ zvládnu správne technické návyky rečového prejavu, ✓ v jednoduchých hlasových cvičeniach si uvedomujú funkciu rezonancie, ✓ uvedomujú si rytmus a melódiu reči v náročnejších artikulačných cvičeniach, ✓ zvládnu mäkký hlasový začiatok v prednese cvičných textov, ✓ aplikujú správnu výslovnosť záverových spoluhlások podľa ortoepických zákonov výslovnosti, ✓ uplatňujú zvládnuté rečové schopnosti vo výrazových variantoch v individuálnom alebo kolektívnom prednese. 	<p>Dychová opora, rezonancia v maske.</p> <p>Práca s hovoreným slovom.</p> <p>Artikulačné cvičenia.</p> <p>Práca s textom podľa výberu.</p> <p>Logopedické cvičenia.</p> <p>Poetické, prozaické texty.</p>

PREDNES

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ zvládnu v cvičeniach vyjadrenie jednoduchého podtextu, ✓ uplatňujú texty, ktoré dávajú možnosť dialogického spracovania, ✓ uvedomujú si, že vhodnou voľbou textu vyjadrujú svoje názory, zážitky a vzťah k literárnemu textu, 	<p>Cvičenia na vyjadrenie podtextu.</p> <p>Práca s dialógom.</p> <p>Dramaturgia prednesu.</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ zvládnu prirodzeným spôsobom interpretovať zvolený text, ✓ venujú pozornosť myšlienke a gradácii textu, ✓ uplatňujú základné výrazové prvky prednesu (dôraz, pauza). 	<p>Interpretácia textu.</p> <p>Poetické, prozaické texty - práca s dôrazom, pauzou.</p>
--	---

SLOVESNOSŤ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vedome sa dopracovať k vyjadreniu vzťahu najmä formou dialógu, ✓ poznajú vhodné literárne diela prostredníctvom aktívnej hry, ✓ dokážu citlivo vnímať význam použitých slov, ✓ aplikujú hru so slovami a obohacujú si tak slovnú zásobu, ✓ aplikujú vlastnú tvorivú činnosť konkrétnymi umeleckými dielami: dramatickými, výtvarnými, hudobnými a tiež mimoumeleckými, prírodnými skutočnosťami a javmi. 	<p>Autorská tvorba - dialóg.</p> <p>Slovenské ľudové rozprávky a príbeh z vhodnej detskej literatúry.</p> <p>Tvorivé písanie.</p> <p>Hra so slovami.</p> <p>Vlastná tvorivá činnosť.</p>

PRÁCA V SÚBORE

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ zvládnu úlohy zadané v súborovej práci, ✓ uplatňujú svoje vedomosti a schopnosti v súborovej práci. 	<p>Súborová práca.</p> <p>Prezentácia divadelného predstavenia.</p>

Záverečná skúška:

- 1 prednes podľa výberu z poézie alebo prózy,
- 1 autorská literárna tvorba, kde aplikujú hru so slovami,
- divadelné predstavenie podľa literárnej predlohy.

Druhá časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci po ukončení 1. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

DRAMATIKA A SLOVESNOSŤ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ dokážu v kolektívnej improvizácii vyriešiť dramatickú situáciu a rozhodnú o svojom konaní, ✓ zvládnem v technických cvičeniach základné princípy stavby jednoduchého dramatického tvaru, ✓ vedem nadviazať v jednoduchých cvičeniach a etudách kontakt s partnerom, ✓ zvládnem v cvičeniach dialóg s predmetom ako s partnerom, ✓ dokážu v písanom texte vyjadriť vzťah - dialóg.	<p>Improvizácia - dramatická situácia.</p> <p>Stavba jednoduchého dramatického tvaru.</p> <p>Etuda kontakt s partnerom.</p> <p>Dialóg s predmetom.</p> <p>Autorská tvorba – vzťah k partnerovi v hre.</p>

POHYB

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ zvládnem základné prvky prízemnej gymnastiky až akrobacie, ✓ ovládajú náročnejšie cviky obratnosti, ✓ zvládnem ďalšie koordinačné cvičenia v pohybe z miesta s posunom rytmického dôrazu, ✓ vedem uplatňovať jednoduchú tanečnú hru so spevom, ✓ zdokonaľujú návyky v prízemnej obratnosti.	<p>Rôzne druhy skokov, príprava na stojky.</p> <p>Prepojovanie skokov a prízemný pohyb.</p> <p>Koordinačné cvičenia z miesta.</p> <p>Polka, valčík.</p> <p>Akrobatické cvičenia: kotrmelec vpred, vzad zo sedu i zo stoja.</p>

REČ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ zvládnem správne technické návyky rečového prejavu, ✓ ovládajú v jednoduchých hlasových cvičeniach funkciu hlavovej rezonancie, ✓ zvládnem rytmus a melódiu reči v náročnejších artikulačných cvičeniach, ✓ aplikujú mäkký hlasový začiatok v prednese cvičných textov, ✓ aplikujú správnu výslovnosť záverových spoluhlások podľa ortoepických zákonov výslovnosti, ✓ uplatňujú zvládnuté rečové schopnosti vo výrazových variantoch v individuálnom alebo kolektívnom prednese.	<p>Dychová opora, aktivizácia brušných stien a rečových ústrojov.</p> <p>Práca s hovoreným slovom.</p> <p>Artikulačné cvičenia.</p> <p>Prednes literárneho textu.</p> <p>Práca s textom podľa výberu.</p> <p>Poetické, prozaické texty.</p>

PREDNES

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------

<ul style="list-style-type: none"> ✓ aplikujú v cvičeniach vyjadrenie jednoduchého podtextu, ✓ uplatňujú texty, ktoré dávajú možnosť monologického spracovania, ✓ uvedomujú si, že vhodnou voľbou textu vyjadrujú svoje názory, zážitky a vzťah k literárnemu textu, ✓ zvládnu prirodzeným spôsobom interpretovať zvolený text, ✓ venujú pozornosť myšlienke a gradácií textu, ✓ uplatňujú základné výrazové prvky prednesu (intonácia, temporytmus). 	<p>Cvičenia na vyjadrenie podtextu. Práca s monológom.</p> <p>Dramaturgia prednesu.</p> <p>Interpretácia textu.</p> <p>Poetické, prozaické texty - práca s intonáciou, temporytmom.</p>
---	---

SLOVESNOSŤ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vedome sa dopracovať k vyjadreniu vzťahu najmä formou dialógu, ✓ poznajú vhodné literárne diela prostredníctvom aktívnej hry, ✓ dokážu citlivo vnímať význam použitých slov, ✓ aplikujú hru so slovami a obohacujú si tak slovnú zásobu, ✓ aplikujú vlastnú tvorivú činnosť konkrétnymi umeleckými dielami ✓ :dramatickými, výtvarnými, hudobnými a tiež mimoumeleckými, prírodnými skutočnosťami a javmi. 	<p>Autorská tvorba - dialóg.</p> <p>Slovenské ľudové rozprávky a príbehy z vhodnej detskej literatúry. Tvorivé písanie.</p> <p>Hra so slovami.</p> <p>Vlastná tvorivá činnosť.</p>

PRÁCA V SÚBORE

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ zvládnu úlohy zadané v súborovej práci, ✓ uplatňujú svoje vedomosti a schopnosti v súborovej práci. 	<p>Súborová práca.</p> <p>Tvorba divadelného predstavenia.</p>

Žiaci pripravujú jedno až dve verejné predstavenia podľa literárnej predlohy doplnenej o vlastné námety.

Žiaci po ukončení 2. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

DRAMATIKA A SLOVESNOSŤ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------

<ul style="list-style-type: none"> ✓ zvládnu v dramatickej etude vlastné vyjadrenie námetu, ✓ fixujú tvar etudy - pravdivým konaním vyjadrujú cieľ postavy, ✓ zvládnu daný hudobný námet formou dramatickej pohybovej improvizácie, ✓ aplikujú jednoduchú slovnú improvizáciu, ✓ dokážu písomne spracovať vlastné zážitky alebo predstavy. 	<p>Dramatická etuda.</p> <p>Pravdivé konanie postavy v etude.</p> <p>Improvizácia na daný hudobný námet.</p> <p>Konferovanie, reportáž.</p> <p>Autorská tvorba – jednoduchý scenár.</p>
---	---

POHYB

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ zvládnu požadovaný pohybový tréning, ✓ ovládajú náročnejšie cviky obratnosti, ✓ zvládnu ďalšie koordinačné cvičenia s predmetom, ✓ vedome uplatňujú jednoduchý ľudový tanec, ✓ zdokonaľujú návyky v prízemnej obratnosti. 	<p>Pohybový tréning.</p> <p>Spojovanie skokov s kotúľom.</p> <p>Koordinačné cvičenia s predmetom.</p> <p>Ľudový tanec – jednokročka, dvojkročka.</p> <p>Akrobatické cvičenia: premetry bokom.</p>

REČ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ upevňujú správne technické návyky rečového prejavu, ✓ ovládajú v jednoduchých hlasových cvičeniach funkciu hlavovej rezonancie, ✓ zvládnu rytmus a melódiu reči v náročnejších artikulačných cvičeniach, ✓ aplikujú mäkký hlasový začiatok v prednese cvičných textov, ✓ aplikujú výslovnosť úžinových a polozáverových spoluhlások, ✓ uplatňujú zvládnuté rečové schopnosti vo výrazových variantoch v individuálnom alebo kolektívnom prednese. 	<p>Rezonancia v maske, aktivizácia brušných stien a rečových ústrojov, bránice.</p> <p>Práca s technikou hlavovej rezonancie.</p> <p>Artikulačné cvičenia.</p> <p>Prednes literárneho textu.</p> <p>Výslovnosť úžinových a polozáverových spoluhlások. Práca s textom podľa výberu.</p>

PREDNES

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ zvládnu v nadsádzke rôzne výrazové varianty rečových cvičení, ✓ analyzujú logicky myšlienku autorovho textu, ✓ uvedomujú si, že vhodnou voľbou textu vyjadrujú svoje názory, zážitky a vzťah k literárnemu textu, 	<p>Cvičenia na vyjadrenie výrazových variantov.</p> <p>Rozbor textu.</p> <p>Dramaturgia prednesu.</p> <p>Interpretácia textu.</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ zvládnu prirodzeným spôsobom interpretovať zvolený text, ✓ uplatňujú základné výrazové prvky prednesu (intonácia, temporytmus, dôraz, pauza). 	Poetické, prozaické texty - práca s intonáciou, temporytmom, dôrazom a pauzou.
--	--

SLOVESNOSŤ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ zvládnu tvorbu krátkych príbehov (osobné zážitky), ✓ poznajú vhodné literárne diela prostredníctvom aktívnej hry, ✓ dokážu citlivo vnímať význam použitých slov, ✓ aplikujú hru so slovami a obohacujú si tak slovnú zásobu, ✓ zvládnu techniku písania scenárov z etudy. 	<p>Autorská tvorba - príbeh.</p> <p>Detská literatúra slovenská i svetová.</p> <p>Tvorivé písanie.</p> <p>Hra so slovami.</p> <p>Vlastná tvorba scenára z etudy.</p>

PRÁCA V SÚBORE

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ zvládnu úlohy zadané v súborovej práci, ✓ uplatňujú svoje vedomosti a schopnosti v súborovej práci. 	<p>Vytváranie súborových programov.</p> <p>Tvorba divadelného predstavenia.</p>

Žiaci pripravia jedno až dve verejné predstavenia podľa literárnej predlohy doplnenej o vlastné námety.

Žiaci po ukončení 3. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

DRAMATIKA A SLOVESNOSŤ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ zvládnu v dramatickej etude využitie humoru, ✓ fixujú tvar etudy – využiť výmenu rolí, ✓ zvládnu vystavanie príbehu ako reťaze príčin a následkov, ✓ aplikujú náznakové scénické prvky, ✓ zvládnu písomne spracovať vlastné zážitky alebo predstavy. 	<p>Dramatická etuda s vtípnou pointou.</p> <p>Etuda s výmenou rolí.</p> <p>Etuda na základe príbehu.</p> <p>Etuda – konečný tvar.</p> <p>Autorská tvorba – jednoduchý scenár.</p>

POHYB

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------

<ul style="list-style-type: none"> ✓ zdokonaľujú požadovaný pohybový tréning, ✓ zvládnu náročnejšie cviky obratnosti, ✓ ovládajú koordinačné cvičenia s predmetom, ✓ vedome uplatňujú jednoduchý ľudový tanec so spevom, ✓ zdokonaľujú návyky v prízemnej obratnosti. 	<p>Pohybový tréning.</p> <p>Spojovanie skokov s kotúľom. Koordinačné cvičenia s predmetom.</p> <p>Ľudový tanec so spevom.</p> <p>Akrobatické cvičenia: stoj na rukách.</p>
--	--

REČ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ ovládajú technicky vyspelejší a kultivovanejší rečový prejav, ✓ zvládnu v hlasových cvičeniach funkciu hlavovej rezonancie, ✓ zvládnu rytmus a melódiu reči v náročnejších artikulačných cvičeniach, ✓ aplikujú správnu výslovnosť v prednese cvičných textov, ✓ zvládnu výslovnosť úžinových a polozáverových spoluhlások, ✓ uplatňujú zvládnuté rečové schopnosti vo výrazových variantoch v individuálnom alebo kolektívnom prednese. 	<p>Kultivovaný rečový prejav. Práca s technikou hlavovej rezonancie. Artikulačné cvičenia.</p> <p>Prednes literárneho textu.</p> <p>Výslovnosť úžinových a polozáverových spoluhlások.</p> <p>Práca s textom podľa výberu.</p>

PREDNES

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ zvládnu rôzne výrazové varianty rečových cvičení, ✓ zvládnu gradáciu v umeleckom prednese, ✓ analyzujú logicky myšlienku autorovho textu s vlastným prínosom, ✓ uvedomujú si, že vhodnou voľbou textu vyjadrujú svoje názory, zážitky a vzťah k literárnemu textu, ✓ zvládnu prirodzeným spôsobom interpretovať zvolený text, ✓ uplatňujú základné výrazové prvky prednesu (intonácia, temporytmus, dôraz, pauza). 	<p>Cvičenia na vyjadrenie výrazových variantov. Gradácia v prednese.</p> <p>Rozbor textu.</p> <p>Dramaturgia prednesu.</p> <p>Interpretácia textu.</p> <p>Technika umeleckého prednesu.</p>

SLOVESNOSŤ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ zvládnu tvorbu krátkych príbehov (osobné zážitky), ✓ poznajú vhodné literárne diela prostredníctvom aktívnej hry, ✓ dokážu citlivo vnímať význam 	<p>Autorská tvorba - príbeh.</p> <p>Detská literatúra slovenská i svetová.</p> <p>Tvorivé písanie.</p>

použitých slov, ✓ aplikujú hru so slovami a obohacujú si tak slovnú zásobu, ✓ zvládnu techniku písania scenárov z etudy.	Hra so slovami. Vlastná tvorba scenára z etudy.
--	--

PRÁCA V SÚBORE

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ zvládnu úlohy zadané v súborovej práci, ✓ uplatňujú svoje vedomosti a schopnosti v súborovej práci.	Vytváranie súborových programov. Tvorba divadelného predstavenia.

Žiaci pripravujú jedno až dve verejné predstavenia podľa literárnej predlohy doplnenej o vlastné námety.

Žiaci po ukončení 4. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

DRAMATIKA A SLOVESNOSŤ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ zvládnu prípravu a realizáciu absolventského predstavenia, ✓ zvládnu divadelné techniky s potrebným výrazom kultivovanej prirodzenosti, ✓ uplatňujú v pohybových dramatických improvizáciách na daný hudobný námet priestorové, rytmické i dynamické cítenie, ✓ aplikujú náznakové scénické prvky, ✓ zvládnu písomne spracovať vlastné zážitky alebo predstavy, samostatne zvolenou formou.	Absolventské predstavenie. Úloha v absolventskom predstavení. Pohybová improvizácia na daný hudobný námet. Absolventské predstavenie. Autorská tvorba – jednoduchý scenár.

POHYB

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ zdokonaľujú požadovaný pohybový tréning, ✓ zvládnu ďalšie cviky obratnosti, ✓ ovládajú koordinačné cvičenia s predmetom, ✓ zvládnu súčasný tanec so spevom, ✓ zvládnu pohyb v súlade s absolventským predstavením.	Pohybový tréning. Spojovanie cvikov obratnosti. Koordináčne cvičenia s predmetom. Súčasný tanec so spevom. Pohyb v absolventskom predstavení.

REČ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------

<ul style="list-style-type: none"> ✓ ovládajú vedome vyspelý a kultivovaný rečový prejav, ✓ zvládnu viesť jednoduchú jazykovú rozcevičku, ✓ zvládnu rytmus a melódiu reči v náročnejších artikulačných cvičeniach, ✓ aplikujú správnu výslovnosť v prednese cvičných textov, ✓ zvládnu výrazný javiskový rečový prejav, ✓ uplatňujú zvládnuté rečové schopnosti vo výrazových variantoch v individuálnom alebo kolektívnom prednese. 	<p>Kultivovaný rečový prejav.</p> <p>Jazyková rozcevička. Artikulačné cvičenia.</p> <p>Prednes literárneho textu. Javisková reč.</p> <p>Práca s textom podľa výberu.</p>
--	--

PREDNES

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ zvládnu rôzne výrazové varianty rečových cvičení, ✓ zvládnu gradáciu v umeleckom prednese, ✓ analyzujú logicky myšlienku autorovho textu s vlastným prínosom ✓ uvedomujú si, že vhodnou voľbou textu vyjadrujú svoje názory, zážitky a vzťah k literárnemu textu, ✓ zvládnu prirodzeným spôsobom interpretovať zvolený text, ✓ zvládnu samostatný výber a interpretáciu vhodného textu. 	<p>Cvičenia na vyjadrenie výrazových variantov . Gradácia v prednese.</p> <p>Rozbor textu.</p> <p>Dramaturgia prednesu.</p> <p>Interpretácia textu.</p> <p>Absolventský umelecký prednes.</p>

SLOVESNOSŤ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ zvládnu tvorbu príbehov (osobné zážitky), ✓ zvládnu teoretické informácie a ich praktické využitie z dejín dramatickej tvorby, ✓ dokážu citlivo vnímať význam použitých slov, ✓ aplikujú hru so slovami a obohacujú si tak slovnú zásobu, ✓ zvládnu techniku písania scenárov. 	<p>Autorská tvorba - príbeh.</p> <p>Seminárna práca z dejín dramatickej tvorby.</p> <p>Tvorivé písanie.</p> <p>Samostatná absolventská práca. Vlastná tvorba scenára – využitie v absolventskom predstavení.</p>

PRÁCA V SÚBORE

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ zvládnu úlohy zadané v súborovej práci, ✓ uplatňujú svoje vedomosti a schopnosti v súborovej práci. 	<p>Vytváranie súborových programov. Tvorba absolventského divadelného predstavenia.</p>

Záverečná skúška:

- absolventské divadelné predstavenie,
- etuda podľa vylosovanej témy,
- umelecký prednes podľa samostatného výberu,
- seminárna práca z dejín dramatickej tvorby,
- 2 samostatné autorské literárne práce,
pohyb v súlade s absolventským predstavením

II. stupeň základného štúdia

ŠTUDIJNÉ ZAMERANIE: DRAMATICKÉ

CHARAKTERISTIKA ŠTUDIJNÉHO ZAMERANIA

Základy dramatickej tvorby sú hlavným predmetom dramatického oddelenia. Motivácia v týchto ročníkoch umeleckého vzdelávania sa, sa stáva východiskovým bodom k uvedomenému uplatňovaniu odborných vedomostí a skúseností. Organizujúcim základom činnosti v týchto ročníkoch je téma zodpovedajúca vývojovej fáze žiakov, ktorá má prehĺbiť ich záujem o prácu v odbore a ovplyvniť zároveň ich mravnú a odbornú výchovu. Práca v súbore na II. stupni je predmet, v ktorom sa počíta s uvedomeným záujmom žiakov o štúdium v literárno-dramatickom odbore ZUŠ. V priebehu štúdia sa mali na hodinách inscenačnej tvorby zúčastniť všetci žiaci, v prvom rade však tí, ktorí sa v individuálnom štúdiu pripravujú na vysoké školy umeleckého a pedagogického smeru. Ďalej tí žiaci, ktorí sa chcú venovať záujmovej umeleckej činnosti v oblasti divadla či poézie a pôsobiť ako vedúci súboru, režiséri, dramaturgovia, herci. Práca v súbore je praktickou prípravou na samostatnú umeleckú tvorbu. Súčasťou výučby sú aj návštevy divadelných alebo filmových predstavení, výstav, koncertov, kultúrnych pamiatok alebo inšpirujúco prostredia v súvislosti s témou výučby.

Žiaci po ukončení 1. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ analyzujú vlastné pohybovo – výrazové prostriedky, ✓ definujú prirodzenú jednotu pohybových a hlasových výrazových prostriedkov, ktoré vytvárajú psychofyzický aparát (ľudské telo), ✓ zdokonaľujú vlastné hlasové výrazové prostriedky, ✓ vyberajú prirodzenú interpretáciu autorského textu cez svoj psychofyzický aparát, ✓ interpretujú krátku improvizáciu na ľubovoľnú tému, ✓ zdokonaľujú v kolektívnej dramaturgickej, režijnej a výtvarnej spolupráci ucelený tvar, ✓ preukážu získané odborné poznatky a	<ul style="list-style-type: none"> Základy dramatickej tvorby. Herecká postava. Hlasové cvičenia – javisková reč. Prirodzená interpretácia textu. Improvizácia na ľubovoľnú tému. Tvorba divadelnej inscenácie Recenzia divadelného predstavenia. Artikulácia v javiskovej reči. Práca s vecnou a umeleckou literatúrou. Gesto, mimika, výtvarné a hudobné prostriedky. Jazyková rozcvička. Monológ. Správne držanie tela, odstránenie nedostatkov. Pohyb spojený s dodržiavaním rytmu. Cvičenia rovnováhy a rotácie.

<p>skúsenosti v zhodnotení hereckej zložky videného dramatického diela,</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ zvládnu teoreticky a prakticky zásady slovesnej ortoepie, ✓ interpretujú na konkrétnych ukázkach špecifiká útvarov medzi vecnou a umeleckou literatúrou, ✓ využívajú mimoslovné prostriedky prednesu, ✓ aplikujú návyky svojho rečového prejavu kondičnými rozcvičkami, ✓ interpretujú bez prípravy formou monologického prejavu krátku správu, referát, prejav, ✓ analyzujú nedostatky pri správnom držaní tela, ✓ zvládnu pohybovú realizáciu rytmu a jeho zložiek, ✓ preukážu ovládanie cvičenia rovnováhy a rotácie, ✓ zvládnu akrobatické cvičenia smerujúce k rozvoju obratnosti, ✓ aplikujú získané poznatky a skúsenosti v príprave kolektívnej ročníkovej práce. 	<p>Akrobatické cvičenia zamerané na obratnosť.</p> <p>Kolektívna ročníková práca – inscenácia.</p>
--	--

Žiaci po ukončení 2. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ analyzujú v cvičeniach fázy psychologického konania, ✓ definujú mimoslovnými prostriedkami (pohybom, zvukom) vzťah k partnerovi, ✓ zdokonaľujú herecké výrazové prostriedky na zvládnutie rovnakej situácie v tragédii, komédii, commedii dell arte, groteske, ✓ vyberajú konaním a štylizovaným prejavom vhodnú reakciu na literárne, hudobné a výtvarné podnety, ✓ interpretujú vnútorný (psychický) postoj k dramatickej činnosti a vedia ho fixovať, ✓ zdokonaľujú malý dramatický tvar s využitím princípov autorského divadla, ✓ preukážu s členmi kolektívu v krátkych cvičeniach a improvizáciách tvorivú atmosféru, ✓ aplikujú jednotlivé zložky dramatického diela, ✓ zvládnu výstavbové postupy prednesu, 	<p>Podnet, zhodnotenie, reakcia.</p> <p>Etuda – mimoslovné prostriedky.</p> <p>Herecké výrazové prostriedky a situácia.</p> <p>Improvizácia na literárne, hudobné a výtvarné podnety.</p> <p>Dramatická činnosť – postoj.</p> <p>Tvorba dramatického tvaru.</p> <p>Tvorivá atmosféra pri improvizácií.</p> <p>Text, réžia, scéna.</p> <p>Výstavba umeleckého prednesu.</p> <p>Interpretácia umeleckého prednesu.</p> <p>Gesto, mimika, výtvarné a hudobné prostriedky.</p> <p>Jazyková rozcvička.</p> <p>Dialóg.</p> <p>Orientácia v priestore.</p> <p>Cvičenia tempa a dynamiky.</p> <p>Akrobatické cvičenia s partnerom.</p> <p>Koordinačné cvičenia horných končatín.</p> <p>Kolektívna ročníková práca – inscenácia.</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ interpretujú samostatne umelecký prednes, ✓ využívajú mimoslovné prostriedky prednesu, ✓ aplikujú návyky svojho rečového prejavu kondičnými rozcvičkami, ✓ interpretujú bez prípravy formou dialogického prejavu krátku správu, referát, prejav, ✓ analyzujú vzťah k priestoru a orientáciu v ňom, ✓ zvládnu zložitejšie cvičenia tempa a dynamiky, ✓ preukážu vzťah k partnerovi v náročnejších akrobatických cvičeniach, ✓ zvládnu prácu horných končatín ako základ gesta, ✓ aplikujú získané poznatky a skúsenosti v príprave vybranej kolektívnej ročníkovej práce. 	
--	--

Žiaci po ukončení 3. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ analyzujú v cvičeniach fázy psychologického konania a slovný dynamický stereotyp, ✓ zvládnu v improvizácii – etude udržať v konaní určený typ – charakter, ✓ definujú mimoslovnými prostriedkami (pohybom, zvukom) vzťah k partnerovi, ✓ zdokonaľujú herecké výrazové prostriedky na zvládnutie rovnakej situácie v tragédii, komédii, commedii dell arte, groteske, ✓ vyberajú herecký výraz nie mechanickým opakovaním dohodnutých činností, ale znovu objavovaním tvorivého procesu, ✓ zvládnu výber vhodného námetu (aj hudobného) etudy pre ostatných členov kolektívu, ✓ interpretujú vnútorný (psychický) postoj k dramatickej činnosti a vedia ho fixovať, ✓ zdokonaľujú malý dramatický tvar s využitím princípov autorského divadla, ✓ preukážu s členmi kolektívu v krátkych cvičeniach a improvizáciách tvorivú atmosféru, ✓ aplikujú jednotlivé zložky dramatického diela, 	<p>Podnet, zhodnotenie, reakcia. Etuda - mimoslovné prostriedky. Charakter postavy. Herecké výrazové prostriedky a situácia. Improvizácia na literárne, hudobné a výtvarné podnety. Dramatická činnosť – herecký výraz. Námet na etudu.</p> <p>Fixácia vnútorného postoja. Dramatický tvar. Tvorivá atmosféra pri improvizácii. Text, réžia, scéna. Výstavba umeleckého prednesu. Interpretácia umeleckého prednesu. Interpretácia súčasných aj dobových textov. Gesto, mimika, výtvarné a hudobné prostriedky. Jazyková rozcvička.</p> <p>Dialóg.</p> <p>Detský a umelecký prednes – kritéria. Orientácia v priestore. Cvičenia tempa a dynamiky.</p> <p>Slovenské ľudové tance.</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ zvládnu výstavbové postupy prednesu, ✓ interpretujú samostatne umelecký prednes, ✓ interpretujú rôzne súčasné aj dobové texty, ✓ využívajú mimoslovné prostriedky prednesu, ✓ aplikujú návyky svojho rečového prejavu kondičnými rozcvičkami, ✓ interpretujú bez prípravy formou dialogického prejavu krátku správu, referát, prejav, ✓ definujú rozdiel medzi detským a umeleckým prednesom a poznajú kritéria ich hodnotenia, ✓ analyzujú vzťah k priestoru a orientáciu v ňom, ✓ zvládnu zložitejšie cvičenia tempa a dynamiky, ✓ preukážu vzťah k partnerovi v náročnejších slovenských ľudových tancoch, ✓ zvládnu choreografickú kompozíciu na tému ľudových tancov, ✓ zvládnu cvičenia na koordináciu pohybu s rečou a piesňou, ✓ ovládajú základné charakterotvorné prvky tancov iných národov, ✓ aplikujú získané poznatky a skúsenosti v príprave vybranej kolektívnej ročníkovej práce konanie a vývoj dramatickej postavy 	<p>Choreografia na tému ľudových tancov. Cvičenia na koordináciu pohybu s rečou a piesňou.</p> <p>Prvky tancov iných národov. Kolektívna ročníková práca – inscenácia.</p>
--	--

Žiaci po ukončení 4. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ analyzujú v cvičeniach fázy psychologického konania a slovný dynamický stereotyp, ✓ zvládnu jednoduchý scenár – autorské divadlo, ✓ definujú mimoslovnými prostriedkami (pohybom, zvukom) vzťah k partnerovi, ✓ zdokonaľujú herecké výrazové prostriedky na zvládnutie rovnakej situácie v tragédii, komédii, commedii dell arte, groteske, ✓ vyberajú herecký výraz nie mechanickým opakovaním dohodnutých činností, ale znovu objavovaním tvorivého procesu, ✓ zvládnu výber vhodného námetu (aj hudobného) etudy pre ostatných členov 	<p>Podnet, zhodnotenie, reakcia.</p> <p>Autorské divadlo. Charakter postavy.</p> <p>Herecké výrazové prostriedky a situácia.</p> <p>Absolventské predstavenie. Improvizácia na literárne, hudobné a výtvarné podnety. Dramatická činnosť – herecký výraz. Fixácia inscenačného tvaru. Inscenačný zámer.</p> <p>Text, réžia, scéna. Absolventské predstavenie. Výstavba umeleckého prednesu.</p>

<p>kolektívu,</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ interpretujú vnútorný (psychický) postoj k dramatickej činnosti a vedia ho fixovať, ✓ zdokonaľujú malý dramatický tvar s využitím princípov autorského divadla, ✓ preukážu s členmi kolektívu v krátkych cvičeniach a improvizáciách tvorivú atmosféru, ✓ aplikujú jednotlivé zložky dramatického diela, ✓ zvládnu svoju úlohu v absolventskom predstavení, ✓ zvládnu výstavbové postupy prednesu, ✓ interpretujú samostatne umelecký prednes, ✓ interpretujú rôzne súčasné aj dobové texty, ✓ využívajú mimoslovné prostriedky prednesu, ✓ aplikujú návyky svojho rečového prejavu kondičnými rozcvičkami, ✓ interpretujú bez prípravy materiál k zvolenej téme a prednesú prednášku bez písomného záznamu, ✓ definujú hodnotenie umeleckého prednesu a samostatne hodnotia, ✓ analyzujú vzťah k priestoru a orientáciu v ňom, ✓ zvládnu zložitejšie cvičenia tempa a dynamiky, ✓ preukážu vzťah k partnerovi v náročnejších slovenských ľudových tancoch, ✓ zvládnu choreografickú kompozíciu na tému moderných tancov, ✓ zvládnu cvičenia na koordináciu pohybu s rečou a piesňou – moderná pieseň, ✓ ovládajú základné charakterotvorné prvky tancov iných národov, ✓ zvládnu štylizáciu a umenie podriadit' sa rôznym pedagogicko- režijným prístupom a požiadavkám v absolventskom predstavení, ✓ zvládnu princípy a zákonitosti činoherného detského a mládežníckeho divadla, divadla poézie a iných dramatických druhov a žánrov. ✓ aplikujú získané poznatky a skúsenosti v príprave vybranej kolektívnej ročníkovej práce konanie a vývoj 	<p>Interpretácia umeleckého prednesu. Interpretácia súčasných aj dobových textov. Gesto, mimika, výtvarné a hudobné prostriedky. Jazyková rozcvička. Rétorika.</p> <p>Hodnotenie umeleckého prednesu. Orientácia v priestore. Cvičenia tempa a dynamiky. Choreografia moderného tanca. Cvičenia na koordináciu pohybu s rečou a piesňou. Prvky tancov iných národov. Kolektívna ročníková práca – absolventské predstavenie. Princípy a zákonitosti divadla.</p> <p>Absolventské predstavenie.</p>
---	---

dramatickej postavy.	
----------------------	--

Záverečná skúška:

- samostatný umelecký prednes,
- absolventské divadelné predstavenie,
- improvizácia na literárne, hudobné a výtvarné podnety,
- recenzia na divadelný alebo filmový titul.

8. 10 VÝTVARNÝ ODBOR

Charakteristika výtvarného odboru ZUŠ

Výtvarný odbor v základnom umeleckom vzdelávaní poskytuje prehĺbené a rozšírené výtvarné vzdelanie a formovanie žiakom, ktorí prejavujú záujem a nadanie v oblasti výtvarného sebvýjadrovania a tvorby. Edukačný proces je zameraný na rozvíjanie špecifických schopností žiaka a zároveň na celistvosť jeho osobnosti, na jeho integráciu do kultúrnych hodnôt a zároveň na budovanie vlastnej individuality prejavujúcej sa autentickou a originálnou výtvarnou tvorbou a autentickými a zodpovednými postojmi voči skutočnosti. V nadväznosti na všeobecné vzdelanie metodicky rozvíja tvorivosť v oblasti vizuálnych umení.

Na štúdium vo výtvarnom odbore je možné prijať žiakov, ktorí preukazujú určitú mieru nadania a talentu (súboru schopností, ktoré umožňujú osobitné, nadpriemerné výkony, v niektorej z oblastí výtvarného vyjadrovania), ktorú škola posúdi na základe výtvarných prác. Žiak je zaradený do ročníka s ohľadom na jeho vek a rozvinutosť schopností.

Štúdium vo výtvarnom odbore ZUŠ sa člení na:

1. Prípravné štúdium – jedno alebo dvojročné štúdium detí predškolského veku, ktoré vekovo zodpovedá žiakom predprimárneho vzdelávania. Prípravné štúdium trvá jeden alebo dva roky.
2. Prvá časť prvého stupňa základného štúdia – primárne umelecké vzdelanie ISCED 1B, ktorá vekovo zodpovedá žiakom primárneho vzdelávania na ZŠ. Štúdium prvej časti prvého stupňa základného štúdia trvá štyri roky.
3. Druhá časť prvého stupňa základného štúdia – nižšie sekundárne umelecké vzdelanie ISCED 2B, ktorá vekovo zodpovedá žiakom nižšieho sekundárneho vzdelávania na ZŠ. Štúdium druhej časti prvého stupňa základného štúdia trvá päť rokov.
4. Druhý stupeň základného štúdia, ktorý vekovo zodpovedá žiakom sekundárneho vzdelávania na SŠ. Štúdium druhého stupňa základného štúdia trvá štyri roky.
5. Štúdium pre dospelých, ktoré je určené pre záujemcov, ktorí už presiahli stredoškolský vek a prejavujú záujem zdokonaľovať sa v niektorej z oblastí výtvarnej tvorby. Štúdium trvá štyri roky.
6. Rozšírené štúdium ISCED 2B, ktoré je určené pre zvlášť talentovaných žiakov, ktorí sa pripravujú na ďalšie štúdium niektorej z oblastí vizuálnych umení.

Špecifické ciele

- rozvíjať vizuálnu gramotnosť žiaka, jeho výtvarné vyjadrovacie schopnosti a technické zručnosti,
- otvárať žiakovi možnosti zaradiť sa do kultúrnej tradície na úrovni súčasného myslenia,

- viesť žiaka k orientácii v historickom, modernom i súčasnom umení (z hľadiska štýlov, slohov, používania vyjadrovacích prostriedkov, médií, tém a komunikačných stratégií),
- viesť žiaka k nachádzaniu vlastnej profilácie v oblasti výtvarného vyjadrovania prostredníctvom odhaľovania a rozvíjania jeho špecifických schopností (orientovať ho na hľadanie oblasti umenia, médií, prostriedkov a spôsobov sebavyjadrovania a tvorby, v ktorých dokáže realizovať svoje koncepty, predstavy a fantáziu),
- podporovať a rozvíjať tvorivý prístup žiaka v myslení i vynachádzaní formy, jeho samostatné a prínosné riešenia,
- uvádzať žiaka do intermediálnych a interdisciplinárnych vzťahov súčasnej kultúry.

- **Profil absolventa**

- Absolvent výtvarného odboru ZUŠ je v prvom rade svojbytnou osobnosťou, ktorá dokáže obhájiť svoj vkus, svoje názory a postoje voči spoločnosti pasívneho konzumu.
- Rozumie vizuálnym umeniam z pohľadu histórie i súčasnosti.
- Absolvent je podľa miery svojich schopností pripravený na ďalšie štúdium vizuálnych umení (na strednej, príp. vysokej škole výtvarného zamerania).
- Kompetencie:
- Absolvent preukazuje vysoký stupeň výtvarnej gramotnosti – rozumie vyjadrovacím prostriedkom rôznych druhov výtvarného umenia a dokáže ich používať na tvorivé vyjadrenie svojich konceptov, predstáv, fantázie a výtvarne reagovať na vizuálne podnety reality.
- Pozná základné techniky kresby, maľby, grafiky, fotografie, sochárstva a priestorovej tvorby a ovláda vybrané z nich; rozumie intermediálnej tvorbe, vie používať jej princípy a vybrané multimedialne techniky.
- Pozná charakteristické znaky historických slohov vizuálnych umení, dizajnu a architektúry, ich moderných i súčasných tendencií a znaky rôznych štýlov.
- Toleruje rozmanitosť výtvarných prejavov a dokáže odôvodniť svoj vlastný názor.

1 Prípravné štúdium

Prípravným štúdiom vo výtvarnom odbore rozumieme štúdium žiakov predprimárneho vzdelávania. Charakteristické je spontánnym detským výtvarným prejavom (ktorý je viac príznakom štandardného psychického vývinu dieťaťa ako jeho cieľavedomej tvorivosti alebo talentu), ale aj hravého a nadšeného objavovania možností (technik, materiálov, grafických typov). Je tiež obdobím vytvárania prvých stereotypov, preberania schém a konvencií, na ktoré musí pedagogický program reagovať v zmysle ich aktívneho zaradenia do dynamiky detskej osobnosti – ich podriadenia, spracovávanía a prekračovania vlastnou detskou vynaliezavosťou a motivovaným objavovaním iných foriem a možností.

Na štúdium v odbore možno prijať deti, ktoré prejavujú záujem o výtvarné činnosti. V tomto veku ešte nie je možné posudzovať mieru talentu v závislosti na výtvarnom prejave. Dĺžka štúdia je jeden alebo dva roky.

Výkonové štandardy

Žiaci po absolvovaní prípravného štúdia:

- vyjadria svoje predstavy v kresbe, maľbe, koláži a modelovaní,
- spontánne pracujú s farbou, líniou a mäkkým modelovacím materiálom,
- pomenujú svoje práce,
- opíšu výraz svojich prác, výraz umeleckých diel,
- vyjadria svoje predstavy o vypočutom texte v kresbe a/alebo v maľbe,
- výtvarne vyjadria príbehy, ktoré si vymyslia,
- dotvoria chaotické textúry do zmysluplných zobrazení podľa svojej fantázie a tvarovej predstavivosti,
- dotvoria neúplné obrazy (fotografie, reprodukcie ...) v návaznosti na čiastočné tvary a s použitím fantázie,

- nakomponujú novotvary narábaním s primárnymi tvarmi (geometrické tv., písmená ...),
- obkreslia tvary a dotvoria ich podľa fantázie,
- vytvoria jednoduché masky s výrazom základných emócií (smútok, radosť ...),
- využijú grafické a materiálové stopy svojich gest,
- využijú prírodniny ako súčasť kompozície,
- zvládnu techniku jednoduchej frotáže,
- zvládnu techniku monotypie,
- dokážu spracovať (nastrihať, sformovať, spojiť) papier a mäkkší kartón.

Obsahové štandardy

Pozn.: Východiskom sú spontánne detské výtvarné činnosti a sklon dieťaťa k poznávaniu nových činností, materiálov a techník. Hravé laborovanie je prepojené s tematickými zadaniami.

- hravé činnosti s linkou, farbou a materiálom; uvedomenie si výrazu, základných rozdielnych vlastností rôznych nástrojov a materiálov,
- jednoduché šrafovanie častí kresby,
- akčné maľovanie v ktorom jednotlivé činnosti, gestá, pohyby a nástroje zanechávajú na papieri charakteristické stopy,
- variačné a porovnávanie rôznych spôsobov kreslenia tej istej veci (jednoduchého motívu),
- uplatňovanie predstavivosti a fantázie pri spracovávaní (doplňaní alebo vyhľadávaní tvarov) nepresných, nezreteľných textúr (pokrčený papier, čarbanica, krajčírské strihy, škvrnky, dekalky ...),
- hravé experimentovanie s časťami obrázkov (fotografií), s vystrihnutými písmenami alebo s nezobrazujúcimi textúrami materiálov; asambláže alebo koláž, fantazijné dopĺňanie zobrazení (konfigurácií, významových tvarov),
- obkresľovanie (obmaľovanie) obrysov predmetov, tieňov; kombinované so šrafovaním, kolážovaním a pod. – rozlišovanie vonkajšieho a vnútorného tvaru,
- porovnávanie tvarov rôzneho charakteru (geometrické-presné, prírodné-nepresné, veľké a malé, vysoké a nízke, hranaté a okrúhle, plošné a priestorové ...),
- vytváranie objektov z kartónu, ich dotváranie kresbou, maľbou alebo kolážou,
- frotáž z rôznych povrchov, vytváranie vzorkovníčka alebo kompozície,
- rastliny a prírodniny ako výtvarné materiály využité v rôznych technikách,
- monotypické otláčanie prírodnín alebo pripravených matric,
- kreslenie (maľovanie) svojich predstáv o vypočutom príbehu (rozprávke) alebo o príbehu vymyslenom dieťaťom, príp. o vlastnej transformácii rozprávky,
- výtvarné spracovanie postavičiek z filmu a ich domýšľanie, variovanie a transformovanie,
- vytváranie masiek z jednoduchých materiálov (ich dopĺňanie časťami kostýmu, pokrývkou hlavy ...) – rozhovor o výraze masky, vymýšľanie „rituálov“,
- diskusia o rozmanitosti umeleckých diel a o ich výraze, pri návšteve galérie, výstavy alebo pri výtvarných dielach sprostredkovaných iným spôsobom.

2 Prvá časť I. stupňa základného štúdia: primárne umelecké vzdelávanie ISCED 1B

Výkonové štandardy

Žiaci po absolvovaní prvej časti prvého stupňa základného štúdia:

- poznajú základné vlastnosti a možnosti používania výtvarných nástrojov a materiálov (ceruzky, štetce, pastózne a vodové farby, suché, voskové, olejové pastely, mäkké modelovacie hmoty, materiály na koláže, asambláže),
- majú základné vedomosti o vybraných artefaktoch predhistorického umenia, umenia starovekých kultúr, antického umenia a výtvarných slohov,

- poznajú základné princípy impresionistickej maľby a vybrané charakteristické diela tohoto smeru,
- výtvarne vyjadrujú svoje predstavy v kresbe, maľbe, koláži, modelovaní, jednoduchej grafickej technike, v tvorbe objektu,
- pracujú s líniou, farbou, tvarom,
- pomenujú farby a farebné tóny, základné farebné kontrasty (tepelný, svetlostný, sýtosť),
- slovne charakterizujú línie a tvary podľa proporcií a výrazu,
- rozlišujú organické a geometrické tvary,
- stručne charakterizujú vytvorený artefakt,
- zvládnu techniku kresby ceruzou a maľovania temperovými farbami, suchými, voskovými (resp. olejovými) pastelmi, fixkami, tušmi a kombináciami vybraných techník,
- zvládnu techniku modelovania z mäkkého modelovacieho materiálu,
- zvládnu jednoduchú grafickú techniku (napr. odkrývanie na voskovom podklade, linoryt, monotypiu ...),
- poznajú základné maliarské žánre: krajinomaľba, zátišie, portrét, postava,
- vedia vyjadriť plošný a priestorový tvar a obrys podľa fantázie, predstavy i podľa videnej skutočnosti,
- vedia vyjadriť lokálny farebný tón zobrazeného tvaru, predmetu aj podľa predstavy, fantázie a videnej skutočnosti,
- vedia zosvetliť a stmaviť farebné tóny miešaním farebných hmôt, vytvárajú farebné postupnosti, používajú farebné kontrasty, materiálové kontrasty, kontrasty textúr (drsná, hladká...),
- zvládnu základné operácie s mierkou - veľkosť zobrazených tvarov (väčšie - menšie), vyjadria priestor prostredníctvom mierky zobrazovaných predmetov (vedľa seba, pred, za sebou),
- zvládnu proporcie ľudskej tváre a detaily (umiestnenie oči, nosa, úst),
- pokúšajú sa o štylizáciu (vlastné poňatie zobrazeného motívu),
- iniciatívne vyhľadávajú rozmanité technicko-materiálové riešenia,
- zvládnu technické základy vyfarbovania tvaru viacerými spôsobmi rukopisu (šrafúra, roztieranie, pointilizmus, zapúšťanie),
- zvládnu jednoduché konštrukčno - technické úkony s materiálmi (krčenie, zohýbanie, trhanie, strihanie, skladanie, vrstvenie, spájanie) v koláži a asambláži,
- zvládnu jednoduché techniky otláčania (linorez, papierorez, monotypia, frotáž...),
- výtvarne, podľa fantázie vyjadria vlastné témy a obsahy,
- výtvarne, podľa fantázie reagujú na podnety vizuálnej reality,
- výtvarne, podľa fantázie reagujú na tradičné ľudové umenie z hľadiska foriem, tém a námetov,
- slovne opíšu videné výtvarné dielo, jeho druh,
- charakterizujú výraz výtvarného diela,
- výtvarne, podľa fantázie reagujú na podnety z oblasti vybraných druhov umenia – hudby, literatúry, architektúry, divadla, tanca,
- výtvarne, podľa fantázie reagujú na podnety z vybraných oblastí poznávania (napr. prírodovedy, vlastivedy, náboženskej výchovy, matematiky a geometrie ...),
- výtvarne, podľa fantázie reagujú na kultúrne a sociálne témy - Veľká noc, Vianoce (zvyky, sviatky, udalosti..

Obsahové štandardy

Pozn.: Vo všetkých témach a obsahoch učiteľ podporuje a uprednostňuje vlastné a samostatné myslenie žiakov, ich nápaditosť a originalitu riešení (i v prípade, že dôjde k svojbytnému odklonu žiaka od riešenej úlohy). Rešpektuje ich individualitu a špecifické schopnosti. K motivácii sa využíva prevažne rozprávková (príbehová) alebo zážitková forma uvedenia žiakov do problematiky, príp. aj učiteľom moderovaný proces – ako príbeh, ktorý žiaci postupne vytvárajú.

1. ročník

Laborovanie s výtvarným jazykom a kompozíciou:

- zameranie na pochopenie výrazových možností farby, farebný kontrast, farebné ladenie, stupnice tónov, zosvetľovanie, stmavovanie, miešanie farieb
- hravé činnosti s obrysmi predmetov (vyjadrovanie pohybu, zväčšovania, zmenšovania, prieniky tvarov...),
- hravé činnosti s rytmom (vizualizácia zvuku, pohybu, striedajúcich sa prírodných javov a cyklov): pochopenie a vyjadrenie pravidelnosti a nepravidelnosti, zrýchľovania a spomaľovania v rôznych prejavoch sveta a života,
- priestorové vytváranie z hliny, útvary z hotových prvkov (špagle, škatule, špagáty a pod.),
- tepelný farebný kontrast v perspektíve a jeho analógie (blízky-vzdialený) v maľbe,
- reliéf, koláž, alebo kombinácia techník prostredníctvom rôznych materiálov – rôznej kvality (textúry) povrchov; frotáž vytvoreného reliéfu, príp. kresba (maľba) podľa reliéfu,
- výtvarné činnosti zamerané na prácu s geometrickými prvkami - bod, línia - zobrazených v tvaroch predmetov, zvierat, ľudí...

Rozvoj fantázie, tvorba vlastných konceptov:

- inšpiratívne témy a námety (svojské riešenia, domýšľanie a fantazijné preštrukturovanie podnetov),
- krajinomaľba podľa vlastnej fantázie doplnená nadprirodzenými postavami, zvieratami, javmi...,
- ozvláštnené zátišie jesenných plodov, kvetov (napr. prostredníctvom druhu, množstva, tvarov a rozmerov predmetov),
- zobrazenie tej istej veci v rôznych prostrediach,
- ozvláštnená maľba (kresba, modelovanie) postavy človeka alebo zvierat'a, možnosť zobrazenia hybridov,
- spolupráca učiteľa a žiakov na vzniku nových tém a kombinácii techník.

Podnety z výtvarného umenia:

- využívanie internetu prostredníctvom umeleckých diel (alebo výtvarné diela sprostredkované iným spôsobom),
- výtvarné interpretácie vybraných výtvarných diel,
- motivácia tradičnými ľudovými remeslami realizovanými a aplikovanými v inej technike,
- výtvarne spracovanie fotografie z časopisu - roztrhať, časť nalepiť a dokresliť podľa zapamätania.

Podnety z iných umení a oblastí poznania:

- využívanie architektúry v rozvoji fantázie a predstavivosti aplikované do tvaru, priestoru, hmoty a materiálu, pôsobenie architektonického výrazu a vzťahu architektúry k prostrediu,
- motivácia scénickým a kostýmovým umením, návrh kostýmu pre rozprávkovú postavu a scény v danej téme,
- ilustrácia známej rozprávky pozmenenej žiakom.

2. ročník

Laborovanie s výtvarným jazykom a kompozíciou:

- hravé činnosti s linkou a bodom, ich rôznymi kvalitami (z hľadiska výrazu, nástroja, techniky, prítlaku, proporcie ...), následne aplikácia čiar a bodov rôzneho charakteru v naratívnej téme,
- výtvarné narábanie s farbou - miešanie farieb, teplé a studené, kontrastné a monochromné,
- šrafovanie tvaru kresliacim nástrojom,
- kompozičné princípy - kreslenie tvarov a predmetov, umiestňovanie vo formáte,(vpredu - vzadu, hore - dole, vedľa seba - za sebou...),
- výtvarné hry s osovou symetriou a asymetriou (napr. dotváranie dekalku, odtlačku materiálovej matrice, obkresľovanie šablóny a pod.),
- figúra a portrét podľa predstavy, obrázku alebo podľa pamäti,
- oboznámenie sa s mierkou hlavy k telu (koľkokrát sa nachádza vo výške tela),
- kreslenie a prekrývanie tvarov umiestnených vo formáte (vpredu – vzadu, hore – dole, vedľa seba – za sebou ...),
- hra s perspektívou, približovanie – vzd'alo vanie, zväčšovanie – zmenšovanie,

- zobrazenie prírodnín podľa skutočnosti.

Rozvoj fantázie, tvorba vlastných konceptov:

- pamäťové cvičenia (zobrazovanie rôznych vecí, zvierat, profesií podľa slovného „diktátu“ učiteľa),
- témy a námety provokujúce fantáziu žiaka,
- naratívne témy a príbehy, rozprávke bytosti,
- priestorove vytváranie z hliny a objekty z rozmanitých polotovarov v nezvyčajných vzťahoch,
- hybridácia tvarov (zvierat, vecí ...),
- pomenovanie hybridných tvarov,
- spolupráca učiteľa a žiakov na vzniku nových tém a kombinácii techník.

Podnety z výtvarného umenia:

- motivácia archaickými písmami - hieroglyfy, piktogramy, premena znaku na symbol, tajná abeceda...,
- dopĺňanie častí fotografie, koláž, montáž a dokreslenie,
- egyptské umenie, grécke umenie - faraón, posvätné zviera...,
- animovaná návšteva galérie a výstavy umeleckých diel (internet, odborná literatúra),
- výtvarné reakcie/interpretácie vybraných výtvarných diel.

Podnety z iných umení a oblastí poznania:

- architektúra ako skladačka (stavebnica, konštrukcia),
- rozprávka postava (kostým a scéna),
- komiks,
- motivácia hudobným umením (pieseň, hudobný nástroj...).

3. ročník

Laborovanie s výtvarným jazykom a kompozíciou:

- voľné kresliarske cvičenia zamerané na líniu a tvar,
- kresba predmetu bodmi a líniami (bez nároku na presné zachytenie proporcie a tvaru),
- figúry v pohybe (kresba podľa predstavy, vytvorenie a využitie šablóny),
- dotváranie kresby figúry,
- kresba figúry podľa skutočnosti
- modelovanie z hliny (zvíra, postava, miska, váza...),
- fotokoláž (alt. motívy: figúra, portrét, predmet, krajina ...),
- koláž z prírodnín (plodov, semien, dýhy...),
- portrét podľa predlohy,
- portrét podľa skutočnosti (portrét spolužiaka),
- zobrazenie z geometrických tvarov (figúra, zvíra, vec...),
- stupňovanie a vzájomné miešanie farieb.

Rozvoj fantázie, tvorba vlastných konceptov:

- pamäťové cvičenia (zobrazovanie rôznych vecí, zvierat, profesií podľa slovného „diktátu“ učiteľa),
- témy a námety provokujúce fantáziu žiaka,
- podnety z rozprávok, povestí a bájí,
- naratívne témy a príbehy,
- fantastické bytosti (stvárnené novými technikami, napr., rolážou, frotážou, kombinovaním techník),
- fantastická krajina,
- postavy v priestore (historická udalosť, šport, Betlehem, práce na poli, trh v meste a pod.),
- spolupráca učiteľa a žiakov na vzniku nových tém a kombinácii techník.

Podnety z výtvarného umenia:

- motivácia gréckym umením (témy, techniky, materiály - vázy...),
- animovaná návšteva galérie, výstavy umeleckých diel (alebo výtvarné diela sprostredkované

iným spôsobom),

- parafráza obrazu, výtvarné reakcie/interpretácie vybraných výtvarných diel.

Podnety z iných umení a oblastí poznania:

- tradície a sviatky (Vianoce, fašiangy, Veľká noc...),
- motivácia ľudovým umením (výšivky, vzory...) a realizácia v inom materiáli,
- výtvarné stvárnenie hudobných tónov, ruchov, nástrojov (synestetické vnímanie),
- hra na architekta, vlastná predstava žiaka, architektonický výraz,
- historické pamiatky (hrady, zámky...),
- flóra a fauna, prírodniny, kvety, stromy, zvieratá (možnosť detailu, zväčšeniny).

4. ročník

Laborovanie s výtvarným jazykom a kompozíciou:

- zátišie podľa skutočnosti (riešenie kompozície),
- bod, línia, plocha - vzájomné vzťahy,
- výstavba proporcií a tvarov (figúra, portrét),
- gradácia pohybu - ruky, postavy,
- šrafúra, budovanie tvaru a priestoru,
- kresba v plenéri - maľba krajiny podľa videnej skutočnosti,
- variácie maľby konkrétnej krajiny (svetelné zmeny, denné obdobia, zmeny počasia ...),
- výrazové štylizovanie (tváre, zvieratá, predmety s výrazom rôznych emócií),
- hra s plochou - kompozícia z geometrických tvarov (zátišie, človek, zviera, vec...),
- farebne stupňovanie - farebný kontrast,
- pozitív a negatív (linorez),
- modelovanie z hliny (postava, zviera, vec...).

Rozvoj fantázie, tvorba vlastných konceptov:

- kresebné pamäťové cvičenia (kreslenie rôznych vecí, zvierat, profesií, situácií podľa slovného „diktátu“ učiteľa),
- témy a námety provokujúce fantáziu žiaka ,
- hybridné zviera - syntéza viacerých prvkov zvierat, možnosť spojenia s človekom,
- parafráza obrazu, zmeny v hotovom obraze – výmeny/premeny častí kompozície, zmeny farieb a/alebo premeny motívov v kompozícii,
- zobrazenie skutočného zážitku kombinované s fantáziou žiaka,
- jedno- (príp. viac-) farebná tlač (monotypia, linorez),
- spolupráca učiteľa a žiakov na vzniku nových tém a kombinácii techník.

Podnety z výtvarného umenia:

- vybrané diela impresionizmu,
- maľba impresionistickým spôsobom (škvrny, ťahy štetca, pointilizmus),
- podnety umenia Ďalekého východu (Čína, Japonsko) - písmo, predmety, objekty...,
- animovaná návšteva galérie, výstavy umeleckých diel (alebo výtvarné diela sprostredkované iným spôsobom),
- antické umenie - Egypt, Grécko, Rím (faraóni, odev, architektúra, mozaiky...),
- motivácia gotickou mozaikou - vitráž,
- výtvarné reakcie/interpretácie vybraných výtvarných diel.

Podnety z iných umení a oblastí poznania:

- tradície a sviatky (Vianoce, fašiangy, Veľká noc),
- objekt z textilu,
- prírodoveda (zvieratá, rastliny, kamene, voda...),
- komiksové stvárnenie filmu,
- výtvarné stvárnenie hudby.

3 Druhá časť I. stupňa základného štúdia: nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie ISCED

Výkonové štandardy

Žiaci po absolvovaní druhej časti prvého stupňa základného štúdia:

- cieľavedome vyjadrujú svoje predstavy prostredníctvom rôznych médií: kresby, maľby, koláže, modelovania, vybranej grafickej techniky, tvorby objektu z hliny, papiera a textilnej techniky,
- cieľavedome pracujú s vyjadrovacími prostriedkami,
- cieľavedome pracujú so zvoleným médium, materiálom, nástrojom a technikou,
- tvorivo spracujú vlastné koncepty zvoleným spôsobom,
- dokážu výtvarne reagovať na zadanú tému,
- ovládajú princípy kompozície (rozvrh plochy alebo priestorového útvaru),
- ovládajú princípy radenia, kombinovania, miešania a kontrastov farieb,
- proporčne správne nakreslia videný predmet,
- proporčne správne vymodelujú videný predmet,
- proporčne správne nakreslia ľudskú postavu a portrét,
- poznajú hlavné znaky historických slohov umenia a architektúry,
- poznajú tendencie moderného umenia a architektúry,
- zvládnu spracovať historický sloh s vlastným konceptom,
- zvládnu realizáciu v zvolenom štýle moderného umenia,
- dokážu interpretovať alebo pretransformovať zvolené výtvarné dielo,
- dokážu výtvarne reagovať na podnety z oblasti hudby, literatúry, tanca, športu (pohybu) a ľudového umenia,
- dokážu výtvarne spracovať podnety prírodovedy (fauna a flóra),
- orientujú sa v hlavných tendenciách súčasného diania vo výtvarnom umení,
- poznajú základnú dostupnú literatúru, časopisy (príp. internetové stránky) z oblasti súčasného výtvarného umenia,
- slovne vyjadria svoj výtvarný zámer,
- opíšu videné výtvarné dielo (druh, médium, technika, výraz),
- vyjadria svoj názor na videné výtvarné dielo,
- rámcovo zaradia výtvarné dielo do obdobia (smeru),
- dokážu vytvoriť a spracovať sériu prác na vybranú tému a odprezentovať,
- dokážu preniesť skúsenosti z výtvarnej tvorby do svojich spontánnych (voľnočasových) výtvarných aktivít.

Obsahové štandardy

1. ročník

Laborovanie s výtvarným jazykom a kompozíciou:

- kompozícia – výstavba tvarov v priestorovom vyjadrení - rovnováha/nerovnováha,
- šráfovanie, tieňovanie - rôzne stopy ceruzky alebo pastelu,
- vyplňanie tvarov a predmetov rôznymi textúrami,
- symetria a asymetria v obraze, využitie v grafike - linoryt (využitie tlačovej matrice),
- výtvarné vyjadrenie farebného kontrastu alebo monochrómu,
- geometrická štylizácia - zátišie, portrét, figurálnej kompozície, zvierat.

Zobrazovanie reality:

- kresliarske pamäťové cvičenia,
- kresba jednoduchej perspektívy - zátišie,
- portrét alebo autoportrét (fotografia), umiestnenie očí, nosa, úst
- portrét (farebná grafika),
- ľudská postava v pohybe - proporcie.

Rozvoj fantázie, tvorba vlastných konceptov:

- výtvarné vyjadrenie teplých a studených tónov,
- premena prírodniny - rast, rozvíjanie (napr. strom počas 12 mesiacov),
- analýza alebo syntéza - živočíchy, rastliny,
- hybridné zviera,
- architektúra z prírodných tvarov (návrh, model),
- quilling - obrazy vytvorené točením papierových pásov,
- koláže z dýhy, kože alebo bavlniek,
- spolupráca učiteľa a žiakov na vzniku nových tém a kombinácii techník.

Podnety z výtvarného umenia:

- renesancia - portrét, odevný štýl,
- kubizmus - použitie geometrického štýlu vo vybranej téme,
- použitie ľudových vzorov vo vybranej technike,
- animovaná návšteva galérie, výstavy umeleckých diel (alebo výtvarné diela sprostredkované iným spôsobom),
- výtvarné reakcie/interpretácie vybraných výtvarných diel.

Podnety z iných umení a oblastí poznania:

- podnety architektúry,
- podnety divadla - tvorba rekvizít, kostýmov a realizácia scény,
- podnety prírodovedy - fauna a flóra.

2. ročník

Laborovanie s výtvarným jazykom a kompozíciou:

- bod - kresba bodmi, zoskupenie rôznych veľkosti a hustoty,
- kompozícia – farebná a tvarová harmónia/disharmónia,
- výstavba tvarov a štruktúr,
- približovanie a vzdľavovanie / mikroštruktúra a makroštruktúra,
- kontrast alebo monochróm vo farbe.

Zobrazovanie reality:

- kresliarske pamäťové cvičenia,
- kresba predmetov/zátišia s dôrazom na proporcie,
- kresba ľudskej postavy v pohybe - mierka a proporcie,
- portrét spolužiaka - symetria a mierka,
- detaily - zväčšenina časti tváre, využitie v inej technike (2D,3D).

Rozvoj fantázie, tvorba vlastných konceptov:

- linoryt - vlastný návrh,
- art-tex, suché plstenie,
- návrhy odevov - podnety stredovekých odevov,
- hybridy - živočíšne alebo rastlinné,
- spolupráca učiteľa a žiakov na vzniku nových tém a kombinácii techník.

Podnety z výtvarného umenia:

- optické klamy – ukážky,
- op-art – ukážky, realizácia,
- použitie vybraných techník tradičných remesiel - modelovanie z hliny, koláž z bavlniek,
- animovaná návšteva galérie, výstavy umeleckých diel (alebo výtvarné diela sprostredkované iným spôsobom),
- výtvarné reakcie/interpretácie vybraných výtvarných diel.

Podnety z iných umení a oblastí poznania:

- podnety prírodovedy - analýza, syntéza, stavba a kostra (fauna a flóra),
- podnety hudby - vyjadrenie rytmu a tónov,
- architektúra - historické pamiatky,
- výtvarné vyjadrenie biologických štruktúr (makrosnímky).

3. ročník:

Laborovanie s výtvarným jazykom a kompozíciou:

- kresba alebo maľba (príp. návrh dizajnu, architektúry),
- výstavba tvarov v priestorovom vyjadrení,
- farba a jej premeny,
- použitie línie a štruktúry v linoryte,
  - sútláč farebnej grafiky,
  - základy tvorby skulptúrnej sochy - kašírovanie,
- výtvarné využitie princípov a foriem ornamentu.

Zobrazovanie reality:

- kresliarske pamäťové cvičenia,
- kresebná štúdia interiéru,
- kresebná štúdia stoličky,
- štúdie postavy podľa predlohy alebo modelu,
- rozvoj fantázie, tvorba vlastných konceptov,
- výtvarné a architektonické vyjadrenie vzťahu poriadok/chaos,
- výtvarné vyjadrenie abstraktných pojmov,
- portrét - vyjadrenie pocitu, duševnej vlastnosti,
- výtvarné vyjadrenie formálnej odlišnosti (napr. bytosti rôznych mimozemských civilizácií),
- spolupráca učiteľa a žiakov na vzniku nových tém a kombinácii techník.

Podnety z výtvarného umenia:

- rímska a byzantské umenie,
- podnety moderného umenia,
- happening, event alebo performancia – reakcia na spoločenskú udalosť, koncert, výstavu...,
- použitie vybraných techník tradičných remesiel - modelovanie, koláž...,
- animovaná návšteva galérie, výstavy umeleckých diel (alebo výtvarné diela sprostredkované iným spôsobom),
- výtvarné reakcie/interpretácie vybraných výtvarných diel.

Podnety z iných umení a oblastí poznania:

- výtvarné spracovanie vybraných podnetov architektúry,
- podnety z fauny a flóry,
- podnety hudby,
- výtvarné spracovanie vybraných podnetov biológie.

4. ročník

Laborovanie s výtvarným jazykom a kompozíciou:

- štúdia tvarov podľa videnej skutočnosti (predmety, prírodniny...),
- farebné variácie tvarov a ich štylizácia,
- kresba alebo maľba perspektívy v priestore (nábytok, zátišie, architektúra...),
- počítačové spracovanie (prekomponovanie, variovanie) vlastnej maľby alebo kresby.

Zobrazovanie reality:

- kresliarske pamäťové cvičenia,
- štúdie predmetov a prírodnín (detaily, zväčšeniny),
- štúdia figúry (s dôrazom na proporčnosť, detaily a výraz),
- štúdia portrétu (s dôrazom na proporcie),
- štúdie živočíchov.

Rozvoj fantázie, tvorba vlastných konceptov:

- výtvarná transpozícia prírodného princípu (napr. topenie, stmievanie, kryštalizácia, vlnenie ...),
- inovačný dizajn predmetu (hudobného nástroja, nábytku, šperku ...),
- plochy štruktúrované textom (kresba tušom, koláž),
- návrh vlastného písma,

- priestorove vytváranie z hlíny,
- linoryt - vlastný návrh,
- spolupráca učiteľa a žiakov na vzniku nových tém a kombinácii techník.

Podnety z výtvarného umenia:

- podnety z výtvarných slohov (architektonické detaily, odev, techniky...),
- použitie vybraných techník tradičných remesiel,
- spoločná návšteva galérie alebo výstavy umeleckých diel spojená s diskusiou,
- výtvarné reakcie/interpretácie vybraných výtvarných diel,
- výtvarné reakcie/interpretácie kultúrnej pamiatky.

Podnety z iných umení a oblastí poznania:

- návrhy a realizácia rekvizít, kostýmov a scény pre literárno - dramatický odbor,
- výtvarné spracovanie vybraných podnetov chémie, fyziky, biológie.
- výtvarné vyjadrenie hudobných foriem (napr. sonáta, fuga, džezová skladba, uspávanka...),
- spracovanie vybraných podnetov.

5. ročník

Laborovanie s výtvarným jazykom a kompozíciou:

- výber vyjadrovacích prostriedkov na stvárnenie svojej predstavy, konceptu alebo podnetov vizuálnej reality,
- zväčšovanie detailu,
- posun a tvorivá manipulácia s vlastnou študijnou kresbou (plastikou),
- vytvorenie kópie detskej výtvarnej práce.

Zobrazovanie reality:

- kreslenie a modelovanie prírodniny (predmetu); sadrový odliatok plastiky,
- štúdie portrétu – 2D (dôraz na výstavbu, proporcie, výraz linky a tvaru),
- štúdie portrétu – 3D (dôraz na formu, mierku, proporcie, viacpohľadovosť),
- kresba portrétu podľa fotografie.

Rozvoj fantázie, tvorba vlastných konceptov:

- vlastné návrhy, koncepty a realizácie žiaka konzultované s učiteľom,
- návrh architektúry (exteriér, interiér), možnosť 3D,
- grafika – transformácie grafického štočku (sútláč, tlač do podkladu, reprodukcie ...),
- dizajn – návrh a model (predmetu, výrobku, odevu, doplnku, dopravného prostriedku, informačného označenia, grafického riešenia, reklamy ...) podľa orientácie žiaka.

Podnety z výtvarného umenia:

- parafráza obrazu podľa výberu žiaka,
- podnety moderného umenia (impresionizmus, kubizmus, secesia...),
- spoločná návšteva galérie alebo výstavy umeleckých diel spojená s diskusiou,
- výtvarné reakcie/interpretácie vybraných výtvarných štýlov.

Podnety z iných umení a oblastí poznania:

- ilustrácia k rôznym formám poézie a prózy,
- výtvarné stvárnenie (hľadanie ekvivalentu) rôznych literárnych foriem.

II. stupeň základného štúdia

Štúdium druhého stupňa základného štúdia je určené pre absolventov prvého stupňa VO ZUŠ alebo pre žiakov ktorí sú absolventmi ZŠ a preukážu požadovanú mieru talentu na prijímacej skúške.

Žiaka možno na základe talentových kritérií a veku zaradiť aj priamo do vyššieho ročníka štúdia.

Cieľom vyučovania na tomto stupni je poskytnúť žiakom rozvinuté výtvarné vzdelanie primerané stredoškolskému veku, umožniť im profiláciu k zvolenému médiu a zároveň kultivovať ich vzťah k výtvarnému umeniu a vizuálnej kultúre. Štúdium poskytuje možnosť prípravy na talentové skúšky na vysokoškolské študijné programy výtvarného, dizajnerskeho a architektonického zamerania.

Výkonové štandardy

Žiaci po absolvovaní štúdia druhého stupňa základného štúdia:

- samostatne tvoria umelecké diela v okruhu zvoleného média,
- dokážu výtvarne vyjadriť vizuálnu realitu a svoje myšlienkové koncepty,
- dokážu verejne prezentovať výstupy svojej tvorby,
- verbálne zdôvodnia koncepciu i realizáciu svojho diela,
- získajú si informácie o možnosti technologických riešení v okruhu zvoleného média,
- sú schopní ďalej rozvíjať svoje schopnosti,
- majú aktívny divácky vzťah a uvedomelý postoj k dielam výtvarného umenia a k vizuálnej kultúre,
- dokážu zdôvodniť svoje estetické názory,
- dokážu diskutovať o súčasnom umení.

Obsahové štandardy

Pozn.: Vyučovanie poskytuje možnosť špecializácie – výberu média a techniky podľa zamerania (záujmu) žiaka.

1. ročník II. stupňa základného štúdia:

- sumarizujúce cvičenia zamerané na vyjadrovacie prostriedky a kompozičné princípy,
- kreslenie, maľovanie a modelovanie podľa videnej skutočnosti,
- posuny a transformácie zobrazenia skutočnosti,
- geometrické a štylizáčne variácie,
- variovanie a kombinovanie techník,
- vlastné postupy a operácie s motívom (námetom),
- vyjadrovanie konceptov v rôznych médiách,
- individuálne tvorivé úlohy,
- štúdium literatúry z oblasti chronológie dejín umenia (referát),
- diskusie o umení.

-

2. ročník II. stupňa základného štúdia:

- zobrazovanie videnej skutočnosti v zvolenom médiu,
- priestorové vytváranie z hliny alebo iného materiálu,
- vlastné posuny a transformácie zobrazenia skutočnosti v zvolenom médiu,
- zjednodušené a štylizáčne variácie zobrazenia skutočnosti v zvolenom médiu,
- vyjadrovanie vlastných konceptov v zvolenom médiu,
- individuálne tvorivé úlohy,
- štúdium literatúry/časopisov – referát a diskusie o súčasnom umení.

3. ročník II. stupňa základného štúdia:

- rôzne štúdie videnej skutočnosti v zvolenom médiu,
- kópia umeleckého diela v zvolenom médiu (totožné s médiom originálu),
- kópia umeleckého diela v inom médiu ako originál,
- vlastná tvorivá úloha v zvolenom médiu na zadanú tému,
- tvorba na voľnú tému,
- individuálne tvorivé úlohy,
- inštalácia výstavy,
- diskusie o tvorbe spolužiakov,
- štúdium literatúry/časopisov – referát a diskusie o súčasnom umení (zaostrené na oblasť zvoleného média).

4. ročník II. stupňa základného štúdia:

- vlastné koncepty a individuálne tvorivé úlohy,
- priestorová tvorba v zvolenom médiu,
- kópia detskej výtvarnej práce (podľa možnosti vlastnej),
- vlastné postupy a koncepty (resp. konceptuálny dizajn, architektúra...),
- záverečná práca,
- prezentácia záverečnej práce (forma podľa zvoleného média),
- diskusia o záverečnej práci.

9 UČEBNÉ PLÁNY

ZUŠ Bošany postupuje podľa rámcových učebných plánov (UP) schválených MŠ SR dňa 20. januára 2016 pod číslom 2016-8597/1575:1 - 10A0 pre základné umelecké školy s účinnosťou od 20. januára 2016. Ide o učebné plány pre primárne umelecké vzdelanie a nižšie sekundárne umelecké vzdelanie. Obsahujú tiež učebné plány prípravného štúdia, II. stupňa základného štúdia a štúdia pre dospelých.

Sú rozčlenené podľa jednotlivých umeleckých odborov, jednotlivých druhov štúdia a príslušných študijných zameraní. Jednotlivé učebné plány sú označené číslom, obsahujú informácie o stupni poskytovaného umeleckého vzdelania, o študijnom zameraní, o odporúčanom veku na prijatie žiaka na príslušné štúdium a o dĺžke štúdia. Zároveň sú tu uvedené povinné vyučovacie predmety a týždenná časová dotácia pre ne. Riaditeľ školy po prerokovaní s umeleckou radou môže upraviť učebné plány niektorým žiakom podľa ich schopností a záujmu a podľa regionálnych podmienok a potrieb školy v rozsahu 20% vo všetkých povinných vyučovacích predmetoch okrem hlavného predmetu a so zachovaním vyučovacieho predmetu HN najmenej v rozsahu 2/3 hodinovej dotácie.

9.1 Zoznam učebných plánov

9.1.1 Hudobný odbor

Prípravné štúdium

Prípravná hudobná výchova – prípravné štúdium „A“ UP č. 1a

Prípravná hudobná výchova – prípravné štúdium „B“ UP č. 1b

I. stupeň základného štúdia – primárne a nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie

Voliteľné vyučovacie predmety pre všetky študijné zamerania UP č. 2

- Hra na klavíri UP č. 3
- Hra na keyboarde UP č. 3
- Hra na gitare UP č. 4
- Hra na akordeóne UP č. 4
- Hra na sopránovej zobcovej flaute UP č. 5

- Hra na bicích nástrojoch UP č. 7
- Hlasová výchova UP. č. 8
- Spev UP č. 8
- Zborový spev UP. č. 9
- Hra na priečnej flaute - 1. časť UP č. 10
- Hra na klarinete - 1. časť UP č. 10
- Hra na saxofóne - 1. časť UP č. 10
- Hra na trúbke - 1. časť UP č. 10
- Hra na barytóne - 1. časť UP č. 10
- Hra na pozaune – 1. časť UP č. 10
- Hra na priečnej flaute - 2. časť UP č. 13
- Hra na klarinete - 2. časť UP č. 13
- Hra na saxofóne - 2. časť UP č. 13
- Hra na trúbke - 2. časť UP č. 13

II. stupeň základného štúdia a štúdium pre dospelých

- Voliteľné predmety pre všetky študijné zamerania UP č. 19
- Hra na klavíri UP č. 20
- Hra na keyboarde UP č. 20
- Hra na gitare UP č. 20
- Hra na drevených dychových nástrojoch: UP č. 20 (priečna flauta, klarinet, saxofón)
- Hra na plechových dychových nástrojoch UP č. 20 (trúbka, pozauna, barytón)
- Spev UP č. 22
- Zborový spev UP č. 23
- Tanečná alebo džezová skupina UP č. 24

9.1.2 Literárno-dramatický odbor

Prípravné štúdium

- prípravná dramatická výchova UP č. 41

I. stupeň základného štúdia – primárne a nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie

- dramatické a slovesné oddelenie UP č. 42

II. stupeň a štúdium pre dospelých

- Dramatické oddelenie – záujmová umelecká činnosť UP č. 44
- Dramatické oddelenie - príprava na vysoké školy umeleckého smeru UP č. 45
- Slovesné oddelenie – záujmová umelecká činnosť UP č. 46
- Slovesné oddelenie – príprava na vysoké školy UP č. 47

9.1.3 Výtvarný odbor

Prípravné štúdium

- Prípravná výtvarná výchova – PŠ A, PŠ B UP č. 52

I. stupeň základného štúdia – primárne a nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie

- Výtvarná tvorba – 1. časť/I. stupeň UP č. 53
- Výtvarná tvorba – 2. časť/I. stupeň UP č. 54

II. stupeň - základné štúdium

- Výtvarná tvorba II UP č. 56

Štúdium pre dospelých

- Výtvarná tvorba II UP č. 58

9.2 Podrobné učebné plány

9.2.1 Hudobný odbor

PRÍPRAVNÉ ŠTÚDIUM

Učebný plán číslo	Prípravné štúdium	Dĺžka štúdia počet rokov	PREDMET	Počet hodín týždenne	
				1. rok	2. rok
1a	A	2	Prípravná hudobná výchova *)	2	1
			a) Príprava ku hre na nástroji alebo prípravná hlasová výchova alebo	-	1
			b) Príprava ku hre na nástroji alebo prípravná hlasová výchova - individuálne štúdium	0,5	1 - 1,5
				1. pol-rok	2. pol-rok

1b	B	1	Prípravná hudobná výchova	2	1
			a) Príprava ku hre na nástroji alebo prípravná hlasová výchova alebo	-	1
			b) Príprava ku hre na nástroji alebo prípravná hlasová výchova - individuálne štúdium**)	0,5 1	1 1

***) V prípade záujmu je možné v 2. polroku individuálne štúdium do 1,5 h týždenne so súhlasom riaditeľa.

Prípravné štúdium „A“

- deti predškolského veku alebo žiaci 1. ročníka základnej školy

*) V 1. roku možno spojiť s hudobno-pohybovou výchovou (pozri UP TO č. 36); na 1. stupni sa môže prideliť klavírny sprievod – 1 hodina týždenne.

- Po absolvovaní 1. roku žiaci pokračujú v PŠ HO podľa učebného plánu č. 1a alebo sa zaraďujú do PŠ TO (ak sa spojila výučba v 1. roku do hudobno-pohybovej výchovy).

- Žiaci, ktorí absolvovali celý učebný plán HO č. 1a, sa môžu uchádzať o prijatie do 1. ročníka I. stupňa základného štúdia hudobného odboru ZUŠ - primárneho umeleckého vzdelávania.

- O zaradení žiaka do predmetu „príprava ku hre na nástroji“ alebo „prípravná hlasová výchova“ v 1. roku rozhoduje riaditeľ školy na základe odporúčania triedneho učiteľa.

Prípravné štúdium „B“

- pre žiakov od 6 alebo 7 rokov, ktorí neabsolvovali PŠ HO podľa učebného plánu č. 1a „A“

- Žiaci, ktorí absolvovali prípravné štúdium podľa učebného plánu HO č. 1b, sa môžu uchádzať o prijatie do 1. ročníka I. stupňa základného štúdia hudobného odboru základnej umeleckej školy – primárneho umeleckého vzdelávania.

- Individuálne štúdium v 1. polroku je možné na základe žiadosti rodiča so súhlasom riaditeľa.

I. STUPEŇ – ZÁKLADNÉ ŠTÚDIUM

Učebný plán voliteľných vyučovacích predmetov pre všetky študijné zamerania

Učebný plán číslo	2							
Stupeň štúdia	I. stupeň základného štúdia							
Študijné zameranie	Voliteľné vyučovacie predmety pre všetky študijné zamerania							
Vek	neuvádza sa							
Dĺžka štúdia	najviac 8 rokov							
Predmet:	Ročník:				Ročník:			
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.
	(počet hodín týždenne)				(počet hodín týždenne)			
A variant – inštrumentálny sprievod, komorná hra, hra v orchestri,	-	1	1	1	1	1	1	1
- Hra na čembale *	-	-	-	-	1	1	1	1
- Zborový spev, komorný spev, hra na nástroji	1	1	1	1	1	1	1	1

- Hra na bicích nástrojoch	-	-	1	1	1	1	1	1
- Improvizácia, spev*	-	-	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
- Projekty (hudobná náuka), IKT v hudbe – HN - Sibelius, Audioprojekty a pod.)	-	-	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Spolu:	1	2	4	4	5	5	5	5
B variant – Podľa Školského vzdelávacieho programu a špecifikácie školy **								
Spolu:	1	2	2	2	3	3	3	3

* Hru na čembale na II. stupni základného štúdia môžu navštevovať žiaci po 4 rokoch hry na klavíri za predpokladu dobrej technickej pripravenosti. Spev môžu navštevovať žiaci už od 1. ročníka primárneho umeleckého vzdelávania.

** Variant B je možné doplniť výberom z predmetov variantu A tak, aby bol súčet hodín maximálne v rozsahu variantu A.

Učebný plán číslo	3							
Stupeň štúdia	I. stupeň základného štúdia							
Študijné zameranie	Hra na klavíri, hra na keyboarde							
Vek	Od 8 rokov, príp. 7 rokov							
Dĺžka štúdia	8 rokov							
Stupeň vzdelávania	primárne umelecké vzdelávanie - 4 roky				nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie - 4 roky			
Predmet:	Ročník:				Ročník:			
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.
	(počet hodín týždenne)				(počet hodín týždenne)			
1. Hra na nástroji, hra z listu	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
2. Štvorročná hra alebo inštrumentálny sprievod alebo komorná hra alebo zborový spev	-	-	1	1	1	1	1	1
3. Hudobná náuka	1	1	1	1	1,5	1,5	1,5	
Spolu:	2,5	2,5	3,5	3,5	4	4	4	2,5

Poznámka k UP č. 3: Na návrh triedneho učiteľa môže riaditeľ školy prideliť štvorročnú hru aj žiakom 2. ročníka primárneho umeleckého vzdelávania. V 3. a 4. ročníku primárneho umeleckého vzdelávania rozhoduje o zaradení alebo nezaradení žiaka do predmetu štvorročná hra riaditeľ školy. Ak to podmienky nedovoľujú zaradiť žiakov do inštrumentálneho sprievodu alebo komornej hry alebo zborového spevu.

Učebný plán číslo	4							
Stupeň štúdia	I. stupeň základného štúdia							
Študijné zameranie	Hra na husliach, violončele, gitare, cimbele, akordeóne							
Vek	Od 8 rokov, príp. 7 rokov							
Dĺžka štúdia	8 rokov							

Stupeň vzdelávania:	primárne vzdelávanie - 4 roky				umelecké				nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie - 4 roky			
Predmet:	Ročník:				Ročník:				Ročník:			
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.
	(počet hodín týždenne)				(počet hodín týždenne)				(počet hodín týždenne)			
1. Hra na nástroji, hra z listu	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
2. Komorná hra alebo inštrumentálny sprievod alebo	-	-	1	1	1	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
3. hra v súbore, alebo hra v orchestri	-	-	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
4. Hudobná náuka	1	1	1	1	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Spolu: 1. 2. 4. 1. 3. 4.	2,5	2,5	3,5	3,5	4	4,5	4,5	4,5	4,5	3	5	3,5

Učebný plán číslo	5											
Stupeň štúdia	I. stupeň základného štúdia											
Študijné zameranie	Hra na sopránovej zobcovej flaute											
Vek	od 8 rokov, príp. 7 rokov											
Dĺžka štúdia	8 rokov											
Stupeň vzdelávania:	primárne vzdelávanie 4 roky				umelecké				nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie 4 roky			
Predmet:	Ročník:				Ročník:				Ročník:			
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.
	(počet hodín týždenne)				(počet hodín týždenne)				(počet hodín týždenne)			
1. Hra na nástroji, hra z listu	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
2. Komorná hra alebo inštrumentálny sprievod, alebo hra v súbore	-	-	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
3. Hudobná náuka	1	1	1	1	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Spolu:	2,5	2,5	3,5	3,5	4	4	4	4	4	4	4	2,5

Poznámka: Po získaní primárneho umeleckého vzdelania môže žiak pokračovať v štúdiu na nižšom sekundárnom stupni umeleckého vzdelávania zvoleným dychovým nástrojom podľa UP č. 13.

Učebný plán číslo	7											
Stupeň štúdia	I. stupeň základného štúdia											
Študijné zameranie	Hra na bicích nástrojoch											
Vek	neurčuje sa											
Dĺžka štúdia	8 rokov											
Stupeň vzdelávania:	primárne vzdelávanie - 4 roky				umelecké				nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie - 4 roky			
Predmet:	Ročník:				Ročník:				Ročník:			
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.
	(počet hodín týždenne)				(počet hodín týždenne)				(počet hodín týždenne)			
1. Hra na nástroji,	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5

hra z listu									
2. Inštrumentálny sprievod	0,5	0,5							
3. Komorná hra alebo	-	-	1	1	1	1	1	1	1
4. hra v súbore, alebo hra v orchestri	-	-	-	-	2	2	2	2	2
5. Hudobná náuka	1	1	1	1	1,5	1,5	1,5		
Spolu: 1. 2. 5.	3	3							
1. 3. 5.			3,5	3,5	4	4	4	2,5	
1. 4. 5					5	5	5	3,5	

Učebný plán číslo	8									
Stupeň štúdia	I. stupeň základného štúdia									
Študijné zameranie	Hlasová výchova, spev									
Vek	od 8 rokov, príp. 7 rokov									
Dĺžka štúdia	8 rokov									
Stupeň vzdelávania:	primárne vzdelávanie - 4 roky					umelecké nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie - 4 roky				
Predmet:	Ročník:					Ročník:				
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.		
	(počet hodín týždenne)					(počet hodín týždenne)				
1a. Hlasová výchova (v skupine 2 žiakov)	1,5	1,5	1,5							
1b. Spev (individuálne štúdium)	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	
2. Obligátny nástroj (klávesové nástroje príp. iný nástroj)	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	
3. Komorný spev alebo	-	-	1	1	1	1	1	1	1	
4. Zborový spev	-	-	2	2	2	2	2	2	2	
5. Hudobná náuka	1	1	1	1	1,5	1,5	1,5			
Spolu: 1a. 2. 5.	3	3								
1b. 2. 5.	3	3								
1a. 2. 3. 5.			4							
1b. 2. 4. 5.			5							
1b. 2. 3. 5.				4	4,5	4,5	4,5	3		
1b. 2. 4. 5.				5	5,5	5,5	5,5	4		

Učebný plán číslo	9									
Stupeň štúdia	I. stupeň základného štúdia									
Študijné zameranie	Zborový spev									
Vek	od 8 rokov, príp. 7 rokov									
Dĺžka štúdia	8 rokov									
Stupeň vzdelávania:	primárne vzdelávanie - 4 roky					umelecké nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie - 4 roky				
Predmet:	Ročník:					Ročník:				
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.		
	(počet hodín týždenne)					(počet hodín týždenne)				
1. Hlasová príprava*	1	1	-	-	-	-	-	-	-	

2. Prípravný zborový spev *)	1	1	-	-	-	-	-	-
3. Zborový spev	-	-	2	2	2	2	2	2
4. Obligátny nástroj (klávesový, príp. iný)	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
5. Hudobná náuka	1	1	1	1	1,5	1,5	1,5	
Spolu:	3,5	3,5	3,5	3,5	4	4	4	2,5

Učebný plán číslo	10	
Stupeň štúdia	Prvá časť I. stupňa základného štúdia	
Študijné zameranie	Hra na kontrabase, viole, harfe, pikole, priečnej flaute, hoboji, klarinete, saxofóne, B trúbke, Es trúbke, krídlovke, lesnom rohu, pozaune, barytóna, heligóna, tube, fagote, ľudových nástrojoch, cirkevná a chrámová hudba, základy hudobnej kompozície	
Vek	neurčuje sa	
Dĺžka štúdia	2 roky	
Stupeň vzdelávania	primárne umelecké vzdelávanie 2 roky	
Predmet:	Ročník:	
	1.	2.
	(počet hodín týždenne)	
1. Hra na nástroji, hra z listu	1,5	1,5
2. Inštrumentálny sprievod	0,5	0,5
3. Hudobná náuka	1,5	1,5
Spolu:	3,5	3,5

Poznámky k UP č. 11 – 15 a 17:

Podľa UP č. 11, 12, 13, 14, 15, 17 pokračuje žiak v štúdiu po získaní primárneho umeleckého vzdelania hrou na zvolenom hudobnom nástroji alebo štúdiom v príslušnom študijnom zameraní. Hudobnú náuku ukončí v 3. ročníku nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania.

Učebný plán číslo	13			
Stupeň štúdia	Druhá časť I. stupňa základného štúdia			
Študijné zameranie	Hra na pikole, priečnej flaute, hoboji, klarinete, saxofóne, B trúbke, Es trúbke, krídlovke, lesnom rohu, pozaune, barytóna, heligóna, tube, ľudových nástrojoch, * zobcových flautách, fagote			
Vek	od 11 rokov, príp. 10 rokov			
Dĺžka štúdia	4 roky			
Stupeň vzdelávania	nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie - 4 roky			
Predmet:	Ročník:			
	1.	2.	3.	4.
	(počet hodín týždenne)			
1. Hra na nástroji, hra z listu, príprava k súhre	1,5	1,5	1,5	1,5

2. Komorná hra alebo inštrumentálny sprievod alebo	-	-	1	1
3. hra v súbore, alebo hra v orchestri	-	-	2	2
4. Hudobná náuka	1,5	1,5	1,5	
Spolu: 1. 2. 4.	3	3	4	2,5
1. 3. 4.			5	3,5

II. STUPEŇ A ŠTÚDIUM PRE DOSPELÝCH

Učebný plán číslo	19			
Stupeň štúdia	II. stupeň základného štúdia a štúdium pre dospelých			
Študijné zameranie	Voliteľné vyučovacie predmety pre všetky študijné zamerania II. stupňa a ŠPD			
Vek	od 15 rokov, príp. 14 rokov			
Dĺžka štúdia	Najviac 4 roky			
Predmet:	Ročník:			
	1.	2.	3.	4.
	(počet hodín týždenne)			
1. Náuka o hudbe alebo základy hudobnej skladby, alebo hra na bicích nástrojoch, alebo na inom nástroji, náuka o harmónii,	1	1	1	1
2. Hra v súbore alebo v orchestri, alebo komorná hra, alebo komorný a zborový spev	2	2	2	2
3. Improvizácia, dirigovanie speváckeho zboru (základy), spev	0,5	0,5	0,5	0,5
4. Organová improvizácia	-	0,5	0,5	0,5
Spolu	3,5	4	4	4

Učebný plán číslo	20			
Stupeň štúdia	II. - stupeň základného štúdia a štúdium pre dospelých			
Študijné zameranie	Hra na klávesových, sláčikových, dychových nástrojoch, cimbale, gitare, harfe, akordeóne a bicích nástrojoch s možnosťou hry na príbuzných elektrických a elektroakustických nástrojoch			
Vek	od 15 rokov, príp. 14 rokov			
Dĺžka štúdia	4 roky			
Predmet:	Ročník:			
	1.	2.	3.	4.
	(počet hodín týždenne)			
1. Hra na nástroji, hra z listu, príprava k súhre	1,5	1,5	1,5	1,5

2a. Štvorročná hra alebo inštrumentálny sprievod alebo	0,5	0,5	0,5	0,5
2b. komorná hra alebo hra v súbore, alebo hra v orchestri	1-2	1-2	1-2	1-2
3. Hudobná náuka *)	1	1	1	1
Spolu: 1. 2a. 3.	3	3	3	3
1. 2b. 3.	4-5	4-5	4-5	4-5

*) HN je povinný vyučovací predmet pre žiakov, ktorí neabsolvovali I. stupeň základného štúdia hudobného odboru, a to 1 h týždenne v skupinovom vyučovaní.

Poznámka: V študijnom zameraní Hra na klávesových nástrojoch rozhoduje o zaradení alebo nezaradení žiaka do predmetu štvorročná hra alebo sprievod riaditeľ školy, a to podľa individuálnych schopností žiaka a podmienok školy.

Učebný plán číslo	22			
Stupeň štúdia	II. – stupeň základného štúdia a štúdium pre dospelých			
Študijné zameranie	Spev			
Vek	od 15 rokov, príp. 14 rokov			
Dĺžka štúdia	4 roky			
Predmet:	Ročník:			
	1.	2.	3.	4.
	(počet hodín týždenne)			
1. Sólový spev	1,5	1,5	1,5	1,5
2. Hra na nástroji (klavír a iné)	0,5	0,5	0,5	0,5
3. Hudobná náuka *)	1	1	1	1
Spolu pre začiatoč.	3	3	3	3
Spolu pre pokroč.	2	2	2	2

*) Je určená pre začiatočníkov (starších). HN je povinný predmet pre žiakov, ktorí neabsolvovali I. stupeň základného štúdia hudobného odboru.

Učebný plán číslo	23			
Stupeň štúdia:	II. – stupeň základného štúdia a štúdium pre dospelých			
Študijné zameranie	Zborový spev			
Vek	od 15 rokov (chlapci po mutácii)			
Dĺžka štúdia	4 roky			
Predmet:	Ročník:			
	1.	2.	3.	4.
	(počet hodín týždenne)			
1. Hlasová príprava *)	1	1	1	1

2. Zborový spev	3	3	3	3
3. Hudobná náuka **)	1	1	1	1
Spolu pre začiatoč.	5	5	5	5
Spolu pre pokroč.	4	4	4	4

*) Skupinu tvorí 8 – 10 žiakov.

***) Je určená pre začiatočníkov (starších). HN je povinný predmet pre žiakov, ktorí neabsolvovali

I. stupeň základného štúdia hudobného odboru.

Učebný plán číslo	24			
Stupeň štúdia	II. – stupeň základného štúdia a štúdium pre dospelých			
Študijné zameranie	Tanečná a džezová skupina			
Vek	od 15 rokov, príp. 14 rokov			
Dĺžka štúdia	4 roky			
Predmet:	Ročník:			
	1.	2.	3.	4.
	(počet hodín týždenne)			
1. Hra v tanečnej alebo džezovej skupine	1	1	2	2
2. Základy hudobnej skladby (hudobná teória)	1	1	1	1
3. Náuka o hudbe (dejiny džezu a modernej populárnej hudby)	1	1	-	-
4. Improvizácia *)	-	1	1	1
Spolu:	3	4	4	4

*) Vyučovať v skupine 2 žiakov.

9. 2. 2 Literárno-dramatický odbor

POZNÁMKY K UČEBNÝM PLÁNOM

1. Do prípravného štúdia LDO sa prijímajú žiaci 1. ročníka základnej školy, v mimoriadnych prípadoch žiaci posledného roka predškolského veku. V tom prípade navštevujú prípravné štúdium 2 roky. V prípravnom štúdiu sa vyučuje v skupine 5 až 15 žiakov.

2. V základnom štúdiu I. a II. stupňa sa vyučuje v skupine 5 až 10 žiakov, pokiaľ nie je uvedené inak.
3. Vyučovací predmet prednes v 1. a 2. ročníku prvej časti I. stupňa základného štúdia (prvé dva roky primárneho umeleckého vzdelávania) sa vyučuje v skupine 5 – 10 žiakov, prípadne týždenne sa striedajú skupiny žiakov po 2 až 3 podľa potreby.
4. Vo vyučovacom predmete prednes od 3. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia v dramatickom a slovesnom oddelení sa vyučuje v skupine 2 až 3 žiakov.
5. Vyučovací predmet vodenie bábok a prednes na I. stupni základného štúdia v bábkarskom oddelení (od 3. ročníka primárneho umeleckého vzdelávania) sa vyučuje v skupine 2 až 4 žiakov.
6. Práca v súbore sa vyučuje v skupine od 5 žiakov.
7. V rozšírenom štúdiu na I. stupni sa vyučovací predmet individuálna príprava vyučuje individuálne.
8. V základnom štúdiu na II. stupni sa vyučovací predmet štúdium rolí a umelecký prednes (0,5 vyučovacej hodiny týždenne) vyučuje individuálne, prípadne 1 vyučovacia hodina týždenne sa vyučuje v skupine 2 žiakov.
9. V základnom štúdiu na II. stupni – študijné zameranie príprava na vysoké školy – sa vyučovací predmet individuálna príprava na štúdium vyučuje individuálne.
10. V základnom štúdiu na II. stupni – študijné zameranie záujmová umelecká činnosť – sa vyučovací predmet hudobná a hlasová príprava vyučuje v skupine do 10 žiakov.
11. V základnom štúdiu na II. stupni – študijné zameranie príprava na vysoké školy – sa vyučovací predmet hudobná a hlasová príprava vyučuje v skupine 2 žiakov. Predmet môžu navštevovať aj iní záujemcovia z príslušného ročníka.
12. V štúdiu pre dospelých sa vyučuje v skupine 4 až 8 žiakov.
13. Do vyučovacieho bloku možno spojiť najviac 3,5 hodiny.
14. Na vyučovaní predmetu pohyb sa využíva sprievod v rozsahu 1 hodiny týždenne.
15. Vo vyučovacom predmete hudobná a hlasová príprava sa využíva sprievod 0,5 hodiny týždenne podľa potrieb a podmienok školy.
16. Hodiny práce v súbore, ak ročník nepripravuje inscenáciu, je možné využívať na tvorivé písanie, na prednesové činnosti, prácu s Orffovými nástrojmi, v rozšírenom štúdiu na hlasovú výchovu – podľa potrieb skupiny a podľa podmienok školy.
17. V prvých dvoch ročníkoch primárneho umeleckého vzdelávania je hlavným vyučovacím predmetom dramatická príprava, v treťom a štvrtom ročníku dramatická a slovesnosť (dramatika s bábkou a slovesnosť).
18. Hlavným vyučovacím predmetom nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania je vo všetkých štyroch ročníkoch dramatická a slovesnosť (dramatika s bábkou a slovesnosť).
19. Hlavným vyučovacím predmetom na II. stupni základného štúdia je vo všetkých štyroch ročníkoch predmet základy dramatickej tvorby (základy slovesnej tvorby).
20. V predmete Práca v súbore je možné spájať žiakov po sebe nasledujúcich ročníkov.
21. Voliteľné vyučovacie predmety (UP č. 42) môžu učitelia využiť na zdokonaľovanie činností podľa zamerania a profilácie (aj v UP č. 43 až 51) skupiny súboru (ako je napr. o štúdium rolí a nácvič divadelných predstavení).

PRÍPRAVNÉ ŠTÚDIUM

Učebný plán číslo	41
Stupeň štúdia	Prípravné štúdium
Študijné zameranie	Prípravná dramatická výchova
Vek	6 rokov
Dĺžka štúdia	1 rok
Predmet:	

1. Prípravná dramatická výchova	1,5
Spolu:	1,5

I. STUPEŇ – ZÁKLADNÉ ŠTÚDIUM

Učebný plán číslo	42							
Stupeň štúdia	I. stupeň základného štúdia							
Študijné zameranie	Dramatické a slovesné oddelenie							
Vek	od 7 rokov							
Dĺžka štúdia	8 rokov							
Stupeň vzdelávania:	primárne umelecké vzdelávanie - 4 roky				nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie - 4 roky			
Predmet:	Ročník:				Ročník:			
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.
	(počet hodín týždenne)				(počet hodín týždenne)			
1. Dramatická príprava	2	2	-	-	-	-	-	-
2. Dramatika a slovesnosť	-	-	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
3. Pohyb 14)	-	-	1	1	1	1	1	1
4. Prednes	1	1	1	1	1	1	1	1
5. Práca v súbore	-	-	1	1	1	1	1	1
6. *Voliteľné vyučovacie predmety	1 - 2				1 - 2			
Spolu:	3	3	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	5
	3-5	3-5	4,5-6,5	4,5-6,5	4,5-6,5	4,5-6,5	4,5-6,5	4,5-6,5

II. STUPEŇ – ZÁKLADNÉ ŠTÚDIUM

Učebný plán číslo	44				
Stupeň štúdia	II. stupeň základného štúdia				
Študijné zameranie	Dramatické oddelenie – záujmová umelecká činnosť				
Vek	od 15. roku a pre dospelých				
Dĺžka štúdia	4 roky				
Predmet:	Ročník:				
	PŠ *1)	1.	2.	3.	4.
1. Dramatika a slovesnosť	2,5	-	-	-	-
2. Základy dramatickej tvorby	-	1,5	1,5	1,5	1,5
3. Pohyb 14)	1	1	1	1	1
4. Dejiny dramatickej tvorby **)	-	0,5	0,5	0,5	0,5
5. Štúdium rolí a umelecký prednes	-	0,5	0,5	0,5	0,5
6. Práca v súbore	-	1	1	1	1
7. Hudobná a hlasová príprava 10) 15)	-	1	1	1	1
8. Prednes	1	-	-	-	-
Spolu:	4,5	5,5	5,5	5,5	5,5

*) Pre žiakov, ktorí nenavštevovali I. stupeň literárno-dramatického odboru.

***) Možno vyučovať po 2 hodinách raz za mesiac.

Učebný plán číslo	45			
Stupeň štúdia	II. stupeň základného štúdia			
Študijné zameranie	Dramatické oddelenie – príprava na vysoké školy umeleckého smeru			
Vek	od 15. roku a pre dospelých			
Dĺžka štúdia	4 roky			
Predmet:	Ročník:			
	1.	2.	3.	4.
1. Základy dramatickej tvorby	1,5	1,5	1,5	1,5
2. Pohyb 14)	1	1	1	1
3. Dejiny dramatickej tvorby *)	0,5	0,5	0,5	0,5
4. Štúdium rolí a umelecký prednes a sólový dramatický prejav	0,5	0,5	0,5	0,5
5. Práca v súbore	1	1	1	1
6. Hudobná a hlasová príprava 10) 15)	1	1	1	1
7. Individuálna príprava na štúdium **)	1	1	1	1
Spolu:	6,5	6,5	6,5	6,5

*) Možno vyučovať po dvoch hodinách za mesiac.

**) Na individuálnu prípravu na štúdium má každý žiak svoj individuálny plán.

Učebný plán číslo	46				
Stupeň štúdia	II. stupeň základného štúdia				
Študijné zameranie	Slovesné oddelenie – záujmová umelecká činnosť				
Vek	od 15. roku a pre dospelých				
Dĺžka štúdia	4 roky				
Predmet:	Ročník:				
	PŠ *)	1.	2.	3.	4.
1. Dramatika a slovesnosť	2,5	-	-	-	-
2. Základy slovesnej tvorby		1,5	1,5	1,5	1,5
3. Poetika	-	1	1	1	1
4. Dejiny slovesnej tvorby **)	-	0,5	0,5	0,5	0,5
5. Prednes	1	-	-	-	-
6. Autorská tvorba a umelecký prednes	-	0,5	0,5	0,5	0,5
7. Pohyb 14)	1	-	-	-	-
8. Práca v súbore	-	1	1	1	1
Spolu:	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5

*) Zriaďuje sa pre žiakov, ktorí nenavštevovali I. stupeň základného štúdia.

**) Určený počet hodín možno spojiť do celkov dva razy do mesiaca.

Učebný plán číslo	47			
Stupeň štúdia	II. stupeň základného štúdia			
Študijné zameranie	Slovesné oddelenie – príprava na vysoké školy			
Vek	od 15. roku a pre dospelých			
Dĺžka štúdia	4 roky			
Predmet:	Ročník:			
	1.	2.	3.	4.
1. Základy slovesnej tvorby	1,5	1,5	1,5	1,5
2. Poetika	1	1	1	1
3. Dejiny slovesnej tvorby *)	0,5	0,5	0,5	0,5
4. Autorská tvorba a umelecký prednes	0,5	0,5	0,5	0,5
5. Pohyb alebo hudobná a hlasová príprava 14) 15)	1	1	1	1
6. Individuálna príprava na štúdium **)	1	1	1	1
Spolu:	5,5	5,5	5,5	5,5

*) Určený počet hodín možno spojiť do celkov dva razy do mesiaca.

***) Na individuálnu prípravu na štúdium má každý žiak svoj individuálny študijný plán.

9. 2. 3 Výtvarný odbor

POZNÁMKY K UČEBNÝM PLÁNOM

1. Na štúdium vo výtvarnom odbore je možné prijať žiakov (v súlade s § 52 školského zákona), ktorí na prijímacích skúškach výtvarným prejavom (vlastná kresba, maľba) preukážu určitú mieru nadania a talentu (súboru schopností, ktoré umožňujú osobité, nadpriemerné výkony z hľadiska tvorivosti v niektorej z oblastí výtvarného vyjadrovania sa). Žiak je zaradený do ročníka s ohľadom na jeho vek a schopnosti (dôležité je prihliadať na to, že výtvarná vyspelosť – myslenie žiaka je úmerné jeho veku; chýbajúce technické zručnosti je možné získať/doplniť si aj vo vyšších ročníkoch).
2. Štúdium zahŕňa disciplíny plošné (kreslenie, maľovanie, grafika, fotografia, 2D dizajn ...), priestorové (modelovanie, skulptúra, objekt, 3D dizajn, architektúra ...), intermediálne (kombinácia médií, inštalácia ...), akčné (performancia, happening, sociálna plastika ...) aj multimediálne (video, elektronické médiá, zvukové umenie ...). Primerane veku (prevažne formou výtvarnej interpretácie, galerijnej animácie a neskôr aj štúdia odborných časopisov, literatúry a elektronických zdrojov) je žiakom sprístupňované historické i novodobé umenie. Tieto disciplíny a činnosti sa môžu v rámci jedného vyučovania prelínať alebo dopĺňať. Žiakovi má byť umožnené spoznať v priebehu štúdia celú šírku výtvarných disciplín a postupne sa profilovať podľa svojho nadania a záujmu.
3. **Jednotlivé vyučovacie predmety vychádzajúce z výtvarných činností podliehajú hodnoteniu a klasifikácii**, ktorá sa uvádza na konci I. a na konci II. polroka na tlačivách schválených MŠVVaŠ SR (napr. katalógový list žiaka a vysvedčenie). Pre potreby vykazovania a hodnotenia sú jednotlivé výtvarné činnosti považované za vyučovacie predmety. Učiteľ má možnosť do voľných políčok školských tlačív dopísať aj činnosti (vyučovacie predmety), ktoré sa podľa ŠkVP na škole vyučujú, ale v tlačivách absentujú.
4. Jednotlivé výtvarné činnosti prípravného štúdia vytvárajú súbor hlavných predmetov: kresba, maľba, grafika, dekoratívne činnosti, modelovanie a vytvárajú súborný predmet výtvarná príprava.
5. V prvej časti a v druhej časti I. stupňa základného štúdia jednotlivé výtvarné činnosti: kreslenie, maľovanie, grafika, fotografia, dizajn, priestorové vytváranie, modelovanie, intermediálna a multimediálna tvorba. Spolu vytvárajú súbor hlavných predmetov: kresba, maľba, grafika, dekoratívne činnosti, modelovanie a práca s materiálom, a voliteľné predmety: fotografia a film,

- vybrané state z teórie umenia a predmety ponúkané ako vyučovacie predmety. Výtvarné činnosti – plošné, priestorové, intermediálne, akčné aj multimediálne disciplíny v sebe zahŕňajú vyučovacie predmety výtvarného odboru pre ZUŠ. Predmety spoločne vytvárajú súborný predmet výtvarná tvorba.
6. Hlavný predmet alebo skupinu hlavných predmetov si v tomto zmysle na II. stupni základného štúdia a v štúdiu pre dospelých určí a uvedie škola v príslušnom ŠkVP. Predmety spoločne vytvárajú súborný predmet výtvarná tvorba II.
  7. **Prípravné štúdium**
Prípravné štúdium výtvarného odboru ZUŠ je určené pre nadané deti v predškolskom veku alebo pre žiakov prvého ročníka základnej školy. Zahŕňa plošné i priestorové výtvarné činnosti s dôrazom na spontánny detský výtvarný prejav.
Štúdium trvá 1 – 2 roky.
Základné štúdium I. stupeň
  8. **Prvá časť I. stupňa základného štúdia** výtvarného odboru ZUŠ zodpovedá veku 7 až 10 rokov. Žiaci sú prijímaní na štúdium na základe absolvovania prípravného štúdia alebo na základe prijímacej skúšky. Osvojujú si základné procesy, prostriedky a techniky výtvarných disciplín. Štúdium zahŕňa kreslenie, maľovanie, grafiku, modelovanie, priestorové a akčné vytváranie i zoznamovanie s multimédiami; primerane veku (prevažne formou výtvarnej interpretácie) je žiakom sprístupňované historické i novodobé umenie.
  9. **Druhá časť I. stupňa základného štúdia**
Druhá časť I. stupňa základného štúdia výtvarného odboru ZUŠ zodpovedá veku 11 až 15 rokov. Žiaci sú prijímaní na štúdium na základe absolvovania prvej časti I. stupňa základného štúdia alebo na základe prijímacej skúšky. Štúdium obsahuje kreslenie, maľovanie, grafiku, modelovanie, fotografiu, dizajn, elektronické médiá, priestorové vytváranie, akčné vytváranie, základy z architektonicko-priestorového vytvárania, video a animáciu – proporcionalitu jednotlivých zložiek volí učiteľ na základe podmienok školy a profilácie žiakov v súlade so ŠkVP. Žiaci sa oboznamujú s dejinami umenia, s novodobými i súčasnými tendenciami.
  10. **Rozšírené štúdium I.**
Je štúdium, ktoré obsahovo zodpovedá druhej časti I. stupňa základného štúdia, ale má väčšiu časovú dotáciu. Je určené najmä žiakom, ktorí sa pripravujú na talentové skúšky na strednú umeleckú školu. Väčší dôraz je aj na znalosti z dejín umenia a súčasných tendencií umenia.
  11. **Základné štúdium II. stupeň**
Štúdium zodpovedá stredoškolskému veku, t. j. 16 až 19 rokov. Žiaci sú prijímaní na štúdium na základe absolvovania I. stupňa základného alebo rozšíreného štúdia alebo na základe prijímacej skúšky. Štúdium sa špecializuje na médiá alebo disciplíny podľa zamerania žiaka (dôraz je kladený na koncepčné myslenie, tvorivosť, zručnosti, informovanosť o aktuálnych tendenciách umenia a na kritickú sebareflexiu žiaka).
  12. **Rozšírené štúdium II.**
Zodpovedá obsahu základného štúdia II., ale má väčšiu časovú dotáciu s možnosťou dôkladnejšieho venovania sa zvolenému médiu alebo disciplíne. Je určené najmä žiakom, ktorí sa pripravujú na talentové skúšky na vysokú školu v študijných odboroch výtvarné umenie, dizajn, reštaurovanie alebo architektúra. Súčasťou štúdia sú znalosti z dejín zvoleného odboru, znalosti súčasného umenia a rozvíjanie kritického myslenia a sebareflexie.

13. Štúdium pre dospelých

Individuálny študijný program v rámci skupinového vyučovania, zameraný na prehĺbené štúdium (s možnosťou špecializácie) alebo na prípravu na ďalšie štúdium výtvarnej profesie. Program štúdia môže byť zameraný aj na ľudové umelecké remeslá a techniky s cieľom samostatnej tvorby v tejto oblasti alebo ako príprava na kvalitnú amatérsku tvorbu.

14. Dĺžka štúdia je uvedená v jednotlivých učebných plánoch.

15. Počty žiakov v skupine sú uvedené v jednotlivých učebných plánoch.

16. Z dôvodu úbytku žiakov v skupine na konci prvého alebo druhého polroka školského roku pod spodnú hranicu uvedenú v príslušnom učebnom pláne možno v 2. časti I. stupňa základného štúdia, v II. stupni základného štúdia a v ŠPD zaradiť do skupiny aj žiaka z iného bezprostredne po sebe nasledujúceho ročníka.

PRÍPRAVNÉ ŠTÚDIUM

Učebný plán číslo	52
Stupeň štúdia	Prípravné štúdium – variant A
Študijné zameranie	Prípravná výtvarná výchova
Vek	deti predškolského veku alebo 1. ročníka ZŠ
Dĺžka štúdia	1 rok
Počet žiakov v skupine	5 - 8
Počet hodín týždenne	2 x 45 min. (1 x týždenne)
Spolu	2
Stupeň štúdia	Prípravné štúdium – variant B
Študijné zameranie	Prípravná výtvarná výchova
Vek	absolventi PŠ A alebo žiaci 1. ročníka ZŠ
Dĺžka štúdia	1. rok
Počet žiakov v skupine	5 - 8
Počet hodín	2 - 3* x 45 min. (1 x týždenne)
Spolu	2 - 3*

* Poznámka: V druhom roku štúdia (žiaci prvého ročníka ZŠ) je možné zvýšiť hodinovú dotáciu z dvoch na tri vyučovacie hodiny.

I. STUPEŇ – ZÁKLADNÉ ŠTÚDIUM

Učebný plán číslo	53
Stupeň štúdia	Prvá časť I. stupňa základného štúdia
Študijné zameranie	výtvarná tvorba
Odporúčaný vek	7 až 10 rokov
Dĺžka štúdia	najviac 4 roky
Počet žiakov v skupine	6 - 10
Stupeň vzdelávania	primárne umelecké vzdelávanie
Ročník:	1. 2. 3. 4.
Počet hodín týždenne	3 x 45 minút (1x týždenne) *

Spolu vyučovacích hodín týždenne:	3*	3	3	3
Spolu vyučovacích hodín ročne:	99 (66)*	99	99	99
Charakteristika vyučovania:	<p>Vyučovanie prostredníctvom výtvarných činností žiaka je orientované na experimentovanie (materiálno-technické, s vyjadrovacími prostriedkami), uplatnenie jeho fantázie a predstavivosti, na prekonávanie schém zobrazovania a myslenia a na podporu vlastných žiakových riešení na úrovni obsahu i formy.</p> <p>Vo vyučovaní je zastúpené plošné a priestorové vytváranie a jednotlivé disciplíny (kresba, maľba, grafika, modelovanie, priestorové a akčné vytváranie).</p> <p>Primerane veku, prevažne formou výtvarnej interpretácie a rozhovorov o umení je žiakom sprístupňované historické i súčasné umenie.</p>			
Absolvovanie štúdia	Prvá časť I. stupňa základného štúdia sa ukončuje vystavenou záverečnou prácou.			

* Poznámka: V prvom ročníku je možné znížiť hodinovú dotáciu z troch na dve vyučovacie hodiny.

Učebný plán číslo	54				
Stupeň štúdia	Druhá časť I. stupňa základného štúdia				
Študijné zameranie	výtvarná tvorba				
Odporúčaný vek	11 až 15 rokov				
Dĺžka štúdia	najviac 5 rokov				
Počet žiakov v skupine	6 - 10				
Stupeň vzdelávania	nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie				
Ročník:	1.	2.	3.	4.	5.
Počet hodín týždenne	3 x 45 minút (1x týždenne)				
Spolu vyučovacích hodín týždenne:	3	3	3	3	3
Spolu vyučovacích hodín ročne:	99	99	99	99	99
Charakteristika vyučovania:	<p>Vyučovanie prostredníctvom činností žiaka.</p> <p>Je orientované na experimentovanie s technikami, materiálmi, vyjadrovacími prostriedkami i témami, formou vecných, aspektových a analyticko-syntetických štúdií, ktoré vyúsťujú do samostatnej operatívnej tvorby žiaka (jeho vlastných tvorivých riešení).</p> <p>Vo vyučovaní je zastúpené plošné a priestorové vytváranie a jednotlivé disciplíny (kresba, maľba, grafika, dekoratívne činnosti, modelovanie, fotografia, dizajn, elektronické médiá, priestorové vytváranie, akčné vytváranie, video a animácia) – proporcionality jednotlivých disciplín a činností volí učiteľ na základe podmienok školy a profilácie žiakov.</p> <p>Žiakom sú priebežne sprostredkované poznatky o súčasnom výtvarnom umení, dizajne a architektúre.</p>				
Absolvovanie štúdia	Druhá časť I. stupňa základného štúdia výtvarného odboru ZUŠ sa ukončuje vystavenou záverečnou prácou alebo kolekciou prác.				

II. STUPEŇ – ZÁKLADNÉ ŠTÚDIUM

Učebný plán číslo	56
Stupeň štúdia	II. stupeň základného štúdia
Študijné zameranie	výtvarná tvorba zameraná na samostatnú tvorbu
Odporúčaný vek	16 až 19 rokov
Dĺžka štúdia	najviac 4 roky

Počet žiakov v skupine	4 - 6			
Ročník:	1.	2.	3.	4.
Počet hodín týždenne	3 x 45 minút (1x týždenne)			
Spolu vyučovacích hodín týždenne:	3	3	3	3
Spolu vyučovacích hodín ročne:	99	99	99	99
Charakteristika vyučovania:	<p>Vyučovanie prostredníctvom výtvarných činností žiaka.</p> <p>Štúdium je zamerané na výtvarnú profiláciu žiaka na určitú oblasť vizuálnych umení, na médium alebo disciplínu.</p> <p>Dôraz je kladený na tvorbu vlastných konceptov a ich realizáciu.</p> <p>Súbežne žiaci spoznávajú aktuálne tendencie umenia a jeho teoretickú a kritickú reflexiu prostredníctvom štúdia literatúry, časopisov, elektronických zdrojov, diskusií a (podľa možnosti školy) návštev galérií.</p>			
Absolvovanie štúdia	Druhý stupeň základného štúdia je ukončený absolventskou prácou (alebo kolekciou prác) a stručným písomným zdôvodnením vlastnej koncepcie, ktorú spolu s prácou žiak vystaví na absolventskej výstave.			

ŠTÚDIUM PRE DOSPELÝCH

Učebný plán číslo	58			
Stupeň štúdia	Štúdium pre dospelých			
Štúdijné zameranie	Výtvarná tvorba zameraná na samostatnú tvorbu a záujmovú činnosť alebo na ľudovo-umeleckú činnosť			
Odporúčaný vek	od 19 rokov (resp. žiak po ukončení SŠ)			
Dĺžka štúdia	najviac 4 roky			
Počet žiakov v skupine	3 - 5			
Ročník:	1.	2.	3.	4.
Počet hodín týždenne:	3 x 45 minút (s možnosťou deliť na 2x týždenne)			
Spolu vyučovacích hodín týždenne:	3	3	3	3
Spolu vyučovacích hodín ročne:	99	99	99	99
Charakteristika vyučovania:	<p>Vyučovanie prostredníctvom výtvarných činností.</p> <p>Vyučovanie umožňuje rozvíjať umelecké zámery, zdokonaľovať sa v technikách a vo výtvarnom vyjadrení; predpokladá sa špecializovaný záujem o vybrané médium, výtvarnú alebo remeselnú disciplínu.</p> <p>Zvláštna pozornosť je venovaná spoločným diskusiám a reflexii diania na aktuálnej výtvarnej scéne, spoznávaniu aktuálnych tendencií výtvarného umenia, dizajnu, architektúry prostredníctvom štúdia literatúry, časopisov, elektronických zdrojov a (podľa možnosti školy) návštev galérií.</p>			
Absolvovanie štúdia	Štúdium pre dospelých sa ukončuje absolventskou prácou, alebo kolekciou prác na absolventskej výstave.			

10 SPÔSOB, PODMIENKY UKONČOVANIA VÝCHOVY A VZDELÁVANIA A VYDÁVANIE DOKLADU O ZÍSKANOM VZDELANÍ

10.1 Štandardné ukončenie štúdia

- *Primárne umelecké vzdelanie* získa žiak vykonaním skúšky vo štvrtom ročníku prvej časti prvého stupňa základného štúdia, dokladom je vysvedčenie s doložkou.
- *Nižšie sekundárne umelecké vzdelanie* získa žiak vykonaním skúšky štvrtého ročníka druhej časti prvého stupňa základného štúdia, dokladom je vysvedčenie s doložkou.
- *Štúdium na druhom stupni základného štúdia a štúdia pre dospelých* končí vykonaním skúšky vo štvrtom ročníku, dokladom je vysvedčenie.

10.2 Predčasné ukončenia štúdia

- Ak žiak alebo zákonný zástupca žiaka neuhradza čiastočnú úhradu nákladov, môže riaditeľ školy ukončiť štúdium – vylúčiť žiaka len k 31. januáru alebo k 30. júnu príslušného školského roka.
- Ak žiak alebo zákonný zástupca žiaka písomne požiadá o predčasné ukončenie štúdia, riaditeľ školy môže štúdium predčasne ukončiť posledným dňom mesiaca nasledujúcom po mesiaci, v ktorom bola predložená žiadosť o predčasné ukončenie štúdia.

11 PERSONÁLNE ZABEZPEČENIE

11.1 Pedagogický útvar

Vzdelávanie zabezpečujú pedagogickí zamestnanci, ktorých počet je 13. ZUŠ Bošany má podľa organizačných podmienok a podľa počtu tried jedného zástupcu riaditeľa školy. Vzhľadom na počet žiakov v HO by sme potrebovali ešte jedného kvalifikovaného učiteľa pre klávesové nástroje. Pedagogická a odborná spôsobilosť je 100%. Najviac pedagogických zamestnancov je v HO, menej v odboroch skupinového vyučovania VO, LDO.

Viacerí pedagógovia sú umelecky aktívni. Po kvalifikačnej stránke niekoľko učiteľov má aj vyššiu kvalifikáciu, aká je potrebná.

Klavírny sprievod je zabezpečený tiež vysokokvalifikovaným učiteľom. Vekový priemer je cca 40 rokov, čo je zárukou ich schopnosti a skúsenosti.

V rámci Deklarácie práv dieťaťa snažíme sa zabezpečiť aktívnu ochranu detí pred negatívnymi sociálno – patologickými javmi a inými negatívnymi javmi.

Súčasnú zmenu v školstve z hľadiska zmeny cieľov výchovy a vzdelávania prinášajú potrebu personálneho rastu učiteľov v súvislosti s novými prístupmi v riadení vyučovacieho procesu.

Odborná a metodická príprava učiteľov sa bude orientovať na dodržiavanie Zákona č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý rieši postavenie, profesijný rozvoj a kariérový rast pedagogických zamestnancov, ďalej na Zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon), na Vyhlášku č. 324/2008 o základnej umeleckej škole a na iné predpisy a nariadenie, ktoré sú potrebné pre kvalitnú prácu každého pedagogického zamestnanca.

11.2 Hospodársky úsek

V hospodárskom úseku pôsobia 3 zamestnanci:

Účtovníčka a administratívna pracovníčka

Školník a kurič

Upratovačka

12 MATERIÁLNO-TECHNICKÉ A PRIESTOROVÉ PODMIENKY

12.1 Charakteristika priestorov

Základná umelecká škola má kmeňovú školu a tri elokované pracoviská.

Kmeňová škola je v budove na Pribinovej ul. 227/24, 956 18 Bošany. V tejto budove vyučujú učitelia všetkých troch odborov školy, čiže HO, VO aj LDO. Budova je zastaralá, vyžadovala by si kompletnú rekonštrukciu (výmena okien, sociálnych zariadení, kúrenia, oplotenia a pod..)

Elokované pracovisko Chynorany je umiestnené v byte na Cintorínskej 45/1, 956 33 Chynorany. V týchto priestoroch sa nachádzajú tri triedy, v ktorých sa uskutočňuje vyučovanie predmetov HO a VO.

Elokované pracovisko Žabokreky nad Nitrou sa nachádza v budove Základnej školy s materskou školu na Školskej 219, 958 52 Žabokreky nad Nitrou, kde máme k dispozícii dve triedy, v ktorých vyučujeme predmety hudobného odboru.

Elokované pracovisko Brodzany je v Základnej škole, Brodzany č. 25, 958 42, tu máme k dispozícii dve triedy a vyučujeme len predmety hudobného odboru.

12.2 Materiálno - technické vybavenie školy

Budova ZUŠ v Bošanoch má 2 veľké triedy pre skupinové vyučovanie, v jednej z nich je interaktívna tabuľa s príslušenstvom (projektory, notebooky, softvery). Pre individuálne vyučovanie je v tejto budove 5 menších tried, ktoré sú vybavené hudobnými nástrojmi s príslušenstvom, stojanmi na noty a notovým materiálom. Trieda pre vyučovanie spevu je vybavená aj notebookom, malou aparátúrou a prehrávačom. Pre väčšie koncerty máme zakúpené dve kompletne aparatúry (mixážny pult, reproduktory, káble, mikrofóny). Hudobné nástroje, hlavne v oddelení klávesových nástrojov sú už zastarané a v zlom technickom stave, je nevyhnutné ich modernizovať a dopĺňať. Všetci učitelia HO majú k dispozícii kopírku. Výtvarný odbor je vybavený pecou na vypaľovanie keramiky a grafickým lisom. Didaktické a metodické pomôcky je potrebné postupne obnovovať. Literárno-dramatický odbor má k dispozícii veľkú triedu, ktorá je zároveň koncertnou sálou. Je v nej koberec a pomôcky pre LDO. Chýbajú prektikáble a žinenky.

12.3 Investičné zámery

Investície sa budú týkať plnenia cieľov ŠVP a ŠkVP a zlepšenia vyučovacieho a pracovného prostredia.

- Pokračovanie v kompletnej rekonštrukcii budovy v Bošanoch – výmena dverí vo VO, výmena podlahove krytiny vo veľkej chodbe, úprava tried a pod.
- zakúpenie nových hudobných nástrojov (keyboardy, klarinet, klavír, akordeón), príslušenstva a notového materiálu,
- investovať do zlepšenia technického stavu hudobných nástrojov (opravy, ladenie),
- postupné modernizovanie vyučovania, zabezpečiť nové pomôcky a softwéry potrebné k vyučovaniu vo všetkých odboroch, zabezpečiť internet v elokovnom pracovisku Chynorany,
- úprava areálu školy v Bošanoch, v Chynoranoch apod.

13 PODMIENKY NA ZAISTENIE BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVIA PRI VÝCHOVE A VZDELÁVANÍ

Priestory školy poskytujú bezpečné prostredie na vyučovanie. Sú vybavené a udržiavané predpísaným spôsobom. Každoročne na začiatku školského roka sa vykonávajú poučenia žiakov, ktoré ich oboznamujú s ich právami a povinnosťami a bezpečnosti a ochrane zdravia. Poučenia vykonávajú učitelia skupinových predmetov (HN, LDO, VO).

Evakuačné plány a schémy sú zverejnené v spoločných priestoroch školy – chodba. Pred exkurziami a výletmi sú žiaci oboznamovaní s bezpečnostnými opatreniami počas trvania školskej akcie. Technickí pracovníci školy – upratovačka a školník zabezpečujú, aby priestory školy aj školského areálu boli udržiavané v bezpečnom stave aj v prípade nepriaznivých poveternostných podmienok

Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci ako aj požiarne ochrana sú riešené dodávateľským spôsobom. Zmluva o poskytovaní bezpečnostno-technických služieb a služieb v oblasti ochrany pred požiarom je uzatvorená v zmysle § 22 zákona NR SR č. 124/2006 Z. Z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v znení neskorších predpisov a § 4 zákona NR SR č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarom, a § 261 ods. 6 Obchodného zákonníka a § 51 Občianskeho zákonníka s firmou GOLDDAN.

ZUŠ Bošany majú vypracovanú Smernicu bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, s ktorou sú vždy na začiatku školského roka oboznámení všetci zamestnanci školy.

Škola vykonáva vstupné inštruktáže a pravidelné školenia svojich zamestnancov v oblasti BOZP a PO v dvojročných cykloch v zmysle platných zákonov

K hlavným pilierom BOZP a PO patrí:

- bezpečné a zdraviu vyhovujúce podmienky v priestoroch na vyučovanie,
- poučenie žiakov o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci – vnútorná norma školy o zabezpečení dozoru nad žiakmi a vnútorný školský poriadok pre žiakov,
- pravidelné školenia zamestnancov školy o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a proti požiaru,
- pravidelné kontroly bezpečnosti a ochrany zdravia a odstraňovanie nedostatkov podľa výsledkov revízií,
- zástupkyňa RŠ vedie evidencie školských úrazov žiakov, ku ktorým došlo počas výchovno – vzdelávacieho procesu a pri činnostiach organizovaných školou.

14 VNÚTORNÝ SYSTÉM KONTROLY A HODNOTENIA ŽIAKOV

Cieľom hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov ZUŠ je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o celkovej vedomostnej úrovni, o zručnostiach a spôsobilostiach, o osobnostných vlastnostiach žiaka. Hodnotenie spätne informuje o obtiažnosti a primeranosti požiadaviek školy kladených na žiaka, ako žiak zvládol požiadavky a výstupy definované vo vzdelávacích štandardoch. Súčasťou hodnotenia je poznať skutočné osobnostné kvality, povzbudiť žiaka do ďalšej práce, motivovať ho pri odstraňovaní nedostatkov, poznajúc pritom pravidlá a kritériá hodnotenia.

Pri hodnotení a klasifikácií výsledkov žiakov vychádzame z Metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu č. 21/2009 – R z 22. decembra 2009:

14.1 Kritériá na stupne klasifikácie žiaka v jednotlivých umeleckých odboroch

Špecifickosť obsahu vzdelávania v jednotlivých vyučovacích predmetoch a umeleckých odboroch ZUŠ si vyžaduje uplatniť pre jednotlivé klasifikačné stupne osobitné kritériá.

Hudobný odbor:

Stupeň 1 – výborný

Žiak ovláda poznatky a zručnosti požadované učebnými osnovami celistvo, presne a úplne. Je vytrvalý, usilovný, pracuje primerane svojmu veku samostatne, tvorivo a pohotovo vo všetkých činnostiach. Samostatne a tvorivo uplatňuje osvojené vedomosti, zručnosti a návyky a úspešne ich rozvíja v individuálnom i skupinovom prejave. Na vyučovanie sa pripravuje systematicky. Jeho

prejav je citovo estetický a technicky správny, spravidla bez nedostatkov. Vo vyšších ročníkoch spravidla účinkuje na verejných podujatiach školy i na súťažiach. Má aktívny záujem o hudobné umenie.

Stupeň 2 – chválitebný

Žiak ovláda poznatky a zručnosti požadované učebnými osnovami s menšími nedostatkami. Je usilovný, aktívny, prevažne samostatný, tvorivý a pohotový vo všetkých činnostiach. Je schopný s pomocou učiteľa využívať zručnosti a návyky v individuálnom aj skupinovom prejave. Príprava na vyučovanie je systematická. Estetické a technické dopracovanie skladieb je veľmi dobré. Naštudované skladby dokáže precítene interpretovať na menej významných podujatiach školy iba s menšími technickými, intonačnými alebo rytmickými nedostatkami. Má záujem o hudobné umenie.

Stupeň 3 – uspokojivý

Žiak má v poznatkoch, zručnostiach a návykoch požadovaných učebnými osnovami väčšie nedostatky. Je menej aktívny, samostatný, pohotový, tvorivý. Potrebuje sústavnú pomoc učiteľa. Menej využíva svoje schopnosti, zručnosti a návyky v individuálnom a skupinovom prejave. Príprava na vyučovanie je nesystematická. V jeho prejave čiastočne chýba muzikalita a estetické cítenie, nedostatočné je estetické a technické dopracovanie skladieb. Má menší záujem o hudobné umenie.

Stupeň 4 – neuspokojivý

Žiak nezvláda požiadavky učebných osnov. Minimálne osvojené poznatky a zručnosti nevie v praxi aplikovať. Celkový rozvoj jeho hudobných zručností a schopností je neuspokojivý. V jeho činnostiach sa prejavujú závažné nedostatky a hudobné prejavy sú na nízkej estetickú a technickej úrovni. Nie je schopný samostatne pracovať a nedokáže vystúpiť ani na triednych podujatiach. Nemá záujem ani dostatočné predpoklady pre vzdelávanie v ZUŠ.

Výtvarný odbor:

Stupeň 1 – výborný

Žiak ovláda poznatky a zručnosti požadované učebnými osnovami celistvo, presne a úplne. Je iniciatívny a tvorivý vo výtvarnom vyjadrovaní, uplatňuje vlastné nápady, je otvorený voči novým podnetom a experimentovaniu. Dokáže vyjadriť veku primerané postoje (vkus, názor, spolupráca, individualita) v oblasti vizuálnej kultúry. Podľa požiadaviek učebných osnov ovláda technické a nástrojové, materiálové zručnosti dostatočne celistvo, na vynikajúcej úrovni. Jeho výtvarný prejav je osobitý, presvedčivý, pôsobivý, precítený a má estetickú hodnotu. Preukazuje veku primerané mentálne spôsobilosti na úrovni vnímania, prežívania, fantázie, predstavivosti a vytvárania vlastných koncepcií. Dokáže veku primerane pomenúvať a interpretovať svoje zážitky, činnosti a ich výsledky. Preukazuje vedomosti z oblasti vizuálnej kultúry primerané edukačným úlohám (v primárnom umeleckom vzdelávaní najmä vedomosti o materiáloch, nástrojoch, základných technikách a druhoch vizuálnych umení; v nižšom sekundárnom umeleckom vzdelávaní o štýloch, ťažiskových obdobiach, nosných umelcoch a médiách). Má nekonvenčný prístup k riešeniu tém a zadaní, spôsobu výtvarného myslenia, tvorivého uplatňovania svojej fantázie. Dokáže rešpektovať vlastný tvorivý výsledok a je tolerantný voči prejavom, názorom a vkusu iných. Artefakt zrealizuje primerane svojmu veku a schopnostiam, prezentuje sa na verejných podujatiach školy a súťažiach. Má aktívny záujem o výtvarné umenie.

Stupeň 2 – chválitebný

Žiak má v poznatkoch a zručnostiach požadovaných učebnými osnovami menšie nedostatky. Je menej aktívny, samostatný, pohotový, tvorivý. Jeho výtvarný prejav prejavujúci sa v kresbe,

v zmysle pre farbu, v kompozičnom členení plochy, vo výtvarných zákonitostiach a v každej technike spracovania je menej pôsobivý a presvedčivý s menšími chybami. Vo výtvarných zručnostiach a návykoch sa prejavujú medzery pri realizácii námetu. Menej využíva svoje schopnosti a zručnosti v individuálnom a skupinovom prejave. Artefakt zrealizuje primerane svojmu veku a schopnostiam, prezentuje sa na menej významných podujatiach školy a súťažiach. Má záujem o výtvarné umenie.

Stupeň 3 – uspokojivý

Žiak má v poznatkoch a zručnostiach požadovaných učebnými osnovami väčšie nedostatky. Je menej aktívny, samostatný, pohotový, tvorivý. Jeho výtvarný prejav je menej pôsobivý a presvedčivý. Vo výtvarných zručnostiach a návykoch sa častejšie prejavujú medzery pri realizácii námetu a v každej technike spracovania. Potrebuje sústavnú pomoc učiteľa. Menej využíva svoje schopnosti a zručnosti v individuálnom a skupinovom prejave. Má menší záujem o výtvarné umenie.

Stupeň 4 – neuspokojivý

Žiak nezvláda požiadavky učebných osnov. Vo všetkých výtvarných činnostiach je väčšinou pasívny. Rozvoj jeho výtvarných schopností je neuspokojivý. Minimálne osvojené poznatky a zručnosti nevie v praxi aplikovať. Jeho výtvarné schopnosti a zručnosti sú neuspokojivé. Neprejavuje záujem o výtvarné umenie. V jeho činnostiach sa prejavujú závažné nedostatky a výtvarné prejavy sú na nízkej estetickej a technickej úrovni. Artefakt nedokáže zrealizovať do finálnej podoby. Nemá záujem ani dostatočné predpoklady pre vzdelávanie v ZUŠ.

Literárno-dramatický odbor:

Stupeň 1 – výborný

Žiak ovláda poznatky a zručnosti požadované učebnými osnovami dostatočne celistvo, presne a úplne. V dramatických a bábkohereckých činnostiach je aktívny, tvorivý a samostatný. Výborne využíva svoje osobné predpoklady, ktoré rozvíja v individuálnom a skupinovom prejave. Jeho dramatický a slovesný prejav je esteticky pôsobivý z hľadiska rečových, pamäťových, vyjadrovacích a pohybových zložiek. Osvojené poznatky, zručnosti a návyky aplikuje tvorivo, dokáže ich predviesť na verejných podujatiach školy a súťažiach. Má aktívny záujem o dramatické umenie a literatúru.

Stupeň 2 – chválitebný

Žiak má v poznatkoch a zručnostiach požadovaných učebnými osnovami menšie nedostatky. Je usilovný, aktívny, prevažne samostatný, pohotový, tvorivý. Jeho dramatický a slovesný prejav má menšie nedostatky z hľadiska rečových, pamäťových, vyjadrovacích a pohybových zložiek. Využíva svoje schopnosti v individuálnom i skupinovom prejave. Vedomosti z oblasti literatúry, princípov dramatickej a bábkohereckej hry, spevu a pohybu uplatňuje s menšou pomocou učiteľa. Osvojené poznatky, zručnosti a návyky aplikuje spravidla samostatne a dokáže ich predviesť na menej významných podujatiach školy. Má záujem o dramatické umenie a literatúru.

Stupeň 3 – uspokojivý

Žiak má v poznatkoch a zručnostiach požadovaných učebnými osnovami väčšie nedostatky. Je menej aktívny, samostatný, pohotový a tvorivý. Menej využíva svoje schopnosti, zručnosti a návyky v individuálnom a skupinovom prejave. Vedomosti z oblasti literatúry, princípov dramatickej a bábkohereckej hry, spevu a pohybu uplatňuje s výraznou pomocou učiteľa a dokáže ich predviesť len na triednych podujatiach. Má menší záujem o dramatické umenie a literatúru.

Stupeň 4 – neuspokojivý

Žiak nezvláda požiadavky učebných osnov. Vo všetkých činnostiach je prevažne pasívny a rozvoj jeho zručností a schopností je neuspokojivý, v jeho činnostiach sa prejavujú závažne nedostatky. Literárno-dramatický alebo bábkoherecký prejav je väčšinou chybný a málo estetický. Minimálne osvojené vyjadrovacie a pohybové prostriedky na dosiahnutie elementárnych zákonitostí dramatickej a bábkohereckej hry nevie aplikovať v praxi ani s pomocou učiteľa. Neprejavuje záujem o estetiku reči, hry, deja a nevyvíja potrebné úsilie o štúdium. Celkový rozvoj jeho schopností, zručností a návykov v dramatickom umení je neuspokojivý. Nemá záujem o dramatické umenie, literatúru ani o štúdium v ZUŠ.

Prvá časť prvého stupňa, druhá časť prvého stupňa, druhý stupeň a štúdium pre dospelých sa ukončuje záverečnou skúškou pred skúšobnou komisiou. Okrem záverečných skúšok sa v ZUŠ uskutočňujú postupové alebo opravné skúšky. Výsledky skúšok sú zaznamenané v protokole o komisionálnych skúškach. Prílohou protokolu v HO sú kritéria a výsledky testov z HN, prílohou protokolu vo VO sú kritéria a výsledky testov z dejín umenia a prílohou protokolu v LDO sú seminárne práce z dejín dramatického umenia. Žiaci výtvarného odboru okrem výstavy absolventských prác majú vytvorený priestor pre verbálny opis svojich prác a zdôvodnenie výberu témy, techník, materiálov a vlastné hodnotenie.

14.2 Sebahodnotenie

Dôležitou súčasťou hodnotenia je aj sebahodnotenie, ktoré vedie žiaka k schopnosti posudzovať kvalitu vlastnej práce. Dáva mu šancu uvedomiť si vlastné kvality, silné a slabé stránky jeho osobnosti a poskytuje mu priestor pre vytvorenie reálneho obrazu o sebe samom.

15 VNÚTORNÝ SYSTÉM KONTROLY A HODNOTENIA ZAMESTNANCOV ŠKOLY

15.1 Systém vnútornej kontroly zamestnancov školy

Systém vnútornej kontroly pedagogických zamestnancov je vypracovaný v Pláne vnútroškolskej kontroly na príslušný školský rok. Každoročne ho vypracováva riaditeľka školy a oboznamuje s ním všetkých pedagogických zamestnancov školy vždy na prvej pedagogickej rade v školskom roku.

V pláne vnútroškolskej kontroly sú vytýčené jednotlivé okruhy kontroly:

1. Rámcové zameranie kontrolnej a hospitačnej činnosti

- plnenie štátneho a školského vzdelávacieho programu,
- plnenie úloh vyplývajúcich zo všeobecne záväzných právnych predpisov, pokynov ústredných orgánov štátnej správy a metodických pokynov MŠVV a Š SR,
- zákonnosť, účelnosť a hospodárnosť nakladania s prostriedkami rozpočtu školy a majetku školy,
- vybavovanie petícií, sťažností, oznámení a podnetov,
- zabezpečenie výchovy k dodržiavaniu ľudských práv,
- plnenie opatrení prijatých na odstránenie zistených nedostatkov,
- kontrola dodržiavania pracovnoprávnych a mzdových predpisov,
- kontrola úloh z oblasti BOZP aPO,
- kontrola materiálno-technického vybavenia školy,

- priama hospitačná činnosť na vyučovacích hodinách, vyvodenie záverov a prijatie opatrení,
- účasť vedenia školy na všetkých akciách školy /koncerty, programy, výstavy a iné akcie/
- účasť vedenia školy na všetkých skúškach žiakov / postupové, talentové, záverečné/

2. Formy, metódy a spôsob kontroly

- priama hospitačná činnosť riaditeľky školy a zástupkyne riaditeľky školy
- kontrola práce pedagogických zamestnancov
- kontrola práce nepedagogických zamestnancov

3. Rozdelenie úloh vnútroškolskej kontroly

Obsah kontroly riaditeľky školy a zástupkyne riaditeľky školy:

- Pedagogická oblasť
- Ekonomická oblasť
- Pracovno-právna oblasť

Obsah kontroly vedúcich PK:

- Pedagogická oblasť
- Pracovno-právna oblasť.

4. Plán kontrolnej a hospitačnej činnosti riaditeľky školy a zástupkyne riaditeľky školy

Je podrobne rozpracovaný na celý školský rok, po jednotlivých mesiacoch. Na každý mesiac je v pláne osem až jedenásť úloh, za ktoré je zodpovedná riaditeľka školy alebo zástupkyňa riaditeľky školy.

5. Analýza výsledkov vnútornej kontroly

Analýza výsledkov vnútornej kontroly zahŕňa.

- Rozbor výchovno-vzdelávacej činnosti – ústny pohovor s hospitovaným
- Písomné spracovanie získaných informácií z hospitácie, záznam so závermi a opatreniami
- Pravidelné hodnotenie vnútroškolskej kontroly na pedagogických radách
- Písomné spracovanie výsledkov kontroly.

15.2 Systém hodnotenia pedagogických zamestnancov

Zabezpečuje harmonickú organizáciu celého výchovno-vzdelávacieho procesu a ďalších školských aktivít. Hodnotenie zamestnancov ZUŠ sa realizuje viacerými spôsobmi, ktoré sú upravené v Pracovnom poriadku ZUŠ Bošany a sú v súlade so zákonom č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce a so zákonom č. 317/2009 Z. z. Zákon o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch.

16 POŽIADAVKY NA PROFESIJNÝ ROZVOJ PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV

16.1 Legislatívne východiská

Zákon č. 317/2009 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch (ďalej len „zákon o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch“) ustanovuje pre pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov nové práva a povinnosti najmä v oblasti celoživotného vzdelávania a zvyšovania kvalifikácie..

Podľa § 153 zákona č. 311/2001 Z. z. (Zákonník práce) v znení neskorších predpisov sa zamestnávateľ stará o prehlbovanie kvalifikácie zamestnancov alebo o jej zvyšovanie.

Zodpovednosť vedúceho pedagogického zamestnanca – riaditeľa za ďalšie vzdelávanie

pedagogických zamestnancov vyplýva aj z § 5 odst. 2 písm. c) zákona 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov a je v súlade so zákonom č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon).

16.2 Ciele

Profesijný rozvoj chápeme ako proces:

- prehĺbovania, zdokonaľovania a rozširovania pedagogických kompetencií (ďalej PK)
- získavania PK na výkon špecializovaných činností alebo na výkon činnosti vedúceho pedagogického zamestnanca
- získavania PK vyššieho kariérového stupňa
- overovania PK na zaradenie do vyššieho kariérového stupňa
- získavania vzdelania na splnenie kvalifikačných predpokladov na výkon ďalšej pracovnej činnosti
- využívania a hodnotenia získaných profesijných kompetencií

Profesijný rozvoj chápeme ako súčasť celoživotného vzdelávania a zabezpečuje u pedagogických a odborných zamestnancov nadobúdanie nových a modernejších vedomostí, zručností a spôsobilostí s cieľom udržiavať, obnovovať, zdokonaľovať a dopĺňať profesijné kompetencie potrebné na výkon pedagogickej praxe a na výkon odbornej činnosti so zreteľom na premenu tradičnej školy na modernú.

Profesijný rozvoj sa uskutočňuje prostredníctvom:

- vzdelávanie
- tvorivá činnosť (vedecká, výskumná, publikačná, umelecká)
- sebvzdelávanie a výkon pracovnej činnosti
- odborná stáž zameraná na inovovanie PK
- plán profesijného rozvoja
- plán kontinuálneho vzdelávania

Profesijný rozvoj je podrobne rozpracovaný v Pláne kontinuálneho vzdelávania, ktorý vydáva riaditeľka školy na príslušný školský rok a ktorý je v súlade s aktuálnymi možnosťami a potrebami školy.

17 PODMIENKY PRE VZDELÁVANIE ŽIAKOV SO ŠPECIÁLNYMI VÝCHOVNO-VZDELÁVACÍMI POTREBAMI

V aktuálnom školskom roku Základná umelecká škola Bošany vzdeláva jedného žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami – v 3. ročníku 1. časti I. stupňa hudobného odboru v Hre na keyboarde. Žiak postupuje podľa školského vzdelávacieho programu pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a podľa individuálneho výchovno-vzdelávacieho plánu.

Školský vzdelávací program pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami:

Žiaci po absolvovaní 3. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vyberajú zvukové vzorky, štýl, ✓ používajú funkcie ovládania automatického hudobného sprievodu: Acmp On/Off, Start/Stop, Intro /Ending, Sync Start/Stop, ✓ používajú ďalšie funkcie: Tempo, Metronome, ✓ Reprodukujú stupnice ,akordy ,etudy v súlade s obsahovými štandardmi, ✓ vedia zahrať etudy a inštruktívne skladby na zdokonalenie klavírnej techniky, ✓ interpretujú jednoduché polyfonické skladby s použitím zvukovej banky keyboardu (organ, čembalo), ✓ používajú funkcie Touch, Split, Dual, ✓ interpretujú piesne populárnej hudby s využitím funkcií automatického aranžéra, zvukovej banky a funkcií Split, Dual, Harmony, ✓ aplikujú pri hre štýly s použitím automatického aranžéra: polka, valčík, pop, disco, ✓ interpretujú jednoduché prednesové skladby, ✓ interpretujú ľudové piesne v rozsahu tónin v náväznosti na zvládnuté stupnice s použitím základných harmonických funkcií (TSD), 	<p>Výber zvukových vzoriek, výber štýlu. Funkcie: TOUCH, SPLIT, DUAL. Funkcie ovládania automatického hudobného sprievodu: Acmp On/Off, Start/Stop, Intro/Ending, Sync Start/Stop. Ďalšie funkcie: Tempo, Metronome. Hudobno-teoretické poznatky v rozsahu vzdelávacích štandardov študijného zamerania hudobnej nauky a študovaných skladieb. Durové stupnice do 3# a 3b a molové stupnice do 3# a 3b - hra kvintakordu s obratmi tenuto, staccato a malý rozklad. Etudy - hra dvojhmatov, akordov, stupníc. Inštruktívne skladby a etudy na zdokonalenie nástrojovej techniky. Jednoduchá polyfonická skladba s použitím zvukovej banky keyboardu (organ, čembalo). Piesne populárnej hudby s využitím funkcií automatického aranžéra, zvukovej banky a funkcií Split, Dual, Harmony v min. rozsahu durových a mólových tónin 2# - 2b. Hra (tanečných) štýlov s použitím automatického aranžéra: polka, valčík, pop, disco. Jednoduché klavírne úpravy tanečných piesní (s použitím oboch rúk). Jednoduché prednesové skladby (menuet).</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ reprodukujú rytmické útvary: triola, ✓ počúvajú základné hudobné žánre tanečnej hudby (polka, valčík, beat 4/8/16, rock), ✓ kontrolujú sa sluchovo pri počúvaní a vlastnej interpretácii, ✓ používajú základy sprievodu k ľudovým piesňam s použitím T, S, D, ✓ zahrajú z listu skladby primeranej náročnosti. 	<p>Ľudové piesne v rozsahu tónin v náväznosti na zvládnuté stupnice s použitím základných harmonických funkcií (TSD). Rytmické útvary: triola. Počúvanie základných hudobných žánrov tanečnej hudby (polka, valčík, beat 4/8/16, rock). Rozvíjanie sluchovej kontroly pri počúvaní a vlastnej interpretácii. Tvorba sprievodu k ľudovým piesňam s použitím T, S, D.</p>
--	---

V Bošanoch, 1. 9. 2017

.....
Mgr. Soňa Korcová